Krivični zakonik Crne Gore

"Službeni list RCG", br. 70/2003, 13/2004, 47/2006 i "Službeni list CG", br. 40/2008, 25/2010, 32/2011, 64/2011 - drugi zakon, 40/2013, 56/2013, 14/2015, 42/2015, 58/2015 - drugi zakon, 44/2017, 49/2018, 3/2020, 26/2021 - ispravka, 144/2021, 145/2021, 110/2023, 123/2024, 121/2025, 117/2026 i 137/2026.

OPŠTI DIO

GLAVA PRVA

OSNOVNE ODREDBE

Osnov i granice krivičnopravne prinude

Član 1

Zaštita čovjeka i drugih osnovnih društvenih vrijednosti predstavlja osnov i granice za određivanje krivičnih djela, propisivanje krivičnih sankcija i njihovu primjenu, u mjeri u kojoj je to nužno za suzbijanje tih djela.

Zakonitost u određivanju krivičnih djela i propisivanju krivičnih sankcija

Član 2

Kazna ili druga krivična sankcija može se izreći samo za djelo koje je, prije nego što je učinjeno, bilo zakonom određeno kao krivično djelo i za koje je bila zakonom propisana kazna.

Nema kazne bez krivice

Član 3

Kazna i mjere upozorenja mogu se izreći samo učiniocu koji je kriv za učinjeno krivično djelo.

Krivične sankcije i njihova opšta svrha

Član 4

(1) Krivične sankcije su: kazne, mjere upozorenja, mjere bezbjednosti i vaspitne mjere.

(2) Opšta svrha propisivanja i izricanja krivičnih sankcija je suzbijanje djela kojima se povređuju ili ugrožavaju vrijednosti zaštićene krivičnim zakonodavstvom.

GLAVA DRUGA

KRIVIČNO DJELO

1. Opšte odredbe o krivičnom djelu

Krivično djelo

Član 5

Krivično djelo je djelo koje je zakonom određeno kao krivično djelo, koje je protivpravno i koje je skrivljeno.

Način izvršenja krivičnog djela

Član 6

(1) Krivično djelo može se učiniti činjenjem ili nečinjenjem.

(2) Krivično djelo je učinjeno nečinjenjem kad je učinilac propustio činjenje koje je bio dužan da izvrši.

(3) Nečinjenjem može biti učinjeno i krivično djelo koje zakonom nije određeno kao nečinjenje, ako je učinilac propuštanjem dužnog činjenja ostvario obilježja krivičnog djela.

Vrijeme izvršenja krivičnog djela

Član 7

(1) Krivično djelo je učinjeno u vrijeme kad je izvršilac radio ili bio dužan da radi, bez obzira kad je posljedica djela nastupila.

(2) Za saučesnika se smatra da je krivično djelo učinio u vrijeme kad je radio ili bio dužan da radi.

Mjesto izvršenja krivičnog djela

Član 8

(1) Krivično djelo je učinjeno u mjestu gdje je izvršilac radio i bio dužan da radi ili gdje je u cjelini ili djelimično nastupila posljedica djela, a u slučaju pokušaja i tamo gdje je posljedica pokušanog djela po njegovom umišljaju trebalo ili mogla da nastupi.

(2) Za saučesnika se smatra da je djelo učinio i u mjestu u kojem je preduzeo radnju saučesništva.

(3) Krivično djelo učinjeno posredstvom informaciono-komunikacionih tehnologija smatra se izvršenim i u Crnoj Gori ako je informaciono-komunikacionoj tehnologiji ili računarskom sistemu pristupljeno sa teritorije Crne Gore, bez obzira na to gdje se ta tehnologija ili računarski sistem nalazi.

Djelo malog značaja

Član 9

- brisan -

Nužna odbrana

Član 10

(1) Nije krivično djelo ono djelo koje je učinjeno u nužnoj odbrani.

(2) Nužna je ona odbrana koja je neophodno potrebna da učinilac od svog dobra ili dobra drugoga odbije istovremen ili neposredno predstojeći protivpravan napad.

(3) Učinilac koji je prekoračio granice nužne odbrane može se blaže kazniti, a ako je prekoračenje učinio usljed jake razdraženosti ili prepasti izazvane napadom, može se i osloboditi od kazne.

Krajnja nužda

Član 11

(1) Nije krivično djelo ono djelo koje je učinjeno u krajnjoj nuždi.

(2) Krajnja nužda postoji kad je djelo učinjeno radi toga da učinilac otkloni od svog dobra ili dobra drugoga istovremenu ili neposredno predstojeću neskrivljenu opasnost koja se na drugi način nije mogla otkloniti, a pri tom učinjeno zlo nije veće od zla koje je prijetilo.

(3) Učinilac koji je sam izazvao opasnost, ali iz nehata ili je prekoračio granice krajnje nužde, može se blaže kazniti, a ako je prekoračenje učinjeno pod naročito olakšavajućim okolnostima, može se i osloboditi od kazne.

(4) Nema krajnje nužde ako je učinilac bio dužan da se izlaže opasnosti koja je prijetila.

Sila i prijetnja

Član 12

(1) Nije krivično djelo ono djelo koje je učinjeno pod dejstvom apsolutne sile.

(2) Ako je djelo učinjeno da bi učinilac od svog dobra ili dobra drugoga otklonio opasnost koja je nastala usljed sile koja nije apsolutna ili prijetnje, na učinioca će se primijeniti odredbe člana 11 ovog zakonika, uzimajući silu ili prijetnju kao neskrivljenu opasnost.

(3) Ako je krivično djelo učinjeno pod dejstvom sile ili prijetnje, a nijesu ispunjeni uslovi iz st. 1 ili 2 ovog člana, učinilac se može blaže kazniti, a ako je djelo učinjeno pod naročito olakšavajućim okolnostima, može se i osloboditi od kazne.

(4) U slučajevima iz st. 1 i 2 ovog člana, ako se lice prema kojem je primijenjena sila ili prijetnja ne smatra izvršiocem krivičnog djela, kao izvršilac krivičnog djela smatraće se lice koje je primijenilo silu ili prijetnju.

Krivica

Član 13

(1) Kriv je za krivično djelo učinilac koji je uračunljiv i koji je postupao sa umišljajem, a bio je svjestan ili je bio dužan i mogao biti svjestan da je njegovo djelo zabranjeno.

(2) Za krivično djelo učinjeno iz nehata učinilac može biti kriv samo kad to zakon određuje.

Uračunljivost

Član 14

(1) Nije uračunljiv učinilac koji u vrijeme izvršenja protivpravnog djela određenog u zakonu kao krivično djelo nije mogao da shvati značaj svog djela ili nije mogao da upravlja svojim postupcima usljed duševne bolesti, privremene duševne poremećenosti, zaostalog duševnog razvoja ili druge teže duševne poremećenosti (neuračunljivost).

(2) Učinilac krivičnog djela čija je sposobnost da shvati značaj svog djela ili sposobnost da upravlja svojim postupcima bila bitno smanjena usljed nekog stanja iz stava 1 ovog člana (bitno smanjena uračunljivost) može se blaže kazniti.

(3) Krivica učinioca krivičnog djela koji se upotrebom alkohola, droga ili na drugi način doveo u stanje u kojem nije mogao da shvati značaj svog djela ili da upravlja svojim postupcima utvrđuje se prema vremenu neposredno prije dovođenja u takvo stanje.

(4) Učiniocu koji je pod okolnostima iz stava 3 ovog člana učinio krivično djelo u stanju bitno smanjene uračunljivosti ne može se ublažiti kazna.

Umišljaj

Član 15

Krivično djelo je učinjeno sa umišljajem kad je učinilac bio svjestan svog djela i htio njegovo izvršenje ili kad je učinilac bio svjestan da može učiniti djelo pa je na to pristao.

Nehat

Član 16

Krivično djelo je učinjeno iz nehata kad je učinilac bio svjestan da svojom radnjom može učiniti djelo, ali je olako držao da do toga neće doći ili da će to moći spriječiti ili kad nije bio svjestan da svojom radnjom može učiniti djelo iako je prema okolnostima pod kojima je ono učinjeno i prema svojim ličnim svojstvima bio dužan i mogao biti svjestan te mogućnosti.

Odgovornost za težu posljedicu

Član 17

Kad je iz krivičnog djela proizašla teža posljedica zbog koje zakon za to djelo propisuje težu kaznu, ta se kazna može izreći ako je učinilac u odnosu na tu posljedicu postupao iz nehata, a i sa umišljajem ako time ne ostvaruje obilježja nekog drugog krivičnog djela.

Stvarna zabluda

Član 18

(1) Nije krivično djelo ono djelo koje je učinjeno u neotklonjivoj stvarnoj zabludi.

(2) Neotklonjiva stvarna zabluda postoji ako učinilac nije bio dužan i nije mogao da izbjegne zabludu u pogledu neke stvarne okolnosti koja predstavlja obilježje krivičnog djela ili u pogledu neke stvarne okolnosti koja bi, da je zaista postojala, činila djelo dozvoljenim.

(3) Ako je učinilac bio u stvarnoj zabludi usljed nehata, postojaće krivično djelo učinjeno iz nehata kad je to propisano zakonom.

Pravna zabluda

Član 19

(1) Nije krivično djelo ono djelo koje je učinjeno u neotklonjivoj pravnoj zabludi.

(2) Neotklonjiva pravna zabluda postoji ako učinilac nije bio dužan i nije mogao da zna da je djelo koje je učinio zabranjeno.

(3) Učiniocu koji nije znao da je djelo zabranjeno, ali je to bio dužan i mogao da zna, kazna se može ublažiti.

2. Pokušaj krivičnog djela i dobrovoljni odustanak

Pokušaj

Član 20

(1) Ko sa umišljajem započne izvršenje krivičnog djela, ali ga ne dovrši, kazniće se za pokušaj krivičnog djela za koje se po zakonu može izreći kazna zatvora od pet godina ili teža kazna, a za pokušaj drugog krivičnog djela samo kad zakon izričito propisuje kažnjavanje i za pokušaj.

(2) Kao započinjanje izvršenja krivičnog djela smatra se i upotreba određenog sredstva ili primjena određenog načina izvršenja, ako su oni zakonom određeni kao obilježja krivičnog djela.

(3) Učinilac će se za pokušaj kazniti kaznom propisanom za krivično djelo, a može se i blaže kazniti.

Nepodoban pokušaj

Član 21

Učinilac koji pokuša da izvrši krivično djelo nepodobnim sredstvom ili prema nepodobnom predmetu može se osloboditi od kazne.

Dobrovoljni odustanak

Član 22

(1) Učinilac koji je pokušao izvršenje krivičnog djela, ali je dobrovoljno odustao od njegovog izvršenja, može se osloboditi od kazne.

(2) U slučaju dobrovoljnog odustanka, učinilac će se kazniti za one radnje koje čine neko drugo samostalno krivično djelo, koje nije obuhvaćeno krivičnim djelom od čijeg izvršenja je učinilac odustao.

3. Saučesništvo u krivičnom djelu

Izvršilaštvo i saizvršilaštvo

Član 23

(1) Izvršilac krivičnog djela je lice koje preduzima radnju izvršenja krivičnog djela ili koje posredstvom drugog lica izvrši krivično djelo, ukoliko se to drugo lice ne može smatrati izvršiocem krivičnog djela.

(2) Ako više lica, učestvovanjem u radnji izvršenja sa umišljajem ili iz nehata, zajednički izvrše krivično djelo, ili ostvarujući zajedničku odluku drugom radnjom sa umišljajem bitno doprinesu izvršenju krivičnog djela, svako od njih kazniće se kaznom propisanom za to djelo.

Podstrekavanje

Član 24

(1) Ko drugog sa umišljajem podstrekne da učini krivično djelo, kazniće se kao da ga je sam izvršio.

(2) Ko drugog sa umišljajem podstrekava na izvršenje krivičnog djela za koje se po zakonu može izreći kazna zatvora od pet godina ili teža kazna, a djelo ne bude ni pokušano, kazniće se kao za pokušaj krivičnog djela.

Pomaganje

Član 25

(1) Ko drugom sa umišljajem pomogne u izvršenju krivičnog djela, kazniće se kao da ga je sam izvršio, a može se i blaže kazniti.

(2) Kao pomaganje u izvršenju krivičnog djela smatra se naročito: davanje savjeta ili uputstava kako da se izvrši krivično djelo, stavljanje učiniocu na raspolaganje sredstava za izvršenje krivičnog djela, stvaranje uslova ili otklanjanje prepreka za izvršenje krivičnog djela, kao i unaprijed obećano prikrivanje krivičnog djela, učinioca, sredstava kojima je krivično djelo izvršeno, tragova krivičnog djela ili predmeta pribavljenih krivičnim djelom.

Granice odgovornosti i kažnjivosti saučesnika

Član 26

(1) Saizvršilac je odgovoran u granicama svog umišljaja ili nehata, a podstrekač i pomagač u granicama svog umišljaja.

(2) Saizvršilac, podstrekač ili pomagač koji je dobrovoljno spriječio izvršenje krivičnog djela može se osloboditi od kazne.

(3) Lični odnosi, svojstva i okolnosti usljed kojih zakon isključuje krivicu ili dozvoljava oslobođenje od kazne, od kojih zavisi postojanje lakšeg ili težeg oblika djela ili koje utiču na odmjeravanje kazne, mogu se uzeti u obzir samo onom izvršiocu, saizvršiocu, podstrekaču ili pomagaču kod kojeg takvi odnosi, svojstva i okolnosti postoje.

Kažnjavanje podstrekača i pomagača za pokušaj i lakše krivično djelo

Član 27

(1) Ako je krivično djelo ostalo u pokušaju podstrekač i pomagač će se kazniti za pokušaj.

(2) Ako je izvršilac izvršio lakše krivično djelo od onog na koje se podstrekavanje ili pomaganje odnosi, a koje bi bilo njime obuhvaćeno, podstrekač i pomagač će se kazniti za krivično djelo koje je učinjeno.

(3) Odredba stava 2 ovog člana neće se primijeniti ako bi se podstrekač strože kaznio primjenom člana 24 stav 2 ovog zakonika.

4. Posebne odredbe o odgovornosti za krivična djela učinjena putem medija

Odgovornost urednika

Član 28

(1) Za krivična djela učinjena putem medija odgovoran je urednik, odnosno lice koje ga je zamjenjivalo u vrijeme objavljivanja informacije, ako:

1) je do završetka glavnog pretresa pred prvostepenim sudom autor ostao nepoznat;

2) je informacija objavljena bez saglasnosti autora.

(2) Nije odgovoran urednik, odnosno lice koje ga zamjenjuje ako iz opravdanih razloga nije znao za neku od okolnosti navedenih u stavu 1 tač. 1 i 2 ovog člana.

Odgovornost izdavača, štampara i proizvođača

Član 29

(1) Kad postoje uslovi iz člana 28 ovog zakonika odgovorni su:

1) izdavač - za krivično djelo učinjeno putem nepovremene štampane publikacije, a ako nema izdavača ili postoje stvarne ili pravne smetnje za njegovo gonjenje - štampar koji je za to znao;

2) proizvođač - za krivično djelo učinjeno putem kompakt diska, gramofonske ploče, magnetofonske trake i drugih auditivnih sredstava, filma za javno i privatno prikazivanje, dijapozitiva, videosredstava ili sličnih sredstava namijenjenih širem krugu lica.

(2) Ako je izdavač, štampar ili proizvođač pravno lice ili državni organ, odgovorno je lice koje odgovara za izdavanje, štampanje ili proizvodnju.

Primjenjivanje odredaba iz čl. 28 i 29

Član 30

Odredbe o odgovornosti lica iz čl. 28 i 29 ovog zakonika primjenjuju se samo, ako se ta lica po opštim odredbama ovog zakonika ne mogu smatrati učiniocem krivičnog djela.

5. Odgovornost pravnih lica za krivično djelo

Član 31

(1) Odgovornost pravnih lica za krivična djela, kao i sankcije za njih biće zakonom predviđene.

GLAVA TREĆA

KAZNE

1. Svrha kažnjavanja, vrste kazni i uslovi za njihovo izricanje

Svrha kažnjavanja

Član 32

U okviru opšte svrhe krivičnih sankcija (član 4 stav 2), svrha kažnjavanja je:
1) sprječavanje učinioca da čini krivična djela i uticanje na njega da ubuduće ne čini krivična djela;
2) uticanje na druge da ne čine krivična djela;
3) izražavanje društvene osude za krivično djelo i obaveze poštovanja zakona;
4) jačanje morala i uticaj na razvijanje društvene odgovornosti.

Vrste kazni

Član 33

Učiniocu krivičnog djela mogu se izreći sljedeće kazne:
1) kazna dugotrajnog zatvora;
2) kazna zatvora;
3) novčana kazna;
4) rad u javnom interesu.

Glavne i sporedne kazne

Član 34

(1) Kazna dugotrajnog zatvora, kazna zatvora i rad u javnom interesu mogu se izreći samo kao glavne kazne.
(2) Novčana kazna može se izreći i kao glavna i kao sporedna.
(3) Ako je za jedno krivično djelo propisano više kazni, samo se jedna može izreći kao glavna kazna.

Kazna dugotrajnog zatvora

Član 35

(1) Kazna dugotrajnog zatvora ne može biti kraća od trideset niti duža od četrdeset godina.
(2) Kazna dugotrajnog zatvora može se propisati za najteža krivična djela, pri čemu se ne može propisati kao jedina kazna za određeno krivično djelo.
(3) Kazna dugotrajnog zatvora ne može se izreći:
1) licu koje u vrijeme izvršenja krivičnog djela nije navršilo dvadeset jednu godinu života;
2) licu čija je uračunljivost u vrijeme izvršenja krivičnog djela bila bitno smanjena (član 14 stav 2);
3) za pokušaj krivičnog djela.

Kazna zatvora

Član 36

(1) Kazna zatvora ne može biti kraća od trideset dana niti duža od dvadeset godina.
(2) Kazna zatvora iz stava 1 ovog člana izriče se na pune godine i mjesece, a do šest mjeseci i na dane.

Kazna zatvora koja se izvršava u prostorijama za stanovanje

Član 36a

(1) Ako učiniocu krivičnog djela izrekne kaznu zatvora do jedne godine, sud može istovremeno odrediti da će se ova kazna izvršiti tako što će je osuđeni izdržavati u prostorijama u kojima stanuje ukoliko se, s obzirom na ličnost učinioca, njegov raniji život, njegovo držanje poslije učinjenog djela, stepen krivice i druge okolnosti pod kojima je djelo učinio, može očekivati da će se i na taj način ostvariti svrha kažnjavanja.
(2) Osuđeni kome je određeno izvršenje kazne zatvora na način iz stava 1 ovog člana ne smije napuštati prostorije u kojima stanuje, osim u slučajevima propisanim zakonom kojim se uređuje izvršenje krivičnih sankcija. Ukoliko osuđeni jednom u trajanju preko šest časova ili dva puta u trajanju do šest časova samovoljno napusti prostorije u kojima stanuje ili ometa, oštećuje ili uklanja uređaj za praćenje ili na drugi način onemogući ili odbija izvršenje kazne zatvora na način iz stava 1 ovog člana ili postane nedostupan, sud će odrediti da ostatak kazne zatvora izdrži u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija.
(3) Osuđenom za krivično djelo protiv braka i porodice koji živi sa oštećenim u istom porodičnom domaćinstvu ili

porodičnoj zajednici ne može se odrediti izvršenje kazne zatvora na način iz stava 1 ovog člana.

Uslovni otpust

Član 37

(1) Sud može uslovno otpustiti sa izdržavanja kazne zatvora ili kazne dugotrajnog zatvora osuđenog koji je izdržao dvije trećine, a izuzetno polovinu kazne zatvora odnosno kazne dugotrajnog zatvora, ako se u toku izdržavanja kazne tako popravio da se može sa osnovom očekivati da će se na slobodi dobro vladati, a naročito da do isteka vremena za koje je izrečena kazna neće učiniti novo krivično djelo. Pri ocjeni da li će se osuđeni uslovno otpustiti uzeće se u obzir da li se osuđeni dobro vladao i izvršavao radne obaveze prema njegovoj radnoj sposobnosti, okolnosti koje se odnose na raniji život osuđenog, a naročito da li je disciplinski kažnjavan za vrijeme izdržavanja kazne zatvora ili kazne dugotrajnog zatvora, da li je nadoknadio štetu koju je prouzrokovao krivičnim djelom i vratio imovinsku korist stečenu izvršenjem krivičnog djela, prema svojim mogućnostima.

(2) U odluci o uslovnom otpustu može se odrediti da je osuđeni dužan da ispuni obavezu utvrđenu zakonom.

(3) U slučaju iz stava 1 ovog člana, ako uslovni otpust ne bude opozvan, smatra se da je osuđeni izdržao kaznu.

Opozivanje uslovnog otpusta

Član 38

(1) Sud će opozvati uslovni otpust ako osuđeni, dok je na uslovnom otpustu, učini jedno ili više krivičnih djela za koja je izrečena kazna zatvora preko jedne godine ili ako osuđeni ne izvrši neku obavezu koja mu je naložena na osnovu zakona.

(2) Sud može opozvati uslovni otpust, ako uslovno otpušteni učini jedno ili više krivičnih djela za koja je izrečena kazna zatvora do jedne godine. Pri ocjeni da li će opozvati uslovni otpust sud će naročito uzeti u obzir srodnost učinjenih krivičnih djela, pobude iz kojih su učinjena i druge okolnosti koje ukazuju na opravdanost opozivanja uslovnog otpusta.

(3) Odredbe st. 1 i 2 ovog člana primjenjivaće se i kad se uslovno otpuštenom sudi za krivično djelo koje je učinio prije nego što je uslovno otpušten.

(4) Kad sud opozove uslovni otpust izreći će kaznu primjenom odredaba čl. 48 i 50 stav 2 ovog zakonika, uzimajući ranije izrečenu kaznu kao već utvrđenu. Dio kazne koji je osuđeni izdržao po ranijoj osudi uračunava se u novu kaznu, a vrijeme provedeno na uslovnom otpustu ne uračunava se.

(5) Ako uslovno otpušteni bude osuđen na kaznu zatvora do jedne godine, a sud ne opozove uslovni otpust, produžava se uslovni otpust za vrijeme koje je osuđeni proveo na izdržavanju te kazne zatvora.

(6) U slučaju iz st. 1 do 3 ovog člana uslovni otpust se može opozvati najkasnije u roku od dvije godine od dana kad je uslovni otpust istekao.

Novčana kazna

Član 39

(1) Novčana kazna ne može biti manja od dvije stotine eura. Novčana kazna ne može biti veća od dvadeset hiljada eura, a za krivična djela učinjena iz koristoljublja veća od sto hiljada eura.

(2) Novčana kazna kao glavna kazna izriče se u sljedećim iznosima:

1) do dvije hiljade eura za krivična djela za koja je propisana kazna zatvora do tri mjeseca;

2) od četiri stotine do četiri hiljade eura za krivična djela za koja je propisana kazna zatvora do šest mjeseci;

3) od šest stotina do osam hiljada eura za krivična djela za koja je propisana kazna zatvora do jedne godine;

4) od osam stotina do šesnaest hiljada eura za krivična djela za koja je propisana kazna zatvora do dvije godine;

5) najmanje hiljadu i dvije stotine eura za krivična djela za koja je propisana kazna zatvora do četiri godine;

6) najmanje hiljadu i dvije stotine eura za krivična djela za koja je kao jedina kazna propisana novčana kazna.

(3) Za krivična djela učinjena iz koristoljublja novčana kazna kao sporedna kazna može se izreći i kad nije propisana zakonom ili kad je zakonom propisano da će se učinilac kazniti kaznom zatvora ili novčanom kaznom, a sud kao glavnu kaznu izrekne kaznu zatvora.

(4) Ako sud utvrdi novčanu kaznu kao glavnu kaznu, a utvrdi i novčanu kaznu kao sporednu kaznu, izreći će jednu novčanu kaznu po pravilima iz člana 48 ovog zakonika.

(5) U presudi se određuje rok plaćanja novčane kazne koji ne može biti kraći od petnaest dana niti duži od tri mjeseca. U opravdanim slučajevima sud može dozvoliti da osuđeni plati novčanu kaznu u ratama, s tim da rok isplate ne može biti duži od jedne godine.

(6) Ako osuđeni ne plati novčanu kaznu u određenom roku, sud će novčanu kaznu zamijeniti kaznom zatvora, tako što će za svakih započetih dvadeset pet eura novčane kazne odrediti jedan dan kazne zatvora, s tim da kazna zatvora ne može biti duža od šest mjeseci, a ako je izrečena novčana kazna u iznosu većem od devet hiljada, kazna zatvora ne može biti duža od jedne godine.

(7) Neplaćena novčana kazna koja ne prelazi iznos od dvije hiljade eura, može se, umjesto kaznom zatvora, zamijeniti

kaznom rada u javnom interesu uz saglasnost osuđenog lica, tako što će se za svakih započetih dvadeset pet eura novčane kazne odrediti osam časova rada u javnom interesu, s tim da rad u javnom interesu ne može biti duži od tristašezdeset časova.

(8) Ako osuđeni plati samo dio novčane kazne, sud će ostatak kazne srazmjerno zamijeniti kaznom zatvora, a ako osuđeni isplati ostatak novčane kazne, izvršenje kazne zatvora će obustaviti.

(9) Poslije smrti osuđenog novčana kazna neće se izvršiti.

Novčana kazna u dnevnim iznosima

Član 40

(1) U slučajevima kada je moguće utvrditi prihode i rashode učinioca krivičnog djela sud može izreći novčanu kaznu u dnevnim iznosima.

(2) Broj dnevnih iznosa ne može biti manji od deset, niti veći od tristašezdeset dana. Broj dnevnih iznosa za učinjeno krivično djelo odmjerava se na osnovu opštih pravila za odmjeravanje kazne iz člana 42 ovog zakonika.

(3) Visina dnevnog iznosa novčane kazne utvrđuje se dijeljenjem razlike između prihoda i nužnih rashoda učinioca krivičnog djela u protekloj kalendarskoj godini sa brojem dana u godini, s tim što jedan dan novčane kazne ne može biti manji od pet eura niti veći od hiljadu eura.

(4) Do iznosa novčane kazne sud će doći množenjem odmjerenog broja dnevnih iznosa sa utvrđenom vrijednošću jednog dnevnog iznosa.

(5) U cilju utvrđivanja vrijednosti novčanog iznosa sud može da zahtijeva podatke od banaka ili drugih finansijskih ustanova, državnih organa i pravnih lica koji su dužni da dostave tražene podatke i ne mogu se pozivati na zaštitu poslovne ili druge tajne.

(6) Ukoliko se ne mogu pribaviti vjerodostojni podaci o prihodima i rashodima učinioca krivičnog djela ili ukoliko on ne ostvaruje nikakav prihod sud će na osnovu raspoloživih podataka po slobodnoj procjeni utvrditi visinu jednog dnevnog iznosa novčane kazne.

(7) Odredbe člana 39 st. 3 do 9 ovog zakonika primjenjuju se u slučaju kada se novčana kazna izriče u skladu sa odredbama ovog člana.

Rad u javnom interesu

Član 41

(1) Rad u javnom interesu može se izreći za krivična djela za koja je propisana novčana kazna ili zatvor do pet godine.

(2) Rad u javnom interesu ne može biti kraći od šezdeset časova niti duži od trista šezdeset časova i određuje se za vrijeme koje ne može biti kraće od trideset dana, niti duže od šest mjeseci.

(3) Ova kazna se izriče uz pristanak učinioca krivičnog djela i ne može biti duža od šezdeset časova u toku jednog mjeseca, osim ako učinilac krivičnog djela zahtijeva ili je saglasan da može trajati duže od šezdeset časova u toku jednog mjeseca.

(4) Rad u javnom interesu je svaki onaj društveno koristan rad kojim se ne vrijeđa ljudsko dostojanstvo i ne vrši se u cilju sticanja dobiti.

(5) Prilikom izricanja ove kazne sud će voditi računa o vrsti učinjenog krivičnog djela, kao i o ličnosti učinioca.

(6) Ako učinilac u izvršenju izrečene kazne rada u javnom interesu ne obavi dio ili sve časove rada u javnom interesu, sud će kaznu rada u javnom interesu zamijeniti kaznom zatvora, tako što će za svakih započetih osam časova rada u javnom interesu odrediti jedan dan kazne zatvora.

(7) Ako učinilac ispunjava sve radne obaveze prilikom izvršavanja kazne rada u javnom interesu, sud mu može dužinu trajanja kazne izrečenog rada u javnom interesu umanjiti za jednu trećinu.

2. Odmjeravanje kazne

Opšta pravila o odmjeravanju kazne

Član 42

(1) Sud će učiniocu krivičnog djela odmjeriti kaznu u granicama koje su zakonom propisane za to djelo, imajući u vidu svrhu kažnjavanja i uzimajući u obzir sve okolnosti koje utiču da kazna bude manja ili veća (olakšavajuće i otežavajuće okolnosti), a naročito: stepen krivice, pobude iz kojih je djelo učinjeno, jačinu ugrožavanja ili povrede zaštićenog dobra, okolnosti pod kojima je djelo učinjeno, raniji život učinioca, njegove lične prilike, njegovo držanje poslije učinjenog krivičnog djela, a naročito njegov odnos prema žrtvi krivičnog djela kao i druge okolnosti koje se odnose na ličnost učinioca.

(2) Pri odmjeravanju novčane kazne sud će posebno uzeti u obzir i imovno stanje učinioca.

(3) Okolnost koja je obilježje krivičnog djela ne može se uzeti u obzir i kao otežavajuća, odnosno olakšavajuća okolnost, izuzev ako prelazi mjeru koja je potrebna za postojanje krivičnog djela ili određenog oblika krivičnog djela ili

ako postoje dvije ili više ovakvih okolnosti, pa je samo jedna dovoljna za postojanje težeg, odnosno lakšeg oblika krivičnog djela.

Posebna okolnost za odmjeravanje kazne za krivično djelo učinjeno iz mržnje

Član 42a

(1) Ako je krivično djelo učinjeno iz mržnje prema drugom licu zbog nacionalne ili etničke pripadnosti, pripadnosti rasi ili vjeroispovijesti ili zbog odsustva te pripadnosti, državljanstva ili zbog razlika u pogledu političkog ili drugog ubjeđenja, pola, jezika, boje kože, obrazovanja, društvenog položaja, profesionalne orijentacije, socijalnog porijekla, seksualne orijentacije, rodnog identiteta ili invaliditeta, tu okolnost sud će cijeniti kao otežavajuću, osim ako to nije propisano kao obilježje osnovnog ili težeg oblika krivičnog djela.

(2) Ako je krivično djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno prema licu koje pripada posebno ranjivoj kategoriji lica (djeca, lica sa invaliditetom, trudna žena, starija lica, izbjeglice), sud će tu okolnost uzeti kao otežavajuću.

Posebne okolnosti za odmjeravanje kazne za krivična djela protiv polne slobode učinjena na štetu djeteta

Član 42b

(1) Ako je neko od krivičnih djela iz čl. 204 do 211b ovog zakonika učinjeno na štetu djeteta, sud će, kao otežavajuće, osim ako predstavljaju obilježja krivičnog djela, posebno cijeniti sljedeće okolnosti: da je dijete posebno ranjivo, naročito zbog odnosa zavisnosti, invaliditeta ili teške tjelesne ili duševne smetnje; da je krivično djelo učinio član porodice djeteta, lice koje živi sa djetetom ili lice koje je zloupotrijebilo ovlašćenje ili položaj povjerenja; da je krivično djelo učinjeno od strane više lica koja su djelovala u sastavu kriminalnog udruženja ili okviru kriminalne organizacije; da je učinilac osuđivan za isto ili istovrsno krivično djelo; da je učinilac sa umišljajem ili iz nehata ugrozio život djeteta; ili da je krivično djelo bilo praćeno teškim nasiljem ili su usljed tog krivičnog djela nastupile teške posljedice po dijete.

Povrat

Član 43

Ako je učinilac krivičnog djela učinjenog sa umišljajem ranije osuđen za umišljajno krivično djelo, sud će tu okolnost uzeti kao otežavajuću, ako od ranije osude ili izdržane kazne nije proteklo pet godina.

Višestruki povrat

Član 44

Za krivično djelo učinjeno sa umišljajem, za koje je propisana kazna zatvora, sud će izreći kaznu iznad polovine raspona propisane kazne, ako je učinilac ranije bio dva ili više puta osuđivan za ista ili istovrsna krivična djela učinjena sa umišljajem na kaznu zatvora od najmanje šest mjeseci.

Ublažavanje kazne

Član 45

Sud može učiniocu krivičnog djela izreći kaznu ispod granice propisane zakonom ili blažu vrstu kazne, kad:

1) zakon predviđa da se učinilac može blaže kazniti;

2) zakon predviđa da se učinilac može osloboditi od kazne, a sud ga ne oslobodi od kazne;

3) utvrdi da postoje naročito olakšavajuće okolnosti koje ukazuju na to da se ublaženom kaznom može postići svrha kažnjavanja.

(2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, u slučaju iz člana 43 ovog zakonika sud može učiniocu krivičnog djela izreći kaznu ispod granice propisane zakonom ili blažu vrstu kazne samo ako su ispunjeni uslovi iz stava 1 tač. 1 i 2 ovog člana.

Granice ublažavanja kazne

Član 46

(1) Kad postoje uslovi za ublažavanje kazne iz člana 45 ovog zakonika, sud će ublažiti kaznu u ovim granicama:

1) ako je za krivično djelo kao najmanja mjera kazne propisan zatvor u trajanju od deset ili više godina, kazna se može ublažiti do pet godina zatvora, a ako zakon predviđa da se kazna može ublažiti (član 45 stav 1 tačka 1), kazna se može ublažiti do dvije godine zatvora;

2) ako je za krivično djelo kao najmanja mjera kazne propisan zatvor u trajanju od pet ili više godina, kazna se može ublažiti do dvije godine zatvora;

3) ako je za krivično djelo kao najmanja mjera kazne propisan zatvor u trajanju od tri ili više godina, kazna se može

ublažiti do jedne godine zatvora;

4) ako je za krivično djelo kao najmanja mjera kazne propisan zatvor od dvije godine, kazna se može ublažiti do šest mjeseci zatvora;

5) ako je za krivično djelo kao najmanja mjera kazne propisan zatvor od jedne godine, kazna se može ublažiti do tri mjeseca zatvora;

6) ako je za krivično djelo kao najmanja kazna propisan zatvor ispod jedne godine, kazna se može ublažiti do trideset dana zatvora;

7) ako je za krivično djelo propisana kazna zatvora bez naznačenja najmanje mjere, umjesto zatvora može se izreći novčana kazna;

8) ako je za krivično djelo propisana novčana kazna sa naznačenjem najmanje mjere, kazna se može ublažiti do šest stotina eura.

(2) Izuzetno od stava 1 ovog člana, kazna za krivična djela iz člana 144 i člana 403 stav 4 ovog zakonika ne može se ublažiti.

(3) Kad je sud ovlašćen da učinioca krivičnog djela oslobodi od kazne može mu kaznu ublažiti, bez ograničenja propisanih za ublažavanje kazne.

Oslobođenje od kazne

Član 47

(1) Sud može osloboditi od kazne učinioca krivičnog djela samo kad to zakon izričito predviđa.

(2) Sud može osloboditi od kazne i učinioca krivičnog djela učinjenog iz nehata kad posljedice djela tako teško pogađaju učinioca da izricanje kazne u takvom slučaju očigledno ne bi odgovaralo svrsi kažnjavanja.

(3) Sud može osloboditi od kazne i učinioca krivičnog djela za koje je propisana kazna zatvora do pet godina, ako poslije izvršenog krivičnog djela, a prije nego što je saznao da je otkriven, otkloni posljedice djela ili nadoknadi štetu prouzrokovanu krivičnim djelom.

Sticaj krivičnih djela

Član 48

(1) Ako je učinilac jednom radnjom ili sa više radnji učinio više krivičnih djela za koja mu se istovremeno sudi, sud će prethodno utvrditi kazne za svako od tih djela, pa će za sva ta djela izreći jedinstvenu kaznu.

(2) Jedinstvenu kaznu sud će izreći po sljedećim pravilima:

1) ako je za neko od krivičnih djela u sticaju utvrdio kaznu dugotrajnog zatvora izreći će samo tu kaznu;

2) ako je za krivična djela u sticaju utvrdio kazne zatvora, povisiće najtežu utvrđenu kaznu, s tim da jedinstvena kazna ne smije dostići zbir utvrđenih kazni, niti preći dvadeset godina zatvora;

3) ako su za sva krivična djela u sticaju propisane kazne zatvora do tri godine, jedinstvena kazna ne može biti veća od deset godina zatvora;

4) ako je za krivično djelo u sticaju utvrdio samo novčane kazne, izreći će jednu novčanu kaznu u visini zbira utvrđenih kazni, s tim da ona ne smije preći dvadeset hiljada eura, odnosno sto hiljada eura kada su jedno ili više krivičnih djela izvršeni iz koristoljublja, a ako je utvrdio samo novčane kazne u dnevnim iznosima ona ne smije preći iznos od tri stotine šezdeset hiljada eura;

5) ako je za krivična djela u sticaju utvrdio samo kazne rada u javnom interesu, izreći će jednu kaznu rada u javnom interesu u visini zbira utvrđenih časova rada, s tim da ona ne smije preći tri stotine šezdeset časova, a vrijeme u kojem se rad mora obaviti ne smije biti duže od šest mjeseci

6) ako je za neka krivična djela u sticaju utvrdio kazne zatvora, a za druga djela novčane kazne, izreći će jednu kaznu zatvora i jednu novčanu kaznu po odredbama tač. 2 do 4 ovog stava.

(3) Novčanu kaznu kao sporednu kaznu sud će izreći ako je utvrđena makar i za jedno krivično djelo u sticaju, a ako je utvrdio više novčanih kazni, izreći će jednu novčanu kaznu po odredbi stava 2 tačka 4 ovog člana.

(4) Ako je sud za krivična djela u sticaju utvrdio kazne zatvora i maloljetničkog zatvora, izreći će kaznu zatvora kao jedinstvenu kaznu primjenom pravila predviđenih u stavu 2 tačka 2 ovog člana.

Produženo krivično djelo

Član 49

(1) Produženo krivično djelo čini više istih ili istovrsnih krivičnih djela učinjenih u vremenskoj povezanosti od strane istog učinioca i koja predstavljaju cjelinu zbog postojanja najmanje dvije od sledećih okolnosti: istovjetnosti oštećenog, istovrsnosti predmeta djela, korišćenja iste situacije ili istog trajnog odnosa, jedinstva mjesta ili prostora izvršenja djela ili jedinstvenog umišljaja učinioca.

(2) Krivična djela upravljena protiv ličnosti mogu činiti produženo krivično djelo samo ako su učinjena prema istom licu.

(3) Ne mogu činiti produženo krivično djelo ona djela koja po svojoj prirodi ne dopuštaju spajanje u jedno djelo.

(4) Ako produženo krivično djelo obuhvata lakše i teže oblike istog djela smatraće se da je produženim krivičnim djelom učinjen najteži oblik od učinjenih djela.

(5) Za produženo krivično djelo sud može izreći strožu kaznu od propisane ako produženo krivično djelo čine najmanje tri krivična djela koja ispunjavaju uslove iz stava 1 ovog člana.

(6) Stroža kazna ne smije preći dvostruku mjeru propisane kazne ni dvadeset godina zatvora.

(7) Krivično djelo koje nije obuhvaćeno produženim krivičnim djelom u pravosnažnoj sudskoj presudi predstavlja posebno krivično djelo, odnosno ulazi u sastav posebnog produženog krivičnog djela.

Odmjeravanje kazne osuđenom licu

Član 50

(1) Ako se osuđenom licu sudi za krivično djelo učinjeno prije nego što je započelo izdržavanje kazne po ranijoj osudi ili za krivično djelo učinjeno za vrijeme izdržavanja kazne zatvora ili maloljetničkog zatvora, sud će izreći jedinstvenu kaznu za sva krivična djela primjenom odredaba člana 48 ovog zakonika, uzimajući ranije izrečenu kaznu kao već utvrđenu. Kazna ili dio kazne koju je osuđeni izdržao uračunaće se u izrečenu kaznu zatvora.

(2) Za krivično djelo učinjeno u toku izdržavanja kazne zatvora ili maloljetničkog zatvora sud će učiniocu izreći kaznu, nezavisno od ranije izrečene kazne, ako se primjenom odredaba člana 48 ovog zakonika, s obzirom na težinu krivičnog djela i neizdržani dio ranije izrečene kazne, ne bi mogla ostvariti svrha kažnjavanja.

(3) Osuđeni koji za vrijeme izdržavanja kazne zatvora ili maloljetničkog zatvora učini krivično djelo za koje zakon propisuje novčanu kaznu ili kaznu zatvora do jedne godine, kazniće se disciplinski.

Uračunavanje pritvora i ranije kazne

Član 51

(1) Vrijeme provedeno u pritvoru, na izdržavanju mjere nadzora zabrane napuštanja stana, kao i svako drugo lišenje slobode u vezi sa krivičnim djelom uračunavaju se u izrečenu kaznu zatvora, maloljetničkog zatvora, kaznu rada u javnom interesu i novčanu kaznu.

(2) Ako je krivični postupak vođen za više krivičnih djela u sticaju, a pritvor nije određen za svako od njih, vrijeme provedeno u pritvoru uračunava se u izrečenu kaznu zatvora, maloljetničkog zatvora, kaznu rada u javnom interesu i novčanu kaznu za krivično djelo za koje je okrivljeni osuđen.

(3) Zatvor ili novčana kazna koju je osuđeni izdržao, odnosno platio za prekršaj ili privredni prestup, kao i kazna ili disciplinska mjera lišenja slobode koju je izdržao zbog povrede vojne discipline uračunava se u kaznu izrečenu za krivično djelo čija obilježja obuhvataju i obilježja prekršaja, privrednog prestupa, odnosno povrede vojne discipline.

(4) Pri svakom uračunavanju izjednačava se dan pritvora, dan lišenja slobode, dan maloljetničkog zatvora, dan zatvora, dan izdržavanja mjere nadzora zabrane napuštanja stana, osam časova rada u javnom interesu i dvadeset pet eura novčane kazne.

GLAVA ČETVRTA

MJERE UPOZORENjA

1. Uslovna osuda i sudska opomena

Svrha uslovne osude i sudske opomene

Član 52

(1) Mjere upozorenja su: uslovna osuda i sudska opomena.

(2) U okviru opšte svrhe krivičnih sankcija (član 4 stav 2), svrha uslovne osude i sudske opomene je da se prema učiniocu krivičnog djela ne primijeni kazna za lakša krivična djela, kad to nije nužno radi krivičnopravne zaštite i kad se može očekivati da će upozorenje uz prijetnju kazne (uslovna osuda) ili samo upozorenje (sudska opomena) dovoljno uticati na učinioca da više ne vrši krivična djela.

Uslovna osuda

Član 53

(1) Uslovnom osudom sud učiniocu krivičnog djela utvrđuje kaznu i istovremeno određuje da se ona neće izvršiti, ako osuđeni za vrijeme koje odredi sud, a koje ne može biti kraće od jedne niti duže od pet godina (vrijeme provjeravanja) ne učini novo krivično djelo.

(2) Sud može u uslovnoj osudi odrediti da će se kazna izvršiti i ako osuđeni u određenom roku ne vrati imovinsku korist pribavljenu izvršenjem krivičnog djela, ne naknadi štetu koju je prouzrokovao krivičnim djelom ili ne ispuni druge obaveze predviđene u krivičnopravnim odredbama. Rok za ispunjenje tih obaveza utvrđuje sud u okviru određenog vremena provjeravanja.

(3) Mjere bezbjednosti, izrečene uz uslovnu osudu, izvršavaju se.

Uslovi za izricanje uslovne osude

Član 54

(1) Uslovna osuda se može izreći kad je učiniocu utvrđena kazna zatvora u trajanju do dvije godine.

(2) Za krivična djela za koja se može izreći kazna zatvora u trajanju od deset godina ili teža kazna ne može se izreći uslovna osuda.

(3) Uslovna osuda se ne može izreći ako nije proteklo više od pet godina od pravosnažnosti osude kojom je učiniocu izrečena kazna za umišljajno krivično djelo. Uslovna osuda se ne može izreći učiniocu kome su već izrečene dvije uslovne osude.

(4) Pri odlučivanju da li će izreći uslovnu osudu sud će, vodeći računa o svrsi uslovne osude, posebno uzeti u obzir ličnost učinioca, njegov raniji život, njegovo ponašanje poslije izvršenog krivičnog djela, stepen krivice i druge okolnosti pod kojima je djelo učinjeno.

(5) Ako je učiniocu utvrđena i kazna zatvora i novčana kazna, uslovna osuda može se izreći samo za kaznu zatvora.

Opozivanje uslovne osude zbog novog krivičnog djela

Član 55

(1) Sud će opozvati uslovnu osudu, ako osuđeni u vrijeme provjeravanja učini jedno ili više krivičnih djela za koja je izrečena kazna zatvora od dvije godine ili u dužem trajanju.

(2) Ako osuđeni u vrijeme provjeravanja učini jedno ili više krivičnih djela za koja je izrečena kazna zatvora manja od dvije godine ili novčana kazna, sud će, pošto ocijeni sve okolnosti koje se odnose na učinjena krivična djela i učinioca, a posebno srodnost učinjenih krivičnih djela, njihov značaj i pobude iz kojih su učinjena, odlučiti da li će opozvati uslovnu osudu. Pri tome sud je vezan zabranom izricanja uslovne osude, ako učiniocu za krivična djela utvrđena u uslovnoj osudi i za nova krivična djela treba izreći kaznu preko dvije godine zatvora (član 54 stav 1).

(3) Ako opozove uslovnu osudu, sud će, primjenom odredaba člana 48 ovog zakonika, izreći jedinstvenu kaznu zatvora i za ranije učinjeno i za novo krivično djelo, uzimajući kaznu iz opozvane uslovne osude kao utvrđenu.

(4) Ako ne opozove uslovnu osudu, sud može za novo učinjeno krivično djelo izreći uslovnu osudu ili kaznu. Osuđenom, kome za novo krivično djelo bude izrečen zatvor, vrijeme provedeno na izdržavanju ove kazne ne računa se u vrijeme provjeravanja utvrđeno uslovnom osudom za ranije djelo.

(5) Ako sud nađe da i za novo krivično djelo treba izreći uslovnu osudu, primjenom odredaba člana 48 ovog zakonika, utvrdiće jedinstvenu kaznu i za ranije učinjeno i za novo krivično djelo i odrediće novo vrijeme provjeravanja koje ne može biti kraće od jedne ni duže od pet godina, računajući od dana pravosnažnosti nove presude. Ukoliko osuđeni u toku novog vremena provjeravanja ponovo učini krivično djelo, sud će opozvati uslovnu osudu i izreći kaznu zatvora, primjenom odredbe stava 3 ovog člana.

Opozivanje uslovne osude zbog ranije učinjenog krivičnog djela

Član 56

(1) Sud će opozvati uslovnu osudu, ako poslije njenog izricanja utvrdi da je osuđeni izvršio krivično djelo prije nego što je uslovno osuđen i ako ocijeni da ne bi bilo osnova za izricanje uslovne osude da se znalo za to djelo. U tom slučaju primijeniće odredbu člana 55 stav 3 ovog zakonika.

(2) Ako sud ne opozove uslovnu osudu, primijeniće odredbu člana 55 stav 4 ovog zakonika.

Opozivanje uslovne osude zbog neispunjenja određenih obaveza

Član 57

Ako je uslovnom osudom osuđenom određeno ispunjenje neke obaveze iz člana 53 stav 2 ovog zakonika, a on ne ispuni tu obavezu u roku određenom u presudi, sud može, u okviru vremena provjeravanja, produžiti rok za ispunjenje obaveze ili može opozvati uslovnu osudu i izreći kaznu koja je utvrđena u uslovnoj osudi. Ako utvrdi da osuđeni, iz opravdanih razloga, ne može da ispuni postavljenu obavezu, sud će ga osloboditi od ispunjenja te obaveze ili je zamijeniti drugom odgovarajućom obavezom predviđenom zakonom.

Rokovi za opozivanje uslovne osude

Član 58

(1) Uslovna osuda može se opozvati u toku vremena provjeravanja. Ako osuđeni u tom vremenu učini krivično djelo koje povlači opozivanje uslovne osude, a to je presudom utvrđeno tek poslije isteka vremena provjeravanja, uslovna osuda može se opozvati najkasnije u roku od jedne godine od dana kad je proteklo vrijeme provjeravanja.

(2) Ako osuđeni u određenom roku ne ispuni neku obavezu iz člana 53 stav 2 ovog zakonika, sud može, najdocnije u roku od jedne godine od dana kad je proteklo vrijeme provjeravanja, odrediti da se izvrši utvrđena kazna u uslovnoj osudi.

Uslovna osuda sa zaštitnim nadzorom

Član 59

(1) Sud može odrediti da se učinilac kome je izrečena uslovna osuda stavi pod zaštitni nadzor za određeno vrijeme u toku vremena provjeravanja.

(2) Zaštitni nadzor obuhvata zakonom predviđene mjere pomoći, staranja, nadzora i zaštite.

Uslovi za određivanje zaštitnog nadzora

Član 60

(1) Kad izrekne uslovnu osudu, sud može odrediti da se učinilac stavi pod zaštitni nadzor, ako se, s obzirom na njegovu ličnost, raniji život, držanje poslije izvršenog krivičnog djela, a naročito njegov odnos prema žrtvi krivičnog djela i okolnosti izvršenja djela, može očekivati da će se zaštitnim nadzorom potpunije ostvariti svrha uslovne osude.

(2) Zaštitni nadzor određuje sud u presudi kojom izriče uslovnu osudu i određuje mjere zaštitnog nadzora, njihovo trajanje i način njihovog ispunjavanja.

Sadržina zaštitnog nadzora

Član 61

Zaštitni nadzor može obuhvatiti jednu ili više od sljedećih obaveza:

1) javljanje organu nadležnom za izvršenje zaštitnog nadzora u rokovima koje taj organ odredi;

2) osposobljavanje učinioca za određeno zanimanje;

3) prihvatanje zaposlenja koje odgovara sposobnostima i sklonostima učinioca;

4) ispunjavanje obaveza izdržavanja porodice, čuvanja i vaspitanja djece i drugih porodičnih obaveza;

5) uzdržavanje od posjećivanja određenih mjesta, lokala ili priredbi, ako to može biti prilika ili podsticaj za ponovno vršenje krivičnih djela;

6) blagovremeno obavještavanje o promjeni mjesta boravka, adrese ili radnog mjesta;

7) uzdržavanje od upotrebe droge ili alkoholnih pića;

8) liječenje u odgovarajućoj zdravstvenoj ustanovi;

9) posjećivanje određenih profesionalnih i drugih savjetovališta ili ustanova i postupanje po njihovim uputstvima;

10) otklanjanje ili ublažavanje štete pričinjene krivičnim djelom, a naročito izmirenje sa žrtvom učinjenog krivičnog djela.

Izbor mjera zaštitnog nadzora

Član 62

Pri izboru obaveza iz člana 61 ovog zakonika i određivanja njihovog trajanja, sud će naročito uzeti u obzir godine života učinioca, njegovo zdravstveno stanje, sklonosti i navike, pobude iz kojih je izvršio krivično djelo, držanje poslije izvršenog krivičnog djela, raniji život, lične i porodične prilike, uslove za ispunjenje naloženih obaveza, kao i druge okolnosti koje se odnose na ličnost učinioca, a od značaja su za izbor mjera zaštitnog nadzora i njihovo trajanje.

Trajanje zaštitnog nadzora

Član 63

(1) Vrijeme trajanja mjera zaštitnog nadzora određuje se u okviru roka provjeravanja utvrđenog u uslovnoj osudi.

(2) Zaštitni nadzor prestaje opozivanjem uslovne osude.

(3) U toku trajanja zaštitnog nadzora sud može, s obzirom na ostvarene rezultate, pojedine obaveze ukinuti ili zamijeniti drugim.

(4) Ako u toku trajanja zaštitnog nadzora sud utvrdi da je ispunjena svrha ove mjere, može zaštitni nadzor ukinuti prije isteka određenog vremena.

Posljedice neispunjavanja obaveze zaštitnog nadzora

Član 64

Ako osuđeni kome je izrečen zaštitni nadzor ne ispunjava obaveze koje mu je sud odredio, sud ga može opomenuti ili može ranije obaveze zamijeniti drugim ili produžiti trajanje zaštitnog nadzora u okviru vremena provjeravanja ili opozvati uslovnu osudu.

Sudska opomena

Član 65

(1) Sudska opomena može se izreći za krivična djela za koja je propisan zatvor do jedne godine ili novčana kazna, a učinjena su pod takvim olakšavajućim okolnostima koje ih čine naročito lakim.

(2) Za određena krivična djela i pod uslovima predviđenim zakonom sudska opomena može se izreći i kad je propisan zatvor do tri godine.

(3) Sudsku opomenu sud može izreći za više krivičnih djela učinjenih u sticaju, ako za svako od tih djela postoje uslovi iz st. 1 i 2 ovog člana.

(4) Pri odlučivanju da li će izreći sudsku opomenu sud će, vodeći računa o svrsi sudske opomene, posebno uzeti u obzir ličnost učinioca, njegov raniji život, njegovo ponašanje poslije izvršenja krivičnog djela, a naročito njegov odnos prema žrtvi krivičnog djela, stepen krivice i druge okolnosti pod kojima je djelo učinjeno.

(5) Sudska opomena ne može se izreći vojnim licima za krivična djela protiv Vojske Crne Gore.

GLAVA PETA

MJERE BEZBJEDNOSTI

Svrha mjera bezbjednosti

Član 66

U okviru opšte svrhe krivičnih sankcija (član 4 stav 2), svrha mjera bezbjednosti je da se otklone stanja ili uslovi koji mogu biti od uticaja da učinilac ubuduće vrši krivična djela.

Vrste mjera bezbjednosti

Član 67

Učiniocu krivičnog djela mogu se izreći ove mjere bezbjednosti:

1) obavezno psihijatrijsko liječenje i čuvanje u zdravstvenoj ustanovi;

2) obavezno psihijatrijsko liječenje na slobodi;

2a) obavezni psihosocijalni tretman;

3) obavezno liječenje lica sa poremećajem upotrebe psihoaktivnih supstanci;

4) obavezno liječenje lica sa poremećajem upotrebe alkohola;

5) zabrana vršenja poziva, djelatnosti i dužnosti;

6) zabrana upravljanja motornim vozilom;

7) oduzimanje predmeta;

8) protjerivanje stranca iz zemlje;

9) javno objavljivanje presude.

10) zabrana približavanja;

11) udaljenje iz stana ili drugog prostora za stanovanje.

Izricanje mjera bezbjednosti

Član 68

(1) Sud može učiniocu krivičnog djela izreći jednu ili više mjera bezbjednosti kad postoje uslovi za njihovo izricanje predviđeni ovim zakonikom.

(2) Obavezno psihijatrijsko liječenje i čuvanje u zdravstvenoj ustanovi i obavezno psihijatrijsko liječenje na slobodi neuračunljivom učiniocu izriču se samostalno. Uz ove mjere mogu se izreći zabrana vršenja poziva, djelatnosti i dužnosti, zabrana upravljanja motornim vozilom i oduzimanje predmeta.

(3) Mjere iz stava 2 ovog člana mogu se izreći učiniocu krivičnog djela čija je uračunljivost bitno smanjena, ako mu je izrečena kazna ili uslovna osuda.

(4) Obavezni psihosocijalni tretman, obavezno liječenje lica sa poremećajem upotrebe psihoaktivnih supstanci, obavezno liječenje lica sa poremećajem upotrebe alkohola, zabrana vršenja poziva, djelatnosti i dužnosti, zabrana upravljanja motornim vozilom, oduzimanje predmeta i javno objavljivanje presude mogu se izreći ako je učiniocu izrečena kazna, uslovna osuda, sudska opomena ili je učinilac oslobođen od kazne.

(5) Protjerivanje stranca iz zemlje može se izreći ako je učiniocu izrečena kazna ili uslovna osuda.

(6) Zabrana približavanja i udaljenje iz stana ili drugog prostora za stanovanje mogu se izreći ako je učiniocu izrečena uslovna osuda, kazna rada u javnom interesu, kazna zatvora ili novčana kazna.

(7) Za krivična djela u sticaju mjera bezbjednosti će se izreći ako je utvrđena za jedno od krivičnih djela u sticaju.

Obavezno psihijatrijsko liječenje i čuvanje u zdravstvenoj ustanovi

Član 69

(1) Učiniocu koji je krivično djelo učinio u stanju bitno smanjene uračunljivosti sud će izreći obavezno psihijatrijsko liječenje i čuvanje u odgovarajućoj zdravstvenoj ustanovi, ako, s obzirom na učinjeno krivično djelo i stanje duševne poremećenosti, utvrdi da postoji ozbiljna opasnost da učinilac učini teže krivično djelo i da je radi otklanjanja ove opasnosti potrebno njegovo liječenje u takvoj ustanovi.

(2) Ako su ispunjeni uslovi iz stava 1 ovog člana, sud će izreći obavezno liječenje i čuvanje u zdravstvenoj ustanovi učiniocu koji je u stanju neuračunljivosti učinio protivpravno djelo predviđeno u zakonu kao krivično djelo.

(3) Mjeru iz st. 1 i 2 ovog člana sud će obustaviti kad utvrdi da je prestala potreba za liječenjem i čuvanjem učinioca u zdravstvenoj ustanovi.

(4) Mjera iz stava 1 ovog člana izrečena uz kaznu zatvora može trajati i duže od izrečene kazne.

(5) Učiniocu koji je krivično djelo izvršio u stanju bitno smanjene uračunljivosti i koji je osuđen na kaznu zatvora, vrijeme provedeno u zdravstvenoj ustanovi uračunava se u vrijeme trajanja izrečene kazne. Ako je vrijeme provedeno u zdravstvenoj ustanovi kraće od trajanja izrečene kazne, sud će, po prestanku mjere bezbjednosti, odrediti da se osuđeni uputi na izdržavanje ostatka kazne ili da se pusti na uslovni otpust. Pri odlučivanju o puštanju na uslovni otpust sud će, pored uslova iz člana 37 ovog zakonika, naročito uzeti u obzir uspjeh liječenja osuđenog, njegovo zdravstveno stanje, vrijeme provedeno u zdravstvenoj ustanovi i ostatak kazne koju osuđeni nije izdržao.

Obavezno psihijatrijsko liječenje na slobodi

Član 70

(1) Učiniocu koji je u stanju neuračunljivosti učinio protivpravno djelo određeno u zakonu kao krivično djelo, sud će izreći obavezno psihijatrijsko liječenje na slobodi, ako utvrdi da postoji ozbiljna opasnost da učinilac učini protivpravno djelo koje je u zakonu predviđeno kao krivično djelo i da je radi otklanjanja ove opasnosti dovoljno njegovo liječenje na slobodi.

(2) Mjera iz stava 1 ovog člana može se izreći i neuračunljivom učiniocu prema kojem je određeno obavezno psihijatrijsko liječenje i čuvanje u odgovarajućoj zdravstvenoj ustanovi kad sud, na osnovu rezultata liječenja, utvrdi da više nije potrebno njegovo čuvanje i liječenje u takvoj ustanovi, nego samo njegovo liječenje na slobodi.

(3) Pod uslovima iz stava 1 ovog člana sud može izreći obavezno psihijatrijsko liječenje na slobodi i učiniocu čija je uračunljivost bitno smanjena, ako mu je izrečena uslovna osuda ili je na osnovu člana 69 stav 5 ovog zakonika pušten na uslovni otpust.

(4) Obavezno psihijatrijsko liječenje na slobodi može se povremeno sprovoditi i u odgovarajućoj zdravstvenoj ustanovi, ako je to potrebno radi uspješnijeg liječenja, s tim da povremeno liječenje u ustanovi ne može neprekidno trajati duže od petnaest dana, niti ukupno duže od dva mjeseca.

(5) Obavezno psihijatrijsko liječenje na slobodi traje dok postoji potreba liječenja, ali ne duže od tri godine.

(6) Izuzetno od stava 5 ovog člana, ako je izrečena kazna zatvora u trajanju od deset ili više godina ili kazna dugotrajnog zatvora, obavezno psihijatrijsko liječenje na slobodi može trajati i duže od tri godine.

(7) Ako se u slučaju iz st. 1 do 3 ovog člana učinilac ne podvrgne liječenju na slobodi ili ga samovoljno napusti ili i pored liječenja nastupi opasnost da ponovo učini protivpravno djelo predviđeno u zakonu kao krivično djelo, tako da je potrebno njegovo liječenje i čuvanje u odgovarajućoj zdravstvenoj ustanovi, sud može izreći obavezno psihijatrijsko liječenje i čuvanje u takvoj ustanovi.

Obavezni psihosocijalni tretman

Član 70a

(1) Učiniocu krivičnog djela sa elementima nasilja sud će izreći obavezni psihosocijalni tretman radi otklanjanja uzroka nasilničkog ponašanja, odnosno u cilju smanjenja ili otklanjanja opasnosti da opet učini krivično djelo sa elementima nasilja.

(2) Mjera iz stava 1 ovog člana izvršava se u ustanovi za izvršenje kazne zatvora ili odgovarajućoj zdravstvenoj ili drugoj odgovarajućoj ustanovi i traje dok postoji potreba za tretmanom, ali ne duže od dvije godine.

(3) Kad je mjera iz stava 1 ovog člana izrečena uz novčanu kaznu, uslovnu osudu, sudsku opomenu ili oslobođenje od

kazne, izvršava se na slobodi i ne može trajati duže od dvije godine.

(4) Ako se učinilac, bez opravdanih razloga, ne podvrgne obaveznom psihosocijalnom tretmanu na slobodi, sud će odrediti da se mjera prinudno izvrši u odgovarajućoj zdravstvenoj ili drugoj specijalizovanoj ustanovi.

Obavezno liječenje lica sa poremećajem upotrebe psihoaktivnih supstanci

Član 71

(1) Učiniocu koji je učinio krivično djelo usljed zavisnosti od upotrebe opojnih droga i kod kojeg postoji ozbiljna opasnost da će usljed ove zavisnosti i dalje da vrši krivična djela, sud će izreći obavezno liječenje.

(2) Mjera iz stava 1 ovog člana izvršava se u ustanovi za izvršenje kazne ili u odgovarajućoj zdravstvenoj ili drugoj specijalizovanoj ustanovi i traje dok postoji potreba za liječenjem, ali ne duže od tri godine.

(3) Kad je mjera iz stava 1 ovog člana izrečena uz kaznu zatvora, ona može trajati duže od vremena izrečene kazne, ali njeno ukupno trajanje ne može biti duže od tri godine.

(4) Vrijeme provedeno u ustanovi za liječenje uračunava se u kaznu zatvora.

(5) Kad je mjera iz stava 1 ovog člana izrečena uz novčanu kaznu, uslovnu osudu, sudsku opomenu ili oslobođenje od kazne izvršava se na slobodi i ne može trajati duže od tri godine.

6) Ako se učinilac, bez opravdanih razloga, ne podvrgne liječenju na slobodi ili liječenje samovoljno napusti, sud će odrediti da se mjera prinudno izvrši u odgovarajućoj zdravstvenoj ili drugoj specijalizovanoj ustanovi.

Obavezno liječenje lica sa poremećajem upotrebe alkohola

Član 72

(1) Učiniocu koji je učinio krivično djelo usljed zavisnosti od upotrebe alkohola i kod kojeg postoji ozbiljna opasnost da će usljed ove zavisnosti i dalje da vrši krivična djela, sud će izreći obavezno liječenje.

(2) Mjera iz stava 1 ovog člana izvršava se u ustanovi za izvršenje kazne zatvora ili u odgovarajućoj zdravstvenoj ili drugoj specijalizovanoj ustanovi i traje dok postoji potreba za liječenjem, ali ne duže od izrečene kazne zatvora.

(3) Vrijeme provedeno u ustanovi za liječenje uračunava se u kaznu zatvora.

(4) Kad je mjera iz stava 1 ovog člana izrečena uz novčanu kaznu, uslovnu osudu, sudsku opomenu ili oslobođenje od kazne izvršava se na slobodi i ne može trajati duže od dvije godine.

(5) Ako se učinilac, bez opravdanih razloga, ne podvrgne liječenju na slobodi ili liječenje samovoljno napusti, sud će odrediti da se mjera prinudno izvrši u odgovarajućoj zdravstvenoj ili drugoj specijalizovanoj ustanovi.

Zabrana vršenja poziva, djelatnosti i dužnosti

Član 73

(1) Sud može učiniocu krivičnog djela zabraniti vršenje određenog poziva, određene djelatnosti ili svih ili nekih dužnosti vezanih za raspolaganje, korišćenje, upravljanje ili rukovanje tuđom imovinom ili za čuvanje te imovine, ako se opravdano može smatrati da bi njegovo dalje vršenje takve djelatnosti bilo opasno.

(2) Sud određuje trajanje mjere iz stava 1 ovog člana, koje ne može biti kraće od jedne niti duže od deset godina, računajući od dana pravosnažnosti odluke, s tim da se vrijeme provedeno u zatvoru, odnosno u zdravstvenoj ustanovi u kojoj je izvršena mjera bezbjednosti ne uračunava u vrijeme trajanja ove mjere.

(3) Ako izrekne uslovnu osudu, sud može odrediti da će se ta osuda opozvati, ako učinilac prekrši zabranu vršenja poziva, djelatnosti ili dužnosti.

(4) Zakonom se može odrediti obavezna zabrana vršenja poziva, djelatnosti ili dužnosti.

Zabrana upravljanja motornim vozilom

Član 74

(1) Učiniocu krivičnog djela kojim se ugrožava javni saobraćaj sud može izreći zabranu upravljanja motornim vozilom.

(2) Pri izricanju mjere iz stava 1 ovog člana sud određuje na koje se vrste i kategorije vozila zabrana odnosi.

(3) Mjeru iz stava 1 ovog člana sud može izreći, ako nađe da težina učinjenog djela, okolnosti pod kojima je djelo učinjeno ili ranije kršenje saobraćajnih propisa od strane učinioca pokazuju da je opasno da on upravlja motornim vozilom određene vrste ili kategorije.

(4) Sud određuje trajanje mjere iz stava 1 ovog člana, koje ne može biti kraće od tri mjeseca niti duže od pet godina, računajući od dana pravosnažnosti odluke, s tim da se vrijeme provedeno u zatvoru, odnosno u ustanovi u kojoj se izvršava mjera bezbjednosti ili vaspitna mjera ne uračunava u vrijeme trajanja ove mjere.

(5) Učiniocu krivičnog djela kojim se ugrožava javni saobraćaj koje je za posljedicu imalo smrt jednog ili više lica, sud može izreći mjeru iz stava 1 ovog člana bez vremenskog ograničenja (trajno) ako mu je već bila izricana ova mjera bezbjednosti.

(6) Ako izrekne uslovnu osudu, sud može odrediti da će se ta osuda opozvati, ako učinilac prekrši zabranu upravljanja

motornim vozilom.

(7) Zakonom se može odrediti obavezna zabrana upravljanja motornim vozilom.

Oduzimanje predmeta

Član 75

(1) Predmeti koji su upotrijebljeni ili su bili namijenjeni za izvršenje krivičnog djela ili koji su nastali izvršenjem krivičnog djela mogu se oduzeti, ako su svojina učinioca.

(2) Predmeti iz stava 1 ovog člana mogu se oduzeti i kad nijesu svojina učinioca, ako to zahtijevaju razlozi bezbjednosti ljudi ili imovine ili razlozi morala ili kada i dalje postoji opasnost da će biti upotrijebljeni za izvršenje krivičnog djela, a time se ne dira u pravo trećih lica na naknadu štete od učinioca.

(3) Zakonom se može odrediti obavezno oduzimanje predmeta i uslovi za njihovo oduzimanje.

(4) Zakonom se može odrediti obavezno uništavanje oduzetih predmeta.

Protjerivanje stranca iz zemlje

Član 76

(1) Sud može stranca koji je učinio krivično djelo protjerati sa teritorije Crne Gore za vrijeme od jedne do deset godina ili zauvijek.

(2) Pri ocjeni da li će izreći mjeru iz stava 1 ovog člana sud će uzeti u obzir prirodu i težinu učinjenog krivičnog djela, pobude zbog kojih je krivično djelo učinjeno, način izvršenja krivičnog djela i druge okolnosti koje ukazuju na nepoželjnost daljeg boravka stranca u Crnoj Gori.

(3) Vrijeme trajanja protjerivanja računa se od dana pravosnažnosti odluke, s tim da se vrijeme provedeno u zatvoru ne uračunava u vrijeme trajanja ove mjere.

(4) Mjera iz stava 1 ovog člana ne može se izreći učiniocu koji bi u zemlji u koju bi bio protjeran mogao biti izložen mučenju ili nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili koji uživa drugu zaštitu u skladu sa potvrđenim međunarodnim ugovorima.

Javno objavljivanje presude

Član 77

(1) Pri osudi za krivično djelo učinjeno putem medija ili za krivično djelo koje je prouzrokovalo opasnost za život ili zdravlje ljudi a objavljivanje presude bi doprinijelo da se otkloni ili umanji ta opasnost sud može odlučiti da se o trošku osuđenog istim putem ili na drugi odgovarajući način objavi sudska presuda u cjelini ili u izvodu.

(2) Zakonom se može odrediti obavezno objavljivanje presude. U tom slučaju sud će odlučiti putem kojeg medija će se presuda objaviti i da li će se objaviti u cjelini ili u izvodu.

(3) Javno objavljivanje presude izvršiće se najkasnije u roku od trideset dana od dana pravosnažnosti presude.

Zabrana približavanja

Član 77a

(1) Učiniocu krivičnog djela protiv polne slobode, krivičnog djela nasilje u porodici ili u porodičnoj zajednici i krivičnog djela rodoskrvnjenje ili nekog drugog krivičnog djela kojim se ugrožava život ili tijelo nekog lica ili krivičnog djela neovlašćena proizvodnja, držanje i stavljanje u promet opojnih droga sud će izreći zabranu približavanja žrtvi ili drugom licu ili grupi lica ili određenom mjestu kad postoji opasnost da bi učinilac prema tim licima ili na tom mjestu mogao ponovo da izvrši isto ili istovrsno krivično djelo.

(2) Sud određuje trajanje mjere iz stava 1 ovog člana, koje ne može biti kraće od jedne niti duže od pet godina, računajući od dana pravosnažnosti odluke, s tim da se vrijeme provedeno u zatvoru ne uračunava u vrijeme trajanja ove mjere.

(3) Po proteku jedne godine od početka izvršenja mjere iz stava 1 ovog člana, sud može, obustaviti njeno izvršenje ako utvrdi da više ne postoji opasnost iz stava 1 ovog člana.

(4) Sud će o pravosnažno izrečenoj mjeri iz stava 1 ovog člana obavijestiti posebnu organizacionu jedinicu ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa koja vrši nadzor nad sprovođenjem uslovnog otpusta.

Udaljenje iz stana ili drugog prostora za stanovanje

Član 77b

(1) Učiniocu krivičnog djela nasilja u porodici ili u porodičnoj zajednici sud će izreći udaljenje iz stana ili drugog prostora za stanovanje ako postoji opasnost da bi učinilac mogao ponovo izvršiti to krivično djelo.

(2) Sud određuje trajanje mjere iz stava 1 ovog člana, koje ne može biti kraće od tri mjeseca niti duže od tri godine,

računajući od dana pravosnažnosti odluke, s tim da se vrijeme provedeno u zatvoru ne uračunava u vrijeme trajanja ove mjere.

(3) Lice kome je izrečena mjera iz stava 1 ovog člana dužno je, u prisustvu policijskog službenika odmah po pravosnažnosti presude, da napusti stan ili neki drugi stambeni prostor koji čini zajedničko domaćinstvo.

(4) Po proteku šest mjeseci od početka izvršenja mjere iz stave 1 ovoga člana, sud može, obustaviti njeno izvršenje ako utvrdi da više ne postoji opasnost iz stava 1 ovog člana.

(5) Sud će o pravosnažno izrečenoj mjeri iz stava 1 ovog člana obavijestiti posebnu organizacionu jedinicu ministarstva nadležnog za poslove pravosuđa koja vrši nadzor nad sprovođenjem uslovnog otpusta i organ uprave nadležan za poslove policije.

Prestanak mjere bezbjednosti na osnovu sudske odluke

Član 78

(1) Sud može odlučiti da prestanu mjere bezbjednosti zabrane vršenja poziva, djelatnosti ili dužnosti i zabrane upravljanja motornim vozilom, ako su protekle tri godine od dana njihovog primjenjivanja.

(2) Pri ocjeni da li će odrediti prestanak mjere bezbjednosti iz stava 1 ovog člana sud će uzeti u obzir ponašanje osuđenog poslije osude, da li je naknadio štetu prouzrokovanu krivičnim djelom, da li je vratio imovinsku korist stečenu izvršenjem krivičnog djela i druge okolnosti koje ukazuju na opravdanost prestanka tih mjera.

GLAVA ŠESTA

ODREDBE O MALOLjETNICIMA

1. Osnovne odredbe

Važenje posebnih krivičnopravnih odredaba za maloljetnike

Član 79

- prestao da važi -

Isključenje krivičnih sankcija prema djeci

Član 80

- prestao da važi -

Vaspitni nalozi

- prestao da važi -

Svrha vaspitnih naloga

Član 80b

- prestao da važi -

Vrsta vaspitnih naloga

Član 80c

- prestao da važi -

Izbor vaspitnog naloga

Član 80d

- prestao da važi -

Primjena vaspitnih naloga

Član 80e

- prestao da važi -

Krivične sankcije prema maloljetnicima

Član 81

- prestao da važi -

Svrha vaspitnih mjera i maloljetničkog zatvora

Član 82

- prestao da važi -

2. Vaspitne mjere

Vrste vaspitnih mjera

Član 83

- prestao da važi -

Izbor vaspitne mjere

Član 84

- prestao da važi -

Izricanje vaspitnih mjera

Član 85

- prestao da važi -

Ukor

Član 86

- prestao da važi -

Upućivanje u vaspitni centar za maloljetnike

Član 87

- prestao da važi -

Pojačan nadzor od strane roditelja, usvojioca ili staraoca

Član 88

- prestao da važi -

Pojačan nadzor od strane organa starateljstva

Član 89

- prestao da važi -

Pojačan nadzor uz dnevni boravak u ustanovi za vaspitavanje maloljetnika

Član 90

- prestao da važi -

Posebne obaveze uz pojačan nadzor

Član 91

- prestao da važi -

Upućivanje u vaspitnu ustanovu

Član 92

- prestao da važi -

Upućivanje u vaspitno-popravni dom

Član 93

- prestao da važi -

Uslovni otpust iz vaspitno-popravnog doma

Član 94

- prestao da važi -

Upućivanje u posebnu ustanovu za liječenje i osposobljavanje

Član 95

- prestao da važi -

Obustava izvršenja i zamjena izrečene vaspitne mjere drugom vaspitnom mjerom

Član 96

- prestao da važi -

Ponovno odlučivanje o vaspitnim mjerama

Član 97

- prestao da važi -

Izricanje vaspitne mjere za krivična djela u sticaju

Član 98

- prestao da važi -

Davanje podataka o izrečenim vaspitnim mjerama

Član 99

- prestao da važi -

3. Maloljetnički zatvor

Kažnjavanje starijih maloljetnika

Član 100

- prestao da važi -

Maloljetnički zatvor

Član 101

- prestao da važi -

Uslovni otpust sa izdržavanja kazne maloljetničkog zatvora

Član 102

- prestao da važi -

Odmjeravanje kazne maloljetničkog zatvora

Član 103

- prestao da važi -

Odmjeravanje kazne maloljetničkog zatvora za krivična djela u sticaju

Član 104

- prestao da važi -

Zastarjelost izvršenja kazne maloljetničkog zatvora

Član 105

- prestao da važi -

Prestanak vaspitne mjere usljed izricanja kazne maloljetničkog zatvora

Član 106

- prestao da važi -

Dejstvo kazne na vaspitne mjere

Član 107

- prestao da važi -

Dejstvo vaspitnih mjera i kazne maloljetničkog zatvora

Član 108

- prestao da važi -

Izricanje mjera bezbjednosti maloljetnicima

Član 109

- prestao da važi -

4. Primjena odredaba o maloljetnicima prema punoljetnim licima

Izricanje krivičnih sankcija punoljetnim licima za djela koja su učinila kao maloljetnici

Član 110

- prestao da važi -

Izricanje vaspitnih mjera mlađim punoljetnim licima

Član 111

- prestao da važi -

GLAVA SEDMA

ODUZIMANjE IMOVINSKE KORISTI

Član 112

(1) Niko ne može zadržati imovinsku korist pribavljenu protivpravnim djelom koje je u zakonu određeno kao krivično djelo.

(2) Korist iz stava 1 ovog člana oduzeće se, pod uslovima predviđenim ovim zakonikom i sudskom odlukom.

Uslovi i način oduzimanja imovinske koristi

Član 113

(1) Od učinioca će se oduzeti novac, predmeti od vrijednosti i svaka druga imovinska korist koji su pribavljeni krivičnim djelom, a ako oduzimanje nije moguće u cjelini ili djelimično, sud će naložiti oduzimanje druge imovine koja pripada učiniocu, do vrijednosti koja odgovara pribavljenoj imovinskoj koristi.

(2) Od učinioca krivičnog djela može se oduzeti i ona imovinska korist za koju postoji osnovana sumnja da je stečena kriminalnom aktivnošću, osim ako učinilac ne učini vjerovatnim da je njeno porijeklo zakonito (prošireno oduzimanje).

(3) **- prestao da važi -**

(4) **- prestao da važi -**

(5) Imovinska korist pribavljena krivičnim djelom oduzeće se i od lica na koje je prenesena bez naknade ili od lica koje je znalo da je imovinska korist pribavljena krivičnim djelom ili je to moglo i bilo dužno da zna.

(6) Ako je krivičnim djelom pribavljena imovinska korist za drugog ta korist će se oduzeti.

Zaštita oštećenog

Član 114

(1) Ako je u krivičnom postupku usvojen imovinskopravni zahtjev oštećenog, sud će izreći oduzimanje imovinske koristi samo ukoliko ona prelazi dosuđeni imovinskopravni zahtjev oštećenog u tom iznosu.

(2) Oštećeni koji je u krivičnom postupku u pogledu svog imovinskopravnog zahtjeva upućen na parnicu može tražiti da se namiri iz oduzete imovinske koristi, ako pokrene parnicu u roku od šest mjeseci od dana pravosnažnosti odluke kojom je upućen na parnicu i ako u roku od tri mjeseca od dana pravosnažnosti odluke kojom je usvojen njegov imovinskopravni zahtjev zatraži namirenje iz oduzete imovinske koristi.

(3) Oštećeni koji u krivičnom postupku nije podnio imovinskopravni zahtjev može zahtijevati namirenje iz oduzete imovinske koristi, ako je radi utvrđivanja svog zahtjeva pokrenuo parnicu u roku od tri mjeseca od dana saznanja za presudu kojom je izrečeno oduzimanje imovinske koristi, a najdalje u roku od tri godine od dana pravosnažnosti odluke o

oduzimanju imovinske koristi i ako u roku od tri mjeseca od dana pravosnažnosti odluke kojom je usvojen njegov imovinskopravni zahtjev zatraži namirenje iz oduzete imovinske koristi.

GLAVA OSMA

PRAVNE POSLjEDICE OSUDE

Nastupanje pravnih posljedica osude

Član 115

(1) Osude za određena krivična djela ili na određene kazne mogu imati za pravnu posljedicu prestanak, odnosno gubitak određenih prava ili zabranu sticanja određenih prava.

(2) Pravne posljedice osude ne mogu nastupiti kad je za krivično djelo učiniocu izrečena novčana kazna, uslovna osuda, ako ne bude opozvana, sudska opomena ili kad je učinilac oslobođen od kazne.

(3) Pravne posljedice osude mogu se predvidjeti samo zakonom i nastupaju po sili zakona kojim su predviđene.

Vrste pravnih posljedica osude

Član 116

(1) Pravne posljedice osude koje se odnose na prestanak ili gubitak određenih prava su:

1) prestanak vršenja javnih funkcija;

2) prestanak radnog odnosa ili prestanak vršenja određenog poziva ili zanimanja;

3) gubitak određenih dozvola ili odobrenja koja se daju odlukom državnog organa ili organa lokalne samouprave.

(2) Pravne posljedice osude koje se sastoje u zabrani sticanja određenih prava su:

1) zabrana sticanja određenih javnih funkcija;

2) zabrana sticanja određenog zvanja, poziva ili zanimanja ili unapređenja u službi;

3) zabrana sticanja čina vojnog starješine;

4) zabrana dobijanja određenih dozvola ili odobrenja koja se daju odlukom državnih organa ili organa lokalne samouprave.

Početak i trajanje pravnih posljedica osude

Član 117

(1) Pravne posljedice osude nastupaju danom pravosnažnosti presude.

(2) U slučaju da posle pravosnažnosti presude, na osnovu koje su nastupile pravne posljedice osude, ta presuda bude izmijenjena po vanrednom pravnom lijeku, nastupanje ili dalje trajanje pravnih posljedica osude usklađuje se sa novom odlukom.

(3) Pravne posljedice osude koje se sastoje u zabrani sticanja određenih prava mogu se propisati u trajanju najduže do deset godina.

(4) Izuzetno od stava 3 ovog člana, zabrana obavljanja djelatnosti koja podrazumijeva neposredan i redovan kontakt sa djecom, izrečena nakon osude za neko od krivičnih djela iz čl. 204 do 211b ovog zakonika učinjenog na štetu djeteta, može se izreći kao trajna.

(5) Vrijeme provedeno na izdržavanju kazne ne uračunava se u vrijeme trajanja pravne posljedice osude.

(6) Rehabilitacijom prestaju pravne posljedice osude predviđene u članu 116 stav 2 ovog zakonika.

GLAVA DEVETA

REHABILITACIJA, PRESTANAK PRAVNIH POSLjEDICA OSUDE I DAVANjE PODATAKA IZ KAZNENE EVIDENCIJE

Opšti pojam rehabilitacije

Član 118

(1) Rehabilitacijom se briše osuda i prestaju sve njene pravne posljedice, a osuđeni se smatra neosuđivanim.

(2) Rehabilitacija nastaje ili na osnovu samog zakona (zakonska rehabilitacija) ili po molbi osuđenog lica na osnovu sudske odluke (sudska rehabilitacija).

(3) Rehabilitacijom se ne dira u prava trećih lica koja se zasnivaju na osudi.

Zakonska rehabilitacija

Član 119

(1) Zakonska rehabilitacija se daje samo licima koja prije osude na koju se odnosi rehabilitacija nijesu bila osuđivana ili koja su se po zakonu smatrala neosuđivanim.

(2) Zakonska rehabilitacija nastaje, ako:

1) lice koje je oglašeno krivim, a oslobođeno od kazne ili kojem je izrečena sudska opomena, u roku od godinu dana od pravosnažnosti presude, ne učini novo krivično djelo;

2) lice kojem je izrečena uslovna osuda, u vrijeme provjeravanja i u roku od godinu dana po isteku roka provjeravanja, ne učini novo krivično djelo;

3) lice koje je osuđeno na novčanu kaznu, kaznu rada u javnom interesu ili kaznu zatvora do šest mjeseci, u roku od tri godine od dana kad je ta kazna izvršena, zastarjela ili oproštena, ne učini novo krivično djelo;

4) lice koje je osuđeno na kaznu zatvora preko šest mjeseci do jedne godine, u roku od pet godina od dana kad je ta kazna izvršena, zastarjela ili oproštena, ne učini novo krivično djelo.

(3) Zakonska rehabilitacija ne nastaje ako sporedna kazna još nije izvršena ili ako još traju mjere bezbjednosti.

Sudska rehabilitacija

Član 120

(1) Sudska rehabilitacija može se dati licu koje je osuđeno na kaznu zatvora preko jedne do dvije godine, ako u roku od pet godina od dana kad je ta kazna izdržana, zastarjela ili oproštena ne učini novo krivično djelo.

(2) Licu koje je osuđeno na kaznu zatvora preko dvije do tri godine sudska rehabilitacija može se dati ako u roku od osam godina od dana kad je ta kazna izdržana, zastarjela ili oproštena ne učini novo krivično djelo.

(3) Licu koje je osuđeno na kaznu zatvora preko tri do pet godina sudska rehabilitacija može se dati ako u roku od deset godina od dana kad je ta kazna izdržana, zastarjela ili oproštena ne učini novo krivično djelo.

(4) U slučaju iz st. 1, 2 i 3 ovog člana sud će dati rehabilitaciju ako nađe da je osuđeno lice svojim vladanjem zaslužilo rehabilitaciju i ako je, prema svojim mogućnostima, naknadilo štetu prouzrokovanu krivičnim djelom, pri čemu je sud dužan da uzme u obzir i sve druge okolnosti od značaja za davanje rehabilitacije, a posebno prirodu i značaj djela.

(5) Sudska rehabilitacija ne može se dati ako sporedna kazna još nije izvršena ili ako još traju mjere bezbjednosti.

Sudska rehabilitacija lica koje je više puta osuđivano

Član 121

(1) Ako je lice više puta osuđivano na kaznu, sud tom licu može dati rehabilitaciju ako su ispunjeni uslovi iz čl. 119 i 120 ovog zakonika u pogledu svakog krivičnog djela za koje je osuđeno.

(2) Licu kome je više puta izrečena uslovna osuda ili sudska opomena sud može dati rehabilitaciju ako u roku od pet godina od isteka vremena provjeravanja posljednje uslovne osude, odnosno sudske opomene ne učini novo krivično djelo.

(3) Prilikom odlučivanja o tome da li će u slučaju iz st. 1 i 2 ovog člana dati rehabilitaciju sud će uzeti u obzir okolnosti iz člana 120 stav 4 ovog zakonika.

Prestanak pravnih posljedica osude

Član 122

(1) Kad proteknu tri godine od dana izdržane, zastarjele ili oproštene kazne, sud može odlučiti da prestane pravna posljedica osude koja se odnosi na zabranu sticanja određenog prava, ukoliko već nije prestala usljed rehabilitacije.

(2) Pri odlučivanju o prestanku pravne posljedice osude sud će uzeti u obzir ponašanje osuđenog poslije osude, da li je naknadio štetu prouzrokovanu krivičnim djelom i vratio imovinsku korist stečenu izvršenjem krivičnog djela, kao i druge okolnosti koje ukazuju na opravdanost prestanka pravne posljedice osude.

Davanje podataka iz kaznene evidencije

Član 123

(1) Kaznena evidencija sadrži lične podatke o učiniocu krivičnog djela, podatke o krivičnom djelu, podatke o kazni, uslovnoj osudi, sudskoj opomeni, oslobađanju od kazne i oproštenoj kazni, kao i podatke o pravnim posljedicama osude. U kaznenu evidenciju se unose i kasnije izmjene podataka sadržanih u kaznenoj evidenciji, podaci o izdržavanju kazne, kao i poništenje evidencije o pogrešnoj osudi.

(2) Evidencija o vaspitnim mjerama sadrži sljedeće podatke: lične podatke o maloljetnim učiniocima, podaci o

krivičnom djelu, podatke o vaspitnim mjerama koje su primijenjene i izvršene, kao i ostale podatke koji se odnose na primjenu vaspitnih mjera.

(3) Podaci iz kaznene evidencije mogu se dati samo sudu, državnom tužiocu i organu uprave nadležnom za poslove policije u vezi sa krivičnim postupkom koji se vodi protiv lica koje je ranije bilo osuđeno, organu za izvršenje krivičnih sankcija i organu koji učestvuje u postupku davanja amnestije, pomilovanja, rehabilitacije ili odlučivanja o prestanku pravnih posljedica osude, kao i organima starateljstva, kad je to potrebno za vršenje poslova iz njihove nadležnosti.

(4) Podaci iz kaznene evidencije mogu se, na obrazložen zahtjev, dati i državnom organu, privrednom društvu, drugoj organizaciji ili preduzetniku, ako još traju pravne posljedice osude ili mjere bezbjednosti i ako za to postoji opravdani interes zasnovan na zakonu.

(5) Niko nema prava da traži od građanina da podnosi dokaz o svojoj osuđivanosti ili neosuđivanosti.

(6) Građanima se, na njihov zahtjev, mogu davati podaci o njihovoj osuđivanosti ili neosuđivanosti.

Posebna evidencija

Član 123a

O licima osuđenim za krivična djela iz čl. 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 211a i 211b ovog zakonika, kada su učinjena na štetu djeteta, vodi se posebna evidencija.

Posebna evidencija sadrži sljedeće podatke o osuđenom licu:

1) ime i prezime;

2) jedinstveni matični broj;

3) adresu prebivališta i boravišta;

4) podatke o zaposlenju;

5) podatke o osobenim znacima;

6) podatke o krivičnom djelu i krivičnoj sankciji koja mu je izrečena;

7) podatke o pravnim posljedicama osude.

Posebnu evidenciju vodi ministarstvo nadležno za poslove pravosuđa.

Podaci iz posebne evidencije vode se trajno i ne mogu se brisati.

Podaci iz posebne evidencije mogu se dati sudu, državnom tužilaštvu i policiji u vezi sa krivičnim postupkom koji se vodi protiv lica o kome se vodi posebna evidencija, odnosno nadležnoj organizacionoj jedinici policije, kada je to potrebno za vršenje poslova iz njene nadležnosti.

Podaci iz posebne evidencije mogu se, na obrazložen zahtjev, dati i državnom organu, privrednom društvu, drugoj organizaciji ili preduzetniku, ako još traju pravne posljedice osude.

Državni i drugi organi, kao i pravna lica ili preduzetnici koji rade sa djecom dužni su da zatraže podatak da li je lice koje treba da zasnuje radni odnos kod njih, odnosno obavlja poslove sa djecom, upisano u posebnu evidenciju.

Podaci iz posebne evidencije mogu se dati i inostranim državnim organima, u skladu sa međunarodnim sporazumom.

Na podatke sadržane u posebnoj evidenciji, ako odredbama ovog zakonika nije drugačije propisano, shodno se primjenjuju odredbe zakona koji uređuju zaštitu podataka o ličnosti i tajnost podataka.

GLAVA DESETA

ZASTARJELOST

Zastarjelost krivičnog gonjenja

Član 124

Ako u ovom zakoniku nije drukčije određeno, krivično gonjenje ne može se preduzeti kad protekne:

1) dvadeset pet godina od izvršenja krivičnog djela za koje se po zakonu može izreći kazna dugotrajnog zatvora;

2) dvadeset godina od izvršenja krivičnog djela za koje se po zakonu može izreći kazna zatvora preko petnaest godina;

3) petnaest godina od izvršenja krivičnog djela za koje se po zakonu može izreći kazna zatvora preko deset godina;

4) deset godina od izvršenja krivičnog djela za koje se po zakonu može izreći kazna zatvora preko pet godina;

5) pet godina od izvršenja krivičnog djela za koje se po zakonu može izreći kazna zatvora preko tri godine;

6) tri godine od izvršenja krivičnog djela za koje se po zakonu može izreći kazna zatvora preko jedne godine;

7) dvije godine od izvršenja krivičnog djela za koje se po zakonu može izreći kazna zatvora do jedne godine ili novčana kazna.

(2) Ako je za krivično djelo propisano više kazni, zastarjelost se određuje prema najtežoj propisanoj kazni.

Tok i prekid zastarijevanja krivičnog gonjenja

Član 125

(1) Zastarijevanje krivičnog gonjenja počinje od dana kad je krivično djelo učinjeno. Ukoliko posljedica krivičnog djela nastupi kasnije, zastarijevanje krivičnog gonjenja počinje od dana kada je posljedica nastupila

(2) Zastarijevanje ne teče za vrijeme za koje se po zakonu gonjenje ne može otpočeti ili nastaviti.

(3) Zastarijevanje krivičnog gonjenja za djelo učinjeno na štetu djeteta ne teče dok to lice ne navrši osamnaest godina.

(4) Zastarijevanje se prekida svakom procesnom radnjom koja se preduzima radi otkrivanja krivičnog djela ili radi otkrivanja i gonjenja učinioca zbog učinjenog krivičnog djela.

(5) Zastarijevanje se prekida i kad učinilac u vrijeme dok teče rok zastarjelosti učini isto tako teško ili teže krivično djelo.

(6) Svakim prekidom zastarijevanje počinje ponovo da teče.

(7) Zastarjelost krivičnog gonjenja nastaje u svakom slučaju kad protekne dvostruko vrijeme koje se po zakonu traži za zastarjelost krivičnog gonjenja.

Zastarjelost izvršenja kazne

Član 126

(1) Ako u ovom zakoniku nije drukčije određeno, izrečena kazna ne može se izvršiti kad protekne:

1) dvadeset godina od osude na kaznu zatvora preko petnaest godina;

2) petnaest godina od osude na kaznu zatvora preko deset godina;

3) deset godina od osude na kaznu zatvora preko pet godina;

4) pet godina od osude na kaznu zatvora preko tri godine;

5) tri godine od osude na kaznu zatvora preko jedne godine ili kaznu rada u javnom interesu;

6) dvije godine od osude na kaznu zatvora do jedne godine ili na novčanu kaznu.

(2) Izvršenje kazne dugotrajnog zatvora ne zastarijeva.

(3) Izuzetno od stava 1 tačka 5 ovog člana, za krivična djela iz člana 244 st. 5, 6 i 7, člana 245 st. 4 i 5, člana 249 st. 5 i 6, člana 264 st. 4 i 5, člana 272a stava 4, člana 272c stav 6, člana 419 stav 4, člana 420 stav 4, člana 423 stav 4 i člana 424 stav 3 ovog zakonika izrečena kazna ne može se izvršiti kad protekne pet godina od osude na kaznu zatvora preko jedne godine.

Zastarjelost izvršenja sporedne kazne i mjere bezbjednosti

Član 127

(1) Zastarjelost izvršenja novčane kazne kao sporedne kazne nastaje kad protekne dvije godine od dana pravosnažnosti presude kojom je ta kazna izrečena.

(2) Zastarjelost izvršenja mjere bezbjednosti obaveznog psihijatrijskog liječenja na slobodi, obaveznog psihosocijalnog tretmana, obaveznog liječenja lica sa poremećajem upotrebe psihoaktivnih supstanci, obaveznog liječenja lica sa poremećajem upotrebe alkohola i oduzimanja predmeta nastaje kad protekne pet godina od dana pravosnažnosti odluke kojom su te mjere izrečene.

(3) Zastarjelost izvršenja mjera bezbjednosti zabrane vršenja poziva, djelatnosti i dužnosti, zabrane upravljanja motornim vozilom, protjerivanja stranca iz zemlje, zabrane približavanja i udaljenja iz stana ili drugog prostora za stanovanje nastaje kad protekne vrijeme za koje su te mjere izrečene.

(4) Izvršenje mjere bezbjednosti obaveznog psihijatrijskog liječenja i čuvanja u zdravstvenoj ustanovi ne zastarijeva, ali ako je od pravosnažnosti presude kojom je mjera bezbjednosti izrečena proteklo više od pet godina, a izvršenje nije započeto, sud će ispitati da li je izvršenje ove mjere još uvijek potrebno.

Tok i prekid zastarijevanja izvršenja kazne i mjere bezbjednosti

Član 128

(1) Zastarijevanje izvršenja kazne počinje od dana kad je presuda kojom je kazna izrečena postala pravosnažna, a ako je uslovna osuda opozvana - od dana kad je odluka o opozivanju postala pravosnažna.

(2) Ako je aktom amnestije ili pomilovanja ili odlukom suda po vanrednom pravnom lijeku izrečena kazna smanjena, vrijeme potrebno za nastupanje zastarjelosti određuje se prema novoj kazni, ali se tok zastarjelosti računa od ranije pravosnažne presude.

(3) Zastarijevanje ne teče za vrijeme za koje se po zakonu izvršenje kazne ne može preduzeti.

(4) Zastarijevanje se prekida svakom radnjom nadležnog organa koja se preduzima radi izvršenja kazne.

(5) Svakim prekidom zastarijevanje počinje ponovo da teče.

(6) Zastarjelost izvršenja kazne nastaje u svakom slučaju kad protekne dvostruko vrijeme koje se po zakonu traži za zastarjelost izvršenja kazne.

(7) U slučaju nastupanja zastarjelosti iz stava 6 ovog člana započeto izvršenje kazne obustavlja se.

(8) Odredbe st. 2 do 5 ovog člana shodno se primjenjuju i na zastarjelost izvršenja mjere bezbjednosti.

Nezastarivost krivičnog gonjenja i izvršenja kazne

Član 129

(1) Krivično gonjenje i izvršenje kazne ne zastarijevaju za krivična djela predviđena u čl. 144, 166, 167, čl. 264 do 276c, čl. 401 i 401a, čl. 422 do 424 i čl. 426 do 431 ovog zakonika, kao ni za krivična djela za koja po potvrđenim međunarodnim ugovorima zastarjelost ne može da nastupi.

(2) Krivično gonjenje i izvršenje kazne ne zastarijevaju za krivična djela protiv polne slobode učinjena na štetu djeteta.

GLAVA JEDANAESTA

AMNESTIJA I POMILOVANjE

Amnestija

Član 130

(1) Licima koja su obuhvaćena aktom amnestije daje se oslobođenje od krivičnog gonjenja ili potpuno ili djelimično oslobođenje od izvršenja kazne, zamjenjuje se izrečena kazna blažom kaznom, daje se rehabilitacija ili se ukidaju pojedine ili sve pravne posljedice osude.

(2) Amnestijom se mogu ukinuti sljedeće mjere bezbjednosti: zabrana vršenja poziva, djelatnosti i dužnosti, zabrana upravljanja motornim vozilom i protjerivanje stranaca iz zemlje.

Pomilovanje

Član 131

(1) Pomilovanjem se poimenično određenom licu daje oslobođenje od krivičnog gonjenja ili potpuno ili djelimično oslobođenje od izvršenja kazne, zamjenjuje se izrečena kazna blažom kaznom ili uslovnom osudom, daje se rehabilitacija, određuje kraće trajanje određene pravne posljedice osude ili se ukidaju pojedine ili sve pravne posljedice osude.

(2) Pomilovanjem se može ukinuti ili odrediti kraće trajanje mjere bezbjednosti zabrana vršenja poziva, djelatnosti i dužnosti, zabrana upravljanja motornim vozilom i protjerivanje stranca iz zemlje.

Dejstvo amnestije i pomilovanja na prava trećih lica

Član 132

Davanjem amnestije ili pomilovanja ne dira se u prava trećih lica koja se zasnivaju na osudi.

GLAVA JEDANAEST A

Mjere posebnog nadzora

Član 132a

Prema učiniocu krivičnog djela iz čl. 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 211a i 211b ovog zakonika nad djetetom, poslije izdržane kazne zatvora ili kazne dugotrajnog zatvora, sprovode se mjere posebnog nadzora, i to:

1) obavezno javljanje nadležnoj organizacionoj jedinici policije;

2) zabrana posjećivanja mjesta na kojima se okupljaju djeca, naročito vrtića, škola i dvorišta ovih ustanova, igrališta i slično;

3) obavezno posjećivanje profesionalnih savjetovališta i ustanova;

4) obavezno obavještavanje o promjeni prebivališta, boravišta ili radnog mjesta;

5) obavezno obavještavanje o putovanju u inostranstvo.

Mjere posebnog nadzora iz stava 1 ovog člana sprovode se 20 godina poslije izvršenja kazne zatvora ili kazne dugotrajnog zatvora, uz mogućnost ukidanja.

Poslije isteka svake četiri godine od početka primjene mjera posebnog nadzora iz stava 1 ovog člana, sud koji je donio prvostepenu presudu po službenoj dužnosti odlučuje o potrebi daljeg sprovođenja mjera posebnog nadzora.

Zahtjev za preispitivanje potreba daljeg sprovođenja mjera posebnog nadzora može podnijeti lice na koje se poseban nadzor odnosi, ali ne prije isteka dvije godine od početka primjene, odnosno od posljednjeg preispitivanja od strane suda koje se vrši po službenoj dužnosti.

Obavezno javljanje nadležnoj organizacionoj jedinici policije

Član 132b

Mjera obaveznog javljanja nadležnoj organizacionoj jedinici policije sastoji se od dužnosti učinioca krivičnog djela iz čl. 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 211a i 211b ovog zakonika nad djetetom, da se lično javlja organizacionoj jedinici policije u mjestu njegovog prebivališta ili boravišta, na način propisan podzakonskim aktom.

Zabrana posjećivanja mjesta na kojima se okupljaju djeca

Član 132c

Mjera zabrane posjećivanja mjesta na kojima se okupljaju djeca sastoji se u dužnosti učinioca krivičnog djela iz čl. 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 211a i 211b ovog zakonika nad djetetom, da ne posjećuje mjesta na kojima se okupljaju djeca, kao što su vrtići, dvorišta vrtića, škole, školska dvorišta, igrališta i slično.

Obavezno posjećivanje profesionalnih savjetovališta i ustanova

Član 132d

Mjera obaveznog posjećivanja profesionalnih savjetovališta i ustanova sastoji se u dužnosti učinioca krivičnog djela čl. 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 211a i 211b ovog zakonika nad djetetom, da posjećuje profesionalna savjetovališta i ustanove prema programu koji se određuje na način propisan podzakonskim aktom.

Mjera obaveznog obavještavanja o promjeni prebivališta, boravišta ili radnog mjesta

Član 132e

Mjera obaveznog obavještavanja o promjeni prebivališta, boravišta ili radnog mjesta sastoji se u dužnosti učinioca krivičnog djela iz čl. 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 211a i 211b ovog zakonika nad djetetom, da u roku od tri dana od dana promjene lično obavijesti nadležnu organizacionu jedinicu policije o promjeni prebivališta, boravišta ili radnog mjesta.

Obavezno obavještavanje o putovanju u inostranstvo

Član 132f

Mjera obaveznog obavještavanja o putovanju u inostranstvo sastoji se u dužnosti učinioca krivičnog djela iz čl. 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 211a i 211b ovog zakonika nad djetetom, da se najkasnije tri dana prije putovanja u inostranstvo lično javi nadležnoj organizacionoj jedinici policije.

Lice iz stava 1 ovog člana je dužno da nadležnoj organizacionoj jedinici policije pruži podatke o tome u koju državu putuje, kao i o tačnom mjestu i dužini boravka u inostranstvu.

GLAVA DVANAESTA

VAŽENjE KRIVIČNOG ZAKONODAVSTVA CRNE GORE

Vremensko važenje krivičnog zakonodavstva

Član 133

(1) Na učinioca krivičnog djela primjenjuje se zakon koji je važio u vrijeme izvršenja krivičnog djela.

(2) Ako je poslije izvršenja krivičnog djela izmijenjen zakon, jednom ili više puta, primijeniće se zakon koji je najblaži za učinioca.

(3) Na učinioca krivičnog djela koje je određeno zakonom sa određenim vremenskim trajanjem primjenjuje se taj zakon, bez obzira na to kad mu se sudi, ako tim zakonom nije drukčije određeno.

(4) Mjere bezbjednosti i vaspitne mjere propisane novim zakonom mogu se primijeniti na učinioca, ako nijesu za njega nepovoljnije od onih koje su se mogle primijeniti prema zakonu koji je važio u vrijeme izvršenja djela.

Važenje krivičnog zakonodavstva na teritoriji Crne Gore

Član 134

(1) Krivično zakonodavstvo Crne Gore važi za svakog ko na njenoj teritoriji učini krivično djelo.

(2) Krivično zakonodavstvo Crne Gore važi i za svakog ko učini krivično djelo na domaćem brodu, bez obzira gdje se brod nalazi u vrijeme izvršenja djela.

(3) Krivično zakonodavstvo Crne Gore važi i za svakog ko učini krivično djelo u domaćem civilnom vazduhoplovu ili u domaćem vojnom vazduhoplovu, bez obzira gdje se vazduhoplov nalazio u vrijeme izvršenja krivičnog djela.

Važenje krivičnog zakonodavstva Crne Gore za učinioce određenih krivičnih djela izvršenih u inostranstvu

Član 135

Krivično zakonodavstvo Crne Gore važi za svakog ko u inostranstvu učini krivično djelo iz čl. 357 do 369, čl. 371 do 374, člana 444 i čl. 447 do 449d ovog zakonika ili iz člana čl. 258 i 268 ovog zakonika, ako se falsifikovanje odnosi na novac koji je u vrijeme izvršenja krivičnog djela bio zakonsko sredstvo plaćanja u Crnoj Gori.

Važenje krivičnog zakonodavstva Crne Gore za državljanina Crne Gore koji učini krivično djelo u inostranstvu

Član 136

(1) Krivično zakonodavstvo Crne Gore važi za državljanina Crne Gore i kad u inostranstvu učini koje drugo krivično djelo, osim krivičnih djela navedenih u članu 135 ovog zakonika, ako se zatekne na teritoriji Crne Gore ili joj bude izručen.

(2) Pod uslovima iz stava 1 ovog člana krivično zakonodavstvo Crne Gore važi i za učinioca koji je postao državljanin Crne Gore poslije izvršenja krivičnog djela.

Važenje krivičnog zakonodavstva Crne Gore za stranca koji učini krivično djelo u inostranstvu

Član 137

(1) Krivično zakonodavstvo Crne Gore važi i za lice koje nije državljanin Crne Gore koje van teritorije Crne Gore učini prema njoj ili njenom državljaninu krivično djelo i kad nijesu u pitanju krivična djela navedena u članu 135 ovog zakonika ili učini krivično djelo iz čl. 276a, 276b, 276c, 422, 422a, 423 i 424 ovog zakonika, u čije izvršenje je na bilo koji način uključen državljanin Crne Gore, ako se zatekne na teritoriji Crne Gore ili joj bude izručen.

(2) Krivično zakonodavstvo Crne Gore važi i za lice koje nije državljanin Crne Gore koje prema stranoj državi ili prema strancu učini u inostranstvu krivično djelo za koje se po zakonu zemlje u kojoj je učinjeno može izreći kazna zatvora od četiri godine ili teža kazna, ako se zatekne na teritoriji Crne Gore, a ne bude izručen stranoj državi. Ako ovim zakonikom nije drukčije određeno, sud u takvom slučaju ne može izreći težu kaznu od one koja je propisana zakonom zemlje u kojoj je krivično djelo učinjeno.

Posebni uslovi za krivično gonjenje

Član 138

(1) Ako je u slučaju iz člana 134 ovog zakonika pokrenut ili dovršen krivični postupak u stranoj državi, krivično gonjenje u Crnoj Gori preduzeće se samo po odobrenju Vrhovnog državnog tužioca Crne Gore.

(2) U slučaju iz člana 134 ovog zakonika krivično gonjenje stranca može se, pod uslovom uzajamnosti, ustupiti stranoj državi.

(3) U slučaju iz čl. 136 i 137 ovog zakonika krivično gonjenje se neće preduzeti, ako:

1) je učinilac potpuno izdržao kaznu na koju je u inostranstvu osuđen;

2) je učinilac u inostranstvu pravosnažnom presudom oslobođen ili mu je kazna zastarjela ili oproštena;

3) je prema neuračunljivom učiniocu u inostranstvu izvršena odgovarajuća mjera bezbjednosti;

4) se za krivično djelo po stranom zakonu krivično goni po zahtjevu oštećenog, a takav zahtjev nije podnesen osim za krivično djelo iz člana 444 ovog zakonika.

(4) U slučaju iz čl. 136 i 137 ovog zakonika krivično gonjenje će se preduzeti samo kad se za krivično djelo kažnjava i po zakonu zemlje u kojoj je djelo učinjeno, osim za krivična djela iz čl. djela iz čl. 268, 276a, 276b, 276c, 422, 422a, 423, 424 i 444 ovog zakonika. Kad se u slučaju iz čl. 136 i 137 stav 1 ovog zakonika, po zakonu zemlje u kojoj je djelo učinjeno za to krivično djelo ne kažnjava, krivično gonjenje se može preduzeti samo po odobrenju Vrhovnog državnog tužioca.

(5) U slučaju iz člana 137 stav 2 ovog zakonika, ako je u pitanju djelo koje je u vrijeme kad je izvršeno smatrano krivičnim djelom prema opštim pravnim načelima priznatim u međunarodnom pravu, gonjenje se može preduzeti u Crnoj Gori po odobrenju Vrhovnog državnog tužioca, bez obzira na zakon zemlje u kojoj je krivično djelo učinjeno.

(6) Odredbe stava 3 tačka 4 i stava 4 ovog člana ne primjenjuju se na krivična djela iz čl. 204 do 211b ovog zakonika učinjena na štetu djeteta, niti na krivično djelo iz člana 444 ovog zakonika.

Uračunavanje pritvora i kazne izdržane u inostranstvu

Član 139

Pritvor, svako drugo lišenje slobode u vezi sa krivičnim djelom, lišenje slobode u toku ekstradicionog postupka, kao i kazna koju je učinilac izdržao po presudi inostranog suda uračunaće se u kaznu koju izrekne domaći sud za isto krivično djelo, a ako kazne nijesu iste vrste, uračunavanje će se izvršiti po ocjeni suda.

Važenje zakona države članice kojim je predviđeno krivično djelo

Član 140

- brisan -

Važenje opšteg dijela ovog zakonika

Član 141

Odredbe opšteg dijela ovog zakonika važe za sva krivična djela određena ovim zakonikom ili drugim zakonom.

GLAVA TRINAESTA

ZNAČENjE IZRAZA

Značenje izraza u ovom zakoniku

Član 142

(1) Pod teritorijom Crne Gore podrazumijevaju se suvozemna teritorija, obalno more i vodene površine unutar njenih granica, kao i vazdušni prostor nad njima.

(2) Pod krivičnim zakonodavstvom Crne Gore podrazumijevaju se ovaj zakonik kao i sve krivičnopravne odredbe sadržane u drugim zakonima Crne Gore.

(3) Službenim licem smatra se:

1) lice koje u državnom organu vrši službene dužnosti;

2) izabrano, imenovano ili postavljeno lice u državnom organu, organu lokalne samouprave ili lice koje stalno ili povremeno vrši službene dužnosti ili službene funkcije u tim organima;

3) lice u ustanovi, privrednom društvu ili drugom subjektu, kojem je povjereno vršenje javnih ovlašćenja, koje odlučuje o pravima, obavezama ili interesima fizičkih ili pravnih lica ili o javnom interesu;

4) i drugo lice koje obavlja službene dužnosti na osnovu zakona, propisa donijetih na osnovu zakona, ugovora ili arbitražnog sporazuma, kao i lice kojem je faktički povjereno vršenje pojedinih službenih dužnosti ili poslova;

5) vojno lice izuzev kad su u pitanju odredbe Glave trideset šeste ovog zakonika.

6) lice koje u stranoj državi obavlja zakonodavnu, izvršnu, sudsku ili drugu javnu funkciju za stranu državu, lice koje u stranoj državi obavlja službene dužnosti na osnovu zakona, propisa donijetih na osnovu zakona, ugovora ili arbitražnog sporazuma, lice koje obavlja službenu dužnost u Evropskoj uniji ili međunarodnoj javnoj organizaciji i lice koje obavlja sudsku, tužilačku ili neku drugu funkciju u međunarodnom sudu.

(4) Odgovornim licem smatra se vlasnik privrednog društva ili drugog subjekta ili lice u privrednom društvu, ustanovi ili drugom subjektu kojem je, s obzirom na njegovu funkciju, uložena sredstva ili na osnovu ovlašćenja, povjeren određeni krug poslova u upravljanju imovinom, proizvodnji ili drugoj djelatnosti ili u vršenju nadzora nad njima ili mu je faktički povjereno obavljanje pojedinih poslova. Odgovornim licem smatra se i službeno lice kad su u pitanju krivična djela kod kojih je kao izvršilac označeno odgovorno lice, a u ovom zakoniku nijesu predviđena u glavi o krivičnim djelima protiv službene dužnosti, odnosno kao krivična djela službenog lica.

(5) Vojnim licem smatra se: profesionalno vojno lice (vojnik po ugovoru, podoficir, podoficir po ugovoru, oficir i oficir po ugovoru), lice u rezervnom sastavu (rezervni vojnik, rezervni podoficir i rezervni oficir), civilno lice koje vrši određenu vojnu dužnost i lice koje za vrijeme ratnog ili vanrednog stanja podliježe vojnoj obavezi.

(6) Kad je kao izvršilac određenih krivičnih djela označeno službeno lice, odgovorno lice ili vojno lice, lica navedena u st. 3,4 i 5 ovog člana mogu biti izvršioci tih djela, ako iz obilježja pojedinog djela ili iz pojedinog propisa ne proizilazi da izvršilac može biti samo neko od tih lica.

(7) Djetetom se smatra lice koje nije navršilo osamnaest godina.

(8) Maloljetnikom se smatra lice koje je navršilo četrnaest godina, a nije navršilo osamnaest godina.

(9) Učiniocem se smatraju izvršilac, saizvršilac, podstrekač i pomagač.

(10) Žrtva je lice kome je protivpravnim djelom koje je u zakonu propisano kao krivično djelo prouzrokovan fizički ili duševni bol ili patnja, imovinska šteta ili povreda ljudskih prava i sloboda.

(11) Imovinskom korišću pribavljenom krivičnim djelom smatra se imovinska korist pribavljena krivičnim djelom, neposredno ili posredno, koja se sastoji od svakog uvećanja ili sprječavanja umanjenja imovine, do kojeg je došlo izvršenjem krivičnog djela, imovina za koju je zamijenjena ili sa kojom je sjedinjena ili u koju je pretvorena imovinska korist pribavljena krivičnim djelom, kao i svaka druga korist koja je dobijena od imovinske koristi pribavljene krivičnim

djelom ili imovine za koju je zamijenjena ili u koju je pretvorena imovinska korist pribavljena krivičnim djelom, bez obzira da li se nalazi na teritoriji Crne Gore ili van nje, kao i sve isprave kojima se dokazuje neko imovinsko pravo.

(12) Imovinskom koristi pribavljenom krivičnim djelom se smatra i elektronski novac i digitalna imovina.

(13) Mito, u smislu ovog zakonika, je poklon ili druga protivpravna imovinska ili neimovinska korist, bez obzira na vrijednost.

(14) Silom se smatra i primjena hipnoze ili omamljujućih sredstava, s ciljem da se neko protiv svoje volje dovede u nesvjesno stanje ili onesposobi za otpor.

(15) Izborima se smatraju izbori za Skupštinu Crne Gore, Predsjednika Crne Gore, organe lokalne samouprave i drugi izbori koji se raspisuju i vrše na osnovu Ustava i zakona.

(16) Političkim subjektima, smatraju se subjekti u skladu sa propisom kojim se uređuje finansiranje političkih subjekata i izbornih kampanja.

(17) Izbornom kampanjom, smatra se kampanja u skladu sa propisom kojim se uređuje finansiranje političkih subjekata i izbornih kampanja.

(18) Referendumom se smatra izjašnjavanje građana na kojem se odlučuje o pitanjima za koja je to utvrđeno Ustavom ili zakonom.

(19) Opojnim drogama smatraju se supstance i preparati koji su propisima zasnovanim na zakonu proglašeni za opojne droge.

(20) Pokretnom stvari se smatra i svaka proizvedena ili sakupljena energija za davanje svjetlosti, toplote ili kretanja, telefonski impuls, kao i računarski podatak i računarski program.

(21) Računarskim sistemom smatra se svaki uređaj ili grupa međusobno povezanih ili uslovljenih uređaja, od kojih jedan ili više njih, u zavisnosti od programa, vrši automatsku obradu podataka.

(22) Računarskim podatkom smatra se svako izlaganje činjenica, podataka ili koncepata u obliku koji je pogodan za obradu u računarskom sistemu, uključujući tu i programe pomoću kojih računarski sistem vrši svoje funkcije.

(23) Računarskim programom smatra se skup uređenih računarskih podataka na osnovu kojih računarski sistem vrši svoje funkcije.

(24) Zlonamjerni računarski program je program koji je napravljen da nanese štetu računaru, računarskoj mreži ili računarskim podacima, koji se bez saglasnosti korisnika ubacuje u računar sa namjerom ugrožavanja povjerljivosti, cjelovitosti ili dostupnosti računarskih podataka, aplikacija ili operativnih sistema ili na neki drugi način ometa rad računara ili računarske mreže.

(25) Podacima o računarskom saobraćaju smatraju se svi računarski podaci koje generišu računarski sistemi, koji čine lanac komunikacije između dva računarska sistema koji komuniciraju uključujući i njih same.

(26) Zaštićenim prirodnim dobrom smatra se i dobro koje po propisima o zaštiti prirodnih dobara uživa prethodnu zaštitu.

(27) Kulturnim dobrom smatra se i dobro koje po propisima o zaštiti kulturnog dobra uživa prethodnu zaštitu, dio kulturnog dobra i zaštićena okolina nepokretnog kulturnog dobra.

(28) Novac je metalni i papirni novac ili novac izrađen od nekog drugog materijala koji je na osnovu zakona u opticaju u Crnoj Gori ili u stranoj državi.

(29) Znacima za vrijednost smatraju se i strani znaci za vrijednost.

(30) Motornim vozilom smatra se svako saobraćajno sredstvo na motorni pogon u suvozemnom, vodenom i vazdušnom saobraćaju.

(31) Ispravom se smatra svaki predmet koji je podoban ili određen da služi kao dokaz kakve činjenice koja ima značaj za pravne odnose, kao i računarski podatak.

(32) Spis, pismo, pošiljka i dokument mogu biti i u elektronskom obliku.

(33) Članovima porodice ili porodične zajednice smatraju se i bivši bračni supružnici, krvni srodnici i srodnici iz potpunog usvojenja u pravoj liniji bez ograničenja, a u pobočnoj liniji zaključno sa četvrtim stepenom, srodnici iz nepotpunog usvojenja, tazbinski srodnici zaključno sa drugim stepenom, lica koja žive u istom porodičnom domaćinstvu i lica koja imaju zajedničko dijete ili je dijete na putu da bude rođeno iako nikad nisu živjela u istom porodičnom domaćinstvu, ako ovim zakonikom nije drukčije određeno.

(34) Poslom od javnog značaja smatra se obavljanje profesije ili dužnosti koja je povezana sa povećanim rizikom za bezbjednost lica koje je obavlja u oblasti javne službe, poslova koje obavljaju nosioci pravosudnih funkcija, javnog informisanja, zdravstvene zaštite, obrazovno-vaspitne djelatnosti, poslova u socijalnoj i dječjoj zaštiti i pravne pomoći pred sudskim i drugim državnim organima.

(35) Javnim uređajem, u smislu ovog zakonika, smatraju se uređaji za komunalnu, saobraćajnu, energetsku i elektronsko-komunikacionu infrastrukturu i drugi uređaji u skladu sa propisima kojima se uređuju komunalne djelatnosti, saobraćaj, energetika, elektronske komunikacije i druge djelatnosti od javnog interesa.

(36) Digitalna imovina je digitalni prikaz vrijednosti kojom se može digitalno trgovati ili prenositi i koja se može koristiti kao sredstva razmjene ili u svrhe investiranja.

(37) Finansijskim interesima Evropske unije smatraju se svi prihodi, rashodi i imovina koji su obuhvaćeni, pribavljeni kroz ili se duguju:

- budžetu Evropske unije;

- budžetima institucija, organa, službi i agencija Evropske unije uspostavljenih na osnovu Ugovora o funkcionisanju Evropske unije, Ugovora o Evropskoj uniji ili budžetima kojima oni direktno ili indirektno upravljaju i prate ih.

(38) Bezgotovinskim sredstvom plaćanja smatra se materijalni ili nematerijalni zaštićeni uređaj, predmet ili zapis, ili njihova kombinacija, koji nije zakonsko sredstvo plaćanja, a koji sam ili zajedno sa postupkom ili skupom postupaka omogućava imaocu ili korisniku prenos novca ili novčane vrijednosti, uključujući putem elektronskog novca ili digitalne imovine iz stava 36 ovog člana.

(39) Zaštićenim uređajem, predmetom ili zapisom smatra se uređaj, predmet ili zapis koji je zaštićen od imitacije ili prevarne upotrebe, naročito putem dizajna, kodiranja ili potpisa.

(40) Izraz "neće se kazniti" znači da u tom slučaju nema krivičnog djela.

(41) Kad je radnja krivičnog djela određena trajnim glagolom smatra se da je djelo učinjeno, ako je radnja izvršena jednom ili više puta.

POSEBNI DIO

GLAVA ČETRNAESTA

KRIVIČNA DJELA PROTIV ŽIVOTA I TIJELA

Ubistvo

Član 143

Ko drugog liši života,

kazniće se zatvorom od pet do petnaest godina.

Teško ubistvo

Član 144

Zatvorom najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora kazniće se:

1) ko drugog liši života na svirep ili podmukao način;

2) ko drugog liši života pri bezobzirnom nasilničkom ponašanju;

3) ko drugog liši života i pri tom sa umišljajem dovede u opasnost život još nekog lica;

4) ko drugog liši života iz koristoljublja, radi izvršenja ili prikrivanja drugog krivičnog djela, iz bezobzirne osvete ili iz drugih niskih pobuda;

5) ko liši života službeno ili vojno lice pri vršenju ili u vezi sa vršenjem službene dužnosti;

6) ko liši života dijete ili bremenitu ženu;

7) ko liši života člana svoje porodice ili porodične zajednice kojeg je prethodno zlostavljao;

8) ko sa umišljajem liši života više lica, a ne radi se o ubistvu na mah, ubistvu djeteta pri porođaju ili lišenju života iz samilosti;

9) ko liši života ženu ili drugo lice iz pobuda zasnovanih na rodnoj pripadnosti;

10) ko liši života lice koje obavlja poslove od javnog značaja pri obavljanju ili u vezi sa obavljanjem tih poslova.

Ubistvo na mah

Član 145

Ko drugog liši života na mah doveden bez svoje krivice u jaku razdraženost napadom, zlostavljanjem ili teškim vrijeđanjem od strane ubijenog,

kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

Ubistvo djeteta pri porođaju

Član 146

Majka koja liši života svoje dijete za vrijeme porođaja ili neposredno poslije porođaja, dok kod nje traje poremećaj izazvan porođajem,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

Lišenje života iz samilosti

Član 147

Ko liši života punoljetno lice iz samilosti zbog teškog zdravstvenog stanja u kojem se ovo nalazi, a na njegov ozbiljan i izričit zahtjev,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

Nehatno lišenje života

Član 148

Ko drugog liši života iz nehata,
kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

Navođenje na samoubistvo i pomaganje u samoubistvu

Član 149

(1) Ko navede drugog na samoubistvo ili mu pomogne u izvršenju samoubistva, pa ovo bude izvršeno ili pokušano,
kazniće se zatvorom od jedne do pet godina.
(2) Ko drugom pomogne u izvršenju samoubistva pod uslovima iz člana 147 ovog zakonika, pa ovo bude izvršeno ili pokušano,
kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.
(3) Ko djelo iz stava 1 ovog člana učini prema maloljetniku ili prema licu koje se nalazi u stanju bitno smanjene uračunljivosti,
kazniće se zatvorom od dvije do deset godina.
(4) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno prema djetetu mlađem od četrnaest godina ili prema neuračunljivom licu,
učinilac će se kazniti po članu 144 ovog zakonika.
(5) Ko surovo ili nečovječno postupa sa licem koje se prema njemu nalazi u odnosu kakve podređenosti ili zavisnosti, pa ono usljed takvog postupanja izvrši ili pokuša samoubistvo koje se može pripisati nehatu učinioca,
kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

Nedozvoljen prekid trudnoće

Član 150

(1) Ko protivno propisima o vršenju prekida trudnoće bremenitoj ženi sa njenim pristankom izvrši pobačaj, započne da vrši pobačaj ili joj pomogne da izvrši pobačaj,
kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.
(2) Ko bremenitoj ženi bez njenog pristanka, a ako je mlađa od osamnaest godina bez njenog pristanka i bez pisane saglasnosti njenog roditelja, usvojioca ili staraoca, izvrši ili započne da vrši pobačaj,
kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.
(3) Ako je usljed djela iz st. 1 i 2 ovog člana nastupila smrt, teško narušavanje zdravlja ili druga teška tjelesna povreda žene nad kojom je vršen prekid trudnoće,
učinilac će se kazniti za djelo iz stava 1 ovog člana zatvorom od šest mjeseci do šest godina, a za djelo iz stava 2 ovog člana zatvorom od dvije do dvanaest godina.

Teška tjelesna povreda

Član 151

(1) Ko drugog teško tjelesno povrijedi ili mu zdravlje teško naruši,
kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.
(2) Ko drugog teško tjelesno povrijedi ili mu zdravlje naruši tako teško da je usljed toga doveden u opasnost život povrijeđenog ili je uništen ili trajno i u znatnoj mjeri oštećen ili oslabljen neki važan dio njegovog tijela ili važan organ ili je prouzrokovana trajna nesposobnost za rad povrijeđenog ili trajno i teško narušenje njegovog zdravlja ili unakaženost,
kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.
(3) Ako je usljed djela iz st. 1 i 2 ovog člana nastupila smrt povrijeđenog lica,
učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do dvanaest godina.
(4) Ko djelo iz st. 1 i 2 ovog člana učini iz nehata,
kazniće se zatvorom do tri godine.
(5) Ko djelo iz st. 1 do 3 ovog člana učini na mah, doveden bez svoje krivice u jaku razdraženost napadom, zlostavljanjem ili teškim vrijeđanjem od strane povrijeđenog,
kazniće se za djelo iz stava 1 zatvorom do tri godine, za djelo iz stava 2 zatvorom od tri mjeseca do četiri godine, a za djelo iz stava 3 zatvorom od šest mjeseci do pet godina.
(6) Ko djelo iz st. 1, 2 i 3 ovog člana učini prema ljekaru pri pružanju ljekarske pomoći ili u vezi sa pružanjem ljekarske pomoći,
kazniće se za djelo iz stava 1 ovog člana zatvorom od jedne do osam godina, za djelo iz stava 2 ovog člana zatvorom od dvije do dvanaest godina, a za djelo iz stava 3 ovog člana zatvorom od pet do petnaest godina.

(7) Ko djelo iz st. 1, 2 i 3 ovog člana izvrši prema licu koje vrši poslove od javnog značaja u vezi sa obavljanjem tih poslova,

kazniće se za djelo iz stava 1 ovog člana zatvorom od jedne do osam godina, za djelo iz stava 2 ovog člana zatvorom od dvije do dvanaest godina, a za djelo iz stava 3 ovog člana zatvorom od pet do petnaest godina.

Sakaćenje ženskih genitalija

Član 151a

(1) Ko osakati spoljne djelove ženskih genitalija,

kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

(2) Ko žensko lice navede da se podvrgne radnji iz stava 1 ovog člana ili joj u tome pomogne,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(3) Ko djelo iz stava 1 ovog člana učini prema ženskom djetetu,

kazniće se zatvorom od dvije do deset godina.

(4) Ako je usljed djela iz stava 1 ovog člana nastupila smrt ženskog lica odnosno djeteta,

učinilac će se kazniti zatvorom od pet do petnaest godina.

Prinudna sterilizacija

Član 151b

(1) Ko upotrebom sile ili prijetnje izvrši sterilizaciju drugog lica u cilju onemogućavanja njegove reprodukcije,

kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

(2) Ko djelo iz stava 1 ovog člana učini prema djetetu,

kazniće se zatvorom od dvije do deset godina.

(3) Ako je usljed djela iz stava 1 ovog člana nastupila smrt lica prema kome je djelo izvršeno,

učinilac će se kazniti zatvorom od pet do petnaest godina.

Laka tjelesna povreda

Član 151b

(1) Ko drugog lako tjelesno povrijedi ili mu zdravlje lako naruši,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Ako je takva povreda nanesena oružjem, opasnim oruđem ili drugim sredstvom podobnim da tijelo teško povrijedi ili zdravlje teško naruši,

učinilac će se kazniti zatvorom do tri godine.

(3) Sud može učiniocu djela iz stava 2 ovog člana izreći sudsku opomenu, ako je učinilac bio izazvan nepristojnim ili grubim ponašanjem oštećenog.

(4) Ko djelo iz st. 1 i 2 ovog člana izvrši prema licu koje obavlja poslove od javnog značaja pri obavljanju ili u vezi sa obavljanjem tih poslova, kazniće se za djelo iz stava 1 ovog člana zatvorom od šest mjeseci do dvije godine, a za djelo iz stava 2 ovog člana zatvorom od tri mjeseca do četiri godine.

(5) Gonjenje za djelo iz stava 1 ovog člana preduzima se po privatnoj tužbi.

Napad na ljekara, zdravstvenog radnika, odnosno zdravstvenog saradnika pri pružanju ljekarske i medicinske pomoći

Član 152

(1) Ko napadne ili prijeti da će napasti ljekara, zdravstvenog radnika, odnosno zdravstvenog saradnika pri pružanju ili u vezi sa pružanjem ljekarske i medicinske pomoći, ako nijesu ostvarena obilježja nekog drugog težeg krivičnog djela,

kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Ako je pri izvršenju djela iz stava 1 ovog člana ljekaru, zdravstvenom radniku, odnosno zdravstvenom saradniku nanesena laka tjelesna povreda ili je prijećeno upotrebom oružja ili je djelo izvršeno u grupi,

učinilac će se kazniti zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

(3) Za pokušaj djela iz stava 1 ovog člana kazniće se.

Napad na ljekara pri pružanju ljekarske pomoći

Član 152a

- brisan -

Učestvovanje u tuči

Član 153

Ko učestvuje u tuči u kojoj je neko lišen života ili je drugom nanesena teška tjelesna povreda,
kazniće se za samo učestvovanje zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

Ugrožavanje opasnim oruđem pri tuči i svađi

Član 154

Ko se pri tuči ili svađi maši oružja, opasnog oruđa ili drugog sredstva podobnog da tijelo teško povrijedi ili zdravlje teško naruši,
kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do šest mjeseci.

Izlaganje opasnosti

Član 155

(1) Ko drugo lice ostavi bez pomoći u stanju ili prilikama opasnim za život ili zdravlje koje je sam prouzrokovao,
kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.
(2) Ako je usljed djela iz stava 1 ovog člana nastupilo teško narušenje zdravlja ili druga teška tjelesna povreda ostavljenog lica,
učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do pet godina.
(3) Ako je usljed djela iz stava 1 ovog člana nastupila smrt ostavljenog lica,
učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

Napuštanje nemoćnog lica

Član 156

(1) Ko nemoćno lice koje mu je povjereno ili o kojem je inače dužan da se stara ostavi bez pomoći u stanju ili prilikama opasnim za život ili zdravlje,
kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.
(2) Ako je usljed djela iz stava 1 ovog člana nastupilo teško narušenje zdravlja ili druga teška tjelesna povreda ostavljenog lica,
učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do pet godina.
(3) Ako je usljed djela iz stava 1 ovog člana nastupila smrt ostavljenog lica,
učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

Nepružanje pomoći

Član 157

(1) Ko ne pruži pomoć licu koje se nalazi u neposrednoj opasnosti za život iako je to mogao učiniti bez opasnosti za sebe ili drugog,
kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.
(2) Ako je usljed nepružanja pomoći nastupilo teško narušenje zdravlja ili druga teška tjelesna povreda lica koje se nalazilo u neposrednoj opasnosti za život,
učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.
(3) Ako je usljed nepružanja pomoći nastupila smrt lica koje se nalazilo u neposrednoj opasnosti za život,
učinilac će se kazniti zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

GLAVA PETNAESTA

KRIVIČNA DJELA PROTIV SLOBODA I PRAVA ČOVJEKA I GRAĐANINA

Povreda prava upotrebe jezika i pisma

Član 158

Ko suprotno propisima o upotrebi jezika i pisma naroda ili pripadnika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica koji žive u Crnoj Gori uskrati ili ograniči građaninu da pri ostvarivanju svojih prava ili pri obraćanju organima ili organizacijama upotrijebi jezik ili pismo kojim se služi,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

Povreda ravnopravnosti

Član 159

(1) Ko zbog nacionalne ili etničke pripadnosti, pripadnosti rasi ili vjeroispovijesti ili zbog odsustva te pripadnosti ili zbog razlika u pogledu političkog ili drugog ubjeđenja, pola, jezika, obrazovanja, društvenog položaja, socijalnog porijekla, seksualne orijentacije, rodnog identiteta, invaliditeta, imovnog stanja ili nekog drugog ličnog svojstva, drugome uskrati ili ograniči prava i slobode utvrđena Ustavom, zakonima ili drugim propisima ili opštim aktima ili potvrđenim međunarodnim ugovorima ili mu na osnovu ove razlike daje povlastice ili pogodnosti,

kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno zbog mržnje prema pripadniku grupe određene na osnovu rase, boje kože, religije, porijekla, državne ili nacionalne pripadnosti,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

(3) Ako djelo iz stava 2 ovog člana učini službeno lice u vršenju službe,

kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

Povreda slobode izražavanja nacionalne ili etničke pripadnosti

Član 160

(1) Ko sprječava drugog da izražava svoju nacionalnu ili etničku pripadnost ili kulturu,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko prinuđava drugog da se izjašnjava o svojoj nacionalnoj ili etničkoj pripadnosti.

(3) Ako djelo iz st. 1 i 2 ovog člana učini službeno lice u vršenju službe,

kazniće se zatvorom do tri godine.

Povreda slobode ispovijedanja vjere i vršenja vjerskih obreda

Član 161

(1) Ko sprječava ili ograničava slobodu vjerovanja ili ispovijedanja vjere,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko sprječava ili ometa vršenje vjerskih obreda.

(3) Ko prinuđava drugog da se izjašnjava o svom vjerskom uvjerenju,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(4) Službeno lice koje učini djelo iz st. 1 do 3 ovog člana,

kazniće se zatvorom do tri godine.

Protivpravno lišenje slobode

Član 162

(1) Ko drugog protivpravno zatvori, drži zatvorenog ili mu na drugi način protivpravno oduzme ili ograniči slobodu kretanja,

kazniće se zatvorom do jedne godine.

(2) Ako djelo iz stava 1 ovog člana učini službeno lice zloupotrebom svog položaja ili ovlašćenja,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(3) Ako je protivpravno lišenje slobode trajalo duže od trideset dana ili je vršeno na svirep način ili je licu koje je protivpravno lišeno slobode usljed toga teško narušeno zdravlje ili su nastupile druge teške posljedice,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(4) Ako je usljed djela iz st. 1 i 3 ovog člana nastupila smrt lica koje je protivpravno lišeno slobode,

učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do dvanaest godina.

(5) Za pokušaj djela iz stava 1 ovog člana kazniće se.

Povreda slobode kretanja i nastanjivanja

Član 163

(1) Ko drugom protivpravno uskrati ili ograniči slobodu kretanja ili nastanjivanja na teritoriji Crne Gore,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Ako djelo iz stava 1 ovog člana učini službeno lice u vršenju službe,

kazniće se zatvorom do tri godine.

Otmica

Član 164

(1) Ko silom, prijetnjom, obmanom ili na drugi način odvede ili zadrži neko lice u namjeri da od njega ili drugog lica iznudi novac ili kakvu drugu imovinsku korist ili da njega ili koga drugog prinudi da nešto učini, ne učini ili trpi,

kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

(2) Ko radi ostvarenja cilja otmice prijeti ubistvom ili teškom tjelesnom povredom otetom licu,

kazniće se zatvorom od dvije do deset godina.

(3) Ako je oteto lice zadržano duže od deset dana ili je prema njemu postupano na svirep način ili mu je teško narušeno zdravlje ili su nastupile druge teške posljedice ili ko djelo iz stava 1 ovog člana učini prema djetetu,

učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do dvanaest godina.

(4) Ako je usljed djela iz st. 1, 2 i 3 ovog člana nastupila smrt otetog lica ili je djelo izvršeno od strane više lica na organizovan način,

učinilac će se kazniti zatvorom od pet do petnaest godina.

Prinuda

Član 165

(1) Ko drugog silom ili prijetnjom prinudi da nešto učini ili ne učini ili trpi,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(2) Ko djelo iz stava 1 ovog člana učini na svirep način ili prijetnjom ubistvom ili teškom tjelesnom povredom ili otmicom,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(3) Kaznom iz stava 2 ovog člana kazniće se ko djelo iz st. 1 i 2 ovog člana učini prema licu koje obavlja poslove od javnog značaja pri obavljanju ili u vezi sa obavljanjem tih poslova.

(4) Ako je usljed djela iz st. 1, 2 i 3 ovog člana nastupila teška tjelesna povreda ili druge teške posljedice,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(5) Ako je usljed djela iz st. 1, 2 i 3 ovog člana nastupila smrt prinuđenog lica ili je djelo izvršeno od strane više lica na organizovan način,

učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do dvanaest godina.

Iznuđivanje iskaza

Član 166

(1) Službeno lice koje u vršenju službe upotrijebi silu ili prijetnju ili drugo nedopušteno sredstvo ili nedopušten način u namjeri da iznudi iskaz ili neku drugu izjavu od okrivljenog, svjedoka, vještaka ili drugog lica,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(2) Ako je iznuđivanje iskaza ili izjave praćeno teškim nasiljem ili ako su usljed iznuđenog iskaza nastupile naročito teške posljedice za okrivljenog u krivičnom postupku,

učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do dvanaest godina.

(3) Ako je usljed djela iz stava 2 ovog člana nastupila smrt okrivljenog,

učinilac će se kazniti zatvorom od pet do petnaest godina.

Zlostavljanje

Član 166a

(1) Ko zlostavlja drugog ili prema njemu postupa na način kojim se vrijeđa ljudsko dostojanstvo,

kazniće se zatvorom do jedne godine.

(2) Ako djelo iz stava 1 ovog člana učini službeno lice u vršenju službe,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(3) Za pokušaj djela iz stava 1 ovog člana kazniće se.

Mučenje

Član 167

(1) Ko drugom nanese veliki bol ili teške patnje, bilo da su tjelesne ili duševne, sa ciljem da od njega ili trećeg lica dobije priznanje ili drugo obavještenje, ili da ga kazni za djelo koje je to lice ili neko treće lice učinilo, ili se sumnja da ga je učinilo ili da ga zastraši, ili da na njega izvrši pritisak, ili da zastraši ili izvrši pritisak na neko treće lice, ili iz nekog drugog razloga koji se zasniva na diskriminaciji,

kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

(2) Ako djelo iz stava 1 ovog člana izvrši službeno lice u vršenju službe ili drugo lice koje djeluje u službenom svojstvu ili je djelo izvršeno uz njegov izričiti ili prećutni pristanak ili ako je službeno lice ili drugo lice koje djeluje u službenom svojstvu podstrekavalo drugo lice na izvršenje djela iz stava 1 ovog člana,

kazniće se za djelo iz stava 1 ovog člana zatvorom od dvije do dvanaest godina.

(3) Ako je usljed djela iz stava 2 ovog člana nastupila smrt,

učinilac će se kazniti zatvorom od pet do petnaest godina.

(4) Učiniocu krivičnog djela iz stava 2 ovog člana uz kaznu izriče se i mjera zabrane vršenja poziva, djelatnosti ili dužnosti.

Ugrožavanje sigurnosti

Član 168

(1) Ko ugrozi sigurnost nekog lica prijetnjom da će napasti na život ili tijelo tog lica ili njemu bliskog lica,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Ko djelo iz stava 1 ovog člana učini prema više lica ili ako je djelo izazvalo uznemirenost građana ili druge teške posljedice ili je učinjeno iz mržnje,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(3) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinilo službeno lice u vršenju službe,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(4) Ko djelo iz stava 1 ovog člana učini prema licu koje obavlja poslove od javnog značaja u vezi sa obavljanjem tih poslova,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

Proganjanje

Član 168a

(1) Ko drugog uporno proganja na način koji može osjetno da ugrozi njegov život, zdravlje, tijelo ili način života,

kazniće se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno prema bivšem bračnom ili vanbračnom supružniku, odnosno partneru u zajednici života lica istog pola, odnosno intimnom partneru, učinilac će se kazniti zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

(3) Kaznom iz stava 2 ovog člana kazniće se učinilac koji djelo učini prema djetetu, trudnoj ženi ili licu sa invaliditetom.

(4) Ako je djelom iz stava 1 ovog člana izazvana opasnost po život, zdravlje ili tijelo drugog lica ili njemu bliskog lica,

učinilac će se kazniti zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

(5) Ako je usljed djela iz stava 1 ovog člana nastupila smrt drugog lica ili njemu bliskog lica, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

(6) Smatra se da neko uporno proganja drugo lice u smislu ovog člana kad u određenom vremenskom periodu:

1) neovlašćeno prati ili preduzima druge radnje u cilju fizičkog približavanja tom licu;

2) nastoji da uspostavi kontakt sa tim licem protivno njegovoj volji neposredno, preko trećeg lica ili sredstava komunikacije;

3) zloupotrebljava lične podatke tog lica u cilju naručivanja robe ili usluga;

4) prijeti napadom na život, tijelo ili slobodu tog lica ili njemu bliskog lica;

5) preduzima druge slične radnje prema tom licu.

Narušavanje nepovredivosti stana

Član 169

(1) Ko neovlašćeno prodre u tuđ stan ili tuđe zatvorene prostorije ili se na zahtjev ovlašćenog lica iz tog stana ili prostorije ne udalji,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinilo službeno lice u vršenju službe,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(3) Za pokušaj djela iz st. 1 i 2 ovog člana kazniće se.

Protivzakonito pretresanje

Član 170

Službeno lice koje u vršenju službe protivzakonito vrši pretresanje stana, prostorija ili lica,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

Neovlašćeno otkrivanje tajne

Član 171

(1) Advokat, ljekar ili drugo lice koje neovlašćeno otkrije tajnu koju je saznalo u vršenju svog poziva,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Neće se kazniti za djelo iz stava 1 ovog člana ko otkrije tajnu u opštem interesu ili interesu drugog lica, koji je pretežniji od interesa čuvanja tajne.

Povreda tajnosti pisma i drugih pošiljki

Član 172

(1) Ko neovlašćeno otvori tuđe pismo, telegram ili kakvo drugo zatvoreno pismeno ili pošiljku ili na drugi način povrijedi njihovu tajnost ili ko neovlašćeno zadrži, prikrije, uništi ili drugom preda tuđe pismo, telegram ili drugu pošiljku ili ko povrijedi tajnost elektronske pošte,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko saopšti drugom sadržinu koju je saznao povredom tajnosti tuđeg pisma ili kakvo drugo pismeno ili pošiljku, telegrama ili kakvog drugog zatvorenog pismena ili pošiljke ili se tom sadržinom posluži.

(3) Ako djelo iz st. 1 i 2 ovog člana učini službeno lice u vršenju službe,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

Neovlašćeno prisluškivanje i snimanje

Član 173

(1) Ko posebnim uređajima neovlašćeno prisluškuje ili snima razgovor, izjavu ili kakvo saopštenje,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko omogući nepoznatom licu da se upozna sa razgovorom, izjavom ili saopštenjem koji su neovlašćeno prisluškivali, odnosno tonski snimani.

(3) Ako je djelo iz st. 1 i 2 ovog člana učinilo službeno lice u vršenju službe,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

Neovlašćeno fotografisanje

Član 174

(1) Ko neovlašćeno načini fotografski, filmski, video ili drugi snimak nekog lica i time osjetno zadre u njegov lični život ili ko takav snimak preda ili pokazuje trećem licu ili mu na drugi način omogući da se sa njim upozna,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Ako djelo iz stava 1 ovog člana učini službeno lice u vršenju službe,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

Neovlašćeno objavljivanje i prikazivanje tuđeg spisa, portreta i snimka

Član 175

(1) Ko objavi ili prikaže spis, portret, fotografiju, film ili fonogram ličnog karaktera bez pristanka lica koje je spis

sastavilo ili na koga se spis odnosi, odnosno bez pristanka lica koje je prikazano na portretu, fotografiji ili filmu ili čiji je glas snimljen na fonogramu ili bez pristanka drugog lica čiji se pristanak po zakonu traži i time osjetno zadre u lični život tog lica,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Ako djelo iz stava 1 ovog člana učini službeno lice u vršenju službe,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

Zloupotreba tuđeg snimka, fotografije, portreta, audio zapisa ili spisa sa seksualno eksplicitnim sadržajem

Član 175a

(1) Ko učini dostupnim trećem licu video ili drugi snimak, fotografiju, portret, audio zapis ili spis sa seksualno eksplicitnim sadržajem, bez pristanka lica na koje se spis odnosi, odnosno bez pristanka lica koje je prikazano na snimku, fotografiji ili portretu ili čiji je glas snimljen na audio zapisu,

kazniće se zatvorom do dvije godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko upotrebom računarskog sistema ili na drugi način izradi novi ili preinači postojeći video ili drugi snimak, fotografiju, portret, audio zapis ili spis sa seksualno eksplicitnim sadržajem i upotrijebi ili učini dostupnim trećem licu takav snimak, fotografiju, portret, audio zapis ili spis kao istinite.

(3) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko prijeti drugom da će učiniti dostupnim trećem licu njegov video ili drugi snimak, fotografiju, portret, audio zapis ili spis sa seksualno eksplicitnim sadržajem.

(4) Ko djelo iz st. 1 ili 2 ovog člana učini posredstvom informaciono-komunikacionih tehnologija ili na drugi način zbog čega su video ili drugi snimak, fotografija, portret, audio zapis ili spis sa seksualno eksplicitnim sadržajem postali dostupni većem broju lica,

kazniće se zatvorom do tri godine.

(5) Ako je djelo iz st. 1 do 4 ovog člana učinjeno prema djetetu,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(6) Ako djelo iz st. 1 do 5 ovog člana učini službeno lice u vršenju službe, kazniće se za djelo iz st. 1, 2 i 3 ovog člana kaznom zatvora od tri mjeseca do četiri godine, za djelo iz stava 4 ovog člana kaznom zatvora od tri mjeseca do pet godina, a za djelo iz stava 5 ovog člana kaznom zatvora od dvije do deset godina.

(7) Video ili drugi snimci, fotografije, portreti, audio zapisi i spisi, kao i posebni uređaji kojima je učinjeno krivično djelo iz ovog člana će se oduzeti.

Neovlašćeno prikupljanje i korišćenje ličnih podataka

Član 176

(1) Ko podatke o ličnosti koji se prikupljaju, obrađuju i koriste na osnovu zakona neovlašćeno pribavi, saopšti drugom ili upotrijebi u svrhu za koju nijesu namijenjeni,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko protivno zakonu prikuplja podatke o ličnosti građana ili tako prikupljene podatke koristi.

(3) Ko neovlašćeno preuzme identitet drugog lica i pod imenom tog lica koristi neko njegovo pravo ili stekne za sebe ili drugoga korist ili korišćenjem njegovog identiteta zadre u lični život tog lica ili naruši njegovo lično dostojanstvo ili mu nanese kakvu štetu,

kazniće se zatvorom do jedne godine.

(4) Ako djelo iz st. 1 i 3 ovog člana učini službeno lice u vršenju službe,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

Isključenje postojanja krivičnih djela iz čl. 172 do 176 ovog zakonika

Član 176a

Neće se kazniti za djelo iz čl. 172 do 176 ovog zakonika ko preduzimanjem radnje izvršenja nekog od tih djela spriječi ili otkrije krivično djelo za koje se po zakonu može izreći kazna zatvora od tri godine ili teža kazna.

Povreda prava na podnošenje pravnog sredstva

Član 177

(1) Ko spriječi drugog da koristi pravo na podnošenje molbe, prijave, tužbe, žalbe, prigovora, drugog pravnog sredstva, kao i drugog podneska,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Ako djelo iz stava 1 ovog člana učini službeno lice u vršenju službe,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

Povreda slobode govora i javnog istupanja

Član 178

(1) Ko drugom na protivpravan način uskrati ili ograniči slobodu govora ili javnog istupanja,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Ako djelo iz stava 1 ovog člana učini službeno lice u vršenju službe,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

Sprječavanje štampanja i rasturanja štampanih stvari i emitovanje programa

Član 179

(1) Ko neovlašćeno spriječi ili ometa štampanje, snimanje, prodaju ili rasturanje knjiga, časopisa, novina ili drugih sličnih štampanih ili snimljenih stvari ili neovlašćeno spriječi ili ometa emitovanje radio ili televizijskog programa,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko neovlašćeno spriječi ili ometa objavljivanje putem medija informacija od javnog značaja.

(3) Ako djelo iz st. 1 i 2 ovog člana učini službeno lice u vršenju službe,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

Sprječavanje objavljivanja odgovora i ispravke

Član 180

Ko suprotno pravosnažnoj odluci suda odbije ili spriječi objavljivanje odgovora ili ispravke objavljenog netačnog podatka ili obavještenja kojim se povređuje nečije pravo ili interes,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

Sprječavanje javnog skupa

Član 181

(1) Ko silom, prijetnjom, obmanom ili na drugi način spriječi ili ometa javni skup koji je organizovan u skladu sa zakonom,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Ako djelo iz stava 1 ovog člana učini službeno lice u vršenju službe,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

Sprječavanje političkog, sindikalnog i drugog organizovanja i djelovanja

Član 182

Ko svjesnim kršenjem zakona ili na drugi protivpravan način spriječi ili ometa političko, sindikalno ili drugo organizovanje ili djelovanje građana ili djelovanje njihovih političkih, sindikalnih ili drugih organizacija,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

Gonjenje za krivična djela protiv sloboda i prava čovjeka i građanina

Član 183

Gonjenje za djelo iz čl.169 stav 1, 172 st. 1 i 2, 173 st. 1 i 2, 174 stav 1, 175 stav 1, 176 st. 1 i 2 i 177 stav 1 ovog zakonika preduzima se po privatnoj tužbi, osim kad je oštećeni lice iz člana 42a stav 2 ovog zakonika.

GLAVA ŠESNAESTA

KRIVIČNA DJELA PROTIV IZBORNIH PRAVA

Povreda prava kandidovanja

Član 184

Ko kršenjem zakona ili na drugi protivpravan način spriječi ili ometa kandidovanje na izborima,
kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

Povreda prava glasanja

Član 185

(1) Ko drugog u namjeri da mu onemogući vršenje prava glasanja, protivzakonito ne upiše u spisak glasača, izbriše iz tog spiska ili ga na drugi protivpravan način spriječi ili omete da glasa,
kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.
(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko drugog, u namjeri da mu omogući glasanje, protivpravno upiše u spisak glasača ili mu na drugi protivpravan način omogući da glasa iako na to nema pravo.

Povreda slobode opredjeljenja pri glasanju

Član 186

(1) Ko silom ili prijetnjom prinudi drugog ili na drugi protivpravan način na njega utiče da na izborima ili na referendumu vrši ili ne vrši pravo glasanja ili da glasa za ili protiv određenog kandidata, izborne liste odnosno predloga,
kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do tri godine.
(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se ko zahtijeva ili primi poklon ili drugu korist ili prihvati obećanje poklona ili druge koristi za sebe ili drugoga da glasa ili ne glasa ili da glasa u korist ili protiv određenog lica.
(3) Prihvaćeni poklon ili druga korist oduzeće se.
(4) Ako djelo iz st. 1 i 2 ovog člana učini član biračkog odbora ili drugo lice u vršenju dužnosti u vezi sa glasanjem,
kazniće se zatvorom od tri mjeseca do pet godina.
(5) Ko poslije obavljenih izbora ili na referendumu, pozove glasača na odgovornost u vezi sa glasanjem ili zahtijeva od njega da kaže kako je glasao ili zašto je glasao ili nije glasao,
kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

Zloupotreba prava glasanja

Član 187

(1) Ko na izborima ili na referendumu glasa umjesto drugog lica pod njegovim imenom ili na istom glasanju glasa više od jedanput ili koristi više od jednog glasačkog listića,
kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.
(2) Član biračkog odbora koji omogući drugome da izvrši djelo iz stava 1 ovog člana,
kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

Sastavljanje netačnih biračkih spiskova

Član 188

Ko u namjeri uticanja na rezultate izbora ili na referendumu, sačini netačan birački spisak,
kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do tri godine.

Sprječavanje održavanja glasanja

Član 189

(1) Ko silom, prijetnjom ili na drugi protivpravan način spriječi ili ometa održavanje glasanja na biračkom mjestu,
kazniće se zatvorom do tri godine.
(2) Ko ometa glasanje izazivanjem nereda na biračkom mjestu usljed čega glasanje bude prekinuto,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

Sprječavanje praćenja glasanja

Član 190

Član organa za sprovođenje izbora koji spriječi ili ometa praćenje toka glasanja ili utvrđivanja rezultata glasanja licu koje na to ima pravo po zakonu ili na osnovu odluke nadležnog državnog organa,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

Povreda tajnosti glasanja

Član 191

(1) Ko na izborima ili referendumu povrijedi tajnost glasanja,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do šest mjeseci.

(2) Ako djelo iz stava 1 ovog člana učini član biračkog odbora ili drugo lice u vršenju dužnosti u vezi sa glasanjem,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

Falsifikovanje rezultata glasanja

Član 192

Član organa za sprovođenje izbora ili referenduma ili drugo lice koje vrši dužnosti u vezi sa glasanjem, koji dodavanjem ili oduzimanjem glasačkih listića ili glasova pri prebrojavanju ili na drugi način izmijeni broj glasačkih listića ili glasova ili objavi neistinit rezultat glasanja,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do tri godine.

Uništavanje dokumenata o glasanju

Član 193

(1) Ko uništi, ošteti, oduzme ili prikrije glasački listić ili neki drugi dokument o glasanju na izborima ili na referendumu,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Ako djelo iz stava 1 ovog člana učini član biračkog odbora ili drugo lice u vršenju dužnosti u vezi sa glasanjem,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

Neovlašćeno korišćenje državne imovine u izborne svrhe

Član 193a

Službeno lice koje za predstavljanje izborne liste koristi ili omogući korišćenje imovine državnih organa, javnih ustanova, javnih preduzeća i fondova, jedinica lokalne samouprave i privrednih društava u kojima država ima vlasnički udio,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

Povreda slobode opredjeljena pri finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja

Član 193b

Ko silom ili prijetnjom ili na drugi protivpravan način utiče da se političkom subjektu daju novčana, nenovčana ili druga sredstva za finansiranje izborne kampanje ili finansiranje političkog subjekta, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do tri godine.

Ako djelo iz stava 1 ovog člana učini službeno lice, kazniće se zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

Prihvatanje priloga iz zabranjenih izvora

Član 193v

Odgovorno lice u političkom subjektu, koje prihvati sredstva, prilog ili drugu korist koji predstavljaju zabranjen izvor finansiranja političkih subjekata,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

Odgovorno lice u političkom subjektu koje je moglo i bilo dužno da zna da sredstva, prilog ili druga korist predstavljaju prihod pribavljen kriminalnom aktivnošću,

kazniće se zatvorom do jedne godine.

Prihvaćena sredstva, prilog ili druga korist oduzeće se.

Teška djela protiv izbornih prava

Član 194

(1) Ako je usljed djela iz čl. 185, 186, 187, 189, 190, 191, 192 i 193 ovog zakonika došlo do narušavanja javnog reda i mira i ugrožavanja imovine čija vrijednost prelazi iznos od dvadeset hiljada eura ili je doveden u opasnost život više lica,
učinilac će se kazniti zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(2) Ako je usljed djela iz čl. 185, 186, 187, 189, 190, 191, 192 i 193 ovog zakonika nastupila teška tjelesna povreda nekog lica ili imovinska šteta koja prelazi iznos od četrdeset hiljada eura,
učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

(3) Ako je usljed djela iz čl. 185, 186, 187, 189, 190, 191, 192 i 193 ovog zakonika nastupila smrt jednog ili više lica,
učinilac će se kazniti zatvorom od pet do osamnaest godina.

GLAVA SEDAMNAESTA

KRIVIČNA DJELA PROTIV ČASTI I UGLEDA

Uvreda

Član 195

- brisan -

Kleveta

Član 196

- brisan -

Iznošenje ličnih i porodičnih prilika

Član 197

(1) Ko iznosi ili pronosi štogod iz ličnog ili porodičnog života nekog lica što može škoditi njegovoj časti ili ugledu,
kazniće se novčanom kaznom od tri hiljade do deset hiljada eura.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno putem medija ili sličnih sredstava ili na javnom skupu,
učinilac će se kazniti novčanom kaznom od pet hiljada do četrnaest hiljada eura.

(3) Ako je ono što se iznosi ili pronosi dovelo ili moglo dovesti do teških posljedica za oštećenog,
učinilac će se kazniti novčanom kaznom najmanje osam hiljada eura.

(4) Za iznošenje ili pronošenje ličnih ili porodičnih prilika koje je učinjeno u vršenju službene dužnosti, novinarskog poziva, odbrani nekog prava ili pri zaštiti opravdanih interesa, učinilac se neće kazniti, ako dokaže istinitost svog tvrđenja ili ako dokaže da je imao osnovanog razloga da povjeruje u istinitost onog što je iznosio ili pronosio.

(5) Istinitost ili neistinitost onog što se iznosi ili pronosi iz ličnog ili porodičnog života nekog lica ne može se dokazivati, osim u slučajevima iz stava 4 ovog člana.

Povreda ugleda Crne Gore

Član 198

Ko javno izloži poruzi Crnu Goru, njenu zastavu, grb ili himnu,
kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

Povreda ugleda naroda, manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica

Član 199

Ko javno izloži poruzi narod, manjinski narod i drugu manjinsku nacionalnu zajednicu koji žive u Crnoj Gori,
kazniće se novčanom kaznom od tri hiljade do deset hiljada eura.

Povreda ugleda strane države ili međunarodne organizacije

Član 200

(1) Ko javno izloži poruzi stranu državu sa kojom Crna Gora ima diplomatske odnose, njenu zastavu, grb ili himnu,

kazniće se novčanom kaznom od tri hiljade do deset hiljada eura.

(2) kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko javno izloži poruzi Organizaciju ujedinjenih nacija, Međunarodni crveni krst ili drugu međunarodnu organizaciju čija je Crna Gora član.

Nekažnjavanje za krivična djela iz čl. 198 do 200

Član 201

Neće se kazniti za djelo iz čl. 198 do 200 ovog zakonika učinilac ako je izlaganje dato u okviru ozbiljne kritike u naučnom, književnom ili umjetničkom djelu, u izvršavanju službene dužnosti, novinarskog poziva, političke djelatnosti, u odbrani nekog prava ili zaštite opravdanih interesa, ako se iz načina izražavanja ili iz drugih okolnosti vidi da to nije učinio u namjeri omalovažavanja ili ako dokaže istinitost svog tvrđenja ili da je imao osnovanog razloga da povjeruje u istinitost onoga što je iznosio ili pronosio.

Gonjenje za krivična djela protiv časti i ugleda

Član 202

(1) Gonjenje za djelo iz člana 197 ovog zakonika preduzima se po privatnoj tužbi.

(2) Ako je djelo iz člana 197 ovog zakonika učinjeno prema umrlom licu, gonjenje se preduzima po privatnoj tužbi bračnog ili vanbračnog supružnika, odnosno partnera u zajednici života lica istog pola, srodnika u pravoj liniji, usvojioca, usvojenika, brata ili sestre umrlog lica.

(3) Gonjenje za krivično djelo iz člana 200 ovog zakonika preduzima se po odobrenju Vrhovnog državnog tužioca Crne Gore.

Javno objavljivanje presude za krivična djela protiv časti i ugleda

Član 203

(1) Pri osudi za djela iz čl. 197 do 200 ovog zakonika učinjena putem medija, sud će izreći mjeru bezbjednosti javnog objavljivanja presude (član 77). Ukoliko se radi o krivičnom djelu iz člana 197 ovog zakonika za izricanje ove mjere potrebna je saglasnost lica prema kome je djelo izvršeno.

(2) Sud će osloboditi od kazne učinioca krivičnog djela iz člana 197 ovog zakonika i izreći mjeru bezbjednosti javnog objavljivanja presude ako ocijeni da je za postizanje opšte svrhe krivičnih sankcija dovoljno izricanje te mjere.

(3) U slučajevima iz st. 1 i 2 ovog člana presuda će se objaviti u istom mediju na istoj strani štampe, odnosno u istoj emisiji elektronskog medija u kojoj je objavljena informacija u kojoj su ostvarena obilježja krivičnog djela ili u glavnim informativnim emisijama. Sud može odlučiti da se presuda objavi i u drugim medijima.

(4) Sud će odrediti da li će se objaviti presuda u cjelini ili u izvodu.

(5) Ukoliko se vrši objavljivanje izvoda, on mora sadržati obavještenje o donošenju presude sa izrekom i dijelom obrazloženja presude po odluci suda.

GLAVA OSAMNAESTA

KRIVIČNA DJELA PROTIV POLNE SLOBODE

Silovanje

Član 204

(1) Ko drugog silom ili prijetnjom prinudi na obljubu ili sa njom izjednačen čin,

kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

(2) Ko prinudi drugog na obljubu ili sa njom izjednačen čin upotrebom sile ili prijetnjom da će neposredno napasti na život ili tijelo tog ili drugog lica,

kazniće se zatvorom od dvije do deset godina.

(3) Kaznom iz stava 2 ovog člana kazniće se i ko drugog silom ili prijetnjom prinudi na seksualne aktivnosti sa trećim licem.

(4) Ako je djelo iz st. 1, 2 ili 3 ovog člana učinjeno prijetnjom da će se za to ili drugo lice otkriti nešto što bi škodilo njegovoj časti ili ugledu ili prijetnjom drugim teškim zlom,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(5) Ako je usljed djela iz st. 1, 2, 3 ili 4 ovog člana nastupila teška tjelesna povreda lica prema kojem je djelo izvršeno ili

ako je djelo izvršeno od strane više lica ili na naročito svirep ili naročito ponižavajući način ili prema maloljetniku ili je djelo imalo za posljedicu trudnoću,

učinilac će se kazniti zatvorom od pet do petnaest godina.

(6) Ako je usljed djela iz st. 1, 2, 3 ili 4 ovog člana nastupila smrt lica prema kojem je djelo izvršeno ili je djelo učinjeno prema djetetu mlađem od četrnaest godina,

učinilac će se kazniti zatvorom najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

Obljuba nad nemoćnim licem

Član 205

(1) Ko nad drugim izvrši obljubu ili sa njom izjednačen čin iskoristivši duševno oboljenje, zaostali duševni razvoj, drugu duševnu poremećenost, nemoć ili kakvo drugo stanje tog lica usljed kojeg ono nije sposobno za otpor,

kazniće se zatvorom od dvije do deset godina.

(2) Ako je usljed djela iz stava 1 ovog člana nastupila teška tjelesna povreda nemoćnog lica ili ako je djelo izvršeno od strane više lica ili na naročito svirep ili naročito ponižavajući način ili je učinjeno prema maloljetniku ili je djelo imalo za posljedicu trudnoću,

učinilac će se kazniti zatvorom od pet do petnaest godina.

(3) Ako je usljed djela iz st. 1 i 2 ovog člana nastupila smrt lica prema kojem je djelo izvršeno ili ako je djelo učinjeno prema djetetu mlađem od četrnaest godina,

učinilac će se kazniti zatvorom najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

Obljuba sa djetetom mlađim od četrnaest godina

Član 206

(1) Ko izvrši obljubu, sa njom izjednačen čin ili drugu seksualnu aktivnost sa djetetom mlađim od četrnaest godina,

kazniće se zatvorom od pet do petnaest godina.

(2) Ako je usljed djela iz stava 1 ovog člana nastupila teška tjelesna povreda djeteta mlađeg od četrnaest godina prema kojem je djelo izvršeno ili je djelo izvršeno od strane više lica ili je djelo imalo za posljedicu trudnoću,

učinilac će se kazniti zatvorom najmanje deset godina.

(3) Ako je usljed djela iz st. 1 i 2 ovog člana nastupila smrt djeteta mlađeg od četrnaest godina,

učinilac će se kazniti zatvorom najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

(4) Neće se kazniti za djelo iz stava 1 ovog člana učinilac, ako između njega i djeteta ne postoji značajnija razlika u njihovoj duševnoj i tjelesnoj zrelosti.

Obljuba zloupotrebom položaja

Član 207

(1) Ko zloupotrebom svog položaja navede na obljubu ili sa njom izjednačen čin lice koje se prema njemu nalazi u odnosu kakve podređenosti ili zavisnosti,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(2) Nastavnik, vaspitač, staralac, usvojilac, roditelj, očuh, maćeha ili drugo lice koje zloupotrebom svog položaja ili ovlašćenja izvrši obljubu ili sa njom izjednačen čin sa maloljetnikom koji mu je povjeren radi učenja, vaspitavanja, staranja ili njege ili koje na drugi način uživa povjerenje, ima položaj autoriteta ili uticaj nad maloljetnikom,

kazniće se zatvorom od tri do dvanaest godina.

(3) Ako je djelo iz stava 2 ovog člana učinjeno prema djetetu mlađem od četrnaest godina,

učinilac će se kazniti zatvorom najmanje deset godina.

(4) Ako je djelo iz st. 1 do 3 ovog člana imalo za posljedicu trudnoću,

učinilac će se kazniti za djelo iz stava 1 zatvorom od šest mjeseci do pet godina, za djelo iz stava 2 zatvorom od pet do petnaest godina, a za djelo iz stava 3 zatvorom najmanje petnaest godina.

(5) Ako je usljed djela iz stava 3 ovog člana nastupila smrt djeteta,

učinilac će se kazniti zatvorom najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

(6) Za pokušaj djela iz stava 1 ovog člana kazniće se.

Nedozvoljene polne radnje

Član 208

(1) Ko pod uslovima iz člana 204 st. 1 do 4, člana 205 st. 1 i 2 i člana 207 st. 1 i 2 ovog zakonika izvrši neku drugu polnu radnju,

kazniće se zatvorom od jedne do deset godina.

(2) Ko pod uslovima iz člana 206 stav 1 i člana 207 stav 3 ovog zakonika izvrši neku drugu polnu radnju,

kazniće se zatvorom od pet do petnaest godina.

(3) Ako je djelo iz st. 1 ili 2 ovog člana učinjeno upotrebom sile ili prijetnje ili pod uslovima iz člana 205 stav 2 ovog zakonika,

učinilac će se kazniti kaznom predviđenom za to djelo.

(4) Ako je usljed djela iz stava 1 ovog člana nastupila teška tjelesna povreda lica prema kojem je djelo izvršeno ili ako je djelo izvršeno od strane više lica ili na naročito svirep ili naročito ponižavajući način,

učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do deset godina.

(5) Ako je usljed djela iz stava 2 ovog člana nastupila teška tjelesna povreda lica prema kojem je djelo izvršeno ili ako je djelo izvršeno od strane više lica ili na naročito svirep ili naročito ponižavajući način,

učinilac će se kazniti zatvorom najmanje deset godina.

(6) Ako je usljed djela iz stava 1 ovog člana nastupila smrt lica prema kojem je djelo izvršeno,

učinilac će se kazniti zatvorom od tri do petnaest godina.

(7) Ako je usljed djela iz stava 2 ovog člana nastupila smrt lica prema kojem je djelo izvršeno,

učinilac će se kazniti zatvorom najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

Podvođenje i omogućavanje vršenja polnog odnosa

Član 209

(1) Ko podvede dijete radi vršenja obljube, sa njom izjednačenog čina ili druge polne radnje,

kazniće se zatvorom od dvije do deset godina.

(2) Ko omogućava vršenje obljube, sa njom izjednačenog čina ili druge polne radnje sa djetetom,

kazniće se zatvorom od tri do petnaest godina.

Posredovanje u vršenju prostitucije

Član 210

(1) Ko navodi ili podstiče drugog na prostituciju ili učestvuje u predaji nekog lica drugome radi vršenja prostitucije ili ko putem sredstava javnog informisanja i drugih sličnih sredstava propagira ili reklamira prostituciju,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do dvije godine.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana izvršeno prema djetetu ili je učinjeno od strane više lica na organizovan način,

učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do petnaest godina.

(3) Kaznom iz stava 2 ovog člana kazniće se i lice koje koristi seksualne usluge djeteta.

(4) Posredovanje u vršenju prostitucije je, u smislu ovog člana, korišćenje lica za seksualne aktivnosti pri čemu se daje ili obećava novac ili bilo koji drugi vid naknade ili nagrade kao plaćanje za angažovanje tog lica u seksualnim aktivnostima, bez obzira na to da li se to plaćanje, obećanje ili nagrada daju tom licu ili nekom trećem licu.

Iskorišćavanje djece za proizvodnju materijala koji prikazuje seksualno zlostavljanje djece i predstave seksualnog zlostavljanja djece

Član 211

(1) Ko djetetu mlađem od četrnaest godina proda, pokloni, prikaže ili javnim izlaganjem, posredstvom informaciono-komunikacionih tehnologija ili na drugi način učini dostupnim slike, tekstove, audiovizuelne ili druge materijale koji prikazuju seksualno zlostavljanje djece ili mu prikaže predstavu seksualnog zlostavljanja djece,

kazniće se zatvorom od dvije do deset godina.

(2) Ko navodi ili iskoristi dijete za proizvodnju slika, audiovizuelnih ili drugih materijala koji prikazuju seksualno zlostavljanje djece ili za predstavu seksualnog zlostavljanja djece,

kazniće se zatvorom od tri do deset godina.

(3) Kaznom iz stava 2 ovog člana kazniće se i ko svjesno i neovlašćeno snima, proizvodi, nudi, čini dostupnim, distribuira, uvozi, izvozi, pribavlja za sebe ili drugoga, posredstvom informaciono-komunikacionih tehnologija pristupa, prodaje, daje, prikazuje, javno izlaže ili posjeduje slike, audiovizuelne ili druge materijale koji prikazuju seksualno zlostavljanje djece.

(4) Ko svjesno prisustvuje predstavi seksualnog zlostavljanja djece iz stava 9 ovog člana, uključujući posredstvom informaciono-komunikacionih tehnologija,

kazniće se zatvorom od dvije do osam godina.

(5) Ako je djelo iz st. 1 i 2 ovog člana učinjeno prema maloljetniku, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(6) Ako je djelo iz stava 2 ovog člana izvršeno upotrebom sile ili prijetnje, učinilac će se kazniti zatvorom od tri do petnaest godina.

(7) Predmeti iz st. 1 do 3 ovog člana oduzeće se i uništiti.

(8) Materijalom koji prikazuje seksualno zlostavljanje djece, u smislu ovog člana, smatra se svaki materijal koji vizuelno prikazuje dijete ili lice koje izgleda kao dijete koje se bavi stvarnim ili simuliranim seksualno eksplicitnim ponašanjem, svako prikazivanje polnih organa djeteta ili lica koje izgleda kao dijete u primarno seksualne svrhe, realistično prikazivanje djeteta ili lica koje izgleda kao dijete koje se bavi seksualno eksplicitnim ponašanjem ili realistično prikazivanje polnih organa djeteta ili lica koje izgleda kao dijete u primarno seksualne svrhe, uključujući realistične slike, prikaze ili predstave generisane, kreirane ili izmijenjene digitalnim putem, uključujući putem vještačke inteligencije ili drugih tehnologija, kojima se prikazuje dijete ili lice koje izgleda kao dijete koje se bavi seksualno eksplicitnim ponašanjem ili polni organi djeteta ili lica koje izgleda kao dijete u primarno seksualne svrhe.

(9) Predstavom seksualnog zlostavljanja djece, u smislu ovog člana, smatra se prikazivanje uživo, namijenjeno publici, uključujući posredstvom informaciono-komunikacionih tehnologija, djeteta ili lica koje izgleda kao dijete koje se bavi stvarnim ili simuliranim seksualno eksplicitnim ponašanjem ili prikazivanje polnih organa djeteta ili lica koje izgleda kao dijete u primarno seksualne svrhe, uključujući predstavu koja realistično prikazuje dijete ili lice koje izgleda kao dijete, bez obzira na to da li je taj prikaz kreiran, generisan ili izmijenjen digitalnim putem.

Navođenje djeteta da prisustvuje vršenju krivičnih djela protiv polne slobode

Član 211a

(1) Ko navede dijete mlađe od četrnaest godina da prisustvuje seksualnim aktivnostima, uključujući seksualno zlostavljanje, čak i bez učestvovanja u tim aktivnostima, u seksualne svrhe,

kazniće se zatvorom od jedne do pet godina.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno prema maloljetniku upotrebom sile ili prijetnje,

učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do osam godina.

(3) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno upotrebom sile ili prijetnje,

učinilac će se kazniti zatvorom od tri do deset godina.

(4) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno prema djetetu ili maloljetniku koji je posebno ranjiv, naročito zbog odnosa zavisnosti, invaliditeta ili teške tjelesne ili duševne smetnje,

učinilac će se kazniti kaznom propisanom u st. 2 ili 3 ovog člana, u zavisnosti od uzrasta oštećenog.

Mamljenje djeteta mlađeg od četrnaest godina u cilju vršenja krivičnih djela protiv polne slobode

Član 211b

(1) Punoljetno lice koje u namjeri izvršenja krivičnog djela iz člana 204 stav 6, člana 205 stav 3, člana 206, člana 207 stav 3, člana 208 stav 1, člana 209, člana 210 stav 1 i člana 211 st. 1 do 4 ovog zakonika koristeći sredstva informaciono-komunikacionih tehnologija ili na drugi način dogovori susret sa djetetom mlađim od četrnaest godina i preduzme radnje da do tog susreta dođe,

kazniće se zatvorom od pet do deset godina.

(2) Punoljetno lice koje, posredstvom informaciono-komunikacionih tehnologija, navodi dijete mlađe od četrnaest godina da dostavi materijal koji prikazuje seksualno zlostavljanje djece koji prikazuje to dijete,

kazniće se zatvorom od jedne do pet godina.

Seksualno uznemiravanje

Član 211c

(1) Ko seksualno uznemirava drugo lice,

kazniće se zatvorom do šest mjeseci.

(2) Ko seksualno uznemirava drugo lice kome je nadređen ili koje se prema njemu nalazi u odnosu zavisnosti ili koje je posebno ranjivo zbog dobi, bolesti, invaliditeta, zavisnosti, trudnoće, teške tjelesne ili duševne smetnje,

kazniće se zatvorom do dvije godine.

(3) Seksualno uznemiravanje, u smislu ovog člana, je svaki oblik neželjenog verbalnog, neverbalnog ili fizičkog ponašanja seksualne prirode, kojim se vrijeđa dostojanstvo nekog lica ili grupe lica, a naročito kad takvo ponašanje izaziva strah ili stvara neprijateljsko, ponižavajuće, zastrašujuće, degradirajuće ili uvredljivo okruženje.

(4) Gonjenje za djelo iz stava 1 ovog člana preduzima se po privatnoj tužbi.

Kršenje mjera posebnog nadzora

Član 211d

Ko prekrši mjere posebnog nadzora koje mu izrekne sud ili drugi državni organ propisane ovim zakonikom,
kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

Nekažnjavanje djece žrtava

Član 211e

Za djela iz čl. 210, 211 i 211b ovog zakonika neće se kazniti dijete koje je kao neposredna žrtva bilo prinuđeno na učešće u kriminalnim djelatnostima kao neposredna posljedica izloženosti tim krivičnim djelima.

Gonjenje za krivična djela protiv polne slobode

Član 212

- brisan -

GLAVA DEVETNAESTA

KRIVIČNA DJELA PROTIV BRAKA I PORODICE

Zaključivanje više brakova ili životnih partnerstava lica istog pola

Član 213

(1) Ko zaključi novi brak ili životno partnerstvo lica istog pola iako se već nalazi u braku ili životnom partnerstvu lica istog pola,
kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.
(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko zaključi brak ili životno partnerstvo lica istog pola sa licem za koje zna da se nalazi u braku ili životnom partnerstvu lica istog pola.

Zaključenje ništavog braka ili životnog partnerstva lica istog pola

Član 214

(1) Ko prilikom zaključenja braka ili životnog partnerstva lica istog pola prikrije od druge strane neku činjenicu zbog koje je brak ili životno partnerstvo lica istog pola ništavo ili drugu stranu dovede u zabludu ili održava u zabludi o toj činjenici,
kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

Prinudno zaključenje braka, vanbračne zajednice ili životnog partnerstva lica istog pola

Član 214a

(1) Ko silom ili prijetnjom prinudi drugo lice na zaključenje braka, stupanje u vanbračnu zajednicu ili zaključenje životnog partnerstva lica istog pola,
kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.
(2) Ko silom ili prijetnjom prinudi ili navede dijete da zaključi brak, stupi u vanbračnu zajednicu ili zaključi životno partnerstvo lica istog pola ili mu ugovori brak ili vanbračnu zajednicu ili životno partnerstvo lica istog pola,
kazniće se zatvorom od jedne do pet godina.
(3) Ko drugo lice navede na odlazak ili odvede u inostranstvo u namjeri izvršenja djela iz st. 1 i 2 ovog člana,
kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

Omogućavanje zaključenja nedozvoljenog braka ili životnog partnerstva lica istog pola

Član 215

Službeno lice ovlašćeno za zaključenje braka ili životnog partnerstva lica istog pola koje u vršenju svoje službene dužnosti svjesno dozvoli da se zaključi brak ili životno partnerstvo lica istog pola koji je po zakonu zabranjen ili ništav,
kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

Vanbračna zajednica sa maloljetnikom

Član 216

(1) Punoljetno lice koje živi u vanbračnoj zajednici sa maloljetnikom,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i roditelj, usvojilac ili staralac koji maloljetniku omogući da živi u vanbračnoj zajednici sa drugim licem.

(3) Ako je djelo iz stava 2 ovog člana učinjeno silom, prijetnjom ili iz koristoljublja,

učinilac će se kazniti zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(4) Ako se brak zaključi, gonjenje se neće preduzeti, a ako je preduzeto, obustaviće se.

Oduzimanje djeteta

Član 217

(1) Ko dijete protivpravno zadrži ili oduzme od roditelja, usvojioca, staraoca ili drugog lica, odnosno ustanove, kojima je ono povjereno ili onemogućava izvršenje odluke kojom je dijete povjereno određenom licu,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

(2) Ko onemogućava izvršenje odluke nadležnog organa kojom je određen način održavanja ličnih odnosa djeteta sa roditeljem ili drugim srodnikom,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(3) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz koristoljublja ili drugih niskih pobuda ili je usljed djela teže ugroženo zdravlje, vaspitanje ili školovanja djeteta,

učinilac će se kazniti zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

(4) Učinioca djela iz st. 1 i 3 ovog člana koji dobrovoljno preda dijete licu ili ustanovi kojoj je ono povjereno ili omogući izvršenje odluke o povjeravanju djeteta, sud može osloboditi od kazne.

(5) Ako izrekne uslovnu osudu za djelo iz st. 1 do 3 ovog člana, sud može odrediti obavezu učiniocu da u određenom roku preda dijete licu ili ustanovi kojoj je dijete povjereno ili omogući izvršenje odluke kojom je dijete povjereno određenom licu ili ustanovi, odnosno odluke kojom je određen način održavanja ličnih odnosa djeteta sa roditeljem ili drugim srodnikom.

Promjena porodičnog stanja

Član 218

(1) Ko podmetanjem, zamjenom ili na drugi način promijeni porodično stanje djeteta,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(2) Ko zamjenom ili na drugi način iz nehata promijeni porodično stanje djeteta,

kazniće se zatvorom do jedne godine.

(3) Za pokušaj djela iz stava 1 ovog člana kazniće se.

Zapuštanje i zlostavljanje djeteta

Član 219

(1) Roditelj, usvojilac, staralac ili drugo lice koje grubim zanemarivanjem svoje dužnosti zbrinjavanja i vaspitavanja zapusti dijete o kojem je dužno da se stara,

kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Roditelj, usvojilac, staralac ili drugo lice koje zlostavlja dijete ili ga prinuđava na pretjeran rad ili rad koji ne odgovara uzrastu djeteta ili na prosjačenje ili ga iz koristoljublja navodi na vršenje drugih radnji koje su štetne za njegov razvoj,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

Nasilje u porodici ili u porodičnoj zajednici

Član 220

(1) Ko lako tjelesno povrijedi člana porodice ili porodične zajednice ili mu ugrozi sigurnost prijetnjom da će napasti na život ili tijelo tog ili njemu bliskog lica,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i lice koje zlostavlja člana svoje porodice ili porodične zajednice ili prema njemu postupa na način koji vrijeđa ljudsko dostojanstvo.

(3) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i lice koje na drugi način više puta primijeni nasilje, uputi prijetnju ili drskim ili bezobzirnim ponašanjem ugrozi ili naruši tjelesni ili duševni integritet člana svoje porodice ili porodične zajednice.

(4) Ako je pri izvršenju djela iz st. 1, 2 i 3 ovog člana korišćeno oružje, opasno oruđe ili drugo sredstvo podobno da tijelo teško povrijedi ili zdravlje teško naruši ili je djelo učinjeno u prisustvu djeteta,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do pet godina.

(5) Ako je usljed djela iz st. 1 do 4 ovog člana nastupila teška tjelesna povreda ili teško narušavanje zdravlja ili je djelo učinjeno prema djetetu,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(6) Ako je usljed djela iz st. 1 do 5 ovog člana nastupila smrt člana porodice ili porodične zajednice,

učinilac će se kazniti zatvorom od pet do petnaest godina.

(7) Ko prekrši mjere zaštite od nasilja u porodici koje mu je sud ili drugi državni organ odredio na osnovu zakona,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(8) Članovima porodice ili porodične zajednice, u smislu ovog člana, smatraju se bračni ili vanbračni supružnik, njihova zajednička djeca i djeca svakog od njih, partner u zajednici života lica istog pola i djeca svakog od partnera, krvni srodnik i srodnik iz usvojenja u pravoj liniji bez ograničenja, a u pobočnoj liniji zaključno sa četvrtim stepenom, tazbinski srodnici zaključno sa drugim stepenom, partner u intimnoj vezi, lica koja žive u istom porodičnom domaćinstvu i lica koja imaju zajedničko dijete ili je dijete na putu da bude rođeno iako nikad nijesu živjela u istom porodičnom domaćinstvu. Članovima porodice ili porodične zajednice smatraju se i bivši bračni ili vanbračni supružnik, bivši partner u zajednici života lica istog pola, bivši tazbinski srodnici zaključno sa drugim stepenom i bivši partner u intimnoj vezi.

Nedavanje izdržavanja

Član 221

(1) Ko ne daje izdržavanje za lice koje je po zakonu dužan da izdržava, a ta dužnost je utvrđena izvršnom sudskom odlukom ili izvršnim poravnanjem pred sudom ili drugim nadležnim organom, u iznosu i na način kako je to odlukom odnosno poravnanjem utvrđeno kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

(2) Neće se kazniti učinilac djela iz stava 1 ovog člana, ako iz opravdanih razloga nije davao izdržavanje.

(3) Ako su usled djela iz stava 1 ovog člana nastupile teške posljedice za izdržavano lice, učinilac će se kazniti zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(4) U sudskoj odluci sud određuje obavezu učiniocu da izmiri dospjele obaveze i da uredno daje izdržavanje.

Kršenje porodičnih obaveza

Član 222

(1) Ko kršenjem zakonom utvrđenih porodičnih obaveza ostavi u teškom položaju člana porodice koji nije u stanju da se sam o sebi stara,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(2) Ako je usljed djela iz stava 1 ovog člana nastupilo teško narušavanje zdravlja člana porodice,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do pet godina.

(3) Ako je usljed djela iz stava 1 ovog člana nastupila smrt člana porodice,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(4) Ako izrekne uslovnu osudu za djelo iz st. 1 i 2 ovog člana, sud može odrediti obavezu učiniocu da izvršava svoje zakonom utvrđene porodične obaveze.

Rodoskrvnjenje

Član 223

Punoljetno lice koje izvrši obljubu ili sa njom izjednačen polni čin sa maloljetnim srodnikom po krvi u pravoj liniji ili sa maloljetnim bratom, odnosno sestrom,

kazniće se zatvorom najmanje pet godina.

Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno prema djetetu mlađem od četrnaest godina,

učinilac će se kazniti zatvorom najmanje deset godina.

GLAVA DVADESETA

KRIVIČNA DJELA PROTIV PRAVA IZ RADA

Povreda prava iz rada

Član 224

(1) Ko se svjesno ne pridržava zakona ili drugih propisa, kolektivnih ugovora i drugih opštih akata o pravima iz rada i o posebnoj zaštiti na radu omladine, žena i lica sa invaliditetom i time drugom uskrati ili ograniči pravo koje mu pripada,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

(2) Ko otkaže ugovor o radu zaposlenom koji je zbog opravdane sumnje da je učinjeno krivično djelo sa obilježjima korupcije podnio prijavu ili se obratio nadležnim licima ili organima,

kazniće se zatvorom do tri godine.

Povreda ravnopravnosti u zapošljavanju

Član 225

Ko svjesnim kršenjem propisa ili na drugi protivpravan način uskrati ili ograniči pravo građana na slobodno zapošljavanje na teritoriji Crne Gore pod jednakim uslovima,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

Protivzakonito zapošljavanje

Član 225a

(1) Ko protivno propisima zaposli jednog ili više državljana trećih država koji nezakonito borave na teritoriji Crne Gore,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

(2) Ko uzastopno ili trajno zapošljava državljane trećih država koji nezakonito borave na teritoriji Crne Gore,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do tri godine.

(3) Ako je djelo iz st. 1 ili 2 ovog člana učinjeno pod posebno iskorišćavajućim uslovima rada, ili uz iskorišćavanje žrtve trgovine ljudima, ili zapošljavanjem maloljetnog lica,

učinilac će se kazniti zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(4) Posebno iskorišćavajućim uslovima rada iz stava 3 ovog člana smatraju se uslovi rada u kojima postoji upadljiva nesrazmjera u odnosu na uslove rada zakonito zaposlenih radnika, što utiče na zdravlje i bezbjednost radnika i vrijeđa ljudsko dostojanstvo, uključujući i one koji proizlaze iz diskriminacije po osnovu pola ili druge diskriminacije.

Povreda prava na upravljanje

Član 226

(1) Ko silom, prijetnjom, svjesnim kršenjem propisa ili na drugi protivpravan način spriječi ili ometa odlučivanje organa upravljanja ili člana organa upravljanja da učestvuje u radu i odlučivanju u tom organu,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinilo službeno ili odgovorno lice zloupotrebom položaja ili ovlašćenja,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

Povreda prava na štrajk

Član 227

(1) Ko silom, prijetnjom ili na drugi protivpravan način spriječi ili ometa zaposlene da, u skladu sa zakonom, organizuju štrajk, učestvuju u njemu ili na drugi način ostvaruju pravo na štrajk,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se ko otkaže ugovor o radu jednom ili više zaposlenih zbog njihovog učešća u štrajku koji je organizovan i sproveden u skladu sa zakonom, kolektivnim ugovorom ili prema njima primijeni druge mjere kojima se povređuju njihova prava iz rada.

Zloupotreba prava na štrajk

Član 228

Ko organizuje ili vodi štrajk suprotno zakonu ili drugim propisima i time dovede u opasnost život ili zdravlje ljudi ili imovinu čija vrijednost prelazi iznos od dvadeset hiljada eura ili ako su usljed toga nastupile druge teške posljedice, ukoliko time nijesu ostvarena obilježja nekog drugog krivičnog djela,

kazniće se zatvorom do tri godine.

Povreda prava iz socijalnog osiguranja

Član 229

Ko se svjesno ne pridržava zakona ili drugih propisa ili opštih akata o socijalnom osiguranju i time uskrati ili ograniči nekom licu pravo koje mu pripada,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

Zloupotreba prava iz socijalnog osiguranja

Član 230

Ko simuliranjem ili prouzrokovanjem bolesti ili nesposobnosti za rad ili na drugi protivpravan način postigne da mu se prizna neko pravo iz socijalnog osiguranja koje mu po zakonu ili drugim propisima ili opštim aktima ne pripada,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

Povreda prava za vrijeme privremene nezaposlenosti

Član 231

Ko se svjesno ne pridržava zakona ili drugih propisa ili opštih akata o pravima građana za vrijeme privremene nezaposlenosti i time drugom uskrati ili ograniči pravo koje mu pripada,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

Nepreduzimanje mjera zaštite na radu

Član 232

(1) Lice odgovorno za preduzimanje mjera zaštite na radu koje se svjesno ne pridržava zakona ili drugih propisa ili opštih akata o mjerama zaštite na radu usljed čega može nastupiti opasnost za život ili zdravlje zaposlenih,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Ako izrekne uslovnu osudu, sud može odrediti obavezu učiniocu da u određenom roku postupi po propisima o mjerama zaštite na radu.

GLAVA DVADESET PRVA

KRIVIČNA DJELA PROTIV INTELEKTUALNE SVOJINE

Povreda moralnih prava autora i interpretatora

Član 233

(1) Ko pod svojim imenom ili imenom drugog u cjelini ili djelimično objavi, stavi u promet primjerke tuđeg autorskog djela ili interpretacije ili na drugi način javno saopšti tuđe autorsko djelo ili interpretaciju,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do tri godine.

(2) Ko pod svojim imenom u cjelini ili djelimično objavi tuđe autorsko djelo na osnovu čega bude biran u naučno ili nastavno-naučno zvanje,

kazniće se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do četiri godine.

(3) Ko bez dozvole autora izmijeni ili preradi tuđe autorsko djelo ili izmijeni tuđu snimljenu interpretaciju,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(4) Ko stavlja u promet primjerke tuđeg autorskog djela ili interpretacije na način kojim se vrijeđa čast ili ugled autora ili izvođača,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do šest mjeseci.

(5) Predmeti izvršenja krivičnog djela i predmeti koji su bili upotrijebljeni ili namijenjeni za izvršenje krivičnog djela iz st. 1 do 4 ovog člana oduzeće se, a predmeti izvršenja krivičnog djela će se uništiti.

(6) Gonjenje za djelo iz stava 4 ovog člana preduzima se po privatnoj tužbi.

Neovlašćeno iskorišćavanje autorskog djela ili predmeta srodnog prava

Član 234

(1) Ko neovlašćeno objavi, snimi, umnoži ili na drugi način javno saopšti ili učini dostupnim, u cjelini ili djelimično,

autorsko djelo, interpretaciju, fonogram, videogram, emisiju ili bazu podataka i time sebi ili drugom pribavi imovinsku korist ili nosiocu prava nanese štetu u iznosu koji prelazi pet hiljada eura,

kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko stavi u promet ili, u namjeri stavljanja u promet, drži neovlašćeno umnožene ili neovlašćeno stavljene u promet primjerke autorskog djela, interpretacije, fonograma, videograma, emisije ili baze podataka ako time sebi ili drugom pribavi imovinsku korist ili nosiocu prava nanese štetu u iznosu koji prelazi pet hiljada eura.

(3) Ako je djelom iz st. 1 i 2 ovog člana stečena imovinska korist u iznosu preko trideset hiljada eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(4) Predmeti izvršenja krivičnog djela i predmeti koji su bili upotrijebljeni ili namijenjeni za izvršenje krivičnog djela iz st. 1 i 2 ovog člana oduzeće se, a predmeti izvršenja krivičnog djela će se uništiti.

Neovlašćeno zaobilaženje mjera zaštite namijenjenih sprječavanju povreda autorskog i srodnih prava i informacija o pravu

Član 235

(1) Ko proizvede, uveze, stavi u promet, proda, da u zakup, reklamira u cilju prodaje ili davanja u zakup ili drži u komercijalne svrhe uređaje ili sredstva čija je osnovna ili pretežna namjena uklanjanje, zaobilaženje ili osujećivanje tehnoloških mjera namijenjenih sprječavanju povreda autorskog i srodnog prava ili ko takve uređaje ili sredstva koristi u cilju povreda autorskog ili srodnog prava,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

(2) Predmeti izvršenja krivičnog djela i predmeti koji su bili upotrijebljeni ili namijenjeni za izvršenje krivičnog djela iz stava 1 ovog člana oduzeće se, a predmeti izvršenja krivičnog djela će se uništiti.

Neovlašćeno uklanjanje ili mijenjanje elektronske informacije o autorskom i srodnim pravima

Član 236

(1) Ko neovlašćeno ukloni ili izmijeni elektronsku informaciju o autorskom i srodnom pravu ili stavi u promet, uveze, emituje ili na drugi način javno saopšti ili učini dostupnim autorsko djelo ili predmet srodnopravne zaštite sa kojeg je elektronska informacija o pravima neovlašćeno uklonjena ili izmijenjena,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

(2) Predmeti izvršenja krivičnog djela i predmeti koji su bili upotrijebljeni ili namijenjeni za izvršenje krivičnog djela iz stava 1 ovog člana oduzeće se, a predmeti izvršenja krivičnog djela će se uništiti.

Neovlašćeno korišćenje tuđeg patenta

Član 237

(1) Ko neovlašćeno proizvodi, uvozi, izvozi, nudi radi stavljanja u promet, stavlja u promet, skladišti ili koristi u privrednom prometu proizvod ili postupak zaštićen patentom i time sebi ili drugom pribavi imovinsku korist ili nosiocu prava nanese štetu u iznosu koji prelazi pet hiljada eura,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do tri godine.

(2) Ako je djelom iz stava 1 ovog člana pribavljena imovinska korist ili prouzrokovana šteta u iznosu koji prelazi trideset hiljada eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(3) Ko neovlašćeno objavi ili na drugi način učini dostupnim suštinu tuđeg prijavljenog pronalaska prije nego što je ovaj pronalazak objavljen na način utvrđen zakonom,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

(4) Ko neovlašćeno podnese prijavu patenta ili u prijavi ne navede ili lažno navede pronalazača,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(5) Predmeti izvršenja krivičnog djela i predmeti koji su bili upotrijebljeni ili namijenjeni za izvršenje krivičnog djela iz st. 1 do 3 ovog člana oduzeće se, a predmeti izvršenja krivičnog djela će se uništiti.

Neovlašćeno korišćenje tuđeg dizajna

Član 238

(1) Ko na svom proizvodu u prometu neovlašćeno upotrijebi, u cjelosti ili djelimično, tuđi prijavljeni, odnosno zaštićeni dizajn proizvoda i time sebi ili drugom pribavi imovinsku korist ili nosiocu prava nanese štetu u iznosu koji prelazi pet hiljada eura,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do tri godine.

(2) Ko neovlašćeno objavi ili na drugi način učini dostupnim javnosti predmet prijave tuđeg dizajna prije nego što je

objavljen na način utvrđen zakonom,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(3) Predmeti izvršenja krivičnog djela i predmeti koji su bili upotrijebljeni ili namijenjeni za izvršenje krivičnog djela iz stava 1 ovog člana oduzeće se, a predmeti izvršenja krivičnog djela će se uništiti.

GLAVA DVADESET DRUGA

KRIVIČNA DJELA PROTIV IMOVINE

Krađa

Član 239

(1) Ko tuđu pokretnu stvar oduzme drugom u namjeri da njenim prisvajanjem sebi ili drugom pribavi protivpravnu imovinsku korist,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do tri godine.

(2) Za pokušaj djela iz stava 1 ovog člana kazniće se.

Teška krađa

Član 240

(1) Učinilac djela krađe (član 239) kazniće se zatvorom od jedne do osam godina, ako je krađa izvršena:

1) obijanjem ili provaljivanjem zatvorenih zgrada, soba, kasa, ormana ili drugih zatvorenih prostora ili drugim savlađivanjem većih prepreka;

2) od strane više lica koja su se udružila radi vršenja krađa;

3) na naročito opasan ili naročito drzak način;

4) od strane lica koje je pri sebi imalo kakvo oružje ili opasno oruđe radi napada ili odbrane;

5) za vrijeme požara, poplave, zemljotresa ili drugog udesa;

6) iskorišćavanjem bespomoćnosti ili drugog teškog stanja nekog lica;

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i učinilac djela krađe ako vrijednost ukradenih stvari prelazi iznos od tri hiljade eura ili ukradena stvar predstavlja kulturno ili prirodno dobro.

(3) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i učinilac krivičnog djela krađe ako, bez obzira na vrijednost, ukradena stvar predstavlja javni uređaj ili djelove tih uređaja.

(4) Ako vrijednost ukradenih stvari prelazi iznos od trideset hiljada eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do deset godina.

Razbojnička krađa

Član 241

(1) Ko je na djelu krađe zatečen, pa u namjeri da ukradenu stvar zadrži, upotrijebi silu protiv nekog lica ili prijetnju da će neposredno napasti na život ili tijelo,

kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

(2) Ako vrijednost ukradenih stvari prelazi iznos od tri hiljade eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do deset godina.

(3) Ako vrijednost ukradenih stvari prelazi iznos od trideset hiljada eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do dvanaest godina.

(4) Ako je djelo iz st. 1 do 3 ovog člana učinjeno od strane grupe ili je nekom licu sa umišljajem nanesena teška tjelesna povreda,

učinilac će se kazniti zatvorom od tri do petnaest godina.

(5) Ako je pri izvršenju djela iz st. 1 do 3 ovog člana neko lice sa umišljajem lišeno života,

učinilac će se kazniti zatvorom najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

(6) Ako vrijednost ukradenih stvari iz stava 1 ovog člana ne prelazi iznos od sto pedeset eura, a učinilac je išao za tim da pribavi malu imovinsku korist,

učinilac će se kazniti zatvorom do tri godine.

(7) Za pokušaj djela iz stava 6 ovog člana kazniće se.

Razbojništvo

Član 242

(1) Ko upotrebom sile protiv nekog lica ili prijetnjom da će neposredno napasti na život ili tijelo oduzme tuđu pokretnu stvar u namjeri da njenim prisvajanjem sebi ili drugom pribavi protivpravnu imovinsku korist,

kazniće se zatvorom od dvije do deset godina.

(2) Ako vrijednost oduzetih stvari prelazi iznos od tri hiljade eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do dvanaest godina.

(3) Ako vrijednost oduzetih stvari prelazi iznos od trideset hiljada eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od tri do petnaest godina.

(4) Ako je djelo iz st. 1 do 3 ovog člana učinjeno od strane grupe ili je nekom licu sa umišljajem nanesena teška tjelesna povreda,

učinilac će se kazniti zatvorom od pet do petnaest godina.

(5) Ako je pri izvršenju djela iz st. 1 do 3 ovog člana neko lice sa umišljajem lišeno života,

učinilac će se kazniti zatvorom najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

(6) Ako vrijednost ukradenih stvari iz stava 1 ovog člana ne prelazi iznos od sto pedeset eura, a učinilac je išao za tim da pribavi malu imovinsku korist,

učinilac će se kazniti zatvorom do tri godine.

(7) Za pokušaj djela iz stava 6 ovog člana kazniće se.

Utaja

Član 243

(1) Ko u namjeri da sebi ili drugom pribavi protivpravnu imovinsku korist, prisvoji tuđu pokretnu stvar koja mu je povjerena,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

(2) Ako vrijednost utajenih stvari prelazi iznos od tri hiljade eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do šest godina.

(3) Ako vrijednost utajenih stvari prelazi iznos od trideset hiljada eura ili utajena stvar predstavlja kulturno dobro,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(4) Ko tuđu pokretnu stvar koju je našao ili do koje je slučajno došao protivpravno prisvoji u namjeri da sebi ili drugom pribavi imovinsku korist,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(5) Za djela iz st. 1 i 4 ovog člana, ako su utajene stvari u privatnoj svojini, gonjenje se preduzima po privatnoj tužbi.

Prevara

Član 244

(1) Ko u namjeri da sebi ili drugom pribavi protivpravnu imovinsku korist dovede koga lažnim prikazivanjem ili prikrivanjem činjenica u zabludu ili ga održava u zabludi i time ga navede da ovaj na štetu svoje ili tuđe imovine nešto učini ili ne učini,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do tri godine.

(2) Ko djelo iz stava 1 ovog člana učini samo u namjeri da drugog ošteti,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do šest mjeseci.

(3) Ako je djelom iz st. 1 i 2 ovog člana pribavljena imovinska korist ili je nanijeta šteta u iznosu koji prelazi tri hiljade eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(4) Ako je djelom iz st. 1 i 2 ovog člana pribavljena imovinska korist ili je nanijeta šteta u iznosu koji prelazi trideset hiljada eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do deset godina.

(5) Ako je djelo iz st. 1 do 4 ovog člana učinjeno na štetu finansijskih interesa Evropske unije, uključujući i neovlašćeno prisvajanje zakonito stečenih sredstava,

učinilac će se kazniti kaznom propisanom za to djelo.

(6) Ako je djelom iz stava 5 ovog člana pribavljena imovinska korist ili prouzrokovana šteta u iznosu koji prelazi sto hiljada eura,

učinilac be se kazniti zatvorom najmanje četiri godine.

(7) Za pokušaj djela iz st. 1, 5 i 6 ovog člana kazniće se.

Dogovaranje ishoda takmičenja

Član 244a

(1) Ko dogovori ishod sportskog ili drugog takmičenja ili nekog njegovog dijela u namjeri da sebi ili drugom pribavi

korist,

kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Ako je izvršenjem djela iz stava 1 ovog člana pribavljena imovinska korist čija vrijednost prelazi iznos od deset hiljada eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(3) Ako je izvršenjem djela iz stava 1 ovog člana pribavljena imovinska korist čija vrijednost prelazi iznos od četrdeset hiljada eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

(4) Za pokušaj djela iz stava 1 ovog člana kazniće se.

Neosnovano dobijanje i korišćenje kredita i druge pogodnosti

Član 245

(1) Ko lažnim prikazivanjem činjenica ili njihovim prikrivanjem dobije za sebe ili drugog kredit, subvenciju ili drugu pogodnost iako za to ne ispunjava propisane uslove,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do tri godine.

(2) Ko dobijeni kredit, subvenciju ili drugu pogodnost iskoristi za drugu namjenu od one za koju mu je kredit, subvencija ili druga pogodnost odobrena,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

(3) Za djelo iz st. 1 i 2 ovog člana, kazniće se propisanom kaznom i odgovorno lice u privrednom društvu ili drugom subjektu privrednog poslovanja ako su kredit, subvencija ili druga pogodnost pribavljeni za privredno društvo ili drugi subjekt privrednog poslovanja ili ako su nenamjenski korišćeni od strane tih subjekata.

(4) Ako je djelo iz st. 1 i 2 ovog člana učinjeno na štetu finansijskih interesa Evropske unije, učinilac će se kazniti zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

Sitna krađa, utaja i prevara

Član 246

(1) Ko učini sitnu krađu, utaju ili prevaru,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do šest mjeseci.

(2) Krađa, utaja i prevara smatraju se sitnom, ako vrijednost ukradene ili utajene stvari, odnosno šteta prouzrokovana prevarom ne prelazi iznos od sto pedeset eura, a učinilac je išao za tim da pribavi malu imovinsku korist, odnosno da prouzrokuje malu štetu.

(3) Za djelo iz stava 1 ovog člana, ako je izvršeno na štetu privatne imovine, gonjenje se preduzima po privatnoj tužbi.

Oduzimanje tuđe stvari

Član 247

(1) Ko bez namjere pribavljanja imovinske koristi protivpravno oduzme tuđu pokretnu stvar,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do šest mjeseci.

(2) Ako vrijednost oduzete ili prisvojene stvari prelazi iznos od tri hiljade eura,

učinilac će se kazniti zatvorom do dvije godine.

(3) Ako vrijednost oduzete ili prisvojene stvari prelazi iznos od trideset hiljada eura ili stvar predstavlja kulturno dobro,

učinilac će se kazniti zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(4) Za djelo iz st. 1 do 3 ovog člana, ako je oduzeta stvar u privatnoj svojini, gonjenje se preduzima po privatnoj tužbi.

Oduzimanje vozila

Član 248

(1) Ko protivpravno oduzme tuđe motorno vozilo u namjeri da ga upotrijebi za vožnju,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

(2) Ako je učinilac djela iz stava 1 ovog člana na oduzetom vozilu iz nehata prouzrokovao štetu koja prelazi iznos od hiljadu eura ili omogući da to drugi učini,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do tri godine.

(3) Za pokušaj djela iz stava 1 ovog člana kazniće se.

Zloupotreba povjerenja

Član 249

(1) Ko zastupajući imovinske interese nekog lica ili starajući se o njegovoj imovini zloupotrijebi data mu ovlašćenja u namjeri da time sebi ili drugom pribavi imovinsku korist ili da ošteti lice čije imovinske interese zastupa ili o čijoj se imovini stara,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do tri godine.

(2) Ako je djelom iz stava 1 ovog člana pribavljena imovinska korist ili prouzrokovana šteta u iznosu koji prelazi tri hiljade eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do šest godina.

(3) Ako je djelom iz stava 1 ovog člana pribavljena imovinska korist ili prouzrokovana šteta u iznosu koji prelazi trideset hiljada eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(4) Ako djelo iz st. 1 do 3 ovog člana učini staralac ili advokat,

kazniće se za djelo iz stava 1 zatvorom od šest mjeseci do pet godina, za djelo iz stava 2 zatvorom od jedne do osam godina, a za djelo iz stava 3 zatvorom od dvije do deset godina.

(5) Ako je djelo iz st. 1 do 4 ovog člana učinjeno na štetu finansijskih interesa Evropske unije, učinilac će se kazniti kaznom propisanom za to djelo.

(6) Za pokušaj djela iz st. 1 i 5 ovog člana kazniće se.

Iznuda

Član 250

(1) Ko u namjeri da sebi ili drugom pribavi protivpravnu imovinsku korist, silom ili prijetnjom prinudi drugog da nešto učini ili ne učini na štetu svoje ili tuđe imovine,

kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

(2) Ako je djelom iz stava 1 ovog člana pribavljena imovinska korist u iznosu koji prelazi tri hiljade eura,

učinilac će se kazniti od dvije do deset godina.

(3) Ako je djelom iz stava 1 ovog člana pribavljena imovinska korist u iznosu koji prelazi trideset hiljada eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do dvanaest godina.

(4) Ko se bavi vršenjem djela iz st. 1 do 3 ovog člana ili je djelo izvršeno od strane više lica na organizovan način,

kazniće se zatvorom od tri do petnaest godina.

Ucjena

Član 251

(1) Ko u namjeri da sebi ili drugom pribavi protivpravnu imovinsku korist zaprijeti drugom da će protiv njega ili njemu bliskog lica otkriti nešto što bi njihovoj časti ili ugledu škodilo i time ga prinudi da nešto učini ili ne učini na štetu svoje ili tuđe imovine,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

(2) Ako je djelom iz stava 1 ovog člana pribavljena imovinska korist u iznosu koji prelazi tri hiljade eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(3) Ako je djelom iz stava 1 ovog člana pribavljena imovinska korist u iznosu koji prelazi trideset hiljada eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do deset godina.

(4) Ko se bavi vršenjem djela iz st. 1 do 3 ovog člana ili je djelo izvršeno od strane više lica na organizovan način,

kazniće se zatvorom od dvije do dvanaest godina.

Zelenaštvo

Član 252

(1) Ko daje novac ili druge potrošne stvari na zajam i pri tome ugovori nesrazmjernu imovinsku korist,

kazniće se zatvorom do tri godine i novčanom kaznom.

(2) Ko za davanje novca ili drugih potrošnih stvari na zajam nekom licu primi ili ugovori za sebe ili drugog nesrazmjernu imovinsku korist, pri čemu iskorišćava teško imovinsko stanje, teške prilike, nuždu, lakomislenost ili nedovoljnu sposobnost za rasuđivanje oštećenog,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine i novčanom kaznom.

(3) Ako su usljed djela iz st. 1 i 2 ovog člana nastupile teške posljedice za oštećenog ili je učinilac pribavio imovinsku korist u iznosu koji prelazi tri hiljade eura,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina i novčanom kaznom.

(4) Ako je djelom iz st. 1 i 2 ovog člana pribavljena imovinska korist u iznosu koji prelazi trideset hiljada eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina i novčanom kaznom.

Uništenje i oštećenje tuđe stvari

Član 253

(1) Ko uništi, ošteti ili učini neupotrebljivom tuđu stvar,
kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do šest mjeseci.
(2) Ako je djelom iz stava 1 ovog člana prouzrokovana šteta u iznosu koji prelazi tri hiljade eura,
učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.
(3) Ako je djelom iz stava 1 ovog člana prouzrokovana šteta u iznosu koji prelazi trideset hiljada eura,
učinilac će se kazniti zatvorom od tri mjeseca do tri godine.
(4) Ako je djelo iz st. 1, 2 i 3 ovog člana učinjeno na štetu lica koje obavlja poslove od javnog značaja pri obavljanju ili u vezi sa obavljanjem tih poslova,
učinilac će se kazniti zatvorom od šest mjeseci do pet godina.
(5) Za djela iz stava 1 ovog člana, ako je oštećena stvar u privatnoj svojini, gonjenje se preduzima po privatnoj tužbi.

Uništenje i oštećenje kulturnog dobra

Član 253a

(1) Ko ošteti, uništi ili učini neupotrebljivim kulturno dobro, kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

Krijumčarenje kulturnih dobara

Član 253b

(1) Ko bez dozvole nadležnog organa unese ili iznese iz Crne Gore kulturno dobro,
kazniće se zatvorom do tri godine.
(2) Ko otuđi kulturno dobro koje je bez dozvole nadležnog organa iznio iz Crne Gore,
kazniće se zatvorom do pet godina.
(3) Ko se bavi vršenjem djela iz st. 1 i 2 ovog člana ili je djelo izvršeno od strane više lica na organizovan način,
kazniće se zatvorom od jedne do osam godina i novčanom kaznom.
(4) Za pokušaj djela iz stava 1 ovog člana kazniće se.

Protivpravno zauzimanje zemljišta

Član 254

(1) Ko protivpravno zauzme tuđe zemljište,
kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.
(2) Ako je zauzeto zemljište dio zaštitne šume, nacionalnog parka ili drugog zemljišta sa posebnom namjenom,
učinilac će se kazniti zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

Oštećenje tuđih prava

Član 255

(1) Ko u namjeri da osujeti ostvarenje prava na stvari otuđi, uništi, ošteti ili oduzme svoju star na kojoj drugi ima založno pravo ili pravo uživanja i time ga ošteti,
kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do šest mjeseci.
(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko u namjeri da osujeti izmirenje povjerioca u toku prinudnog izvršenja otuđi, uništi, ošteti ili sakrije djelove svoje imovine i time ošteti povjerioca.
(3) Za djela iz st. 1 i 2 ovog člana, ako su oštećeni građani, gonjenje se preduzima po privatnoj tužbi.

Prikrivanje

Član 256

(1) Ko stvar za koju zna da je pribavljena krivičnim djelom ili ono što je za nju dobijeno prodajom ili zamjenom prikriva, protura, kupuje, prima u zalogu ili na drugi način pribavlja ili stvar predstavlja javni uređaj ili djelove tih uređaja,
kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do tri godine, s tim da kazna ne može biti veća od kazne propisane za djelo kojim je stvar pribavljena.
(2) Ko djelo iz stava 1 ovog člana učini, a mogao je i bio dužan da zna da je stvar pribavljena krivičnim djelom,
kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.
(3) Ako se učinilac bavi vršenjem krivičnog djela iz stava 1 ovog člana ili je djelo izvršeno od strane više lica na

organizovan način ili vrijednost prikrivanih stvari prelazi iznos od trideset hiljada eura ili stvar predstavlja kulturno dobro,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

Prisvajanje, prikrivanje i uništenje arhivske građe

Član 256a

(1) Ko prisvoji, prikrije, u većoj mjeri ošteti, uništi ili na drugi način učini neupotrebljivim registraturski materijal ili arhivsku građu ili ih iznese u drugu državu bez prethodnog odobrenja nadležnog organa ili omogući drugom da to učini,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana izvršeno u odnosu na registraturski materijal ili arhivsku građu od velikog značaja, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

Gonjenje u slučaju kada je učinilac u bliskom odnosu sa oštećenim

Član 257

Za krivična djela iz čl. 239, 240, 244, 248, 249 st. 1 do 3 i 256 ovog zakonika, ako su učinjena prema bračnom ili vanbračnom supružniku, odnosno partneru u zajednici života lica istog pola, srodniku po krvi u pravoj liniji, bratu ili sestri, usvojiocu ili usvojeniku ili drugim licima sa kojima učinilac živi u zajedničkom domaćinstvu, gonjenje se preduzima po privatnoj tužbi.

GLAVA DVADESET TREĆA

KRIVIČNA DJELA PROTIV PLATNOG PROMETA I PRIVREDNOG POSLOVANjA

Falsifikovanje novca

Član 258

(1) Ko napravi lažan novac u namjeri da ga stavi u opticaj kao pravi ili ko u istoj namjeri preinači pravi novac,

kazniće se zatvorom od dvije do dvanaest godina.

(2) Ko pribavlja, drži, prenosi, unosi ili iznosi lažan novac u namjeri da ga stavi u opticaj kao pravi ili ko lažan novac stavlja u opticaj,

kazniće se zatvorom od dvije do deset godina.

(3) Ako je djelom iz st. 1 i 2 ovog člana napravljen, preinačen, stavljen u promet ili pribavljen lažan novac u iznosu koji prelazi petnaest hiljada eura, odnosno odgovarajući iznos u stranom novcu,

učinilac će se kazniti zatvorom od pet do petnaest godina.

(4) Ko lažan novac koji je primio kao pravi, pa saznavši da je lažan, stavi u opticaj ili ko zna da je načinjen lažan novac ili da je lažan novac stavljen u opticaj, pa to ne prijavi,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(5) Lažan novac oduzeće se.

(6) Lažnim novcem, u smislu ovog krivičnog djela, smatra se i novac izrađen na način i od materijala kao pravi novac, suprotno propisima kojima se uređuje izrada novca.

Falsifikovanje hartija od vrijednosti

Član 259

(1) Ko napravi lažne hartije od vrijednosti ili preinači prave hartije od vrijednosti u namjeri da ih upotrijebi kao prave ili da ih drugom da na upotrebu ili ko takve lažne hartije upotrijebi kao prave ili ih u toj namjeri pribavi,

kazniće se zatvorom od jedne do pet godina.

(2) Ako ukupan iznos na koji glase falsifikovane hartije od vrijednosti iz stava 1 ovog člana prelazi tri hiljade eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(3) Ako ukupan iznos na koji glase falsifikovane hartije od vrijednosti iz stava 1 ovog člana prelazi trideset hiljada eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do deset godina.

(4) Ko lažne hartije od vrijednosti koje je primio kao prave, pa saznavši da su lažne, stavi u promet,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(5) Lažne hartije od vrijednosti oduzeće se.

Falsifikovanje i zloupotreba kreditnih kartica i kartica za bezgotovinsko plaćanje

Član 260

(1) Ko napravi lažno bezgotovinsko sredstvo plaćanja ili ko preinači pravo bezgotovinsko sredstvo plaćanja u namjeri da se ono koristi kao pravo, ili ko protivpravno pribavi bezgotovinsko sredstvo plaćanja, uključujući pribavljanje nematerijalnog bezgotovinskog sredstva plaćanja izvršenjem krivičnog djela iz glave dvadeset osam ovog zakonika, ili ko pronevjerom od strane lica kojem je povjereno, nabavi za sebe ili drugoga, drži, prenese, distribuira ili učini dostupnim, radi prevare, falsifikovano ili protivpravno pribavljeno bezgotovinsko sredstvo plaćanja za koje je učinilac znao da je takvog porijekla, ili koristi takvo bezgotovinsko sredstvo plaćanja,

kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Ako je učinilac djela iz stava 1 ovog člana upotrebom bezgotovinskog sredstva plaćanja pribavio protivpravnu imovinsku korist,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(3) Ako je učinilac djela iz stava 1 ovog člana pribavio protivpravnu imovinsku korist u iznosu koji prelazi tri hiljade eura ili ako je učinilac djelo izvršio u sastavu kriminalne organizacije,

kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

(4) Ako je učinilac djela iz stava 1 ovog člana pribavio protivpravnu imovinsku korist u iznosu koji prelazi trideset hiljada eura,

kazniće se zatvorom od dvije do deset godina.

(5) Za pokušaj djela iz stava 1 ovog člana kazniće se.

Falsifikovanje znakova za vrijednost

Član 261

(1) Ko napravi lažne ili preinači prave znakove za vrijednost u namjeri da ih upotrijebi kao prave ili da ih drugom da na upotrebu ili ko takve lažne znakove upotrijebi kao prave ili ih u toj namjeri pribavi,

kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Ako ukupna vrijednost znakova iz stava 1 ovog člana prelazi iznos od tri hiljade eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(3) Ako ukupna vrijednost znakova iz stava 1 ovog člana prelazi iznos od trideset hiljada eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(4) Ko odstranjivanjem žiga kojim se znaci za vrijednost poništavaju ili kojim drugim načinom ide za tim da radi ponovne upotrebe ovim znacima da izgled kao da nijesu upotrijebljeni ili ko upotrijebljene znakove ponovo upotrijebi ili proda kao da važe,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(5) Lažni znakovi za vrijednost oduzeće se.

Pravljenje, nabavljanje i davanje drugom sredstava i materijala za falsifikovanje

Član 262

(1) Ko pravi, nabavlja, prodaje, drži radi upotrebe ili daje drugom na upotrebu uređaje, sredstva, računarske podatke ili druga sredstva namijenjena ili prilagođena prvenstveno u svrhe izvršenja nekog od djela iz člana 260 ovog zakonika, ili sredstva i materijale za falsifikovanje novca, bezgotovinskih sredstava plaćanja ili hartija od vrijednosti,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko, radi pravljenja lažnog novca, pravi, nabavlja, prodaje, drži ili daje drugom holograme ili druge sastavne dijelove novca koji služe za zaštitu od falsifikovanja.

(3) Ko pravi, nabavlja, prodaje, drži radi upotrebe ili daje drugom na upotrebu sredstva za pravljenje lažnih znakova za vrijednost,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

(4) Sredstva iz iz st. 1 do 3 ovog člana oduzeće se.

Izdavanje čeka i sredstava bezgotovinskog plaćanja bez pokrića

Član 263

(1) Ko koristi kreditnu karticu za koju zna da neće obezbijediti pokriće u ugovorenom roku, pa time sebi ili drugome pribavi protivpravnu imovinsku korist koja prelazi pet stotina eura,

kazniće se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do tri godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko izda ili stavi u promet ček, mjenicu, kakvu garanciju ili kakvo drugo sredstvo plaćanja ili obezbjeđenja plaćanja, iako zna da za to nema pokrića i time sebi ili drugom pribavi protivpravnu imovinsku korist u iznosu koji prelazi pet stotina eura.

(3) Ako je djelom iz st. 1 i 2 ovog člana pribavljena imovinska korist u iznosu koji prelazi tri hiljade eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(4) Ako je djelom iz st. 1 i 2 ovog člana pribavljena imovinska korist u iznosu koji prelazi trideset hiljada eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do deset godina.

Utaja poreza i doprinosa

Član 264

(1) Ko, u namjeri da on ili neko drugo fizičko ili pravno lice potpuno ili djelimično izbjegne plaćanje poreza, doprinosa ili drugih propisanih dažbina, daje lažne podatke o zakonito stečenim prihodima, o predmetima ili drugim činjenicama koje su od uticaja na utvrđivanje ovakvih obaveza ili ko u istoj namjeri, u slučaju obavezne prijave, ne prijavi zakonito stečeni prihod, odnosno predmete ili druge činjenice koje su od uticaja na utvrđivanje ovakvih obaveza ili ko u istoj namjeri na drugi način prikriva podatke koji se odnose na utvrđivanje navedenih obaveza, a iznos obaveze čije se plaćanje izbjegava prelazi hiljadu eura,

kazniće se zatvorom do tri godine i novčanom kaznom.

(2) Ako iznos obaveze iz stava 1 ovog člana čije se plaćanje izbjegava prelazi deset hiljada eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do šest godina i novčanom kaznom.

(3) Ako iznos obaveze iz stava 1 ovog člana čije se plaćanje izbjegava prelazi sto hiljada eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina i novčanom kaznom.

(4) Ako je djelo iz st. 1 do 3 ovog člana učinjeno pa štetu finansijskih interesa Evropske unije, učinilac će se kazniti kaznom propisanom za to djelo.

(5) Za pokušaj djela iz st. 1 i 4 ovog člana kazniće se.

Krijumčarenje

Član 265

(1) Ko se bavi prenošenjem robe preko carinske linije izbjegavajući mjere carinskog nadzora ili ko izbjegavajući mjere carinskog nadzora prenese robu preko carinske linije naoružan, u grupi ili uz upotrebu sile ili prijetnje,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina i novčanom kaznom.

(2) Ko prenese preko carinske linije, izbjegavajući mjere carinskog nadzora, veću količinu oružja ili municije ili oružje čije držanje je građanima zabranjeno ili drugu robu čija je proizvodnja ili promet ograničen ili zabranjen,

kazniće se zatvorom od jedne do osam godina i novčanom kaznom.

(3) Ko se bavi prodajom, rasturanjem ili prikrivanjem neocarinjene robe ili organizuje mrežu preprodavaca ili posrednika za rasturanje takve robe,

kazniće se zatvorom od jedne do osam godina i novčanom kaznom.

(4) Roba koja je predmet djela iz st. 1, 2 i 3 ovog člana oduzeće se.

(5) Prevozno sredstvo čija su tajna ili skrovita mjesta iskorišćena za prenos robe koja je predmet djela iz stava 1 ovog člana ili koje je namijenjeno za izvršenje tih krivičnih djela može se oduzeti ako je vlasnik ili korisnik vozila to znao ili je mogao i bio dužan da zna i ako vrijednost robe koja je predmet krivičnog djela prelazi jednu trećinu vrijednosti prevoznog sredstva u vrijeme izvršenja krivičnog djela.

Nedozvoljeno bavljenje privrednom, bankarskom, berzanskom i djelatnošću osiguranja

Član 266

(1) Ko se bez registracije ili odobrenja ili protivno uslovima pod kojima je ono dato bavi privrednom ili drugom djelatnošću ili ko registruje privredno društvo ili se registruje za obavljanje privredne djelatnosti kao preduzetnik protivno zabrani za registrovanje privrednog društva ili preduzetnika,

kazniće se kaznom zatvora od tri mjeseca do pet godina i novčanom kaznom.

(2) Ko se bez odobrenja ili protivno uslovima pod kojima je ono dato bavi bankarskom, berzanskom ili djelatnošću osiguranja,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

(3) Za djelo iz stava 2 ovog člana kazniće se propisanom kaznom i odgovorno lice u pravnom licu, ako se pravno lice nedozvoljeno bavi nekom od navedenih djelatnosti, ukoliko je odgovorno lice za to znalo ili je to moglo i bilo dužno da zna.

Izdavanje hartija od vrijednosti bez pokrića

Član 267

(1) Odgovorno lice u banci, privrednom društvu ili drugom subjektu privrednog poslovanja koji izdaje hartije od vrijednosti, koje dozvoli izdavanje hartija od vrijednosti, iako je znalo ili je moglo i bilo dužno da zna za nemogućnost izvršenja obaveza izdavaoca koje proizlaze iz emisije, pod uslovima, u roku i na način utvrđen zakonom ili odlukom o emisiji,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Službeno lice koje odobri izdavanje hartija od vrijednosti iako je znalo ili je moglo i bilo dužno da zna za nemogućnost izvršenja obaveza koje proizlaze iz emisije pod uslovima, u roku i na način utvrđen zakonom ili odlukom o emisiji,

kazniće se zatvorom do jedne godine.

(3) Odgovorno lice u banci koje odobri garanciju po određenoj emisiji hartija od vrijednosti iako je znalo ili je moglo i bilo dužno da zna za nemogućnost izvršenja garancijom preuzete obaveze banke, pod uslovima, u roku i na način predviđen zakonom ili garancijom,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do šest mjeseci.

Pranje novca

Član 268

(1) Ko izvrši konverziju ili prenos novca ili druge imovine sa znanjem da su pribavljeni kriminalnom aktivnošću, u namjeri da se prikrije ili lažno prikaže porijeklo novca ili druge imovine, ili ko stekne, drži ili koristi novac ili drugu imovinu sa znanjem u trenutku prijema da potiču od vršenja kriminalne aktivnosti, ili ko prikrije ili lažno prikaže činjenice o prirodi, porijeklu, mjestu deponovanja, kretanja, raspolaganja ili vlasništva novca ili druge imovine za koje zna da su pribavljeni kriminalnom aktivnošću,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se učinilac djela iz stava 1 ovog člana koji je i učinilac ili saučesnik u krivičnom djelu kojim je pribavljen novac ili imovina iz stava 1 ovog člana ili ko pomogne učiniocu radi izbjegavanja njegove odgovornosti za učinjeno djelo, ili u istom cilju preduzme radnje radi prikrivanja porijekla novca ili imovine iz stava 1 ovog člana.

(3) Ako iznos novca ili vrijednost imovine iz st. 1 i 2 ovog člana prelaze četrdeset hiljada eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do deset godina

(4) Ako djelo iz st. 1 i 2 ovog člana izvrši više lica koja su se udružila za vršenje takvih djela,

kazniće se zatvorom od tri do dvanaest godina.

(5) Ako je djelo iz st. 1 i 2 ovog člana izvršio obveznik u smislu zakona kojim se uređuje sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma ili odgovorno lice kod obveznika u vršenju svoje profesionalne djelatnosti,

kazniće se zatvorom od jedne do deset godina.

(6) Ko učini djelo iz st. 1 i 2 ovog člana, a mogao je i bio dužan da zna da novac ili imovina predstavljaju prihod pribavljen kriminalnom aktivnošću,

kazniće se zatvorom do tri godine

(7) Za djela iz st. 1, 2, 3 i 5 ovog člana, kazniće se propisanom kaznom i odgovorno lice u pravnom licu, ako je znalo, odnosno moglo i bilo dužno da zna da su novac ili druga imovina pribavljeni kriminalnom aktivnošću.

(8) Novac i imovina iz st. 1, 2 i 3 ovog člana oduzeće se.

(9) Imovina, u smislu ovog člana, podrazumijeva imovinska prava bilo koje vrste, nezavisno od toga da li se odnose na dobra materijalne ili nematerijalne prirode, pokretne ili nepokretne stvari, hartije od vrijednosti i druge isprave kojima se dokazuju imovinska prava, kao i digitalnu imovinu.

Povreda ravnopravnosti u vršenju privredne djelatnosti

Član 269

(1) Ko zloupotrebom svog službenog položaja ili ovlašćenja ograniči slobodno ili samostalno povezivanje privrednog društva ili drugog subjekta privrednog poslovanja u obavljanju privredne djelatnosti, uskrati mu ili ograniči pravo da na određenom području obavlja privrednu djelatnost, stavi ga u neravnopravan položaj prema drugim subjektima privrednog poslovanja u pogledu uslova privređivanja ili ograniči slobodno obavljanje privredne djelatnosti,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se ko zloupotrijebi svoj društveni položaj ili uticaj radi izvršenja krivičnog djela iz stava 1 ovog član.

Zloupotreba monopolističkog položaja

Član 270

Odgovorno lice u privrednom društvu ili u drugom subjektu privrednog poslovanja, koji zloupotrebom monopolističkog ili dominantnog položaja na tržištu ili zaključivanjem monopolističkog sporazuma izazove poremećaj na tržištu ili taj subjekat dovede u povlašćen položaj u odnosu na druge, tako da ostvari imovinsku korist za taj subjekt ili za drugi subjekt ili nanese štetu drugim subjektima privrednog poslovanja, potrošačima ili korisnicima usluga,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

Neovlašćena upotreba tuđeg naziva ili žiga

Član 271

Ko neovlašćeno koristi tuđi naziv privrednog društva, podružnice ili preduzetnika, tuđu oznaku geografskog porijekla, tuđi žig ili zaštitni znak ili tuđu posebnu oznaku robe ili unese pojedina obilježja ovih oznaka u svoj naziv, svoj žig ili zaštitni znak ili u svoju posebnu oznaku robe i time sebi ili drugom pribavi imovinsku korist ili nosiocu prava nanese štetu u iznosu koji prelazi pet hiljada eura,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do tri godine.

Zloupotreba položaja u privrednom poslovanju

Član 272

(1) Odgovorno lice u privrednom društvu, drugom subjektu privrednog poslovanja ili drugom pravnom licu koje zloupotrebom svog položaja ili povjerenja u pogledu raspolaganja tuđom imovinom, prekoračenjem granica svog ovlašćenja ili nevršenja svoje dužnosti pribavi sebi ili drugom protivpravnu imovinsku korist ili drugom nanese imovinsku štetu,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko, u namjeri da sebi ili drugom pribavi protivpravnu imovinsku korist, prisvoji novac, hartije od vrijednosti ili druge pokretne stvari koje su mu povjerene na radu u privrednom društvu, drugom subjektu privrednog poslovanja ili drugom pravnom licu.

(3) Ako je usljed djela iz st. 1 i 2 ovog člana pribavljena imovinska korist koja prelazi iznos od četrdeset hiljada eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do deset godina.

Prevara u obavljanju privredne djelatnosti

Član 272a

(1) Ko u obavljanju privredne djelatnosti, u namjeri da sebi ili drugom pribavi protivpravnu imovinsku korist, dovede koga lažnim prikazivanjem ili prikrivanjem činjenica u zabludu ili ga održava u zabludi i time ga navede da nešto učini ili ne učini na štetu imovine subjekta privrednog poslovanja za koje ili u kojem radi ili drugog pravnog lica,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina i novčanom kaznom.

(2) Ako je djelom iz stava 1 ovog člana pribavljena imovinska korist ili je nanijeta šteta koja prelazi iznos od tri hiljade eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina i novčanom kaznom.

(3) Ako je djelom iz stava 1 ovog člana pribavljena imovinska korist ili je nanijeta šteta koja prelazi iznos od trideset hiljada eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do deset godina i novčanom kaznom.

(4) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno na štetu finansijskih interesa Evropske unije, učinilac će se kazniti kaznom propisanom za to djelo.

Prevara u osiguranju

Član 272b

(1) Ko u namjeri da od društva za osiguranje naplati ugovorenu sumu, uništi, ošteti ili sakrije osiguranu stvar, pa zatim prijavi štetu,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko u namjeri da od društva za osiguranje naplati ugovorenu sumu za slučaj tjelesnog oštećenja, tjelesne povrede ili narušenja zdravlja, prouzrokuje sebi takvo oštećenje, povredu ili narušenje zdravlja, pa zatim podnese zahtjev osiguravajućem društvu.

(3) Ako je djelom iz st. 1 i 2 ovog člana pribavljena imovinska korist ili je nanijeta šteta koja prelazi iznos od tri hiljade eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(4) Ako je djelom iz st. 1 i 2 ovog člana pribavljena imovinska korist ili je nanijeta šteta koja prelazi iznos od trideset hiljada eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do deset godina.

Zloupotreba u vezi sa javnom nabavkom

Član 272c

(1) Ko u vezi sa javnom nabavkom podnese ponudu zasnovanu na lažnim podacima ili se protivno zakonu dogovara sa ostalim ponuđačima ili preduzme druge protivpravne radnje u namjeri da time utiče na donošenje odluka naručioca javne nabavke,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i lice koje kod naručioca javne nabavke iskorišćavanjem svog položaja ili ovlašćenja, prekoračenjem granice svog ovlašćenja ili nevršenjem svoje dužnosti krši zakon ili druge propise o javnim nabavkama i time prouzrokuje štetu javnim sredstvima.

(3) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i lice koje nekom subjektu prilagođava uslove javne nabavke ili sklapa ugovor sa ponuđačem čija je ponuda u suprotnosti sa uslovima iz dokumentacije za nadmetanje.

(4) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i lice koje iskorišćavanjem svog položaja ili ovlašćenja, prekoračenjem granice svog ovlašćenja ili nevršenjem svoje dužnosti daje, preuzima ili ugovara poslove za svoju djelatnost ili djelatnost lica u odnosu na koje postoji sukob interesa.

(5) Ako je djelo iz st. 1 do 4 ovog člana učinjeno u vezi sa javnom nabavkom čija vrijednost prelazi iznos od sto hiljada eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

(6) Ako je djelo iz st. 1 do 4 ovog člana, učinjeno na štetu finansijskih interesa Evropske unije,

učinilac će se kazniti kaznom propisanom za to djelo.

(7) Učinilac iz stava 1 ovog člana koji dobrovoljno otkrije da se ponuda zasniva na lažnim podacima ili na nedozvoljenom dogovoru sa ostalim ponuđačima ili da je preduzeo druge radnje u namjeri da utiče na donošenje odluka naručioca prije nego što se zaključi ugovor o javnoj nabavci, može se osloboditi od kazne.

Zloupotreba u postupku privatizacije

Član 272d

(1) Ko u postupku privatizacije podnošenjem ponude zasnovane na lažnim podacima ili protivpravnim dogovaranjem sa drugim učesnicima u postupku ili preduzimanjem druge protivpravne radnje utiče na tok postupka ili donošenje odluke organa nadležnog za sprovođenje postupka privatizacije,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i službeno lice koje iskorišćavanjem svog položaja ili ovlašćenja, prekoračenjem granice svog ovlašćenja ili nevršenjem svoje dužnosti krši zakon ili druge propise o privatizaciji i time prouzrokuje štetu kapitalu ili umanji imovinu koja je predmet privatizacije.

(3) Ako je djelo iz st. 1 i 2 ovog člana učinjeno u vezi sa privatizacijom čija procijenjena vrijednost prelazi iznos od milion eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

Prouzrokovanje stečaja

Član 273

(1) Odgovorno lice u privrednom društvu ili u drugom subjektu privrednog poslovanja, koje neracionalnim trošenjem sredstava ili njihovim otuđenjem u bescijenje, prekomjernim zaduživanjem, preuzimanjem nesrazmjernih obaveza, lakomislenim zaključivanjem ugovora sa licima nesposobnim za plaćanje, propuštanjem blagovremenog ostvarivanja potraživanja, uništenjem ili prikrivanjem imovine ili drugim radnjama koje nijesu u skladu sa savjesnim poslovanjem prouzrokuje stečaj i time drugog ošteti,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz nehata,

učinilac će se kazniti zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

Prouzrokovanje lažnog stečaja

Član 274

(1) Odgovorno lice u privrednom društvu ili u drugom subjektu privrednog poslovanja, koji u namjeri da taj subjekt izbjegne plaćanje obaveza prouzrokuje stečaj tog subjekta prividnim ili stvarnim umanjenjem njegove imovine, na način što:

1) cijelu ili dio imovine subjekta privrednog poslovanja prikrije, prividno proda, proda ispod tržišne vrijednosti ili besplatno ustupi;

2) zaključi fiktivne ugovore o dugu ili prizna nepostojeća potraživanja;

3) poslovne knjige koje je subjekt privrednog poslovanja obavezan da vodi po zakonu prikrije, uništi ili tako preinači da se iz njih ne mogu sagledati poslovni rezultati ili stanje sredstava ili obaveza ili ovo stanje sačinjavanjem lažnih isprava ili na drugi način prikaže takvim da se na osnovu njega može otvoriti stečaj,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(2) Ako su usljed djela iz stava 1 ovog člana nastupile teške posljedice za povjerioca,

učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do deset godina.

Oštećenje povjerioca

Član 275

(1) Odgovorno lice u privrednom društvu ili drugom subjektu privrednog poslovanja, koji znajući da je taj subjekt postao nesposoban za plaćanje, isplatom duga ili na drugi način namjerno stavi povjerioca u povoljniji položaj i time znatno ošteti drugog povjerioca,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(2) Odgovorno lice iz stava 1 ovog člana ili preduzetnik, koji znajući da je taj subjekt postao nesposoban za plaćanje, a u namjeri da izigra ili ošteti povjerioca prizna neistinito potraživanje, sastavi lažni ugovor ili nekom drugom prevarnom radnjom ošteti povjerioca,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

(3) Ako je djelom iz st. 1 i 2 ovog člana povjeriocu prouzrokovana šteta koja prelazi iznos od četrdeset hiljada eura ili ako je prema oštećenom zbog toga došlo do pokretanja postupka prinudnog poravnanja ili stečaja,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

Zloupotreba ovlašćenja u privredi

Član 276

(1) Odgovorno lice u privrednom društvu ili drugom subjektu privrednog poslovanja, koje u namjeri pribavljanja protivpravne imovinske koristi za pravno lice u kojem je zaposleno, za drugo pravno lice ili drugi subjekt privrednog poslovanja :

1) stvara ili drži nedozvoljene novčane, robne ili druge vrijednosne fondove u zemlji ili inostranstvu;

2) sastavljanjem isprave neistinite sadržine, procjenama ili inventarisanjem odnosno lažnim prikazivanjem ili prikrivanjem činjenica, neistinito prikazuje stanje ili kretanje sredstava ili rezultate poslovanja, pa na taj način dovede u zabludu organe upravljanja u privrednom društvu ili drugom pravnom licu prilikom donošenja odluka o poslovima upravljanja ili privredno društvo ili drugo pravno lice stavi u povoljniji položaj prilikom dobijanja sredstava ili drugih pogodnosti koje im se ne bi priznale prema postojećim propisima;

3) sredstva kojima raspolaže koristi protivno njihovoj namjeni;

4) na drugi način grubo povrijedi ovlašćenja u pogledu upravljanja, raspolaganja i korišćenja imovinom,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

(2) Ako je usljed djela iz stava 1 ovog člana pribavljena imovinska korist koja prelazi iznos od četrdeset hiljada eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do dvanaest godina.

Primanje mita u privrednom poslovanju

Član 276a

(1) Odgovorno ili drugo lice koje radi za ili u privrednom društvu ili drugom subjektu privrednog poslovanja koje za sebe ili drugog, neposredno ili posredno, zahtijeva ili primi mito ili prihvati obećanje mita da zaključi ugovor ili postigne poslovni dogovor ili pruži uslugu ili da se uzdrži od takvog djelovanja na štetu ili u korist privrednog društva za koje ili u kojem radi ili drugog lica,

kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

(2) Učinilac djela iz stava 1 ovog člana koji, poslije zaključenja ugovora ili postizanja poslovnog dogovora ili poslije pružene usluge ili uzdržavanja od takvog djelovanja, za sebe ili drugog zahtijeva ili primi mito ili prihvati obećanje mita,

kazniće se zatvorom do tri godine.

(3) Primljeno mito oduzeće se.

Davanje mita u privrednom poslovanju

Član 276b

(1) Ko da, ponudi ili obeća mito odgovornom ili drugom licu koje radi za ili u privrednom društvu ili drugom subjektu privrednog poslovanja da, za sebe ili drugog, zaključi ugovor ili postigne poslovni dogovor ili pruži uslugu na štetu ili u korist privrednog društva za koje ili u kojem radi ili drugog lica ili ko posreduje pri ovakvom davanju mita,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(2) Učinilac djela iz stava 1 ovog člana koji je dao mito na zahtjev odgovornog ili drugog lica koje radi za ili u privrednom društvu ili drugom subjektu privrednog poslovanja, a djelo je prijavio prije nego što je saznao da je ono otkriveno, može se osloboditi od kazne.

(3) Dato mito oduzeće se.

Primanje i davanje mita u postupku stečaja

Član 276c

(1) Povjerilac ili član odbora povjerilaca koji zahtijeva ili primi mito ili koji prihvati ponudu ili obećanje mita za sebe ili drugog da glasa na određeni način ili da ne glasa ili da preduzme drugu radnju radi oštećenja nekog od povjerilaca u stečajnom postupku,

kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

(2) Ako djelo iz stava 1 ovog člana izvrši stečajni upravnik, stečajni sudija ili vještak,

kazniće se zatvorom od dvije do deset godina.

(3) Ko povjeriocu, članu odbora povjerilaca, stečajnom upravniku, stečajnom sudiji ili vještaku, obeća ili da mito radi izvršenja djela iz st. 1 i 2 ovog člana,

kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

(4) Učinilac djela iz stava 3 ovog člana koji je dao mito na zahtjev povjerioca, člana odbora povjerilaca, stečajnog upravnika, stečajnog sudije ili vještaka, a djelo je prijavio prije nego što je saznao da je ono otkriveno, može se osloboditi od kazne.

(5) Dato mito oduzeće se.

Narušavanje poslovnog ugleda i kreditne sposobnosti

Član 277

(1) Ko u namjeri narušavanja poslovnog ugleda ili kreditne sposobnosti drugog, iznosi o njemu neistinite podatke ili neistinito prikazuje njegovo poslovanje,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Ako su usljed djela iz stava 1 ovog člana nastupile teške posljedice,

učinilac će se kazniti zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(3) Gonjenje za djela iz st. 1 i 2 ovog člana preduzima se po privatnoj tužbi.

Lažan bilans

Član 278

Ko u namjeri da sebi ili drugom pribavi kakvu korist ili drugom nanese kakvu štetu, sačini u privrednom društvu ili drugom subjektu privrednog poslovanja lažan bilans kojim se utvrđuje dobit ili gubitak tog subjekta ili kojim se utvrđuje udio svakog člana društva u dobiti ili gubitku,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

Zloupotreba procjene

Član 279

(1) Ovlašćeni procjenjivač koji prilikom procjene imovine privrednog društva ili drugog subjekta privrednog poslovanja zloupotrijebi svoje ovlašćenje i time sebi ili drugom pribavi kakvu korist ili drugom nanese kakvu štetu,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

(2) Ako je djelom iz stava 1 ovog člana pribavljena imovinska korist ili prouzrokovana šteta koja prelazi iznos od tri hiljade eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(3) Ako je djelom iz stava 1 ovog člana pribavljena imovinska korist ili prouzrokovana šteta koja prelazi iznos od trideset hiljada eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do deset godina.

Odavanje poslovne tajne

Član 280

(1) Ko neovlašćeno drugom saopšti, preda ili na drugi način učini dostupnim podatke koji predstavljaju poslovnu tajnu ili ko pribavlja takve podatke u namjeri da ih preda nepozvanom licu,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i nepozvano lice koje koristi podatke koji predstavljaju poslovnu tajnu pribavljene na način iz stava 1 ovog člana.

(3) Ako je djelo iz st. 1 i 2 ovog člana učinjeno iz koristoljublja ili u pogledu naročito povjerljivih podataka ili radi objavljivanja ili korišćenja podataka u inostranstvu,

učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do deset godina.

(4) Ko djelo iz st. 1 i 2 ovog člana učini iz nehata,

kazniće se zatvorom do tri godine.

(5) Poslovnom tajnom smatraju se podaci i dokumenti koji su zakonom, drugim propisom ili odlukom nadležnog organa donesenom na osnovu zakona proglašeni poslovnom tajnom čije bi odavanje prouzrokovalo ili bi moglo da

prouzrokuje štetne posljedice za privredno društvo ili drugi subjekt privrednog poslovanja.

Zloupotreba povlašćenih informacija

Član 281

1) Ko u namjeri da sebi ili drugom pribavi imovinsku korist ili nanese štetu drugom saopšti ili na drugi način učini dostupnim povlašćenu informaciju nepozvanom licu ili koristeći povlašćenu informaciju, za sebe ili drugog, neposredno ili posredno, pribavi ili otuđi hartiju od vrijednosti ili drugi finansijski instrument na koji se ta informacija odnosi ili ko preporuči drugom ili ga navede da pribavi ili otuđi hartiju od vrijednosti ili drugi finansijski instrument na koji se ta informacija odnosi,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do tri godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i nepozvano lice koje koristi povlašćene informacije koje su pribavljene na način iz stava 1 ovog člana.

(3) Ako djelo iz stava 1 ovog člana učini lice koje je član odbora direktora ili nadzornog organa emitenta ili ima udio u kapitalu emitenta,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(4) Ako je djelom iz st. 1, 2 i 3 ovog člana pribavljena imovinska korist koja prelazi iznos od tri hiljade eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(5) Ako je djelom iz st. 1, 2 i 3 ovog člana pribavljena imovinska korist koja prelazi iznos od trideset hiljada eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do deset godina.

(6) Za pokušaj djela iz stava 1 ovog člana kazniće se.

Manipulacija na tržištu hartija od vrijednosti ili drugih finansijskih instrumenata

Član 281a

(1) Ko u namjeri da sebi ili drugom pribavi imovinsku korist ili nanese štetu drugom postupa suprotno propisima o tržištu hartija od vrijednosti, na način što:

1) zaključi transakciju ili da nalog za trgovanje kojim se daju ili mogu dati netačne ili obmanjujuće informacije o ponudi, tražnji ili cijeni hartija od vrijednosti ili drugih finansijskih instrumenata ili kojima lice ili lica koja djeluju zajednički održavaju cijenu jedne ili više hartija od vrijednosti ili drugih finansijskih instrumenata na nerealnom nivou;

2) prilikom zaključivanja transakcije ili davanja naloga za trgovanje zadrži, poveća, smanji ili izazove promjene u tržišnoj cijeni hartija od vrijednosti ili drugih finansijskih instrumenata putem kupovine ili prodaje ili fiktivnom transakcijom kojom se ne izvrši promjena vlasništva nad tom hartijom od vrijednosti ili drugim finansijskim instrumentom;

3) putem medija, interneta ili na drugi sličan način širi ili prenosi netačne ili obmanjujuće informacije koje mogu izazvati zabludu o hartijama od vrijednosti ili drugim finansijskim instrumentima, a znao je da su te informacije netačne ili obmanjujuće i da mogu dovesti u zabludu korisnika informacije,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina i novčanom kaznom.

(2) Ako je djelom iz stava 1 ovog člana pribavljena imovinska korist koja prelazi iznos od trideset hiljada eura, učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do deset godina i novčanom kaznom.

Onemogućavanje vršenja kontrole

Član 282

Ko onemogući organu vršenja kontrole da izvrši uvid u poslovne knjige ili drugu dokumentaciju ili onemogući inspekcijskom ili drugom pregled predmeta, prostorija ili drugih objekata,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

Nedozvoljena proizvodnja

Član 283

(1) Ko neovlašćeno proizvodi ili prerađuje robu za čiju je proizvodnju ili prerađivanje potrebno odobrenje nadležnog organa,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

(2) Ko proizvodi ili prerađuje robu čija je proizvodnja ili prerađivanje zabranjeno,

kazniće se zatvorom do tri godine.

(3) Roba i sredstva za proizvodnju ili prerađivanje oduzeće se.

Nedozvoljena trgovina

Član 284

(1) Ko nemajući ovlašćenje za trgovinu, u svrhu prodaje nabavi robu ili druge predmete opšte upotrebe u vrijednosti koja prelazi iznos od tri hiljade eura ili ko se neovlašćeno i u većem obimu bavi trgovinom ili posredovanjem u trgovini ili zastupanjem organizacija u unutrašnjem ili spoljnotrgovinskom prometu roba i usluga,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

(2) Ko se bavi prodajom robe čiju je proizvodnju neovlašćeno organizovao,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(3) Kaznom iz stava 2 ovog člana kazniće se i ko neovlašćeno prodaje, kupuje ili vrši razmjenu robe ili predmeta čiji je promet zabranjen ili ograničen.

(4) Ako je učinilac djela iz st. 1 do 3 ovog člana organizovao mrežu preprodavaca ili posrednika ili je postigao imovinsku korist koja prelazi iznos od tri hiljade eura,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(5) Ako je učinilac djela iz st. 1 i 3 ovog člana postigao imovinsku korist koja prelazi iznos od trideset hiljada eura,

kazniće se zatvorom od jedne do šest godina.

(6) Roba i predmeti nedozvoljene trgovine oduzeće se.

Obmanjivanje kupaca

Član 285

Ko u namjeri obmanjivanja kupaca stavlja u promet proizvode sa oznakom u koju su unijeti podaci koji ne odgovaraju sadržini, vrsti, porijeklu ili kvalitetu proizvoda ili stavlja u promet proizvode koji po svojoj količini ili kvalitetu ne odgovaraju onome što se redovno pretpostavlja kod takvih proizvoda ili stavlja u promet proizvode bez oznake o sadržini, vrsti, porijeklu ili kvalitetu proizvoda kad je ovakva oznaka propisana ili se pri stavljanju u promet proizvoda služi očigledno lažnom reklamom,

kazniće se zatvorom do tri godine i novčanom kaznom.

Falsifikovanje znakova za obilježavanje robe

Član 286

(1) Ko u namjeri da ih upotrijebi kao prave napravi lažne pečate, žigove, marke ili druge znakove za obilježavanje domaće ili strane robe kojima se žigošu zlato ili drugi plemeniti metal, drvo, stoka ili kakva druga roba ili ko u istoj namjeri takve prave znakove preinači ili ko takve lažne ili preinačene znakove upotrijebi kao prave,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

(2) Lažni znakovi oduzeće se i uništiti.

GLAVA DVADESET ČETVRTA

KRIVIČNA DJELA PROTIV ZDRAVLjA LjUDI

Nepostupanje po zdravstvenim propisima za suzbijanje opasne zarazne bolesti

Član 287

Ko ne postupa po propisima, odlukama, naredbama ili nalozima kojima se određuju mjere za suzbijanje ili sprječavanje opasne zarazne bolesti,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

Prenošenje opasne zarazne bolesti

Član 288

Ko ne postupa po propisima, odlukama, naredbama ili nalozima za suzbijanje ili sprječavanje opasne zarazne bolesti, pa usljed toga dođe do prenošenja te bolesti,

kazniće se zatvorom do tri godine.

Prenošenje infekcije HIV virusom

Član 289

- brisan -

Nesavjesno pružanje ljekarske pomoći

Član 290

(1) Ljekar koji pri pružanju ljekarske pomoći primijeni očigledno nepodobno sredstvo ili očigledno nepodoban način liječenja ili ne primijeni odgovarajuće higijenske mjere ili uopšte očigledno nesavjesno postupa i time prouzrokuje pogoršanje zdravstvenog stanja nekog lica,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i drugi zdravstveni radnik koji pri pružanju medicinske pomoći ili njege ili pri vršenju druge zdravstvene djelatnosti očigledno nesavjesno postupa i time prouzrokuje pogoršanje zdravstvenog stanja nekog lica.

(3) Ako je djelo iz st. 1 i 2 ovog člana učinjeno iz nehata,

učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

Protivpravno vršenje medicinskih eksperimenata i ispitivanje lijeka

Član 291

(1) Ko protivno propisima na ljudima vrši medicinske ili druge slične eksperimente,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko vrši intervencije usmjerene na stvaranje ljudskog bića koje je genetski identično sa drugim ljudskim bićem (kloniranje) ili vrši eksperimente u tom cilju.

(3) Ko protivno propisima vrši kliničko ispitivanje lijeka,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

Neukazivanje ljekarske pomoći

Član 292

(1) Ljekar koji protivno svojoj dužnosti odbije da ukaže ljekarsku pomoć licu kojem je takva pomoć potrebna, a koje se nalazi u neposrednoj opasnosti za život ili opasnosti nastupanja teške tjelesne povrede ili teškog narušavanja zdravlja,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

(2) Ako usljed djela iz stava 1 ovog člana lice kojem nije ukazana ljekarska pomoć bude teško tjelesno povrijeđeno ili mu zdravlje bude teško narušeno,

učinilac će se kazniti zatvorom od tri mjeseca do četiri godine.

(3) Ako je usljed djela iz stava 1 ovog člana nastupila smrt lica kome nije ukazana ljekarska pomoć,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

Nadriljekarstvo

Član 293

Ko se bez odgovarajuće stručne spreme bavi liječenjem ili pružanjem drugih medicinskih usluga,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

Protivpravno uzimanje ljudskih organa ili djelova tijela

Član 293a

(1) Ko bez pisane saglasnosti, odnosno pristanka u smislu propisa kojima se uređuje presađivanje organa, od živog ili umrlog lica uzme organ ili dio tijela,

kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

(2) Ko uzme organ ili dio tijela od živog ili umrlog lica van okvira domaćeg sistema za presađivanje ili ako uzimanje izvrši kršenjem osnovnih načela i pravila utvrđenih propisima kojima se uređuje presađivanje organa,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(3) Ko u zamjenu za uzeti organ ili dio tijela ponudi ili da imovinsku ili kakvu drugu korist,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(4) Ako je usljed djela iz st. 1 i 2 ovog člana nastupila smrt ili teško narušavanje zdravlja ili je djelo učinjeno od strane više lica na organizovani način ili zloupotrebom službenog položaja ili je učinjeno prema djetetu,

učinilac će se kazniti zatvorom od pet do petnaest godina.

Čuvanje, prevoz, uvoz i izvoz ljudskih organa ili djelova tijela pribavljenih izvršenjem krivičnog djela

Član 293b

(1) Ko priprema, čuva ili skladišti ljudske organe ili djelove tijela pribavljene izvršenjem krivičnog djela iz člana 293a ovog zakona, kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko prevozi, vrši razmjenu, prima, uvozi ili izvozi ljudske organe ili djelove tijela pribavljene izvršenjem krivičnog djela iz člana 293a ovog zakona.

(3) Ako je djelo iz st. 1 i 2 ovog člana učinjeno od strane više lica na organizovan način ili zloupotrebom službenog položaja,

učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do dvanaest godina.

Nedozvoljeno presađivanje djelova tijela

Član 294

(1) Ljekar koji prije presađivanja dijela tijela ne pribavi u pisanom obliku, pristanak primaoca, odnosno njegovog roditelja, usvojioca ili staraoca, ako je primalac dijete ili neuračunljivo lice,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u zdravstvenoj ustanovi, ako uzima ili presađuje djelove ljudskog tijela ili ispituje podudarnost za presađivanje, a ustanova ne ispunjava za to propisane uslove.

Nedozvoljeno uzimanje djelova tijela radi presađivanja

Član 295

(1) Ljekar koji radi presađivanja uzme dio tijela od živog, punoljetnog, duševno zdravog i poslovno sposobnog lica bez prethodno pribavljenog pisanog pristanka tog lica ili ako uzme dio tijela živog lica koje nije punoljetno, koje je neuračunljivo ili je poslovno nesposobno bez prethodno pribavljenog pisanog pristanka roditelja, usvojioca ili staraoca,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do četiri godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ljekar koji radi presađivanja uzme dio tijela umrlog lica čija smrt nije utvrđena na način i u postupku prema propisima o presađivanju djelova ljudskog tijela.

(3) Ljekar koji radi presađivanja uzme dio tijela umrlog lica koje se za života izričito, u pisanom obliku, protivilo uzimanju dijela tijela ili ako uzme dio tijela umrlog djeteta ili neuračunljivog lica bez prethodne pisane saglasnosti roditelja, usvojioca ili staraoca,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(4) Ko uzme ili presadi ljudski organ, tkivo, ćeliju, zametak ili fetus ako je znao ili je mogao i bio dužan da zna da je za njega davalac dobio novčanu naknadu ili drugu korist,

kazniće se zatvorom do tri godine.

Trgovina djelovima ljudskog tijela

295a

(1) Ko upotrebom sile ili prijetnje, obmanom, prevarom, otmicom, zloupotrebom položaja ili odnosa zavisnosti nabavi, posjeduje, prevozi, prenosi, čuva ili primi ljudski organ, tkivo, ćeliju, zametak, fetus ili tijelo umrlog lica radi uzimanja dijelova tijela,

kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

(2) Ko protivpravno nabavi ljudski organ, tkivo, ćeliju, zametak, fetus ili tijelo umrlog lica,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(3) Kaznom iz stava 2 ovog člana kazniće se ko u namjeri pribavljanja imovinske koristi navede drugog ili mu pomogne u davanju sopstvenog organa, tkiva, ćelije, zametka ili fetusa za novčanu naknadu ili drugu korist.

Oglašavanje trgovine djelovima ljudskog tijela

295b

Ko oglašava kupovinu ili prodaju ljudskog organa, tkiva, ćelije, zametka, fetusa ili tijela umrlog lica,

kazniće se zatvorom do tri godine.

Nesavjesno postupanje pri spravljanju i izdavanju ljekova

Član 296

(1) Lice ovlašćeno za izdavanje ljekova za upotrebu u medicini koje izda drugi lijek umjesto propisanog ili zahtijevanog lijeka, ako zamjena nije dozvoljena ili koje ne napravi lijek u propisanoj razmjeri ili količini ili koje očigledno nesavjesno

postupa pri izdavanju ljekova i time prouzrokuje pogoršanje zdravstvenog stanja nekog lica,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz nehata,

učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

Neovlašćeno stavljanje u promet hormonskih supstanci

Član 296a

Ko protivno propisima stavi u promet ljekove ili supstance koje sadrže hormone ili ostale stimulanse rasta,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do tri godine.

Proizvodnja i stavljanje u promet škodljivih proizvoda

Član 297

(1) Ko proizvodi radi prodaje, prodaje ili stavlja u promet životne namirnice, jelo ili piće ili druge proizvode škodljive za zdravlje ljudi,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(2) Ko proizvode iz stava 1 ovog člana stavlja u promet bez izvršenog pregleda od strane ovlašćenog lica, kad je taj pregled propisima predviđen,

kazniće se zatvorom do tri godine.

(3) Ako je djelo iz st. 1 i 2 ovog člana učinjeno iz nehata,

učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(4) Predmeti iz st. 1 i 2 ovog člana oduzeće se.

Nesavjesno vršenje pregleda životnih namirnica

Član 298

(1) Ovlašćeno lice koje nesavjesno izvrši pregled stoke za klanje, mesa namijenjenog za ishranu i drugih životnih namirnica ili protivno propisima ne izvrši pregled i time omogući da se stavi u promet meso ili druga životna namirnica škodljiva za zdravlje ljudi,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz nehata,

učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

Zagađivanje vode za piće i životnih namirnica

Član 299

(1) Ko kakvom škodljivom materijom zagadi vodu koja ljudima služi za piće ili životne namirnice,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz nehata,

učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

Neovlašćena proizvodnja, držanje i stavljanje u promet opojnih droga

Član 300

(1) Ko neovlašćeno proizvodi, prerađuje, prodaje ili nudi na prodaju ili ko radi prodaje kupuje, drži ili prenosi ili ko posreduje u prodaji ili kupovini ili na drugi način neovlašćeno stavlja u promet supstance koje su proglašene za opojne droge ili biljke koje sadrže takve supstance,

kazniće se zatvorom od dvije do deset godina.

(2) Ko u namjeri vršenja djela iz stava 1 ovog člana unese u Crnu Goru supstance koje su iroglašene za opojne droge ili biljke koje sadrže takve supstance,

kazniće se zatvorom od dvije do dvanaest godina.

(3) Ako je učinilac djela iz st. 1 i 2 ovog člana organizovao mrežu preprodavaca ili posrednika,

kazniće se zatvorom od tri do petnaest godina.

(4) Kaznom iz stava 3 ovog člana kazniće se ko prodaje, nudi na prodaju ili bez naknade radi daljeg stavljanja u promet daje opojne droge djetetu, duševno bolesnom licu, licu koje je privremeno duševno poremećeno, licu koje je teže duševno zaostalo ili licu koje se liječi od zavisnosti od opojnih droga, ili ko stavlja u promet opojnu drogu pomiješanu sa supstancom koja može dovesti do teškog narušavanja zdravlja, ili ko izvrši djelo iz stava 1 ovog člana u vaspitnoj ili obrazovnoj ustanovi ili u njenoj neposrednoj blizini ili ustanovi za izvršenje krivičnih sankcija ili u javnom lokalu ili na

javnoj priredbi, ili ako djelo iz st. 1 i 2 ovog člana učini službeno lice, ljekar, socijalni radnik, sveštenik, nastavnik ili vaspitač iskorišćavanjem svog položaja ili ko za izvršenje tog djela koristi dijete.

(5) Učinilac djela iz st. 1 do 4 ovog člana koji otkrije od koga nabavlja drogu može se osloboditi od kazne.

(6) Ko neovlašćeno pravi, nabavlja, posjeduje, prevozi ili daje na upotrebu opremu, materijal ili supstance za koje zna da su namijenjene za proizvodnju opojnih droga,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(7) Opojne droge i sredstva za njihovo pravljenje oduzeće se i uništiti.

Omogućavanje uživanja opojnih droga

Član 301

(1) Ko navodi drugog na uživanje opojne droge ili mu daje opojnu drogu da je uživa on ili drugo lice ili stavi na raspolaganje prostorije radi uživanja opojne droge ili na drugi način omogućuje drugom da uživa opojnu drogu,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno prema djetetu, duševno bolesnom licu, licu koje je privremeno duševno poremećeno, licu koje je teže duševno zaostalo ili licu koje se liječi od zavisnosti od opojnih droga, ili prema više lica, ili ko to djelo izvrši u vaspitnoj ili obrazovnoj ustanovi ili u njenoj neposrednoj blizini ili ustanovi za izvršenje krivičnih sankcija ili u javnom lokalu ili na javnoj priredbi, ili ako to djelo učini službeno lice, ljekar, socijalni radnik, sveštenik, nastavnik ili vaspitač iskorišćavanjem svog položaja,

učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do deset godina.

(3) Opojne droge oduzeće se i uništiti.

Teška djela protiv zdravlja ljudi

Član 302

(1) Ako usljed djela iz čl. 287 i 290 st. 1 i 2, 291, 293, 296 stav 1, 297 st. 1 i 2, 298 stav 1 i 299 stav 1 ovog zakonika, neko lice bude teško tjelesno povrijeđeno ili mu zdravlje bude teško narušeno,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(2) Ako je usljed djela iz čl. 287 i 290. st. 1 i 2, 291, 293, 296 stav 1, 297 st. 1 i 2, 298 stav 1 i 299 stav 1 ovog zakonika nastupila smrt jednog ili više lica,

učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do dvanaest godina.

(3) Ako usljed djela iz čl. 290 stav 3, 296 stav 2, 297 stav 3, 298 stav 2 i 299 stav 2 ovog zakonika neko lice bude teško tjelesno povrijeđeno ili mu zdravlje bude teško narušeno,

učinilac će se kazniti zatvorom do četiri godine.

(4) Ako je usljed djela iz čl. 290 stav 3, 296 stav 2, 297 stav 3, 298 stav 2 i 299 stav 2 ovog zakonika nastupila smrt,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

GLAVA DVADESET PETA

KRIVIČNA DJELA PROTIV ŽIVOTNE SREDINE I UREĐENjA PROSTORA

Zagađenje životne sredine

Član 303

(1) Ko kršeći propise o zaštiti, očuvanju i unapriđenju životne sredine ispusti, unese ili odloži određenu količinu materije, supstance ili jonizujućeg zračenja u vazduh, vodu ili zemljište i time izazove opasnost za život, tijelo ili zdravlje ljudi ili izazove opasnost od nastupanja znatne štete po kvalitet vazduha, vode ili zemljišta ili ekosistema ili za životinjski ili biljni svijet, kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko kršeći propise o zaštiti, očuvanju i unapriđenju životne sredine stavi u promet proizvod koji koristi više lica, bez obzira na njihov broj usljed čega dođe do ispuštanja, unošenja ili odlaganja materije, supstance ili jonizujućeg zračenja u vazduh, vodu ili zemljište čime izazove opasnost za život, tijelo ili zdravlje ljudi ili izazove opasnost od nastupanja znatne štete po kvalitet vazduha, vode ili zemljišta ili ekosistema ili za životinjski ili biljni svijet.

(3) Ako je djelo iz st. 1 i 2 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(4) Ako je djelo iz st. 1 i 2 ovog člana prouzrokovalo znatnu štetu po kvalitet vazduha, vode ili zemljišta ili ekosistema koja je nepopravljiva ili dugotrajna ili uništenje ili znatno oštećenje životinjskog ili biljnog svijeta, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(5) Ako je djelo iz stava 4 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

(6) Ako je usljed djela iz st. 1 i 2 ovog člana nastupila teška tjelesna povreda ili teško narušavanje zdravlja jednog ili više lica, učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do deset godina.

(7) Ako je usljed djela iz st. 1 i 2 ovog člana nastupila smrt jednog ili više lica, učinilac će se kazniti zatvorom od tri do dvanaest godina.

(8) Ako izrekne uslovnu osudu za djela iz st. 1 do 5 ovog člana, sud može odrediti obavezu učiniocu da u određenom roku preduzme određene propisane mjere zaštite, očuvanja i unaprjeđenja životne sredine.

Zagađenje životne sredine otpadom

Član 303a

(1) Ko protivno propisima prevozi, otprema, prerađuje, odlaže, sakuplja, spaljuje ili skladišti opasni otpad u količini koja nije zanemarljiva ili vrši nadzor nad tim aktivnostima ili trguje opasnim otpadom ili posreduje u tome, kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina i novčanom kaznom.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana izvršeno u odnosu na otpad koji nije opasan, ili ako se vrši nadzor nad tim aktivnostima, ili trguje opasnim otpadom ili posreduje u takvoj trgovini, a takvo postupanje je za posljedicu imalo ili je moglo imati smrt ili tešku tjelesnu povredu nekog lica ili znatnu štetu po kvalitet vazduha, zemljišta ili vode, odnosno po ekosistem ili biljni ili životinjski svijet, učinilac će se kazniti zatvorom od najmanje osam godina.

(3) Ko zloupotrebom svog službenog položaja ili ovlašćenja dozvoli ili omogući da se opasni otpad protivno propisima prevozi, otprema, prerađuje, odlaže, sakuplja ili skladišti, kazniće se zatvorom od jedne do osam godina i novčanom kaznom.

(4) Ko protivno propisima vrši prekogranično kretanje otpada u količini koja nije zanemarljiva, uključujući uvoz, izvoz ili tranzit otpada, kada je takvo kretanje zabranjeno ili se vrši bez potrebnih odobrenja ili suprotno uslovima propisanim zakonom, učinilac će se kazniti zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(5) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(6) Ako je usljed djela iz stava 1 ovog člana nastupila smrt jednog ili više lica, učinilac će se kazniti zatvorom od pet do petnaest godina.

(7) Ko organizuje vršenje djela iz stava 1 ovog člana, kazniće se zatvorom od tri do deset godina i novčanom kaznom.

Oštećenje ozonskog omotača

Član 303b

(1) Ko protivno propisima proizvede, uveze, izveze, stavi u promet, oslobodi ili koristi supstancu koja oštećuje ozonski omotač, bilo samu bilo kao smješu, kazniće se zatvorom do pet godina.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko protivno propisima proizvede, uveze, izveze, stavi u promet ili koristi proizvod, opremu i njihove djelove koji sadrže supstancu koja oštećuje ozonski omotač ili čije se funkcionisanje oslanja na takvu supstancu.

(3) Ako je djelo iz st. 1 i 2 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

Nepreduzimanje mjera zaštite životne sredine

Član 304

(1) Lice odgovorno za preduzimanje mjera zaštite, očuvanja i unapređenja životne sredine koje ne preduzme propisane mjere zaštite životne sredine,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz nehata,

učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do šest mjeseci.

(3) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana prouzrokovalo znatnu štetu u odnosu na kvalitet vazduha, vode ili zemljišta ili uništenje ili znatno oštećenje životinjskog ili biljnog svijeta ili gljiva,

učinilac će se kazniti zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(4) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana prouzrokovalo štetu u odnosu na zaštićene vrste životinja, biljaka ili gljiva ili na vrste životinja, biljaka ili gljiva koje su određene kao ugrožene i nalaze se na crvenoj listi divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva, učinilac će se kazniti zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(5) Ako je djelo iz stava 3 ovog člana učinjeno iz nehata,

učinilac će se kazniti zatvorom do tri godine.

(6) Ako izrekne uslovnu osudu za djela iz st. 1 do 5 ovog člana, sud može odrediti obavezu učiniocu da u određenom roku preduzme određene propisane mjere zaštite, očuvanja i unaprjeđenja životne sredine.

Protivpravno omogućavanje rada ili zatvaranja postrojenja u kojem se obavlja opasna djelatnost ili skladište opasne supstance i smješe

Član 305

(1) Ko protivno propisima pusti u rad ili zatvori postrojenje u kojem se obavlja opasna djelatnost ili u kojem se skladište ili koriste opasne supstance i smješe i time izazove opasnost za život, tijelo ili zdravlje ljudi ili izazove štetu ili opasnost od nastupanja znatne štete po kvalitet vazduha, vode ili zemljišta ili ekosistema ili za životinjski ili biljni svijet ili gljive, kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina i novčanom kaznom.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti zatvorom do tri godine.

(3) Ako je djelo iz st. 1 i 2 ovog člana prouzrokovalo znatnu štetu po kvalitet vazduha, vode ili zemljišta ili ekosistema koja je nepovratna ili dugotrajna ili uništenje ili znatno oštećenje životinjskog ili biljnog svijeta ili gljiva, učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do deset godina.

(4) Ako je usljed djela iz st. 1 i 2 ovog člana nastupila teška tjelesna povreda ili teško narušavanje zdravlja jednog ili više lica, učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do deset godina.

(5) Ako je usljed djela iz st. 1 i 2 ovog člana nastupila smrt jednog ili više lica, učinilac će se kazniti zatvorom od tri do dvanaest godina.

Protivpravna proizvodnja i stavljanje u promet supstanci

Član 305a

(1) Ko kršeći propise o zaštiti, očuvanju i unaprjeđenju životne sredine proizvodi, stavlja u promet, izvozi ili upotrebljava supstancu, bilo u njenom čistom obliku bilo u smješama ili u predmetima, uključujući i njeno ugrađivanje u proizvode, ako je time izazvana opasnost za život, tijelo ili zdravlje ljudi ili opasnost od nastupanja znatne štete po kvalitet vazduha, zemljišta ili vode ili ekosistema ili za životinjski ili biljni svijet, kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(3) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana prouzrokovalo rasprostranjenu i znatnu štetu po kvalitet vazduha, vode ili zemljišta ili ekosistema ili staništa unutar zaštićenog područja, koja je nepovratna, neotklonjiva ili dugotrajna ili uništenje ili znatno oštećenje životinjskog ili biljnog svijeta, učinilac će se kazniti kaznom zatvora od jedne do osam godina.

(4) Ako je djelo iz stava 3 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

(5) Ako je usljed djela iz stava 1 ovog člana nastupila teška tjelesna povreda ili teško narušavanje zdravlja jednog ili više lica, učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do deset godina.

(6) Ako je usljed djela iz stava 1 ovog člana nastupila smrt jednog ili više lica, učinilac će se kazniti zatvorom od tri do dvanaest godina.

Protivpravna proizvodnja, upotreba, skladištenje i stavljanje u promet žive i živinih jedinjenja

Član 305b

(1) Ko protivno propisima proizvodi, upotrebljava, skladišti, uvozi ili izvozi živu, živina jedinjenja, mješavinu žive ili proizvode sa dodatkom žive i time izazove opasnost za život, tijelo ili zdravlje ljudi ili opasnost od nastupanja znatne štete po kvalitet vazduha, zemljišta ili vode ili ekosistema ili za životinjski ili biljni svijet, kazniće se zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti zatvorom do tri godine.

(3) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana prouzrokovalo rasprostranjenu i znatnu štetu po kvalitet vazduha, vode ili zemljišta ili ekosistema ili stanište unutar zaštićenog područja, koja je nepovratna ili dugotrajna ili uništenje ili znatno oštećenje životinjskog ili biljnog svijeta, učinilac će se kazniti zatvorom od najmanje osam godina.

(4) Ako je djelo iz stava 3 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

(5) Ako je usljed djela iz stava 1 ovog člana nastupila teška tjelesna povreda ili teško narušavanje zdravlja jednog ili više lica, učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do deset godina.

(6) Ako je usljed djela iz stava 1 ovog člana nastupila smrt jednog ili više lica, učinilac će se kazniti zatvorom od tri do dvanaest godina.

Oštećenje objekata i uređaja za zaštitu životne sredine

Član 306

(1) Ko ošteti, uništi, ukloni ili na drugi način učini neupotrebljivim objekte ili uređaje za zaštitu životne sredine,

kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz nehata,

učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(3) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana prouzrokovalo znatnu štetu u odnosu na kvalitet vazduha, vode ili zemljišta ili uništenje ili znatno oštećenje životinjskog ili biljnog svijeta,

učinilac će se kazniti zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(4) Ako je djelo iz stava 3 ovog člana učinjeno iz nehata,

učinilac će se kazniti zatvorom do tri godine.

(5) Ako izrekne uslovnu osudu za djela iz st. 1 do 4 ovog člana, sud može odrediti obavezu učiniocu da u određenom roku preduzme određene propisane mjere zaštite, očuvanja i unaprjeđenja životne sredine.

Neovlašćeno izvođenje projekta za koji je potrebna procjena uticaja na životnu sredinu

Član 306a

(1) Ko suprotno propisima izvodi projekat, bez sprovedenog postupka procjene uticaja na životnu sredinu, odnosno bez dozvole ili odobrenja za izvođenje projekta i time izazove opasnost za život, tijelo ili zdravlje ljudi ili izazove štetu ili opasnost od nastupanja znatne štete po kvalitet vazduha, zemljišta ili vode, ekosistema ili za životinjski ili biljni svijet, kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana prouzrokovalo znatnu štetu po kvalitet vazduha, vode ili zemljišta ili ekosistema koja je nepovratna ili dugotrajna ili uništenje ili znatno oštećenje životinjskog ili biljnog svijeta, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(3) Ako je usljed djela iz stava 1 ovog člana nastupila teška tjelesna povreda ili teško narušavanje zdravlja jednog ili više lica, učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do deset godina.

(4) Ako je usljed djela iz stava 1 ovog člana nastupila smrt jednog ili više lica, učinilac će se kazniti zatvorom od tri do dvanaest godina.

Oštećenje životne sredine

Član 307

(1) Ko kršeći propise, korišćenjem prirodnih bogatstava, izgradnjom objekata, izvođenjem kakvih radova ili na drugi način izazove oštećenje životne sredine u većoj mjeri ili na širem prostoru,

kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz nehata,

učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(3) Ako je usljed djela iz stava 1 ovog člana došlo do uništenja ili oštećenja životinjskog ili biljnog svijeta velikih razmjera ili do zagađenja životne sredine u toj mjeri da su za njegovo otklanjanje potrebni duže vrijeme ili veliki troškovi,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(4) Ako je usljed djela iz stava 2 ovog člana došlo do uništenja ili oštećenja životinjskog ili biljnog svijeta velikih razmjera ili do zagađenja životne sredine u toj mjeri da su za njegovo otklanjanje potrebni duže vrijeme ili veliki troškovi,

učinilac će se kazniti zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(5) Ako izrekne uslovnu osudu za djela iz st. 1 do 4 ovog člana, sud može odrediti obavezu učiniocu da u određenom roku preduzme određene propisane mjere zaštite, očuvanja i unapređenja životne sredine.

Zloupotreba genetički modifikovanih organizama

Član 307a

(1) Ko kršeći propise proizvodi radi prodaje, prodaje ili stavlja u promet proizvode koji sadrže, sastoje se ili su dobijeni od genetički modifikovanih organizama i time ugrozi životnu sredinu,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Ko otpad koji sadrži, sastoji se ili je dobijen od genetički modifikovanih organizama ne uništava na način da genetički modifikovani organizam više ne bude sposoban za reprodukciju ili prenos genetičkog materijala na druge organizme,

kazniće se novčanom kaznom ili kaznom zatvora do jedne godine.

Uništenje biljaka

Član 308

(1) Ko kršeći propise u većoj mjeri ili na širem prostoru uništava ili oštećuje biljke sa Liste vrsta biljaka, životinja i gljiva koje se mogu brati, sakupljati i koristiti, odnosno hvatati i ubijati radi stavljanja u promet u komercijalne svrhe, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do šest mjeseci.

Uništenje gljiva

Član 308a

(1) Ko kršeći propise u većoj mjeri ili na širem prostoru uništava ili oštećuje plodonosna tijela gljiva ili micelijum gljiva

sa Liste vrsta biljaka, životinja i gljiva koje se mogu brati, sakupljati i koristiti, odnosno hvatati i ubijati radi stavljanja u promet u komercijalne svrhe, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do šest mjeseci.

Neovlašćena eksploatacija i oštećenje pri eksploataciji rječnog nanosa

Član 308b

(1) Ko neovlašćeno vrši eksploataciju rječnog nanosa,

kazniće se novčanom kaznom i zatvorom do tri godine.

(2) Ko eksploatacijom rječnog nanosa ošteti korito, obale ili regulacione objekte,

kazniće se zatvorom od jedne do osam godina i novčanom kaznom.

(3) Predmeti koji su upotrijebljeni za izvršenje djela iz st. 1 i 2 ovog člana oduzeće se.

Protivpravno zahvatanje površinskih i podzemnih voda

Član 308c

(1) Ko protivno propisima zahvata površinske ili podzemne vode i time prouzrokuje ili izazove opasnost od nastajanja znatne štete po ekološki status ili ekološki potencijal površinskih voda ili po količinski status podzemnih voda, kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti zatvorom do tri godine.

Ubijanje i mučenje životinja i razaranje njihovog staništa

Član 309

(1) Ko kršeći propise ubije, povrijedi, muči ili na drugi način zlostavlja životinju,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

(2) Ako je usljed djela iz stava 1 ovog člana došlo do ubijanja, povređivanja ili mučenja većeg broja životinja ili je djelo učinjeno prema životinjama koje pripadaju posebno zaštićenim životinjskim vrstama,

učinilac će se kazniti zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(3) Ko neovlašćeno posjeduje životinje koje pripadaju posebno zaštićenoj životinjskoj vrsti ili uzima uzorke te vrste,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

Obučavanje životinja za borbe i organizovanje borbi životinja

Član 309a

(1) Ko iz koristoljublja obučava životinje za borbe, organizuje ili finansira borbe životinja ili borbe između životinja i ljudi ili ko organizuje ili učestvuje u klađenju na ovakvim borbama,

kazniće se novčanom kaznom i zatvorom od šest mjeseci do tri godine.

(2) Ko prisustvuje ili omogući prisustvo djetetu borbama iz stava 1 ovog člana,

kazniće se novčanom kaznom i zatvorom do jedne godine.

(3) Ko odgaja, drži, proda ili preda drugom životinju za namjenu iz stava 1 ovog člana,

kazniće se kaznom zatvora od šest mjeseci do dvije godine i novčanom kaznom.

(4) Životinja iz st. 1 i 3 ovog člana oduzeće se, osim ako pripada licu koje nije povezano sa djelom iz st. 1, 2 i 3 ovog člana.

Oštećenje i uništenje staništa unutar zaštićenih prirodnih dobara

Član 309b

(1) Ko protivno propisima uništi ili znatno ošteti staništa unutar zaštićenih prirodnih dobara, kazniće se zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana prouzrokovalo znatnu štetu koja je nepopravljiva ili dugotrajna, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(3) Ko djelo iz st. 1 i 2 ovog člana učini iz nehata, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(4) Ko izazove znatno uznemirenje divljih vrsta sa Liste divljih vrsta biljaka, životinja i gljiva koje uživaju strogu zaštitu unutar zaštićenog prirodnog dobra, kazniće se zatvorom do jedne godine.

(5) Ko djelo iz stava 4 ovog člana učini iz nehata, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do šest mjeseci.

Uništenje i oštećenje zaštićenog prirodnog dobra

Član 310

(1) Ko uništi ili ošteti zaštićeno prirodno dobro,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz nehata,

učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do šest mjeseci.

Krađa zaštićenog prirodnog dobra

Član 311

(1) Ko izvrši krađu (član 239) zaštićenog prirodnog dobra,

kazniće se zatvorom od jedne do šest godina.

(2) Ako je zaštićeno prirodno dobro oduzeto putem razbojničke krađe ili razbojništva ili ako vrijednost ukradenog zaštićenog prirodnog dobra prelazi iznos od trideset hiljada eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od pet do petnaest godina.

(3) Ko prilikom izvođenja građevinskih, rudarskih, vodoprivrednih, poljoprivrednih ili drugih radova prisvoji prirodno dobro koje ima svojstva zbog kojih može biti proglašeno za zaštićeno prirodno dobro,

kazniće se prema odredbama st. 1 i 2 ovog člana.

Uništavanje, hvatanje, prodaja, uvoz i izvoz divljih vrsta životinja sa Liste ugroženih divljih vrsta biljaka i životinja, njihovih djelova i derivata koji podliježu izdavanju dozvola, potvrda i drugih isprava

Član 312

(1) Ko kršeći propise ubije, uništi, uhvati, posjeduje, prodaje ili nudi na prodaju jedan ili više primjeraka divljih vrsta životinja sa Liste ugroženih divljih vrsta biljaka i životinja, njihovih djelova i derivata koji podliježu izdavanju dozvola, potvrda i drugih isprava, kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Ko kršeći propise stavi u promet, uveze u Crnu Goru ili iznese u inostranstvo jedan ili više primjeraka divljih vrsta životinja sa Liste ugroženih divljih vrsta biljaka i životinja, njihovih djelova i derivata koji podliježu izdavanju dozvola, potvrda i drugih isprava, kazniće se zatvorom do tri godine i novčanom kaznom.

(3) Ako je djelo iz st. 1 i 2 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do šest mjeseci.

(4) Za pokušaj djela iz st. 1 i 2 ovog člana kazniće se.

(5) Životinje, njihovi djelovi ili predmeti iz st. 1 i 2 ovog člana oduzeće se.

(6) Za djelo iz st. 1 i 2 ovog člana učinilac se neće kazniti ako predmet djela predstavlja zanemarljivu količinu.

Uništavanje, hvatanje, prodaja, uvoz i izvoz divljih vrsta biljaka sa Liste ugroženih divljih vrsta biljaka i životinja, njihovih djelova i derivata koji podliježu izdavanju dozvola, potvrda i drugih isprava

Član 312a

(1) Ko kršeći propise uništi, posjeduje, prodaje ili nudi na prodaju jedan ili više primjeraka divljih vrsta biljaka sa Liste ugroženih divljih vrsta biljaka i životinja, njihovih djelova i derivata koji podliježu izdavanju dozvola, potvrda i drugih isprava, kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Ko kršeći propise stavi u promet, uveze u Crnu Goru ili iznese u inostranstvo jedan ili više primjeraka divljih vrsta biljaka sa Liste ugroženih divljih vrsta biljaka i životinja, njihovih djelova i derivata koji podliježu izdavanju dozvola, potvrda i drugih isprava ili njihove djelove ili predmete koji su nastali od njih, kazniće se zatvorom do tri godine i novčanom kaznom.

(3) Ako je djelo iz st. 1 i 2 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do šest mjeseci.

(4) Za pokušaj djela iz st. 1 i 2 ovog člana kazniće se.

(5) Biljke, njihovi djelovi ili predmeti iz st. 1 i 2 ovog člana oduzeće se.

(6) Za djelo iz st. 1 i 2 ovog člana učinilac se neće kazniti ako predmet djela predstavlja zanemarljivu količinu.

Neovlašćeno držanje i izlaganje zaštićenih i divljih životinja

Član 312b

(1) Ko bez dozvole drži divlju životinju, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Ko bez dozvole izlaže divlju životinju, zaštićenu životinju ili vrstu životinje zaštićenu Konvencijom o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divlje faune i flore, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(3) Ko drži divlju životinju, zaštićenu životinju ili vrstu životinje zaštićenu Konvencijom o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divlje faune i flore bez pasoša, dozvole za držanje ili potvrde o porijeklu, kazniće se novčanom

kaznom ili zatvorom do jedne godine.

Unošenje, uzgajanje, posjedovanje i stavljanje u promet invazivnih stranih vrsta

Član 313

(1) Ko kršeći propise unese u Crnu Goru, uzgaja, poseduje, stavi u promet, transportuje, koristi ili razmenjuje invazivne strane vrste životinja, biljaka ili drugih organizama, ili ko omogućava njihovu reprodukciju, rast ili uzgajanje ili oslobađanje u životnu sredinu ili njihovo širenje i time izazove opasnost po život ili tijelo ljudi ili opasnost od nastupanja znatne štete po kvalitet vazduha, vode ili zemljišta ili opasnost od nastupanja znatnog oštećenja ekosistema ili za životinjski ili biljni svijet, kazniće se zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti zatvorom do jedne godine.

(3) Ako je usljed djela iz stava 1 ovog člana nastupila znatna šteta po kvalitet vazduha, vode ili zemljišta ili znatno oštećenje ekosistema ili za životinjski ili biljni svijet, učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do deset godina.

(4) Ako je usljed djela iz stava 1 ovog člana nastupila smrt jednog ili više lica, teška tjelesna povreda ili teško narušavanje zdravlja nekog lica, učinilac će se kazniti zatvorom od tri do dvanaest godina.

Nedozvoljena proizvodnja, prevoz, uvoz, izvoz i skladištenje radioaktivnog materijala, radioaktivne supstance ili nuklearnog materijala

Član 314

(1) Ko protivno propisima proizvodi, prerađuje, drži, koristi, skladišti, rukuje, prevozi, uvozi, izvozi ili odlaže radioaktivni materijal, radioaktivnu supstancu ili nuklearni materijal ako je to za posljedicu imalo ili moglo da ima teško narušavanje zdravlja ili drugu tešku tjelesnu povredu nekog lica ili znatnu štetu po kvalitet vazduha, vode ili zemljišta ili ekosistema ili za životinjski ili biljni svijet, kazniće se zatvorom od jedne do osam godina i novčanom kaznom.

(2) Ako je usljed djela iz stava 1 ovog člana nastupila smrt jednog ili više lica, učinilac će se kazniti zatvorom od pet do petnaest godina.

Nedozvoljena proizvodnja, korišćenje i promet fluorovanog gasa sa efektom staklene bašte

Član 314a

(1) Ko protivno propisima proizvede, uveze, izveze, stavi u promet, koristi ili oslobodi fluorovani gas sa efektom staklene bašte, bilo sam bilo kao smješu, kazniće se zatvorom do pet godina.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko protivno propisima proizvede, uveze, izveze, stavi u promet, koristi ili oslobodi proizvod i opremu i njihove djelove koji sadrže fluorovane gasove sa efektom staklene bašte ili čije se funkcionisanje oslanja na te gasove, ili pusti u rad takve proizvode ili opremu.

(3) Ako je djelo iz st. 1 i 2 ovog člana prouzrokovalo rasprostranjenu, znatnu ili dugotrajnu štetu po kvalitet vazduha ili znatno oštećenje ekosistema, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(4) Ako je djelo iz st. 1 i 2 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

Nedozvoljena reciklaža broda

Član 314b

(1) Ko reciklira brod ili omogući da brod namijenjen za reciklažu bude recikliran u postrojenju koje se ne nalazi na Evropskoj listi postrojenja za reciklažu brodova, kazniće se kaznom zatvora od tri mjeseca do pet godina i novčanom kaznom.

Zagađivanje životne sredine sa broda

Član 314c

(1) Ko kršeći pravila međunarodnog prava sa broda u more ispušta zabranjene materije i time izazove opasnost od pogoršanja kvaliteta vode ili od nastupanja štete za morsku sredinu, kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(2) Ako je usljed djela iz stava 1 ovog člana došlo do pogoršanja kvaliteta vode ili je nastupila šteta za morsku sredinu, učinilac će se kazniti zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(3) Ako je djelo iz st. 1 i 2 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se za djelo iz stava 1 ovog člana kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do šest mjeseci, a za djelo iz stava 2 ovog člana zatvorom do jedne godine.

Nedozvoljeno postavljanje i puštanje u rad podmorskih naftnih i gasnih cjevovoda

Član 314d

(1) Ko protivno propisima postavi, rastavi ili pusti u rad podmorski naftni ili gasni cjevovod i time izazove opasnost za život ili tijelo ljudi ili opasnost od nastupanja znatne štete za kvalitet vazduha, vode ili zemljišta ili ekosistema ili za životinjski ili biljni svijet, kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(2) Ako je usljed djela iz stava 1 ovog člana nastupila smrt ili tjelesna povreda jednog ili više lica ili znatna šteta po kvalitet vazduha, vode ili zemljišta ili ekosistem ili za životinjski ili biljni svijet, učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do dvanaest godina.

(3) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz nehata učinilac će se kazniti zatvorom do jedne godine, a za djelo iz stava 2 ovog člana zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

Nedozvoljena izgradnja nuklearnih postrojenja

Član 315

Ko protivno propisima odobri ili pristupi izgradnji nuklearne elektrane, postrojenja za proizvodnju nuklearnog goriva ili postrojenja za preradu isluženog nuklearnog goriva,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

Neizvršenje odluke o mjerama zaštite životne sredine

Član 316

(1) Službeno ili odgovorno lice koje ne postupi po odluci nadležnog organa o preduzimanju mjera zaštite životne sredine,

kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Ako izrekne uslovnu osudu za djelo iz stava 1 ovog člana, sud može odrediti obavezu učiniocu da u određenom roku preduzme mjere koje je nadležni organ odredio.

Povreda prava na informisanje o stanju životne sredine

Član 317

(1) Ko protivno propisima uskrati podatke ili da neistinite podatke o stanju životne sredine i pojavama koji su neophodni za procjenu opasnosti po životnu sredinu i preduzimanje mjera zaštite života i zdravlja ljudi,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko iznese u javnost neistinite podatke o stanju životne sredine i time izazove paniku ili značajnije uznemirenje građana.

Prenošenje zaraznih bolesti kod životinja i biljaka

Član 318

(1) Ko za vrijeme epidemije neke bolesti životinja koja može ugroziti stočarstvo ne postupa po propisima, odlukama ili naredbama kojima se određuju mjere za suzbijanje ili sprječavanje bolesti,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko za vrijeme postojanja opasnosti od bolesti i štetočina koje mogu ugroziti životinjski i biljni svijet ne postupa po propisima, odlukama ili naredbama kojima se određuju mjere za suzbijanje ili sprječavanje bolesti odnosno štetočina.

(3) Ako je usljed djela iz st. 1 i 2 ovog člana nastupilo uginuće životinja, uništenje biljaka ili druga znatna šteta čija vrijednost prelazi iznos od tri hiljade eura,

učinilac će se kazniti zatvorom do tri godine.

(4) Ako je djelo iz st. 1 do 3 ovog člana učinjeno iz nehata,

učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(5) Ko protivno propisima prikriva postojanje zarazne bolesti kod životinja ili ne prijavi javnoj veterinarskoj službi, veterinaru koji obavlja privatnu praksu ili organu nadležnom za poslove veterinarstva, da postoje znaci koji ukazuju na to da takva bolest postoji, pa usljed toga nastupi širenje zarazne bolesti ili uginuće životinja ili druga znatna šteta čija vrijednost prelazi iznos od tri hiljade eura,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

Nesavjesno pružanje veterinarske pomoći

Član 319

(1) Veterinar ili ovlašćeni veterinarski radnik koji pri pružanju veterinarske pomoći prepiše ili primijeni očigledno nepodobno sredstvo ili očigledno nepodoban način liječenja ili uopšte nesavjesno postupa pri liječenju životinja i time prouzrokuje uginuće životinja ili drugu znatnu štetu čija vrijednost prelazi iznos od tri hiljade eura,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz nehata,

učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do šest mjeseci.

Nadriveterinarstvo

Član 320

Ko se bez odgovarajuće stručne spreme uz naknadu bavi liječenjem životinja ili pružanjem drugih veterinarskih usluga, kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do šest mjeseci.

Proizvodnja štetnih sredstava za liječenje životinja

Član 321

(1) Ko proizvodi radi prodaje ili stavlja u promet sredstva za liječenje ili za sprječavanje zaraze kod životinja koja su opasna za njihov život ili zdravlje,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Ako je djelom iz stava 1 ovog člana prouzrokovano uginuće životinja ili druga znatna šteta čija vrijednost prelazi iznos od tri hiljade eura,

učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

(3) Ako je djelo iz st. 1 i 2 ovog člana učinjeno iz nehata,

učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do šest mjeseci.

Zagađivanje hrane i vode za ishranu odnosno napajanje životinja

Član 322

(1) Ko kakvom škodljivom materijom zagadi hranu ili vodu koje služe za ishranu ili napajanje životinja i time dovede u opasnost njihov život ili zdravlje,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko kakvom škodljivom materijom zagadi vodu u ribnjaku, jezeru, rijeci, kanalu ili moru ili poribljavanjem iz zaraženih vodi prouzrokuje opasnost za opstanak riba ili drugih vodenih životinja.

(3) Ako je djelom iz st. 1 i 2 ovog člana prouzrokovano uginuće životinja ili druga znatna šteta čija vrijednost prelazi iznos od tri hiljade eura,

učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

(4) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz nehata,

učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do šest mjeseci.

Pustošenje šuma

Član 323

(1) Ko protivno propisima ili naredbama nadležnih organa vrši sječu ili krčenje šume, ili ko oštećuje stabla ili na drugi način pustoši šume ili obori jedno ili više stabala u parku, drvoredu ili na drugom mjestu gdje sječa nije dozvoljena,

kazniće se novčanom kaznom i zatvorom do tri godine.

(2) Ko djelo iz stava 1 ovog člana izvrši u zaštitnoj šumi, nacionalnom parku ili u drugoj šumi sa posebnom namjenom, kazniće se zatvorom od jedne do pet godina.

(3) Predmeti koji su upotrijebljeni za izvršenje krivičnog djela iz st. 1 i 2 ovog člana oduzeće se.

Stavljanje u promet sirovina i proizvoda nastalih uništavanjem i degradacijom šuma

Član 323a

(1) Ko kršeći propise učini dostupnim ili stavi u promet sirovine ili proizvode nastale uništavanjem ili degradacijom šuma ili ih izveze u inostranstvo u količini koja nije zanemarljiva, kazniće se zatvorom do tri godine i novčanom kaznom.

(2) Ako je količina sirovina ili predmeta iz stava 1 ovog člana velika ili njihova vrijednost prelazi iznos od tri hiljade eura, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina i novčanom kaznom.

(3) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana izvršeno od strane kriminalne organizacije ili radi pribavljanja velike imovinske koristi, učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do deset godina i novčanom kaznom.

Šumska krađa

Član 324

(1) Ko radi krađe obori u šumi, parku ili drvoredu jedno ili više stabala, a količina oborenog drveta je veća od jednog kubnog metra,

kazniće se novčanom kaznom i zatvorom do jedne godine.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno u namjeri da se oboreno drvo proda, ili ako je količina oborenog drveta veća od pet kubnih metara ili ako je djelo izvršeno u zaštitnoj šumi, nacionalnom parku ili drugoj šumi sa posebnom namjenom,

učinilac će se kazniti zatvorom od tri mjeseca do tri godine i novčanom kaznom.

(3) Predmeti koji su upotrijebljeni za izvršenje krivičnog djela iz st. 1 i 2 ovog člana oduzeće se.

(4) Za pokušaj djela iz st. 1 i 2 ovog člana kazniće se.

Nezakonit lov

Član 325

(1) Ko lovi divljač za vrijeme lovostaja ili na području gdje je lov zabranjen,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do šest mjeseci.

(2) Ko neovlašćeno lovi na tuđem lovištu i ubije ili rani divljač ili je uhvati živu,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(3) Ako je djelo iz stava 2 ovog člana učinjeno u odnosu na krupnu divljač,

učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

(4) Ko lovi divljač čiji je lov zabranjen ili ko lovi bez posebne dozvole određenu vrstu divljači za čiji je lov potrebna takva dozvola ili ko lovi na način ili sredstvima kojima se divljač masovno uništava,

kazniće se zatvorom do tri godine.

(5) Ulovljena divljač i sredstva za lov oduzeće se.

Nezakonit ribolov

Član 326

(1) Ko lovi ribu ili druge vodene životinje za vrijeme lovostaja ili u vodama u kojima je lov zabranjen,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do šest mjeseci.

(2) Ko lovi ribu ili druge vodene životinje eksplozivom, električnom strujom, otrovom, sredstvima za omamljivanje ili na način štetan za razmnožavanje tih životinja ili kojim se te životinje masovno uništavaju,

kazniće se zatvorom do tri godine.

(3) Kaznom iz stava 2 ovog člana kazniće se i ko lovi ribu ili druge vodene životinje veće biološke vrijednosti ili u većoj količini ili pri lovu uništi veću količinu riba ili drugih vodenih životinja.

(4) Ulov i sredstva za ribolov oduzeće se.

Nedozvoljeno građenje objekta

Član 326a

Ko protivno propisima o izgradnji objekata, planiranju i uređenju prostora, započne građenje objekta ili gradi objekat bez prethodno pribavljene dokumentacije za građenje ili protivno odluci nadležnog organa o zabrani građenja,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

- naziv brisan -

Član 326b

- brisan -

Protivpravno priključenje na infrastrukturu

Član 326c

Ko protivno propisima o izgradnji objekata, planiranju i uređenju prostora, priključi ili dozvoli da se na infrastrukturu priključi gradilište, objekat u izgradnji ili građevinski objekat, koji je izgrađen bez dokumentacije za građenje ili je izgrađen suprotno izdatoj dokumentaciji za građenje,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

GLAVA DVADESET ŠESTA

KRIVIČNA DJELA PROTIV OPŠTE SIGURNOSTI LjUDI I IMOVINE

Izazivanje opšte opasnosti

Član 327

(1) Ko izazivanjem požara ili eksplozije dovede u opasnost život ili tijelo ljudi ili imovinu čija vrijednost prelazi iznos od dvadeset hiljada eura,

kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

(2) Ko poplavom, otrovom ili otrovnim gasom, radioaktivnim ili drugim jonizujućim zračenjem, električnom energijom, motornom silom ili kakvom drugom opšteopasnom radnjom ili opšteopasnim sredstvom izazove opasnost za život ili tijelo ljudi ili imovinu čija vrijednost prelazi iznos od dvadeset hiljada eura,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(3) Kaznom iz stava 2 ovog člana kazniće se službeno ili odgovorno lice koje ne postavi propisane uređaje za zaštitu od požara, poplave, eksplozije, otrova ili otrovnog gasa, radioaktivnih ili drugih jonizujućih zračenja, električne energije ili drugih opasnih sredstava ili ove uređaje ne održava u ispravnom stanju ili ih u slučaju potrebe ne stavi u dejstvo ili uopšte ne postupa po propisima ili tehničkim pravilima o mjerama zaštite i time izazove opasnost za život ili tijelo ljudi ili imovinu čija vrijednost prelazi iznos od dvadeset hiljada eura.

(4) Ako su djela iz st. 1, 2 i 3 ovog člana učinjena na mjestu gdje je okupljen veći broj ljudi,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do deset godina.

(5) Ako je djelo iz st. 1 do 4 ovog člana učinjeno iz nehata,

učinilac će se kazniti zatvorom do tri godine.

Uništenje i oštećenje javnih uređaja

Član 328

(1) Ko uništi, ošteti, izmijeni, učini neupotrebljivim ili ukloni javni uređaj ili djelove tih uređaja, ili ometa njihovu upotrebu,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

(2) Ako je usljed djela iz stava 1 ovog člana nastao znatan poremećaj u korišćenju ovih uređaja,

učinilac će se kazniti zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

(3) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz nehata,

učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do šest mjeseci.

(4) Ako je djelo iz stava 2 ovog člana učinjeno iz nehata,

učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

Izazivanje opasnosti neobezbjeđenjem mjera zaštite na radu

Član 329

(1) Ko u rudnicima, fabrikama, radionicama, na gradilištima ili na drugom mjestu rada ošteti ili ukloni zaštitne uređaje i time izazove opasnost za život ili tijelo ljudi ili za imovinu čija vrijednost prelazi iznos od dvadeset hiljada eura,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u rudniku, fabrici, radionici, na gradilištu ili na drugom mjestu rada koje ne postavi zaštitne uređaje ili ih ne održava u ispravnom stanju ili ih u slučaju potrebe ne stavi u dejstvo ili uopšte ne postupa po propisima ili tehničkim pravilima o mjerama zaštite na radu i time izazove opasnost za život ili tijelo ljudi ili za imovinu čija vrijednost prelazi iznos od dvadeset hiljada eura.

(3) Ako je djelo iz st. 1 i 2 ovog člana učinjeno iz nehata,

učinilac će se kazniti zatvorom do tri godine.

(4) Ako izrekne uslovnu osudu za djelo iz stava 2 ovog člana, sud može odrediti obavezu učiniocu da u određenom roku obezbijedi postavljanje, održavanje ili korišćenje zaštitnih uređaja.

Nepropisno i nepravilno izvođenje građevinskih radova

Član 330

(1) Lice odgovorno za projektovanje, reviziju tehničke dokumentacije, izvođenje radova i stručni nadzor nad građenjem objekta, koje pri vršenju tih poslova ne postupi po propisima o planiranju prostora i izgradnji objekata ili opštepriznatim tehničkim pravilima i time izazove opasnost za život ili tijelo ljudi ili za imovinu čija vrijednost prelazi iznos od dvadeset hiljada eura,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz nehata,

učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do tri godine.

Oštećenje brana i vodoprivrednih objekata

Član 331

(1) Ko ošteti, uništi i učini neupotrebljivim branu ili drugi vodoprivredni objekat ili uređaj za zaštitu od prirodnih nepogoda,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno prema objektu ili uređaju većeg značaja,

učinilac će se kazniti zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(3) Ako je djelo iz stava 2 ovog člana učinjeno iz nehata,

učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do tri godine.

Uništenje, oštećenje i uklanjanje znakova kojima se upozorava na opasnost

Član 332

(1) Ko uništi, ošteti ili ukloni znak kojim se upozorava na kakvu opasnost,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko uništi, ošteti ili ukloni saobraćajni uređaj, sredstvo, znak ili uređaj za signalizaciju ili zaštitnu i odbojnu ogradu koji služe bezbjednosti saobraćaja.

Zloupotreba telekomunikacionih znakova

Član 333

(1) Ko zloupotrijebi ili bez potrebe otpravi međunarodno ugovoreni znak za pozivanje u pomoć ili znak da prijeti opasnost ili ko telekomunikacionim znakom obmane da postoji sigurnost ili ko zloupotrijebi međunarodno ugovoreni komunikacioni znak,

kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Ako je usljed djela iz stava 1 ovog člana nastupila opasnost za život ljudi ili imovinu čija vrijednost prelazi iznos od dvadeset hiljada eura, učinilac će se kazniti zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

Neotklanjanje opasnosti

Član 334

(1) Ko ne prijavi nadležnom organu, odnosno drugom nadležnom subjektu da postoji požar, poplava, eksplozija, saobraćajna nezgoda ili neka druga opasnost za život ili tijelo ljudi ili imovinu čija vrijednost prelazi iznos od dvadeset hiljada eura ili ne preduzme mjere da se ta opasnost otkloni, iako je to mogao da učini bez opasnosti za sebe ili drugog,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Ko spriječi drugog u preduzimanju mjera za otklanjanje požara, poplave, eksplozije, saobraćajne nezgode ili druge opasnosti za život ili tijelo ljudi ili za imovinu čija vrijednost prelazi iznos od dvadeset hiljada eura,

kazniće se zatvorom do tri godine.

Nedozvoljeno postupanje sa eksplozivnim i zapaljivim materijama

Član 335

(1) Ko protivno propisima skladišti, drži, prevozi ili preda na prevoz javnim saobraćajnim sredstvom eksplozivnu ili lako zapaljivu materiju ili takvu materiju sam prenosi koristeći se javnim saobraćajnim sredstvom,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko nedozvoljeno u prostoriju ili drugi objekat gdje se okuplja veći broj ljudi unese eksplozivnu ili lako zapaljivu materiju ili ko takvu materiju donese na mjesto gdje je okupljen veći broj ljudi ili gdje takvo okupljanje predstoji.

(3) Ko u jamu sa metanom ili drugim zapaljivim gasom ili opasnom ugljenom prašinom ili u objekat na naftnom ili gasnom polju unese ili pokuša da unese lako zapaljivu materiju ili druge stvari čije je unošenje u takvu jamu, odnosno objekat zabranjeno,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(4) Kaznom iz stava 3 ovog člana kazniće se i ko se pri ulasku u magacin, skladište ili spremište eksplozivnih sredstava ne pridržava propisanih mjera zaštite.

(5) Kaznom iz stava 3 ovog člana kazniće se lice u čijem se plovilu pronađe eksploziv za koji vlasnik plovila ne posjeduje prethodno pribavljene dozvole, saglasno propisima o prevozu ili skladištenju eksploziva.

(6) Ako je djelo iz st. 3 i 4 ovog člana učinjeno iz nehata,
učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

Neovlašćeno pribavljanje i raspolaganje nuklearnim materijama

Član 336

- brisan -

Ugrožavanje sigurnosti nuklearnim materijama

Član 337

(1) Ko prijetnjom da će upotrijebiti nuklearni materijal ugrozi sigurnost ljudi,
kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.
(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno u namjeri da se neko prinudi da nešto učini ili ne učini,
učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.
(3) Ako je učinilac djela iz st. 1 i 2 ovog člana ostvario prijetnju usljed čega je nastupila teška tjelesna povreda ili imovinska šteta koja prelazi iznos od četrdeset hiljada eura,
učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do deset godina.
(4) Ako je učinilac djela iz st. 1 i 2 ovog člana ostvario prijetnju usljed čega je nastupila smrt jednog ili više lica,
učinilac će se kazniti zatvorom od tri do petnaest godina.

Teška djela protiv opšte sigurnosti

Član 338

(1) Ako je usljed djela iz čl. 327 st. 1 do 4, 328 st. 1 i 2, 329 st. 1 i 2, 330 stav 1 i 333 ovog zakonika, nastupila teška tjelesna povreda nekog lica ili imovinska šteta koja prelazi iznos od četrdeset hiljada eura,
učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do deset godina.
(2) Ako je usljed djela iz čl. 327 st. 1 do 4, 328 st. 1 i 2, 329 st. 1 i 2, 330 stav 1 i 333 ovog zakonika nastupila smrt jednog ili više lica,
učinilac će se kazniti zatvorom od tri do petnaest godina.
(3) Ako je usljed djela iz čl. 327 stav 5, 328 st. 3 i 4, 329 stav 3 i 330 stav 2 ovog zakonika nastupila teška tjelesna povreda nekog lica ili imovinska šteta koja prelazi iznos od četrdeset hiljada eura,
učinilac će se kazniti zatvorom do četiri godine.
(4) Ako je usljed djela iz čl. 327 stav 5, 328 st. 3 i 4, 329 stav 3 i 330 stav 2 ovog zakonika nastupila smrt jednog ili više lica,
učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

GLAVA DVADESET SEDMA

KRIVIČNA DJELA PROTIV BEZBJEDNOSTI JAVNOG SAOBRAĆAJA

Ugrožavanje javnog saobraćaja

Član 339

(1) Učesnik u saobraćaju na putevima koji se ne pridržava saobraćajnih propisa i time tako ugrozi saobraćaj da dovede u opasnost život ili tijelo ljudi ili imovinu čija vrijednost prelazi iznos od dvadeset hiljada eura, pa usljed toga kod drugog nastupi teška tjelesna povreda ili drugom prouzrokuje imovinsku štetu koja prelazi iznos od pet hiljada eura,
kazniće se zatvorom do tri godine.
(2) Ko se ne pridržava saobraćajnih propisa i time ugrozi željeznički, brodski, autobuski saobraćaj ili saobraćaj žičarom tako da dovede u opasnost život ili tijelo ljudi ili imovinu čija vrijednost prelazi iznos od dvadeset hiljada eura,
kazniće se zatvorom od šest mjeseci do šest godina.
(3) Ako je djelo iz st. 1 i 2 ovog člana učinjeno iz nehata,
učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

Ugrožavanje saobraćaja opasnom radnjom i opasnim sredstvom

Član 340

(1) Ko uništenjem, uklanjanjem ili težim oštećenjem saobraćajnih uređaja, sredstava, znakova ili uređaja za signalizaciju ili zaštitnih i odbojnih ograda koji služe bezbjednosti javnog saobraćaja na putevima, davanjem pogrešnih znakova ili signala, postavljanjem prepreka na saobraćajnicama ili drugi sličan način tako ugrozi javni saobraćaj da time dovede u opasnost život ili tijelo ljudi ili imovinu čija vrijednost prelazi iznos od dvadeset hiljada eura,

kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Ko na način iz stava 1 ovog člana ugrozi željeznički, brodski, autobuski ili saobraćaj žičarom i time izazove opasnost za život ili tijelo ljudi ili imovinu čija vrijednost prelazi iznos od dvadeset hiljada eura,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(3) Ako je djelo iz st. 1 i 2 ovog člana učinjeno iz nehata,

učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

Ugrožavanje bezbjednosti vazdušnog saobraćaja

Član 341

(1) Ko nepropisnim ili nepravilnim upravljanjem letom vazduhoplova, propuštanjem dužnosti ili nadzora u vezi sa sigurnošću vazdušnog saobraćaja, davanjem netačnih obavještenja od značaja za bezbjedan let vazduhoplova ili na drugi način dovede u opasnost sigurnost vazdušnog saobraćaja,

kazniće se zatvorom od jedne do šest godina.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz nehata ili nehatnim uništenjem ili oštećenjem uređaja za navigaciju ili nehatnim nanošenjem druge štete na vazduhoplovu,

učinilac će se kazniti zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(3) Ko izvrši akt nasilja uperen protiv lica na aerodromu za međunarodni civilni vazdušni saobraćaj koji prouzrokuje ili bi mogao da prouzrokuje tešku tjelesnu povredu ili smrt nekog lica,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(4) Kaznom iz stava 3 ovog člana kazniće se i ko uništi ili ošteti uređaje na aerodromu za međunarodni civilni vazdušni saobraćaj ili vazduhoplovu koji nije u saobraćaju a nalazi se na tom aerodromu ili prekine rad službi na tom aerodromu, ako takav akt ugrožava ili bi mogao da ugrozi bezbjednost na tom aerodromu.

Ugrožavanje bezbjednosti vazdušnog ili pomorskog saobraćaja ili nepokretne platforme

Član 342

(1) Ko nasiljem prema licu u vazduhoplovu, brodu ili nepokretnoj platformi u epikontinentalnom pojasu, postavljanjem ili unošenjem u vazduhoplov, na brod ili nepokretnu platformu eksplozivne ili druge opasne naprave ili supstance ili uništenjem ili oštećenjem ili ometanjem uređaja za navigaciju ili prouzrokovanjem druge štete vazduhoplovu, brodu ili nepokretnoj platformi, odnosno njihovom teretu dovede u opasnost bezbjednost vazdušnog saobraćaja ili pomorske plovidbe ili bezbjednost nepokretne platforme,

kazniće se zatvorom od dvije do deset godina.

(2) Ako je usljed djela iz stava 1 ovog člana nastupila teška tjelesna povreda nekog lica ili prouzrokovana šteta koja prelazi iznos od četrdeset hiljada eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do dvanaest godina.

(3) Ako je usljed djela iz stava 1 ovog člana nastupila smrt jednog ili više lica,

učinilac će se kazniti zatvorom od pet do petnaest godina.

Otmica vazduhoplova, broda i drugog prevoznog sredstva

Član 343

(1) Ko silom ili prijetnjom da će upotrijebiti silu ili drugo teško zlo izvrši otmicu vazduhoplova koji se nalazi u letu ili preuzme kontrolu nad vazduhoplovom koji se nalazi u letu,

kazniće se zatvorom od dvije do deset godina.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko silom ili prijetnjom da će upotrijebiti silu ili drugo teško zlo izvrši otmicu broda ili drugog javnog prevoznog sredstva u toku vožnje.

(3) Ko djelo iz stava 1 ovog člana učini prema nepokretnoj platformi u epikontinetalnom pojasu,

kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

(4) Ako je usljed djela iz st. 1 i 2 ovog člana nastupila teška tjelesna povreda nekog lica ili prouzrokovana šteta koja prelazi iznos od četrdeset hiljada eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do dvanaest godina.

(5) Ako je usljed djela iz st. 1 i 2 ovog člana nastupila smrt jednog ili više lica,

učinilac će se kazniti zatvorom od pet do petnaest godina.

Nepružanje pomoći brodu ili drugom plovnom objektu i licima u opasnosti na moru i unutrašnjim vodama

Član 344

(1) Zapovjednik broda, čamca ili drugog plovnog objekta koji učestvuje u plovidbi, lice koje ga zamjenjuje ili lice koje samo upravlja nekim od navedenih plovnih objekata, koji protivno propisima ne preduzme spasavanje na moru ili unutrašnjim vodama broda, čamca ili drugog plovnog objekta, lica ili stvari koji su u opasnosti, ako je bez opasnosti za svoj brod, čamac ili drugi plovni objekat mogao da preduzme spasavanje,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(2) Lice iz stava 1 ovog člana koje protivno propisima ne ukloni sa plovnog puta na unutrašnjim vodama plovni objekat sa kojim se sudario plovni objekat kojim ono zapovijeda ili upravlja, a moglo je to da učini bez opasnosti za taj plovni objekat,

kazniće se zatvorom do tri godine.

Piratstvo

Član 345

(1) Član posade ili putnik privatnog broda ili privatnog vazduhoplova koji na otvorenom moru ili na mjestu koje ne potpada pod vlast nijedne države učini nasilje ili razbojništvo prema licima na drugom brodu ili vazduhoplovu ili zadrži, oduzme, ošteti ili uništi drugi brod ili vazduhoplov ili dobra koja se nalaze na njima ili prouzrokuje štetu koja prelazi iznos od četrdeset hiljada eura,

kazniće se zatvorom od tri do petnaest godina.

(2) Ako je usljed djela iz stava 1 ovog člana nastupila smrt jednog ili više lica,

učinilac će se kazniti zatvorom od pet do petnaest godina.

(3) Ako djelo iz st. 1 i 2 ovog člana učini član posade ili putnik ratnog ili drugog državnog broda ili ratnog ili drugog državnog vazduhoplova čija se posada pobunila i preuzela kontrolu nad brodom ili vazduhoplovom, kazniće se kaznom predviđenom za to djelo.

Nesavjesno vršenje nadzora nad javnim saobraćajem

Član 346

(1) Službeno ili odgovorno lice kojem je povjeren nadzor nad stanjem i održavanjem saobraćajnica i objekata na njima, prevoznim sredstvima ili javnim saobraćajem ili nad ispunjavanjem propisanih uslova rada vozača, ili kojem je povjereno rukovođenje vožnjom, koje nesavjesnim vršenjem svoje dužnosti izazove opasnost za život ili tijelo ljudi ili za imovinu čija vrijednost prelazi iznos od dvadeset hiljada eura,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice koje izda nalog za vožnju ili dopusti vožnju, iako zna da vozač zbog umora, uticaja alkohola ili drugih razloga nije u stanju da bezbjedno upravlja vozilom ili da vozilo nije ispravno i time izazove opasnost za život ili tijelo ljudi ili za imovinu čija vrijednost prelazi iznos od dvadeset hiljada eura.

(3) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz nehata,

učinilac će se kazniti zatvorom do tri godine.

Nepružanje pomoći licu povrijeđenom u saobraćajnoj nezgodi

Član 347

(1) Vozač motornog vozila ili drugog prevoznog sredstva koji ostavi bez pomoći lice koje je tim prevoznim sredstvom povrijeđeno ili čiju je povredu tim sredstvom prouzrokovao,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

(2) Ako je usljed nepružanja pomoći nastupila teška tjelesna povreda povrijeđenog lica,

učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do tri godine.

(3) Ako je usljed nepružanja pomoći nastupila smrt povrijeđenog lica,

učinilac će se kazniti zatvorom od tri mjeseca do četiri godine.

Teška djela protiv bezbjednosti javnog saobraćaja

Član 348

(1) Ako je usljed djela iz čl. 339 st. 1 i 2, 340 st. 1 i 2, 341 stav 1, 344 i 346 st. 1 i 2 ovog zakonika nastupila imovinska šteta koja prelazi iznos od četrdeset hiljada eura ili je usljed djela iz čl. 340 st. 1 i 2, 341 stav 1, 344 i 346 st. 1 i 2 ovog zakonika nastupila teška tjelesna povreda nekog lica,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(2) Ako je usljed djela iz čl. 339 st. 1 i 2, 340 st. 1 i 2, 341 stav 1, 344 i 346 st. 1 i 2 ovog zakonika nastupila smrt jednog ili više lica,

učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do dvanaest godina.

(3) Ako je usljed djela iz čl. 339 stav 3, 340 stav 3, 341 stav 2 i 346 stav 3 ovog zakonika nastupila imovinska šteta koja prelazi iznos od četrdeset hiljada eura ili je usljed djela iz čl. 340 stav 3, 341 stav 2 i 346 stav 3 ovog zakonika nastupila teška tjelesna povreda nekog lica,

učinilac će se kazniti zatvorom do četiri godine.

(4) Ako je usljed djela iz čl. 339 stav 3, 340 stav 3, 341 stav 2 i 346 stav 3 ovog zakonika nastupila smrt jednog ili više lica,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

GLAVA DVADESET OSMA

KRIVIČNA DJELA PROTIV BEZBJEDNOSTI RAČUNARSKIH PODATAKA

Oštećenje računarskih podataka i programa

Član 349

(1) Ko neovlašćeno izbriše, izmijeni, ošteti, prikrije ili na drugi način učini neupotrebljivim računarski podatak ili program,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

(2) Ako je djelom iz stava 1 ovog člana prouzrokovana šteta u iznosu koji prelazi tri hiljade eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(3) Ako je djelom iz stava 1 ovog člana prouzrokovana šteta u iznosu koji prelazi trideset hiljada eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

(4) Ako je krivičnim djelom iz stava 1 ovog člana pogođen značajan broj računarskih sistema upotrebom alata namijenjenog ili prilagođenog prvenstveno u tu svrhu,

učinilac će se kazniti zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(5) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana izvršeno u sastavu kriminalne organizacije, ako je njime prouzrokovana znatna šteta ili je izvršeno protiv računarskog sistema kritične infrastrukture,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(6) Uređaji i sredstva upotrijebljeni za izvršenje krivičnog djela iz st. 1 do 5 ovog člana, ako su u svojini, učinioca oduzeće se.

(7) Za pokušaj djela iz stava 1 ovog člana kazniće se.

Ometanje računarskog sistema

Član 350

(1) Ko unese, uništi, izbriše, izmijeni, ošteti, prikrije ili na drugi način učini neupotrebljivim računarski podatak ili računarski sistem u namjeri da omete rad računarskog sistema,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do tri godine.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno u odnosu na podatke i programe koji su od značaja za državne organe, javne službe, ustanove, privredna društva ili druge subjekte,

kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

(3) Ako je djelom iz stava 1 ovog člana pogođen značajan broj računarskih sistema upotrebom alata namijenjenog ili prilagođenog prvenstveno u svrhe izvršenja tog djela,

učinilac će se kazniti zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(4) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana izvršeno u sastavu kriminalne organizacije, ako je njime prouzrokovana znatna šteta ili je izvršeno protiv računarskog sistema kritične infrastrukture,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(5) Uređaji i sredstva upotrijebljeni za izvršenje krivičnog djela iz st. 1 do 4 ovog člana ako su u svojini, učinioca oduzeće se.

(6) Za pokušaj djela iz stava 1 ovog člana kazniće se.

Pravljenje i unošenje računarskih virusa

Član 351

(1) Ko napravi zlonamjerni računarski program u namjeri njegovog unošenja u tuđ računarski sistem,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Ako je učinilac unio zlonamjerni računarski program u tuđ računarski sistem i time prouzrokovao štetu,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

(3) Uređaj i sredstva kojima je učinjeno krivično djelo iz st. 1 i 2 ovog člana oduzeće se.

Računarska prevara

Član 352

(1) Ko unese, izmijeni, izbriše, propusti unošenje tačnog podatka ili na drugi način prikrije ili lažno prikaže računarski podatak ili izvrši bilo kakvo ometanje rada računarskog sistema i time utiče na rezultat elektronske obrade, prenosa podataka i funkcionisanja računarskog sistema u namjeri da sebi ili drugom pribavi protivpravnu imovinsku korist i time drugom prouzrokuje imovinsku štetu,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(2) Ako je djelom iz stava 1 ovog člana pribavljena imovinska korist koja prelazi iznos od tri hiljade eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do deset godina.

(3) Ako je djelom iz stava 1 ovog člana pribavljena imovinska korist koja prelazi iznos od trideset hiljada eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do dvanaest godina.

(4) Ko djelo iz stava 1 ovog člana učini samo u namjeri da drugog ošteti,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

Neovlašćeni pristup računarskom sistemu

Član 353

(1) Ko neovlašćeno pristupi računarskom sistemu kao cjelini ili nekom njegovom dijelu,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Ako je učinilac djelo iz stava 1 ovog člana izvršio kršeći mjere zaštite računarskog sistema ili neovlašćeno pristupi računarskom sistemu koji je od značaja za državne organe, organe lokalne samouprave i ustanove kojima je povjereno vršenje javnih ovlašćenja,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do tri godine.

(3) Kaznom iz stava 2 ovog člana kazniće se i ko izvrši neovlašćeno presrijetanje računarskih podataka, bez obzira na način njihovog prenosa, koji nijesu javne prirode, ka računarskom sistemu, od njega ili unutar samog sistema, uključujući i elektromagnetnu emisiju.

(4) Ko upotrijebi podatak dobijen na način predviđen iz st. 1, 2 i 3 ovog člana,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do tri godine.

(5) Ako su usljed djela iz stava 4 ovog člana nastupile teške posljedice za drugog, učinilac će se kazniti zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

Zloupotreba uređaja i programa

Član 354

(1) Ko proizvodi, prodaje, nabavlja radi upotrebe, uvozi, distribuira i na drugi način stavlja na raspolaganje:

1) uređaje i računarske programe projektovane ili prilagođene prvenstveno u svrhe izvršenja nekog od djela iz čl. 349 do 353 ovog zakonika,

2) računarske šifre ili slične podatke putem kojih se može pristupiti računarskom sistemu kao cjelini ili nekom njegovom dijelu sa namjerom da bude upotrijebljen u svrhu izvršenja nekog od djela iz čl. 349 do 353 ovog zakonika,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(2) Ko posjeduje neka od sredstava iz stava 1 ovog člana, u namjeri da ih upotrijebi u svrhu izvršenja nekog od djela iz čl. 349 do 353,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

Neovlašćeni pristup zaštićenom računaru i računarskoj mreži

Član 355

- brisan -

Sprječavanje i ograničavanje pristupa javnoj računarskoj mreži

Član 356

- brisan -

GLAVA DVADESET DEVETA

KRIVIČNA DJELA PROTIV USTAVNOG UREĐENjA I BEZBJEDNOSTI CRNE GORE

Ugrožavanje nezavisnosti

Član 357

Ko na protivustavan način pokuša da dovede Crnu Goru u položaj potčinjenosti ili zavisnosti prema nekoj drugoj državi,

kazniće se zatvorom od tri do petnaest godina.

Priznavanje kapitulacije ili okupacije

Član 358

Građanin Crne Gore koji potpiše ili prizna kapitulaciju ili prihvati ili prizna okupaciju Crne Gore, ili pojedinog njenog dijela,

kazniće se zatvorom najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

Ugrožavanje teritorijalne cjeline

Član 359

(1) Ko silom ili na drugi protivustavan način pokuša da otcijepi neki dio teritorije Crne Gore ili da taj dio teritorije pripoji drugoj državi,

kazniće se zatvorom od tri do petnaest godina.

Napad na ustavno uređenje

Član 360

Ko silom ili prijetnjom upotrebe sile pokuša da promijeni ustavno uređenje Crne Gore,

kazniće se zatvorom od tri do petnaest godina.

Svrgavanje najviših državnih organa

Član 361

Ko silom ili prijetnjom upotrebe sile pokuša da svrgne neki od najviših državnih organa Crne Gore ili predstavnika tih organa,

kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

Pozivanje na nasilnu promjenu ustavnog uređenja

Član 362

(1) Ko u namjeri ugrožavanja ustavnog uređenja ili bezbjednosti Crne Gore poziva ili podstiče da se silom promijeni njeno ustavno uređenje, svrgnu najviši državni organi ili predstavnici tih organa,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

(2) Ko djelo iz stava 1 ovog člana učini uz pomoć iz inostranstva, kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

(3) Ko u namjeri rasturanja izrađuje ili umnožava materijal koji je po svom sadržaju takav da poziva ili podstiče na vršenje djela iz stava 1 ovog člana ili ko upućuje ili prebacuje na teritoriju Crne Gore takav materijal ili drži veću količinu tog materijala u namjeri da ga on ili neko drugi rastura,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

Ubistvo najviših predstavnika Crne Gore

Član 363

Ko u namjeri ugrožavanja ustavnog uređenja ili bezbjednosti Crne Gore liši života Predsjednika Crne Gore, predsjednika Skupštine Crne Gore, predsjednika Vlade Crne Gore, predsjednika Ustavnog suda Crne Gore, predsjednika Vrhovnog suda ili vrhovnog državnog tužioca,

kazniće se zatvorom najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

Oružana pobuna

Član 364

(1) Ko učestvuje u oružanoj pobuni koja je upravljena na ugrožavanje ustavnog uređenja, bezbjednosti ili teritorijalne cjeline Crne Gore,

kazniće se zatvorom od tri do petnaest godina.

(2) Organizator ili kolovođa pobune,

kazniće se zatvorom od pet do petnaest godina.

Terorizam

Član 365

- brisan -

Diverzija

Član 366

Ko u namjeri ugrožavanja ustavnog uređenja ili bezbjednosti Crne Gore rušenjem, paljenjem ili na drugi način uništi ili ošteti industrijski, poljoprivredni ili drugi privredni objekat, saobraćajno sredstvo, uređaj ili postrojenje, uređaj sistema veze, uređaj javne upotrebe za vodu, toplotu, gas ili energiju, branu, skladište, zgradu ili kakav drugi objekat koji ima veći značaj za bezbjednost ili snabdijevanje građana ili za privredu ili za funkcionisanje javnih službi,

kazniće se zatvorom od tri do petnaest godina.

Sabotaža

Član 367

Ko u namjeri ugrožavanja ustavnog uređenja ili bezbjednosti Crne Gore na prikriven, podmukao ili drugi sličan način u vršenju svoje službene dužnosti ili radne obaveze prouzrokuje štetu koja prelazi iznos od petnaest hiljada eura za državni organ ili organizaciju u kojoj radi ili za drugi državni organ ili drugu organizaciju,

kazniće se zatvorom od tri do petnaest godina.

Špijunaža

Član 368

(1) Ko tajne podatke ili dokumente saopšti, preda ili učini dostupnim stranoj državi, stranoj organizaciji ili licu koje im služi,

kazniće se zatvorom od tri do petnaest godina.

(2) Ko za stranu državu ili organizaciju stvara obavještajnu službu u Crnoj Gori ili njom rukovodi,

kazniće se zatvorom od pet do petnaest godina.

(3) Ko stupi u stranu obavještajnu službu, prikuplja za nju podatke ili na drugi način pomaže njen rad,

kazniće se zatvorom od dvije do deset godina.

(4) Ko pribavlja tajne podatke ili dokumente u namjeri da ih saopšti ili preda stranoj državi, stranoj organizaciji ili licu koje im služi,

kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

(5) Ako su usljed djela iz st. 1 i 2 ovog člana nastupile teške posljedice za bezbjednost, ekonomsku ili vojnu moć zemlje,

učinilac će se kazniti zatvorom najmanje deset godina.

(6) Tajnim podatkom smatra se podatak koji je označen sa jednim od sljedećih stepena tajnosti: "strogo tajno", "tajno", "povjerljivo", "interno", a čije bi odavanje prouzrokovalo ili bi moglo da prouzrokuje štetne posljedice po bezbjednost, odbranu ili političke ili ekonomske interese Crne Gore.

Odavanje tajnih podataka

Član 369

(1) Ko neovlašćeno nepozvanom licu saopšti, preda ili učini dostupnim tajne podatke koji su mu povjereni ili do kojih je na drugi način došao,

kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana izvršeno u odnosu na tajne podatke koji su označeni kao "strogo tajno" ili je djelo učinjeno za vrijeme ratnog stanja, oružanog sukoba ili vanrednog stanja,

učinilac će se kazniti zatvorom od tri do petnaest godina.

(3) Ako je djelo iz st. 1 i 2 ovog člana učinjeno iz nehata, učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do šest godina.

(4) Tajnim podatkom se smatra podatak koji je označen jednim od sljedećih stepena tajnosti: "strogo tajno", "tajno", "povjerljivo", "interno", a čije bi odavanje prouzrokovalo ili bi moglo da prouzrokuje štetne posljedice po bezbjednost, odbranu ili političke ili ekonomske interese Crne Gore.

(5) Tajnim podatkom u smislu ovog člana ne smatraju se podaci koji su usmjereni na ugrožavanje ustavnog uređenja i bezbjednosti Crne Gore, na teške povrede osnovnih prava čovjeka, kao i podaci koji za cilj imaju prikrivanje učinjenog krivičnog djela za koje se po zakonu može izreći zatvor od pet godina ili teža kazna.

Izazivanje nacionalne, rasne i vjerske mržnje

Član 370

(1) Ko javno podstiče na nasilje ili mržnju prema grupi ili članu grupe koja je određena na osnovu rase, boje kože, religije, porijekla, jezika, državne ili nacionalne pripadnosti,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko javno odobrava, negira postojanje ili značajno umanjuje težinu krivičnih djela genocida, zločina protiv čovječnosti i ratnih zločina učinjenih protiv grupe ili člana grupe koja je određena na osnovu rase, boje kože, religije, porijekla, državne ili nacionalne pripadnosti, na način koji može dovesti do nasilja ili izazvati mržnju prema grupi lica ili članu takve grupe, ukoliko su ta krivična djela utvrđena pravosnažnom presudom suda u Crnoj Gori ili međunarodnog krivičnog suda.

(3) Ako je djelo iz st. 1 i 2 ovog člana učinjeno prinudom, zlostavljanjem, ugrožavanjem sigurnosti, izlaganjem poruzi nacionalnih, etničkih ili vjerskih simbola, oštećenjem tuđih stvari, skrnavljenjem spomenika, spomenobilježja ili grobova,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(4) Ko djelo iz st. 1 do 3 ovog člana vrši zloupotrebom položaja ili ako je usljed tih djela došlo do nereda, nasilja ili drugih teških posljedica za zajednički život naroda, nacionalnih manjina ili etničnih grupa koje žive u Crnoj Gori,

kazniće se za djelo iz stava 1 ovog člana zatvorom od jedne do osam godina, a za djelo iz st. 2 i 3 zatvorom od dvije do deset godina.

Teški govor mržnje

Član 370a

(1) Ko javno ispoljava mržnju prema grupi ili članu grupe koja je određena na osnovu nacionalne ili etničke pripadnosti, pripadnosti rasi ili vjeroispovijesti, državljanstva ili zbog razlika u pogledu političkog ili drugog ubjeđenja, pola, jezika, boje kože, obrazovanja, društvenog položaja, profesionalne orijentacije, porijekla, seksualne orijentacije, rodnog identiteta ili invaliditeta ili nekog drugog ličnog svojstva, na način koji može dovesti do nasilja ili izazvati mržnju prema grupi lica ili članu takve grupe,

kazniće se zatvorom od tri mjeseci do tri godine.

(2) Ko djelo iz stava 1 ovog člana učini prema licu koje obavlja poslove od javnog značaja kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

Povreda teritorijalnog suvereniteta

Član 371

Ko kršeći pravila međunarodnog prava prodre na teritoriju Crne Gore,

kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

Udruživanje radi protivustavne djelatnosti

Član 372

(1) Ko stvara grupu ili drugo udruženje lica radi vršenja krivičnih djela iz čl. 357 do 363, čl. 365 do 367 ovog zakonika,

kazniće se kaznom propisanom za djelo za čije vršenje je udruženje organizovano.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko se sa drugim dogovori da izvrši neko od djela navedenih u stavu 1 ovog člana, a može se i blaže kazniti.

(3) Ko postane pripadnik nekog udruženja iz stava 1 ovog člana,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(4) Učinilac djela iz stava 1 ovog člana koji otkrivanjem udruženja ili na drugi način spriječi izvršenje krivičnih djela

predviđenih u stavu 1 ovog člana,

kazniće se zatvorom do tri godine, a može se i osloboditi od kazne.

(5) Pripadnik udruženja iz stava 3 ovog člana koji otkrije udruženje prije nego što je u njegovom sastavu ili za njega učinio neko krivično djelo predviđeno u stavu 1 ovog člana,

kazniće se zatvorom do jedne godine, a može se i osloboditi od kazne.

Pripremanje djela protiv ustavnog uređenja i bezbjednosti Crne Gore

Član 373

(1) Ko priprema izvršenje krivičnog djela iz čl. 357 do 367 i člana 368 st. 1 i 2 ovog zakonika,

kazniće se zatvorom od jedne do pet godina.

(2) Ko upućuje ili prebacuje na teritoriju Crne Gore lica ili oružje, eksploziv, otrove, opremu, municiju ili drugi materijal radi izvršenja jednog ili više krivičnih djela iz ove glave,

kazniće se zatvorom od dvije do deset godina.

(3) Pripremanje iz stava 1 ovog člana sastoji se u nabavljanju ili osposobljavanju sredstava za izvršenje krivičnog djela, u otklanjanju prepreka za izvršenje krivičnog djela, u dogovaranju, planiranju ili organizovanju sa drugim izvršenje krivičnog djela ili u drugim radnjama kojima se stvaraju uslovi za neposredno izvršenje krivičnog djela.

Teška djela protiv ustavnog uređenja i bezbjednosti Crne Gore

Član 374

(1) Za krivično djelo iz čl. 359 do 361 i čl. 364 do 367 ovog zakonika koje je imalo za posljedicu smrt jednog ili više lica ili je izazvalo opasnost za život ljudi ili je praćeno teškim nasiljima ili velikim razaranjima ili je dovelo do ugrožavanja bezbjednosti ekonomske ili vojne snage zemlje,

učinilac će se kazniti zatvorom najmanje deset godina.

(2) Ako je pri izvršenju djela iz stava 1 ovog člana učinilac sa umišljajem lišio života jedno ili više lica,

kazniće se zatvorom najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

(3) Kaznom iz stava 2 ovog člana kazniće se i ko učini krivično djelo iz člana 357, čl. 359 do 362, čl. 364 do 368, čl. 372 i 373 stav 2 ovog zakonika za vrijeme ratnog stanja, oružanog sukoba ili vanrednog stanja.

GLAVA TRIDESETA

KRIVIČNA DJELA PROTIV DRŽAVNIH ORGANA

Sprječavanje službenog lica u vršenju službene radnje

Član 375

(1) Ko silom ili prijetnjom da će neposredno upotrijebiti silu spriječi službeno lice u vršenju službene radnje koju preduzima u okviru svojih ovlašćenja ili ga na isti način prinudi na vršenje službene radnje,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(2) Ako prilikom izvršenja djela iz stava 1 ovog člana učinilac uvrijedi ili zlostavi službeno lice ili mu nanese laku tjelesnu povredu ili prijeti upotrebom oružja,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

(3) Ko djelo iz st. 1 i 2 ovog člana učini prema sudiji ili državnom tužiocu pri vršenju njihove sudijske, odnosno tužilačke dužnosti ili službenom licu u vršenju poslova javne ili državne bezbjednosti ili dužnosti čuvanja javnog reda i mira, sprječavanja ili otkrivanja krivičnog djela, hvatanja učinioca krivičnog djela ili čuvanja lica lišenog slobode,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(4) Za pokušaj djela iz st. 1 i 2 ovog člana kazniće se.

(5) Ako je učinilac djela iz st. 1 do 3 ovog člana bio izazvan nezakonitim ili grubim postupanjem službenog lica, može se osloboditi od kazne.

Napad na službeno lice u vršenju službene dužnosti

Član 376

(1) Ko napadne ili prijeti da će napasti službeno lice u vršenju službene dužnosti,

kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Ako je pri izvršenju djela iz stava 1 ovog člana službenom licu nanesena laka tjelesna povreda ili je prijećeno upotrebom oružja,

učinilac će se kazniti zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

(3) Ako je djelo iz st. 1 i 2 ovog člana učinjeno prema sudiji ili državnom tužiocu u vezi sa vršenjem njihove sudijske, odnosno tužilačke dužnosti ili službenom licu u vezi sa vršenjem poslova javne ili nacionalne bezbjednosti,

učinilac će se kazniti zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(4) Za pokušaj djela iz stava 1 ovog člana kazniće se.

(5) Učinilac djela iz st. 1 do 3 ovog člana koji je bio izazvan nezakonitim ili grubim postupanjem službenog lica može se osloboditi od kazne.

Učestvovanje u grupi koja spriječi službeno lice u vršenju službene radnje

Član 377

(1) Ko učestvuje u grupi ljudi koja zajedničkim djelovanjem spriječi službeno lice u vršenju službene radnje ili ga na isti način prinudi na vršenje službene radnje,

kazniće se za samo učestvovanje zatvorom do dvije godine.

(2) Za pokušaj će se kazniti.

(3) Kolovođa grupe koja izvrši djelo iz stava 1 ovog člana,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

Pozivanje na otpor

Član 378

(1) Ko druge poziva na otpor ili na neposlušnost prema zakonitim odlukama ili mjerama državnih organa ili prema službenom licu u vršenju službene radnje,

kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Ako je usljed djela iz stava 1 ovog člana došlo do nesprovođenja ili znatnog otežavanja sprovođenja zakonite odluke ili mjere državnih organa,

učinilac će se kazniti zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

Nepostupanje po naredbi za udaljavanje

Član 379

(1) Ko se ne udalji iz grupe ljudi koju je ovlašćeno službeno ili ovlašćeno vojno lice pozvalo da se raziđe u prilikama kad je javni red ugrožen,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do tri mjeseca.

(2) Kolovođa grupe koji izvrši djelo iz stava 1 ovog člana,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

Neučestvovanje u otklanjanju opšte opasnosti

Član 380

Ko protivno naređenju nadležnog organa, odnosno drugog nadležnog subjekta, bez opravdanog razloga, odbije da učestvuje u otklanjanju opasnosti nastale usljed požara, poplave, zemljotresa ili drugog udesa,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do tri mjeseca.

Skidanje i povreda službenog pečata i znaka

Član 381

(1) Ko skine ili povrijedi službeni pečat ili znak koji je ovlašćeno službeno lice stavilo radi osiguranja predmeta ili prostorije ili ko, bez skidanja ili povrede pečata ili znaka, uđe u takvu prostoriju ili otvori predmet na koji je bio stavljen službeni pečat ili znak,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Za pokušaj će se kazniti.

Oduzimanje i uništenje službenog pečata i službenog spisa

Član 382

(1) Ko protivpravno oduzme, sakrije, uništi, ošteti ili na drugi način učini neupotrebljivim službeni pečat, knjigu, spis ili ispravu koje pripadaju državnom organu, privrednom društvu, ustanovi ili drugom subjektu koji vrši javna ovlašćenja ili se kod njih nalaze,

kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Za pokušaj će se kazniti.

Lažno predstavljanje

Član 383

(1) Ko se u namjeri da sebi ili drugom pribavi kakvu korist ili da drugom nanese kakvu štetu, lažno predstavlja kao službeno ili vojno lice ili neovlašćeno nosi kakve znake službenog ili vojnog lica,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko izvrši kakvu radnju koju je ovlašćeno da izvrši samo određeno službeno ili vojno lice.

Samovlašće

Član 384

(1) Ko samovlasno pribavlja neko svoje pravo ili pravo za koje smatra da mu pripada,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do šest mjeseci.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno upotrebom sile ili prijetnje,

učinilac će se kazniti zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(3) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno prijetnjom ubistvom ili teškom tjelesnom povredom,

učinilac će se kazniti zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(4) Ko djelo iz st. 1 do 3 ovog člana učini za drugog,

kazniće se kaznom propisanom za to djelo.

(5) Ako je djelo iz stava 1 i stava 4 u vezi sa stavom 1 ovog člana učinjeno na štetu građana, gonjenje se preduzima po privatnoj tužbi.

GLAVA TRIDESET PRVA

KRIVIČNA DJELA PROTIV PRAVOSUĐA

Neprijavljivanje pripremanja krivičnog djela

Član 385

(1) Ko zna da se priprema izvršenje krivičnog djela za koje se po zakonu može izreći pet godina zatvora ili teža kazna, pa u vremenu kad je još bilo moguće spriječiti njegovo izvršenje to ne prijavi, a djelo bude pokušano ili izvršeno,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Ako nije prijavljeno pripremanje krivičnog djela za koje se po zakonu može izreći kazna dugotrajnog zatvora,

učinilac će se kazniti zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(3) Za djelo iz stava 1 ovog člana neće se kazniti lice kojem je učinilac bračni ili vanbračni supružnik, odnosno partner u zajednici života lica istog pola, srodnik po krvi u pravoj liniji, brat ili sestra, usvojilac ili usvojenik, kao i bračni ili vanbračni supružnik, odnosno partner u zajednici života lica istog pola nekog od navedenih lica.

Neprijavljivanje krivičnog djela i učinioca

Član 386

(1) Ko zna da je neko lice učinilo krivično djelo za koje se po zakonu može izreći kazna dugotrajnog zatvora ili zna samo da je takvo djelo učinjeno pa to ne prijavi prije nego što su djelo, odnosno učinilac otkriveni,

kazniće se zatvorom do dvije godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i službeno ili odgovorno lice koje svjesno propusti da prijavi krivično djelo za koje je saznalo u vršenju svoje dužnosti, ako se za to djelo po zakonu može izreći pet godina zatvora ili teža kazna.

(3) Za neprijavljivanje krivičnog djela ili učinioca iz st. 1 i 2 ovog člana neće se kazniti lice kojem je učinilac bračni ili vanbračni supružnik, odnosno partner u zajednici života lica istog pola, srodnik po krvi u pravoj liniji, brat ili sestra, usvojilac ili usvojenik, kao i bračni ili vanbračni supružnik, odnosno partner u zajednici života lica istog pola nekog od navedenih lica, kao i branilac, ljekar ili vjerski ispovjednik učinioca.

Pomoć učiniocu poslije izvršenog krivičnog djela

Član 387

(1) Ko krije učinioca krivičnog djela ili mu prikrivanjem sredstava kojima je djelo učinjeno, tragova ili na drugi način pomaže da ne bude otkriven ili ko krije osuđeno lice ili preduzima druge radnje kojima se ide za tim da se ne izvrši izrečena kazna, mjera bezbjednosti ili da se ne primijene vaspitne mjere upućivanja u vaspitnu ustanovu ili vaspitno-popravni dom,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

(2) Ko pruži pomoć učiniocu krivičnog djela za koje je propisana kazna zatvora preko pet godina,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

(3) Ko pruži pomoć učiniocu krivičnog djela za koje je propisana kazna dugotrajnog zatvora,

kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

(4) Kazna za djelo iz stava 1 ovog člana ne može biti teža ni po vrsti ni po visini od kazne propisane za krivično djelo koje je izvršilo lice kojem je pružena pomoć.

(5) Za djelo iz st. 1 do 3 ovog člana neće se kazniti lice kojem je učinilac bračni ili vanbračni supružnik, odnosno partner u zajednici života lica istog pola, srodnik po krvi u pravoj liniji, brat ili sestra, usvojilac ili usvojenik, kao i bračni ili vanbračni supružnik, odnosno partner u zajednici života lica istog pola nekog od navedenih lica.

Lažno prijavljivanje

Član 388

(1) Ko prijavi određeno lice da je učinilo krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti, a zna da to lice nije učinilac tog djela,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko podmetanjem tragova krivičnog djela ili na drugi način izazove pokretanje krivičnog postupka zbog krivičnog djela za koje se goni po službenoj dužnosti protiv lica za koje zna da nije učinilac tog djela.

(3) Ko sam sebe prijavi da je učinio krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti, iako zna da ga nije učinio,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(4) Kaznom iz stava 3 ovog člana kazniće se i ko prijavi da je učinjeno krivično djelo za koje se goni po službenoj dužnosti, iako zna da to djelo nije učinjeno.

Davanje lažnog iskaza

Član 389

(1) Svjedok, vještak, prevodilac ili tumač, koji da lažan iskaz pred sudom, u disciplinskom, prekršajnom ili upravnom postupku ili u drugom zakonom propisanom postupku,

kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i stranka koja prilikom izvođenja dokaza saslušanjem stranaka u sudskom ili upravnom postupku da lažan iskaz, a na ovom iskazu bude zasnovana odluka donesena u tom postupku.

(3) Ako je lažan iskaz dat u krivičnom postupku,

učinilac će se kazniti zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

(4) Ako su usljed djela iz stava 3 ovog člana nastupile naročito teške posljedice za okrivljenog,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(5) Ako učinilac dobrovoljno opozove lažan iskaz prije nego što se donese konačna odluka,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do tri mjeseca, a može se i osloboditi od kazne.

Sprječavanje dokazivanja

Član 390

(1) Ko svjedoku ili vještaku ili drugom učesniku pred sudom ili drugim državnim organom, ili njegovom članu porodice ili porodične zajednice učini, ponudi ili obeća poklon ili drugu korist ili prema njemu primijeni silu ili prijetnju u namjeri da to lice davanjem lažnog iskaza ili nedavanjem iskaza utiče na ishod postupka,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina

(2) Ko u namjeri da spriječi ili oteža dokazivanje sakrije, uništi, ošteti ili djelimično ili potpuno učini neupotrebljivom tuđu ispravu ili druge predmete koji služe za dokazivanje,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(3) Kaznom iz stava 2 ovog člana kazniće se i ko u namjeri iz stava 2 ovog člana ukloni, uništi, pokvari, pomjeri ili premjesti kakav granični kamen, zemljomjerski znak ili uopšte kakav znak o svojini na nepokretnosti ili o pravu na upotrebu vode ili ko u istoj namjeri ovakav znak lažno postavi.

Povreda tajnosti postupka

Član 391

(1) Ko neovlašćeno otkrije ono što je saznao u sudskom, prekršajnom, upravnom ili drugom zakonom propisanom postupku, a što se po zakonu ne može objaviti ili je odlukom suda ili drugog nadležnog organa proglašeno kao tajna,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko bez dozvole suda objavi tok krivičnog postupka koji se vodi protiv maloljetnika ili odluku koja je u tom postupku donesena ili ko objavi ime maloljetnika protiv kojeg je postupak vođen ili podatke iz kojih se može saznati o kom se maloljetniku radi.

(3) Ko neovlašćeno otkrije podatke o identitetu ili lične podatke lica zaštićenog u krivičnom postupku ili posebnim programom zaštite,

kazniće se zatvorom do tri godine.

(4) Ako su usljed djela iz stava 3 ovog člana nastupile teške posljedice po zaštićeno lice ili je krivični postupak bio onemogućen ili u znatnoj mjeri otežan,

učinilac će se kazniti zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

Pobuna lica lišenih slobode

Član 392

(1) Lica koja su na osnovu zakona lišena slobode koja se skupe u namjeri da se nasilno oslobode ili da zajednički napadnu lica čijem su nadzoru povjerena ili da ih silom ili prijetnjom da će neposredno upotrijebiti silu prinude da učine ili propuste nešto što je protivno njihovoj dužnosti,

kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Učinilac djela iz stava 1 ovog člana koji upotrijebi silu ili prijetnju,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

Bjekstvo lica lišenog slobode

Član 393

Lice lišeno slobode na osnovu zakona koje upotrebom sile protiv nekog lica ili prijetnjom da će neposredno napasti na život ili tijelo pobjegne,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

Omogućavanje bjekstva licu lišenom slobode

Član 394

(1) Ko silom, prijetnjom, obmanom ili na drugi način omogući bjekstvo licu koje je na osnovu zakona lišeno slobode,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

(2) Ako djelo iz stava 1 ovog člana učine više lica udruženo ili je omogućeno bjekstvo više lica,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

Neizvršenje sudske odluke

Član 395

(1) Službeno ili odgovorno lice koje odbije da izvrši pravosnažnu i izvršnu sudsku odluku,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

(2) Ako lice iz stava 1 ovog člana izvrši pravosnažnu i izvršnu sudsku odluku, gonjenje se neće preduzeti, a ako je preduzeto, obustaviće se.

Kršenje zabrane određene izrečenom mjerom bezbjednosti

Član 395a

(1) Ko prekrši zabranu određenu mjerom bezbjednosti izrečenom pravosnažnom sudskom odlukom iz čl. 73, 74, 76, 77a i 77b ovog zakonika ili se ne pridržava izrečene mjere bezbjednosti,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se ko odbije da mu u postupku kontrole izvršenja mjere bezbjednosti izrečene pravosnažnom sudskom odlukom iz člana 77a bude instaliran uređaj za praćenje, ometa ili ukloni uređaj za praćenje ili na drugi način onemogući izvršenje mjere.

Kršenje zabrane određene izrečenom mjerom nadzora

Član 395b

Ko prekrši zabranu ili obavezu određenu mjerom nadzora izrečenu rješenjem suda u krivičnom postupku ili se ne pridržava obaveza naloženih izrečenom mjerom,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

Protivzakonito omogućavanje vršenja određenih poziva, funkcija, dužnosti, poslova i djelatnosti

Član 396

Ko omogući nekom licu vršenje određenih poziva, funkcija, dužnosti, poslova ili djelatnosti iako je znao da je vršenje istih tom licu zabranjeno pravosnažnom odlukom kojom mu je izrečena odgovarajuća mjera bezbjednosti ili zaštitna mjera ili je takva zabrana nastupila kao pravna posljedica osude,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

Ometanje pravde

Član 396a

(1) Ko sudiju, državnog tužioca, njegovog zamjenika, notara ili javnog izvršitelja silom ili prijetnjom ili na drugi način ozbiljno ometa ili spriječi u vršenju dužnosti da donese ili ne donese neku odluku,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(2) Ko prilikom izvršenja djela iz stava 1 ovog člana prijeti upotrebom oružja ili licima iz stava 1 ovog člana nanese laku tjelesnu povredu,

kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

Nadripisarstvo

Član 397

Ko se bez odgovarajuće stručne spreme uz naknadu bavi pružanjem pravne pomoći,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

GLAVA TRIDESET DRUGA

KRIVIČNA DJELA PROTIV JAVNOG REDA I MIRA

Izazivanje panike i nereda

Član 398

(1) Ko prijeti većem broju građana da će izvršiti krivično djelo za koje se može izreći kazna zatvora od pet godina ili teža kazna i time izazove paniku ili značajnije uznemirenje građana,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno putem medija ili drugih sredstava javnog obavještavanja ili sličnih sredstava ili na javnom skupu,

učinilac će se kazniti zatvorom do tri godine.

Nasilničko ponašanje

Član 399

Ko grubim vrijeđanjem ili zlostavljanjem drugog, vršenjem nasilja prema drugom, izazivanjem tuče ili drskim ili bezobzirnim ponašanjem ugrozi spokojstvo građana ili remeti javni red i mir, ukoliko je to izvršeno u grupi ili je nekom licu nanesena laka tjelesna povreda ili je došlo do teškog ponižavanja građana,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

Nasilničko ponašanje na sportskoj priredbi ili javnom skupu

Član 399a

(1) Ko fizički napadne ili se fizički obračunava sa učesnicima sportske priredbe ili javnog skupa, izazove ili vrši nasilje, unese u sportski objekat ili baca na sportski teren, među gledaoce ili učesnike javnog skupa predmete, pirotehnička sredstva ili druge eksplozivne, zapaljive ili štetne supstance koje mogu da izazovu tjelesne povrede ili ugroze zdravlje

učesnika sportske priredbe ili javnog skupa, neovlašćeno uđe na sportski teren ili dio gledališta namijenjen protivničkim navijačima i izazove nasilje, ošteti sportski objekat, njegovu opremu, uređaje i instalacije, svojim ponašanjem ili parolama na sportskoj priredbi ili javnom skupu izaziva nacionalnu, rasnu, vjersku ili drugu mržnju ili netrpeljivost zasnovanu na nekom diskriminatornom osnovu usljed čega dođe do nasilja ili fizičkog obračuna sa učesnicima,

kazniće se zatvorom od šest meseci do pet godina i novčanom kaznom.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko fizički napadne ili se fizički obračunava sa učesnicima sportske priredbe ili javnog skupa, izazove ili vrši nasilje ili ošteti imovinu čija vrijednost prelazi iznos od deset hiljada eura prilikom dolaska ili odlaska sa sportske priredbe ili javnog skupa.

(3) Kolovođa grupe koja izvrši djelo iz st. 1 i 2 ovog člana,

kazniće se zatvorom od tri do dvanaest godina.

(4) Ako je izvršenjem djela iz st. 1 i 2 ovog člana došlo do nereda u kome je nekom licu nanijeta teška tjelesna povreda ili je oštećena imovina čija vrijednost prelazi iznos od četrdeset hiljada eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do deset godina.

(5) Službeno ili odgovorno lice koje prilikom organizovanja sportske priredbe ili javnog skupa ne preduzme mjere obezbjeđenja kako bi se onemogućio ili spriječio nered, pa usljed toga budu ugroženi život ili tijelo većeg broja ljudi ili imovina čija vrijednost prelazi iznos od dvadeset hiljada eura,

kazniće se zatvorom od tri meseca do tri godine i novčanom kaznom.

Dogovor za izvršenje krivičnog djela

Član 400

Ko se sa drugim dogovori da izvrši određeno krivično djelo za koje se može izreći pet godina zatvora ili teža kazna,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

Kriminalno udruživanje

Član 401

(1) Ko organizuje grupu ili drugo udruženje koja ima za cilj vršenje krivičnih djela za koje se može izreći kazna zatvora od jedne godine ili teža kazna,

kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Ako se djelo iz stava 1 ovog člana odnosi na udruženje koje ima za cilj vršenje krivičnih djela za koja se može izreći kazna zatvora od pet godina ili teža kazna,

organizator udruženja će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina, a pripadnik udruženja zatvorom do dvije godine.

(3) Ako se djelo iz stava 1 ovog člana odnosi na udruženje koje ima za cilj vršenje krivičnih djela za koja se može izreći kazna zatvora od petnaest godina,

organizator udruženja će se kazniti zatvorom od dvije do dvanaest godina, a pripadnik udruženja zatvorom do tri godine.

(4) Ako se djelo iz stava 1 ovog člana odnosi na udruženje koje ima za cilj vršenje krivičnih djela za koja se može izreći kazna zatvora od dvadeset godina ili kazna dugotrajnog zatvora,

organizator udruženja će se kazniti zatvorom najmanje deset ili kaznom zatvora od trideset godina, a pripadnik udruženja zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(5) Organizator udruženja iz st. 1 do 4 ovog člana koji otkrivanjem udruženja ili na drugi način spriječi izvršenje krivičnih djela radi čijeg vršenja je udruženje organizovano,

kazniće se zatvorom do tri godine, a može se i osloboditi od kazne.

(6) Pripadnik udruženja iz st. 2, 3 i 4 ovog člana koji otkrije udruženje ili doprinese njegovom otkrivanju može se osloboditi od kazne.

(7) Organizator i pripadnik udruženja koji učini krivično djelo u sastavu udruženja kazniće se i za to krivično djelo.

Stvaranje kriminalne organizacije

Član 401a

(1) Ko organizuje kriminalnu organizaciju koja za cilj ima vršenje krivičnih djela za koja se po zakonu može izreći kazna zatvora od četiri godine ili teža kazna,

kazniće se zatvorom od tri do petnaest godina.

(2) Pripadnik kriminalne organizacije iz stava 1 ovog člana,

kazniće se zatvorom od dvije do deset godina.

(3) Organizator kriminalne organizacije koji otkrivanjem kriminalne organizacije ili na drugi način spriječi izvršenje krivičnih djela radi kojih je organizacija stvorena,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine, a može se i osloboditi od kazne.

(4) Pripadnik kriminalne organizacije koji otkrije kriminalnu organizaciju ili doprinese njenom otkrivanju,

kazniće se zatvorom do jedne godine, a može se i osloboditi od kazne.

(5) Organizator i pripadnik kriminalne organizacije koji učini krivično djelo u sastavu kriminalne organizacije,

kazniće se i za to krivično djelo.

(6) Kriminalnom organizacijom iz stava 1 ovog člana smatra se strukturirano udruženje koje čine tri ili više lica, koje postoji određeni vremenski period i koje djeluje usklađeno radi vršenja jednog ili više krivičnih djela za koja se po zakonu može izreći kazna zatvora od četiri godine ili teža kazna, u cilju pribavljanja, posredno ili neposredno, finansijske ili druge materijalne koristi ili moći.

(7) Strukturirano udruženje, u smislu stava 6 ovog člana, je udruženje koje nije slučajno formirano radi neposrednog izvršenja krivičnog djela i nije potrebno da ima formalno određene uloge svojih članova, kontinuitet članstva ili razvijenu strukturu.

Izrađivanje i nabavljanje oružja i sredstava namijenjenih za izvršenje krivičnog djela

Član 402

(1) Ko oružje, eksplozivne materije, sredstva potrebna za njihovo pravljenje ili otrov za koje zna da su namijenjeni za izvršenje krivičnog djela izrađuje, nabavlja ili drugom omogućava da do njih dođe,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(2) Ko napravi ili drugom ustupi sredstvo za obijanje ili provaljivanje, iako zna da je namijenjeno za izvršenje krivičnog djela,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

Nedozvoljeno držanje i nošenje oružja i eksplozivnih materija

Član 403

(1) Ko neovlašćeno drži vatreno oružje, njegove djelove, municiju ili eksplozivne materije,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(2) Ako je predmet djela iz stava 1 ovog člana vatreno oružje, municija, eksplozivne materije ili na njima zasnovane materije čija je proizvodnja, prodaja, nabavka, zamjena ili držanje zabranjeno građanima ili veća količina oružja, municije ili sredstava ili oružje ili druga sredstva velike razorne moći,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do šest godina.

(3) Ko neovlašćeno nosi predmete iz stava 1 ovog člana,

kazniće se zatvorom od jedne do šest godina.

(4) Ko neovlašćeno nosi predmete iz stava 2 ovog člana,

kazniće se zatvorom od dvije do osam godina.

(5) Ko nosi predmete iz stava 1 ovog člana bez dozvole, iako ima dozvolu da te predmete nabavlja i drži,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do tri godine.

(6) Ko drži predmete iz stava 1 ovog člana sa lažnim, izbrisanim, uklonjenim ili izmijenjenim oznakama,

kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

(7) Ko neovlašćeno nosi predmete iz stava 6 ovog člana,

kazniće se zatvorom od dvije do deset godina.

(8) Ako je djelo iz st. 6 i 7 ovog člana učinjeno u odnosu na predmete iz stava 2 ovog člana,

učinilac će se kazniti zatvorom od tri do dvanaest godina.

(9) Oružje, njegovi djelovi, municija i eksplozivne materije iz st. 1, 2, 6 i 7 ovog člana oduzeće se.

Nedozvoljena proizvodnja oružja i eksplozivnih materija

Član 403a

(1) Ko neovlašćeno proizvodi vatreno oružje, njegove djelove, municiju ili eksplozivne materije ili vrši 3D štampu vatrenog oružja ili njegovih djelova ili učini upotrebljivim deaktivirano vatreno oružje,

kazniće se zatvorom od jedne do osam godina i novčanom kaznom.

(2) Ako je predmet djela iz stava 1 ovog člana vatreno oružje, njegovi djelovi, municija, eksplozivne materije ili na njemu zasnovane materije čija je proizvodnja, prodaja, nabavka, zamjena ili posjedovanje zabranjena ili veća količina oružja, njegovih djelova, municije ili uređaja ili oružja i drugih sredstava velike razorne moći,

učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do dvanaest godina i novčanom kaznom.

(3) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko proizvede vatreno oružje ili njegov glavni dio koji nije obilježen jedinstvenom, trajnom i vidljivom oznakom u skladu sa propisima kojima se uređuje obilježavanje vatrenog oružja

usklađenim sa pravom Evropske unije.

(4) Oružje, njegovi djelovi, municija i eksplozivne materije iz st. 1 i 2 ovog člana oduzeće se, a 3D nacrti će biti oduzeti i trajno izbrisani.

Nedozvoljena trgovina oružjem i eksplozivnim materijama

Član 403b

(1) Ko neovlašćeno prodaje ili nudi na prodaju ili radi prodaje kupuje, drži ili prenosi ili posreduje u prodaji ili kupovini ili na drugi način neovlašćeno stavlja u promet vatreno oružje, njegove djelove, municiju ili eksplozivne materije,

kazniće se zatvorom od jedne do osam godina i novčanom kaznom.

(2) Ko u namjeri vršenja djela iz stava 1 ovog člana unosi ili iznosi iz Crne Gore ili prenosi preko teritorije Crne Gore vatreno oružje, njegove djelove, municiju ili eksplozivne materije,

kazniće se zatvorom od dvije do deset godina i novčanom kaznom.

(3) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko prodaje, kupuje radi prodaje, prenosi, uvozi, izvozi ili na drugi način stavlja u promet vatreno oružje ili njegov glavni dio koji nije obilježen jedinstvenom, trajnom i vidljivom oznakom u skladu sa propisima kojima se uređuje obilježavanje vatrenog oružja usklađenim sa pravom Evropske unije.

(4) Ako je učinilac djela iz st. 1, 2 i 3 ovog člana organizovao mrežu preprodavaca ili posrednika,

kazniće se zatvorom od tri do petnaest godina i novčanom kaznom.

(5) Kaznom iz stava 3 ovog člana kazniće se učinilac ako je predmet djela iz st. 1, 2 i 3 ovog člana vatreno oružje, municija, eksplozivne materije ili na njima zasnovane materije čija je proizvodnja, prodaja, nabavka, zamjena ili držanje građanima zabranjeno ili veća količina oružja, municije ili sredstava ili oružja i drugih sredstava velike razorne moći ili je oružje neobilježeno ili nije pravilno označeno.

(6) Ako učinilac djela iz st. 1 do 4 ovog člana otkrije od koga je nabavljeno vatreno oružje, njegovi djelovi, municija ili eksplozivne materije, može se osloboditi od kazne.

(7) Oružje, njegovi djelovi, municija i eksplozivne materije iz st 1, 2, 3 i 5 ovog člana oduzeće se.

Falsifikovanje i uklanjanje oznaka sa oružja i eksplozivnih materija

Član 403c

(1) Ko izbriše, ukloni, izmijeni ili stavi lažne oznake na vatreno oružje, njegove glavne djelove, municiju ili eksplozivne materije,

kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

(2) Ako je predmet djela iz stava 1 ovog člana vatreno oružje, municija, eksplozivne materije ili na njima zasnovane materije čija je proizvodnja, prodaja, nabavka, zamjena ili posjedovanje zabranjeno građanima, ili veća količina oružja, municije ili sredstava ili oružja i drugih sredstava velike razorne moći,

učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do deset godina.

(3) Oružje, njegovi djelovi, municija i eksplozivne materije iz st. 1 i 2 ovog člana oduzeće se.

Učestvovanje u grupi koja izvrši krivično djelo

Član 404

(1) Ko učestvuje u grupi ljudi koja zajedničkim djelovanjem liši života neko lice ili mu nanese tešku tjelesnu povrednu, izvrši paljevinu, ošteti imovinu čija vrijednost prelazi iznos od dvadeset hiljada eura ili učini drugo krivično djelo za koje se može izreći pet godina zatvora ili teža kazna ili koja pokuša da izvrši neko od tih djela,

kazniće se za samo učestvovanje zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

(2) Kolovođa grupe koja izvrši djelo iz stava 1 ovog člana,

kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

Nedozvoljen prelaz državne granice i krijumčarenje ljudi

Član 405

(1) Ko bez propisane dozvole pređe ili pokuša da pređe granicu Crne Gore, naoružan ili upotrebom nasilja,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine i novčanom kaznom.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se stranac koji nema dozvolu za boravak u Crnoj Gori, ako se naoružan ili upotrebom nasilja zadržava na njenoj teritoriji ili se opire zakonitom udaljenju iz Crne Gore.

(3) Ko strance koji nemaju dozvolu za ulazak u Crnu Goru ili boravak u njoj nezakonito prebacuje na teritoriju Crne Gore, prevozi ih po Crnoj Gori ili im pomaže u skrivanju, ili ko jednog ili više takvih stranaca, u namjeri pribavljanja imovinske koristi za sebe ili za drugoga, nezakonito prebaci preko granice ili teritorije Crne Gore, prevozi ih po Crnoj Gori ili omogući nezakonit boravak,

kazniće se zatvorom od tri do deset godina i novčanom kaznom.

(4) Kaznom iz stava 3 ovog člana kazniće se službeno lice koje omogući strancu nezakonit ulazak na teritoriju Crne Gore ili nezakonit boravak u Crnoj Gori.

(5) Ko vrbuje ili okuplja ljude radi nezakonitog preseljavanja, nabavlja im lažna dokumenta ili organizuje prevoz ili na drugi način organizuje nezakonito preseljavanje, ili organizuje preseljavanje dovođenjem u zabludu nadležnih organa u pogledu prave namjere ulaska na teritoriju Crne Gore,

kazniće se zatvorom od tri do deset godina i novčanom kaznom.

(6) Ako izvršenjem djela iz st. 3, 4 ili 5 ovog člana učinilac sebi ili drugome pribavi nesrazmjernu imovinsku korist ili obezbijedi radnu snagu bez pravnog osnova ili nekoga izloži opasnosti po život ili zdravlje, ili ako takva djela učini kao član kriminalne organizacije,

kazniće se zatvorom od tri do petnaest godina i novčanom kaznom.

(7) St. 1 do 6 ovog člana primjenjuju se i na krivična djela učinjena u inostranstvu, ako je država u kojoj su učinjena, kao i Crna Gora, prihvatila zajedničku međunarodnopravnu obavezu sprečavanja takvih krivičnih djela, bez obzira na to gdje su učinjena, i koja je ta djela u svom zakonu adekvatno i na isti način definisala kao krivična djela.

(8) Ako je krivično djelo učinjeno na teritoriji Evropske unije, državljani njenih članica se prilikom primjene st. 2 do 5 ovog člana ne smatraju strancima.

(9) Sredstva namijenjena ili upotrijebljena za izvršenje djela iz st. 1 do 6 ovog člana, oduzeće se.

Zloupotreba znaka za pomoć i znaka za opasnost

Član 406

Ko zloupotrijebi znak za pomoć ili znak za opasnost ili neosnovano pozove u pomoć i time izazove preduzimanje nepotrebnih mjera državnih organa, protivpožarne ili druge nadležne organizacije ili izazove poremećaj u saobraćaju,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do šest mjeseci.

Neovlašćeno organizovanje igara na sreću

Član 407

(1) Ko bez odobrenja nadležnog organa priređuje igre na sreću,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina i novčanom kaznom.

(2) Ko se neovlašćeno bavi prodajom srećaka ili prijemom uplata za igre na sreću organizovane u inostranstvu,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine i novčanom kaznom.

(3) Organizator igre na sreću ili učesnik u igri iz stava 1 ovog člana koji se posluži obmanom,

kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

(4) Sredstva namijenjena ili upotrijebljena za izvršenje djela iz st. 1 do 3 ovog člana, kao i novac i drugi predmeti koji služe u igri na sreću, oduzeće se.

Neovlašćeno bavljenje određenim zanimanjem

Član 408

Ko se neovlašćeno i za nagradu bavi određenim zanimanjem za čije obavljanje je po zakonu ili drugim propisima donijetim na osnovu zakona potrebna dozvola nadležnog organa, odnosno nadležnog subjekta,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

Neovlašćeno posjedovanje i korišćenje radio i televizijske stanice

Član 409

Ko protivno propisima o sistemu veza posjeduje ili koristi radio ili televizijsku stanicu,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

Povreda leša

Član 410

Ko neovlašćeno iskopa, odnese, sakrije ili uništi leš, dio leša ili pepeo ili druge posmrtne ostatke mrtvog,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

Povreda groba

Član 411

(1) Ko neovlašćeno prekopa, razruši, ošteti ili grubo povrijedi grob ili drugo mjesto u kojem se umrli sahranjuje,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko neovlašćeno uništi, ošteti ili ukloni ili grubo povrijedi spomenik ili drugo spomen-obilježje umrlom licu.

(3) Ako su djelom iz st. 1 i 2 ovog člana ostvarena obilježja nekog težeg krivičnog djela, učinilac će se kazniti za to djelo.

Povreda i nedozvoljeno podizanje spomen obilježja

Član 411a

Ko ošteti, uništi, neovlašćeno izmijeni, doradi, izmjesti, zamijeni ili ukloni spomenobilježje, ili podigne ili organizuje podizanje spomen-obilježja čije podizanje nije dozvoljeno,

kazniće se zatvorom od jedne do tri godine.

GLAVA TRIDESET TREĆA

KRIVIČNA DJELA PROTIV PRAVNOG SAOBRAĆAJA

Falsifikovanje isprave

Član 412

(1) Ko napravi lažnu ili izda neistinitu ispravu ili preinači pravu ispravu u namjeri da se takva isprava upotrijebi kao prava ili ko takvu lažnu ili neistinitu ispravu upotrijebi kao pravu ili je nabavi radi upotrebe,

kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno u pogledu javne isprave, testamenta, mjenice, čeka, javne ili službene knjige ili druge knjige koja se mora voditi na osnovu zakona,

učinilac će se kazniti zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

(3) Za pokušaj djela iz stava 1 ovog člana kazniće se.

Posebni slučajevi falsifikovanja isprave

Član 413

Smatraće se da čini djelo falsifikovanja isprave i kazniće se po članu 412 ovog zakonika:

1) ko hartiju, blanket ili drugi predmet na kojem je neko lice stavilo svoj potpis neovlašćeno popuni izjavom koja ima vrijednost za pravne odnose;

2) ko drugog obmane o sadržaju isprave i ovaj stavi svoj potpis na tu ispravu, smatrajući da se potpisuje pod drugu ispravu ili pod drugi sadržaj;

3) ko ispravu izda u ime drugog lica bez njegovog ovlašćenja ili u ime lica koje ne postoji;

4) ko kao izdavalac isprave uz svoj potpis stavi da ima položaj ili čin ili zvanje iako nema takav položaj, čin ili zvanje, a ovo ima bitni uticaj na dokaznu snagu isprave;

5) ko ispravu načini na taj način što neovlašćeno upotrijebi pravi pečat ili znak.

Falsifikovanje službene isprave

Član 414

(1) Službeno lice koje u službenu ispravu, knjigu ili spis unese neistinite podatke ili ne unese važan podatak ili svojim potpisom, odnosno službenim pečatom ovjeri službenu ispravu, knjigu ili spis sa neistinitom sadržinom ili koje svojim potpisom, odnosno službenim pečatom omogući pravljenje službene isprave, knjige ili spisa sa neistinitom sadržinom,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i službeno lice koje neistinitu službenu ispravu, knjigu ili spis upotrijebi u službi kao da su istiniti, ili koje službenu ispravu, knjigu ili spis uništi, prikrije, u većoj mjeri ošteti ili na drugi način učini neupotrebljivom.

(3) Odgovorno lice u privrednom društvu, ustanovi ili drugom subjektu koje učini djelo iz st. 1 i 2 ovog člana kazniće se kaznom propisanom za to djelo.

Navođenje na ovjeravanje neistinitog sadržaja

Član 415

(1) Ko dovođenjem u zabludu navede nadležni organ da u javnoj ispravi, zapisniku ili knjizi ovjeri štogod neistinito što

može da služi kao dokaz u pravnom saobraćaju,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko ovakvu ispravu, zapisnik ili knjigu upotrijebi iako zna da su neistiniti.

(3) Ko u namjeri da prikrije stvarnog vlasnika ne unese u Registar stvarnih vlasnika podatke o stvarnom vlasniku ili unese netačan podatak kao tačan, promijeni ili izbriše tačan podatak o stvarnom vlasniku,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

GLAVA TRIDESET ČETVRTA

KRIVIČNA DJELA PROTIV SLUŽBENE DUŽNOSTI

Zloupotreba službenog položaja

Član 416

(1) Službeno lice koje protivpravnim iskorišćavanjem svog službenog položaja ili ovlašćenja, prekoračenjem granica svog službenog ovlašćenja ili nevršenjem svoje službene dužnosti pribavi sebi ili drugom korist, drugom nanese štetu ili teže povrijedi prava drugog,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(2) Ako je izvršenjem djela iz stava 1 ovog člana pribavljena imovinska korist u iznosu preko tri hiljade eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(3) Ako vrijednost pribavljene imovinske koristi prelazi iznos od trideset hiljada eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do dvanaest godina.

Nesavjestan rad u službi

Član 417

(1) Službeno lice koje kršenjem zakona ili drugih propisa ili opštih akata, propuštanjem dužnosti nadzora ili na drugi način očigledno nesavjesno postupa u vršenju službe, iako je bilo svjesno ili je bilo dužno i moglo biti svjesno da usljed toga može nastupiti teža povreda prava drugog ili imovinska šteta, pa takva povreda, odnosno šteta u iznosu koji prelazi tri hiljade eura i nastupi,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do tri godine.

(2) Ako je usljed djela iz stava 1 ovog člana došlo do teške povrede prava drugog ili je nastupila imovinska šteta u iznosu koji prelazi trideset hiljada eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(3) Odgovorno lice u ustanovi ili drugom subjektu, osim onih koje se bave privrednom djelatnošću, koje učini djelo iz st. 1 i 2 ovog člana, kazniće se kaznom propisanom za to djelo.

Protivzakonita naplata i isplata

Član 418

Službeno lice koje od nekog naplati nešto što ovaj nije dužan da plati ili naplati više nego što je dužan da plati ili koje pri isplati ili predaji kakvih stvari manje isplati, odnosno preda,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do tri godine.

Prevara u službi

Član 419

(1) Službeno lice koje u vršenju službe u namjeri da sebi ili drugom pribavi protivpravnu imovinsku korist podnošenjem lažnih obračuna ili na drugi način dovede u zabludu ovlašćeno lice da izvrši nezakonitu isplatu,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(2) Ako je djelom iz stava 1 ovog člana pribavljena imovinska korist u iznosu koji prelazi tri hiljade eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(3) Ako je djelom iz stava 1 ovog člana pribavljena imovinska korist u iznosu koji prelazi trideset hiljada eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do deset godina.

(4) Ako je djelo iz st. 1 do 3 ovog člana učinjeno na štetu finansijskih interesa Evropske unije, učinilac će se kazniti kaznom propisanom za to djelo.

Pronevjera

Član 420

(1) Ko u namjeri da sebi ili drugom pribavi protivpravnu imovinsku korist prisvoji novac, hartije od vrijednosti ili druge stvari koje su mu povjerene u službi ili na radu u državnom organu, ustanovi ili drugom subjektu koji se ne bavi privrednim poslovanjem,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(2) Ako je djelom iz stava 1 ovog člana pribavljena imovinska korist u iznosu koji prelazi tri hiljade eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(3) Ako je djelom iz stava 1 ovog člana pribavljena imovinska korist u iznosu koji prelazi trideset hiljada eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do deset godina.

(4) Ako je djelo iz st. 1 do 3 ovog člana učinjeno na štetu finansijskih interesa Evropske unije, učinilac će se kazniti kaznom propisanom za to djelo.

Posluga

Član 421

Ko se neovlašćeno posluži novcem, hartijom od vrijednosti ili drugim stvarima koje su mu povjerene u službi ili na radu u državnom organu, privrednom društvu, ustanovi ili drugom subjektu ili radnji ili ove stvari drugom neovlašćeno da na poslugu,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

Sitna prevara u službi, pronevjera i posluga

Član 421a

(1) Ko učini sitnu prevaru u službi, pronevjeru ili poslugu,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Prevara u službi, pronevjera i posluga smatraju se sitnim ako visina nezakonite isplate, vrijednost pribavljene protivpravne imovinske koristi ili vrijednost pronevjerenih stvari ili stvari kojom se učinilac poslužio ne prelazi iznos od stopedeset eura, a u namjeri da pribavi malu imovinsku korist.

Protivzakoniti uticaj

Član 422

(1) Ko neposredno ili preko trećeg lica zahtijeva ili primi mito ili prihvati obećanje mita za sebe ili drugog da korišćenjem svog službenog ili društvenog položaja ili stvarnog ili pretpostavljenog uticaja posreduje da se izvrši ili ne izvrši neka službena radnja,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(2) Ko koristeći svoj službeni ili društveni položaj ili stvarni ili pretpostavljeni uticaj posreduje ili se obaveže da će posredovati da se izvrši službena radnja koja se ne bi smjela izvršiti ili da se ne izvrši službena radnja koja bi se morala izvršiti,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(3) Ako je za posredovanje iz stava 2 ovog člana primljeno mito,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(4) Primljeno mito oduzeće se.

Navođenje na protivzakoniti uticaj

Član 422a

(1) Ko neposredno ili preko trećeg lica službenom ili drugom licu da, ponudi ili obeća mito za sebe ili drugog da korišćenjem svog službenog ili društvenog položaja ili stvarnog ili pretpostavljenog uticaja posreduje da se izvrši ili ne izvrši neka službena radnja,

kazniće se zatvorom do dvije godine.

(2) Ko neposredno ili preko trećeg lica službenom ili drugom licu da, ponudi ili obeća mito za sebe ili drugog da korišćenjem svog službenog ili društvenog položaja ili stvarnog ili pretpostavljenog uticaja posreduje da se izvrši službena radnja koja se ne bi smjela izvršiti ili da se ne izvrši službena radnja koja bi se morala izvršiti,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(3) Učinilac djela iz st. 1 i 2 ovog člana koji je prijavio djelo prije nego što je saznao da je ono otkriveno može se osloboditi od kazne.

(4) Dato mito oduzeće se.

Primanje mita

Član 423

(1) Službeno lice koje neposredno ili posredno zahtijeva ili primi mito ili koje prihvati obećanje mita za sebe ili drugog da izvrši službenu ili drugu radnju koju ne bi smjelo izvršiti ili da ne izvrši službenu ili drugu radnju koju bi moralo izvršiti,

kazniće se zatvorom od dvije do dvanaest godina.

(2) Službeno lice koje neposredno ili posredno zahtijeva ili primi mito ili koje prihvati obećanje mita za sebe ili drugog da izvrši službenu ili drugu radnju koju bi moralo izvršiti ili da ne izvrši službenu ili drugu radnju koju ne bi smjelo izvršiti,

kazniće se zatvorom od dvije do osam godina.

(3) Službeno lice koje izvrši djelo iz st. 1 ili 2 ovog člana u vezi sa otkrivanjem krivičnog djela, pokretanjem ili vođenjem krivičnog postupka, izricanjem ili izvršenjem krivične sankcije,

kazniće se zatvorom od tri do petnaest godina.

(4) Ako je djelo iz st. 1 ili 2 ovog člana učinjeno na štetu finansijskih interesa Evropske unije, učinilac će se kazniti kaznom propisanom za to djelo.

(5) Službeno lice koje poslije izvršenja, odnosno neizvršenja službene ili druge radnje iz st. 1, 2 i 3 ovog člana, a u vezi sa njom, zahtijeva ili primi mito,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(6) Ako odgovorno ili drugo lice u ustanovi ili drugom subjektu koji se ne bavi privrednim poslovanjem učini djelo iz st. 1, 2 i 5 ovog člana,

kazniće se kaznom propisanom za to djelo.

(7) Primljeno mito oduzeće se.

Davanje mita

Član 424

(1) Ko službenom licu neposredno ili posredno da, ponudi ili obeća mito za njega ili drugog da službeno lice izvrši službenu ili drugu radnju koju ne bi smjelo izvršiti ili da ne izvrši službenu ili drugu radnju koju bi moralo izvršiti ili ko posreduje u ovakvom davanju mita službenom licu,

kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

(2) Ko službenom licu neposredno ili posredno da, ponudi ili obeća mito za njega ili drugog da službeno lice izvrši službenu ili drugu radnju koju bi moralo izvršiti ili da ne izvrši službenu ili drugu radnju koju ne bi smjelo izvršiti ili ko posreduje u ovakvom davanju mita službenom licu,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(3) Ako je djelo iz st. 1 ili 2 ovog člana učinjeno na štetu finansijskih interesa Evropske unije, učinilac će se kazniti kaznom propisanom za to djelo.

(4) Učinilac djela iz st. 1 i 2 ovog člana koji je prijavio djelo prije nego što je saznao da je ono otkriveno može se osloboditi od kazne.

(5) Odredbe st. 1, 2 i 3 ovog člana primjenjuju se i kad je mito dato, ponuđeno ili obećano odgovornom ili drugom licu u ustanovi ili drugom subjektu koji se ne bavi privrednim poslovanjem.

Odavanje službene tajne

Član 425

- brisan -

Nezakonito bogaćenje u vezi sa vršenjem javne funkcije

Član 425a

(1) Ko za vrijeme vršenja javne funkcije, odnosno za vrijeme trajanja obaveza u vezi sa vršenjem javne funkcije stiče, prenosi ili prikriva imovinu koja je u očiglednoj nesrazmjeri sa njegovim zakonitim prihodima i čija vrijednost prelazi iznos od pedeset hiljada eura,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(2) Ako vrijednost imovine iz stava 1 ovog člana prelazi iznos od sto hiljada eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(3) Ako je imovina iz st. 1 i 2 ovog člana stečena, prenesena ili je njom raspolagano preko lica povezanih sa javnim funkcionerom, smatraće se da je stečena u njegovu korist, osim ako se dokaže suprotno.

(4) Imovina iz st. 1 i 2 ovog člana oduzeće se.

GLAVA TRIDESET PETA

KRIVIČNA DJELA PROTIV ČOVJEČNOSTI I DRUGIH DOBARA ZAŠTIĆENIH MEĐUNARODNIM PRAVOM

Genocid

Član 426

Ko u namjeri da potpuno ili djelimično uništi neku nacionalnu, etničku, rasnu ili vjersku grupu naredi da se vrše ubistva ili teške povrede tijela ili teško narušavanje fizičkog ili duševnog zdravlja članova grupe ili da se grupa stavi u takve životne uslove koji dovode do potpunog ili djelimičnog istrebljenja grupe ili da se primijene mjere kojima se sprječava rađanje između pripadnika grupe ili da se vrši prinudno preseljavanje djece u drugu grupu ili ko u istoj namjeri izvrši neko od navedenih djela,

kazniće se zatvorom najmanje osam godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

Zločin protiv čovječnosti

Član 427

Ko kršeći pravila međunarodnog prava, u okviru šireg ili sistematskog napada uperenog protiv civilnog stanovništva, naredi: vršenje ubistava; stavljanje stanovništva ili jednog njegovog dijela u takve životne uslove koji vode njihovom potpunom ili djelimičnom istrebljenju; porobljavanje; prinudno preseljavanje; mučenje; silovanje; prinuđavanje na prostituciju; prisiljavanje na trudnoću ili sterilisanje radi promjene etničkog sastava stanovništva; proganjanje ili protjerivanje na političkoj, vjerskoj, rasnoj, nacionalnoj, etničkoj, kulturnoj, polnoj ili kakvoj drugoj osnovi; zatvaranje ili otmicu lica bez davanja informacija o tome kako bi im se uskratila pravna zaštita; ugnjetavanje rasne grupe ili uspostavljanje dominacije jedne takve grupe nad drugom; ili druge slične nehumane postupke kojima se namjerno prouzrokuju teške patnje ili ozbiljno ugrožava zdravlje ili ko izvrši neko od navedenih djela,

kazniće se zatvorom najmanje pet godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

Ratni zločin protiv civilnog stanovništva

Član 428

(1) Ko kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme rata, oružanog sukoba ili okupacije naredi da se izvrši napad na civilno stanovništvo, naselje, pojedina civilna lica, lica onesposobljena za borbu ili na pripadnike ili objekte humanitarnih organizacija ili mirovnih misija; napad bez izbora cilja kojim se pogađa civilno stanovništvo ili civilni objekti koji su pod posebnom zaštitom međunarodnog prava; napad na vojne ciljeve za koji se znalo da će prouzrokovati stradanje civilnog stanovništva ili nanošenje štete civilnim objektima koje je u očiglednoj nesrazmjeri sa očekivanim vojnim učinkom; da se prema civilnom stanovništvu vrše tjelesne povrede, mučenja, nečovječna postupanja, biološki, medicinski ili drugi naučni eksperimenti, uzimanje tkiva ili organa radi transplantacije ili da se vrše druge radnje kojima se narušava zdravlje ili nanose velike patnje ili naredi raseljavanje ili preseljavanje ili prisilno odnarodnjavanje ili prevođenje u drugu vjeru; prisiljavanje na prostituciju ili silovanje; primjenjivanje mjera zastrašivanja i terora, uzimanje talaca, kolektivno kažnjavanje, protivpravna lišavanja slobode i zatvaranja; lišavanje prava na pravilno i nepristrasno suđenje; proglašenje prava i radnji državljana neprijateljske strane zabranjenim, suspendovanim ili nedopuštenim u sudskom postupku; prisiljavanje na službu u oružanim snagama neprijateljske sile ili u njenoj obavještajnoj službi ili administraciji; prisiljavanje na službu u oružanim snagama lica mlađeg od osamnaest godina; prisiljavanje na prinudni rad; izgladnjavanje stanovništva; protivpravno oduzimanje, prisvajanje ili uništavanje imovine stanovništva u velikim razmjerama koje nije opravdano vojnim potrebama; uzimanje protivpravne i nesrazmjerno velike kontribucije i rekvizicije; smanjenje vrijednosti domaćeg novca ili protivpravno izdavanje novca ili ko izvrši neko od navedenih djela,

kazniće se zatvorom najmanje pet godina.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko, kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme rata, oružanog sukoba ili okupacije, naredi: da se izvrši napad na objekte posebno zaštićene međunarodnim pravom i objekte i postrojenja sa opasnom snagom kao što su brane, nasipi i nuklearne elektrane; da se gađaju civilni objekti koji su pod posebnom zaštitom međunarodnog prava, nebranjena mjesta i demilitarizovane zone; dugotrajno i velikih razmjera oštećenje životne sredine koje može da šteti zdravlju ili opstanku stanovništva ili ko izvrši neko od navedenih djela.

(3) Ko za vrijeme rata, oružanog sukoba ili okupacije naredi da se prema civilnom stanovništvu vrše ubistva ili ko takvo djelo izvrši,

kazniće se zatvorom najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

(4) Ko, kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme rata, oružanog sukoba ili okupacije, kao okupator, naredi ili izvrši preseljenje djelova svog civilnog stanovništva na okupiranu teritoriju,

kazniće se zatvorom najmanje pet godina.

(5) Ko prijeti izvršenjem jednog ili više djela iz st. 1 i 2 ovog člana,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

Ratni zločin protiv ranjenika i bolesnika

Član 429

(1) Ko, kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme rata ili oružanog sukoba, naredi da se prema ranjenicima, bolesnicima, brodolomnicima ili sanitetskom ili vjerskom osoblju vrše tjelesne povrede, mučenja, nečovječna postupanja, biološki, medicinski ili drugi naučni eksperimenti, uzimanje tkiva ili organa radi transplantacije ili druge radnje kojima se narušava zdravlje ili nanose velike patnje ili naredi protivzakonito uništavanje ili prisvajanje u velikim razmjerama materijala, sredstava sanitetskog transporta i zaliha sanitetskih ustanova ili jedinica koje nije opravdano vojnim potrebama ili ko izvrši neko od navedenih djela,

kazniće se zatvorom najmanje pet godina.

(2) Ko za vrijeme rata, oružanog sukoba ili okupacije naredi da se prema ranjenicima ili bolesnicima vrše ubistva ili ko takvo djelo izvrši,

kazniće se zatvorom najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika

Član 430

(1) Ko, kršeći pravila međunarodnog prava, naredi da se prema ratnim zarobljenicima vrše tjelesne povrede, mučenja, nečovječna postupanja, biološki, medicinski ili drugi naučni eksperimenti, uzimanje tkiva ili organa radi transplantacije ili da se vrše druge radnje kojima se narušava zdravlje ili nanose velike patnje ili naredi prisiljavanje na vršenje službe u oružanim snagama neprijatelja ili lišavanje prava na pravilno i nepristrasno suđenje; ili ko izvrši neko od navedenih djela,

kazniće se zatvorom najmanje pet godina.

(2) Ko za vrijeme rata, oružanog sukoba ili okupacije naredi da se prema ratnim zarobljenicima vrše ubistva ili ko takvo djelo izvrši,

kazniće se zatvorom najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

Organizovanje i podsticanje na izvršenje genocida i ratnih zločina

Član 431

(1) Ko se sa drugim dogovori da izvrši neko od krivičnih djela iz čl. 426 do 430 ovog zakonika,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(2) Ko organizuje grupu radi vršenja krivičnih djela iz stava 1 ovog člana,

kazniće se zatvorom od pet do petnaest godina.

(3) Ko postane pripadnik grupe iz stava 1 ovog člana,

kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

(4) Učinilac djela iz st. 1 i 3 ovog člana koji otkrije dogovor ili grupu prije nego što je u njenom sastavu ili za nju učinio krivično djelo, odnosno učinilac djela iz stava 2 ovog člana, koji spriječi izvršenje djela iz stava 1 ovog člana može se blaže kazniti.

(5) Ko poziva ili podstiče na izvršenje krivičnih djela iz čl. 426 do 430 ovog zakonika, kazniće se zatvorom od dvije do deset godina.

Upotreba nedozvoljenih sredstava borbe

Član 432

(1) Ko za vrijeme rata ili oružanog sukoba naredi da se upotrijebe borbena sredstva ili način borbe koji su zabranjeni pravilima međunarodnog prava ili ih sam upotrijebi,

kazniće se zatvorom od dvije do deset godina.

(2) Ako je usljed djela iz stava 1 ovog člana poginulo više lica,

učinilac će se kazniti zatvorom najmanje pet godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

(3) Ko poziva na upotrebu ili priprema upotrebu borbenih sredstava ili načina borbe iz stava 1 ovog člana,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

Nedozvoljena proizvodnja oružja čija je upotreba zabranjena

Član 433

(1) Ko protivno zakonu, drugim propisima ili pravilima međunarodnog prava proizvodi, kupuje, prodaje, uvozi, izvozi ili na drugi način nabavlja ili daje drugom, drži ili prevozi oružje čija je proizvodnja ili upotreba zabranjena ili sredstava za njegovu proizvodnju,

kazniće se zatvorom od jedne do pet godina.

(2) Službeno ili odgovorno lice koje naredi ili omogući da pravno lice vrši djelatnosti predviđene u stavu 1 ovog člana,

kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

Protivpravno ubijanje i ranjavanje neprijatelja

Član 434

(1) Ko, kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme rata ili oružanog sukoba, ubije ili rani neprijatelja koji je odložio oružje ili se bezuslovno predao ili nema sredstava za odbranu,

kazniće se zatvorom od jedne do petnaest godina.

(2) Ako je ubistvo iz stava 1 ovog člana izvršeno na podmukao način ili iz niskih pobuda,

učinilac će se kazniti zatvorom najmanje deset godina.

(3) Ako je ubistvo iz stava 1 ovog člana izvršeno na svirep način ili iz koristoljublja ili ako je ubijeno više lica,

učinilac će se kazniti zatvorom najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

(4) Kaznom iz stava 3 ovog člana kazniće se i ko kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme rata ili oružanog sukoba naredi da u borbi ne smije biti preživjelih pripadnika neprijatelja ili vodi borbu protiv neprijatelja na toj osnovi.

Protivpravno oduzimanje stvari od ubijenih

Član 435

(1) Ko naredi da se protivpravno oduzimaju stvari od ubijenih ili ranjenih na bojištu ili ko vrši takvo oduzimanje,

kazniće se zatvorom od jedne do pet godina.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno na svirep način ili ako vrijednost oduzetih stvari prelazi iznos od tri hiljade eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(3) Ako vrijednost stvari iz stava 1 ovog člana prelazi iznos od trideset hiljada eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do deset godina.

Povreda parlamentara

Član 436

Ko kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme rata ili oružanog sukoba vrijeđa, zlostavlja ili zadrži parlamentara ili njegovu pratnju ili im spriječi povratak ili na drugi način povrijedi njihovu neprikosnovenost ili naredi da se takva djela vrše,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

Surovo postupanje s ranjenicima, bolesnicima i ratnim zarobljenicima

Član 437

Ko, kršeći pravila međunarodnog prava, surovo postupa s ranjenicima, bolesnicima ili ratnim zarobljenicima ili onemogućava ili sprječava da koriste prava koja im po tim pravilima pripadaju ili naredi da se takva djela vrše,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

Neopravdano odlaganje repatrijacije ratnih zarobljenika

Član 438

Ko, kršeći pravila međunarodnog prava, posle završenog rata ili oružanog sukoba, neopravdano odlaže repatrijaciju ratnih zarobljenika ili civilnih lica ili naredi takvo odlaganje,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

Uništavanje kulturnih dobara

Član 439

(1) Ko, kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme rata ili oružanog sukoba, uništava ili koristi u vojne svrhe kulturne ili istorijske spomenike ili druga kulturna dobra ili vjerske objekte ili ustanove ili objekte koji su namijenjeni nauci, umjetnosti, vaspitanju ili humanitarnim ciljevima ili prisvoji pokretno kulturno dobro ili naredi da se takva djela vrše,

kazniće se zatvorom od tri do petnaest godina.

(2) Ako je radnjom iz stava 1 ovog člana uništen objekat koji je kao kulturno dobro pod posebnom zaštitom međunarodnog prava,

učinilac će se kazniti zatvorom od pet do petnaest godina.

Nepreduzimanje mjera za sprječavanje vršenja krivičnih djela protiv čovječnosti i drugih dobara zaštićenih međunarodnim pravom

Član 440

(1) Vojni zapovjednik ili lice koje faktički vrši ovu funkciju ili pretpostavljeno civilno lice, koje znajući da snage kojima komanduje ili koje kontroliše pripremaju ili su započele vršenje krivičnog djela iz čl. 426 do 430, člana 432, čl. 434 do 437 i člana 439 ovog zakonika ne preduzme neophodne mjere koje je mogao i bio dužan da preduzme za sprječavanje izvršenja djela, pa usljed toga dođe do izvršenja tog djela,

kazniće se zatvorom od dvije do deset godina.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i vojni zapovjednik ili lice koje faktički vrši ovu funkciju ili pretpostavljeno civilno lice koje ne preduzme potrebne mjere da se kazni podređeni koji je izvršio neko od krivičnih djela iz čl. 426 do 430, člana 432, čl. 434 do 437 i člana 439 ovog zakonika.

(3) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz nehata,

učinilac će se kazniti zatvorom do tri godine.

Zloupotreba međunarodnih znakova

Član 441

(1) Ko zloupotrijebi ili neovlašćeno nosi zastavu ili znak Organizacije ujedinjenih nacija ili zastavu ili znak Crvenog krsta ili znake koji njima odgovaraju ili druge međunarodno priznate znake kojima se obilježavaju određeni objekti radi zaštite od vojnih operacija ili naredi da se takva djela vrše,

kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Ko djelo iz stava 1 ovog člana učini u zoni ratnih operacija,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

Zločin agresije

Član 442

(1) Ko poziva ili podstiče na vršenje akta agresije,

kazniće se zatvorom od dvije do dvanaest godina.

(2) Ko naredi vršenje akta agresije ili učestvuje u donošenju odluke da se izvrši akt agresije,

kazniće se zatvorom najmanje deset godina ili kaznom zatvora od četrdeset godina.

(3) Ko priprema djelo iz stava 2 ovog člana,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

Rasna i druga diskriminacija

Član 443

(1) Ko zbog nacionalne ili etničke pripadnosti, pripadnosti rasi ili vjeroispovijesti ili zbog odsustva te pripadnosti ili zbog razlika u pogledu političkog ili drugog ubjeđenja, pola, jezika, obrazovanja, društvenog položaja, socijalnog porijekla, seksualne orijentacije, rodnog identiteta, invaliditeta, imovnog stanja ili nekog drugog ličnog svojstva krši osnovna ljudska prava i slobode zajamčena opšteprihvaćenim pravilima međunarodnog prava i potvrđenim međunarodnim ugovorima od strane Crne Gore,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se ko vrši proganjanje organizacija ili pojedinaca zbog njihovog zalaganja za ravnopravnost ljudi.

(3) Ko širi ideje o superiornosti jedne rase nad drugom ili propagira mržnju ili netrpeljivost po osnovu rase, pola, invaliditeta, državljanstva, jezika, seksualne orijentacije, rodnog identiteta ili drugog ličnog svojstva ili podstiče na rasnu ili drugu diskriminaciju,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(4) Kaznom iz stava 3 ovog člana kazniće se ko putem računarskog sistema čuva, širi ili na drugi način čini dostupnim materijal koji je namijenjen izvršenju djela iz stava 3 ovog člana.

(5) Ko djelo iz st. 1 do 4 ovog člana vrši zloupotrebom položaja ili ako je usljed tih djela došlo do nereda ili nasilja,

kazniće se za djelo iz st. 1 i 2 ovog člana zatvorom od jedne do osam godina, a za djelo iz st. 3 i 4 ovog člana zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

Trgovina ljudima

Član 444

(1) Ko silom, prijetnjom ili otmicom, dovođenjem u zabludu ili održavanjem u zabludi, zloupotrebom ovlašćenja, povjerenja, odnosa zavisnosti, teških prilika drugog, zadržavanjem, oduzimanjem ili uništenjem ličnih isprava, falsifikovanjem ličnih isprava, pribavljanjem ili izradom falsifikovanih isprava ili davanjem ili primanjem novca ili druge koristi, radi dobijanja saglasnosti od lica koje ima kontrolu nad drugim licem: vrbuje, prevozi, prebacuje, predaje, prodaje, kupuje, posreduje u prodaji, sakriva ili drži drugo lice, a u cilju eksploatacije njegovog rada, prinudnog rada, dovođenja u položaj sluge, ropstva ili ropstvu sličan odnos, eksploatacije surogatnog/zamjenskog materinstva, vršenja kriminalne aktivnosti, prostitucije ili druge vrste seksualne eksploatacije, prosjačenja, upotrebe u pornografske svrhe, sklapanja prinudnog ili nedozvoljenog braka, nezakonitog usvojenja, radi oduzimanja dijela tijela za presađivanje ili radi korišćenja u oružanim sukobima,

kazniće se zatvorom od jedne do deset godina.

(2) Smatra se da je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno prema djetetu i kada učinilac nije upotrijebio silu, prijetnju ili neki drugi od navedenih načina izvršenja, osim u slučaju eksploatacije surogatnog/zamjenskog materinstva, ako sugorat/zamjenska majka nije dijete.

(3) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno prema djetetu ili je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno od strane službenog lica u obavljanju službene dužnosti ili je sa umišljajem ili iz grubog nehata doveden u opasnost život jednog ili više lica ili kada je učinilac putem informaciono-komunikacionih tehnologija, distribuirao ili učinio dostupnim, ili omogućio distribuciju video ili drugog snimka, fotografije ili drugog materijala seksualne prirode koji prikazuje žrtvu,

učinilac će se kazniti zatvorom najmanje tri godine.

(4) Ako je usljed djela iz st. 1 do 3 ovog člana nastupila teška tjelesna povreda ili teška šteta po fizičko ili mentalno zdravlje nekog lica,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do dvanaest godina.

(5) Ako je usljed djela iz stava 3 ovog člana nastupila teška tjelesna povreda ili teška šteta po fizičko ili mentalno zdravlje djeteta,

učinilac će se kazniti zatvorom od najmanje pet godina.

(6) Ako je usljed djela iz st. 1 i 3 ovog člana nastupila smrt jednog ili više lica,

učinilac će se kazniti zatvorom najmanje deset godina.

(7) Ko se bavi vršenjem krivičnog djela iz st. 1 do 3 ovog člana ili je djelo izvršeno na organizovan način od strane više lica,

kazniće se zatvorom najmanje deset godina.

(8) Ko koristi usluge lica za koje zna da je prema njemu učinjeno djelo iz stava 1 ovog člana,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(9) Ako je djelo iz stava 8 ovog člana učinjeno prema djetetu,

učinilac će se kazniti zatvorom od tri do petnaest godina.

(10) Pristanak žrtve prema kojoj je izvršeno djelo iz st. 1 do 3 ovog člana bez uticaja je na postojanje tog krivičnog djela.

(11) Za djela iz stava 1 ovog člana neće se kazniti lice koje je kao neposredna žrtva bilo prinuđeno na učešće u kriminalnim aktivnostima iz stava 1 ovog člana.

Trgovina djecom radi usvojenja

Član 445

1) Ko oduzme dijete radi njegovog usvojenja protivno važećim propisima ili ko usvoji takvo dijete ili posreduje u takvom usvojenju ili ko u tom cilju kupi, proda ili preda dijete ili ga prevozi, obezbjeđuje mu smještaj ili ga prikriva,

kazniće se zatvorom od jedne do deset godina.

(2) Ko se bavi vršenjem aktivnosti iz stava 1 ovog člana ili je djelo izvršeno na organizovan način od strane više lica,

kazniće se zatvorom najmanje tri godine.

Prodaja djece

Član 445a

Ko drugome protivpravno nudi, prihvata ili posreduje u prebacivanju djeteta za novčanu ili drugu naknadu,

kazniće se zatvorom od jedne do deset godina.

Zasnivanje ropskog odnosa i prevoz lica u ropskom odnosu

Član 446

(1) Ko, kršeći pravila međunarodnog prava, stavi drugog u ropski ili njemu sličan odnos ili ga drži u takvom odnosu, kupi, proda, preda drugom licu ili posreduje u kupovini, prodaji ili predaji ovakvog lica ili podstiče drugog da proda svoju slobodu ili slobodu lica koje izdržava ili o kojem se stara,

kazniće se zatvorom od jedne do deset godina.

(2) Ko prevozi lica koja se nalaze u ropskom ili njemu sličnom odnosu iz jedne zemlje u drugu,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(3) Ko djelo iz st. 1 i 2 ovog člana učini prema djetetu,

kazniće se zatvorom od pet do petnaest godina.

Prinudni nestanak

Član 446a

(1) Službeno lice koje pritvori, zatvori, prinudno odvede, izvrši otmicu ili na bilo koji drugi način liši slobode neko lice i pri tome odbija da to prizna ili prikriva mjesto boravka tog lica ili druge činjenice u vezi sa njegovim nestankom čime mu onemogući pravnu zaštitu,

kazniće se zatvorom najmanje pet godina.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i službeno lice koje naredi izvršenje djela iz stava 1 ovog člana ili koje je znalo ili svjesno zanemarilo informaciju koja je jasno ukazivala na to da potčinjeni pod njegovom vlašću i kontrolom vrše ili pripremaju krivično djelo prinudnog nestanka, a nije preduzelo mjere da to spriječi.

(3) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i drugo lice koje djelo iz stava 1 ovog člana učini uz ovlašćenje, saglasnost ili podršku države.

(4) Ako je prinudno nestalo lice zadržano duže od trideset dana ili je prema njemu postupano na svirep način ili mu je teško narušeno zdravlje ili su nastupile druge teške posljedice ili ko djelo iz st. 1 i 2 ovog člana učini prema djetetu ili trudnoj ženi, učinilac će se kazniti zatvorom najmanje osam godina.

(5) Ako je usljed djela iz st. 1 i 2 ovog člana nastupila smrt prinudno nestalog lica ili je djelo izvršeno od strane više lica na organizovan način,

učinilac će se kazniti zatvorom najmanje osam godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

(6) Učinilac djela iz st. 1, 2 i 3 ovog člana koji značajno doprinese tome da se prinudno nestalo lice pronađe i pusti na slobodu ili da se razjasne slučajevi prinudnog nestanka ili da se identifikuju učinioci prinudnog nestanka, može se blaže kazniti.

Terorizam

Član 447

(1) Ko u namjeri da ozbiljno zastraši građane ili da prinudi Crnu Goru, stranu državu ili međunarodnu organizaciju da što učini ili ne učini, ili da ozbiljno ugrozi ili povrijedi osnovne ustavne, političke, ekonomske ili društvene strukture Crne Gore, strane države ili međunarodne organizacije, učini jedno od sljedećih djela:

1) napad na život, tijelo ili slobodu drugoga,

2) otmicu ili uzimanje talaca,

3) uništenje državnih ili javnih objekata, saobraćajnih sistema, infrastrukture uključujući i informacijske sisteme, nepokretne platforme u epikontinentalnom pojasu, opšteg dobra ili privatne imovine koje može da ugrozi živote ljudi ili da prouzrokuje znatnu štetu za privredu,

4) otmicu vazduhoplova, broda, sredstva javnog prevoza ili prevoza robe,

5) izrada, posjedovanje, nabavljanje, prevoz, snabdijevanje ili upotreba oružja, eksploziva, nuklearnog ili radioaktivnog materijala ili uređaja, nuklearnog, biološkog ili hemijskog oružja,

6) istraživanje i razvoj nuklearnog, biološkog ili hemijskog oružja,

7) ispuštanje opasnih materija ili prouzrokovanje požara, eksplozije ili poplave ili preduzimanje druge opšteopasne radnje koja može da ugrozi život ljudi,

8) ometanje ili obustava snabdijevanja vodom, električnom energijom ili drugim energentom koje može da ugrozi život ljudi,

kazniće se zatvorom najmanje pet godina.

9) unošenje, uništenje, brisanje, izmjena, oštećenje, prikrivanje ili na drugi način činjenje neupotrebljivim računarskog podatka ili računarskog sistema.

(2) Ko prijeti izvršenjem krivičnog djela iz stava 1 ovoga člana,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(3) Ako je usljed djela iz stava 1 ovog člana nastupila smrt jednog ili više lica ili su prouzrokovana velika razaranja,

učinilac će se kazniti zatvorom najmanje deset godina.

(4) Ako je pri izvršenju djela iz stava 1 ovog člana učinilac sa umišljajem lišio života jedno ili više lica,

kazniće se zatvorom najmanje dvanaest godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

Javno pozivanje na izvršenje terorističkih djela

Član 447a

Ko distribuira ili na drugi način čini dostupnom javnosti, bilo kojim sredstvom, posredstvom informaciono-komunikacionih tehnologija ili na drugi način, poruku sa namjerom podsticanja na izvršenje krivičnog djela iz čl. 447, 447c ili 447d ovog zakonika, kada takvo postupanje, neposredno ili posredno, uključujući veličanje terorističkih djela, zagovara izvršenje tih djela i time izaziva opasnost da jedno ili više takvih djela bude izvršeno,

kazniće se zatvorom od jedne do deset godina.

Vrbovanje i obučavanje za vršenje terorističkih djela

Član 447b

(1) Ko u namjeri izvršenja djela iz člana 447 ovog zakonika ili krivičnog djela iz člana 449a ovog zakonika, vrbuje drugog da izvrši ili učestvuje u izvršenju tog djela ili da se pridruži grupi ljudi ili kriminalnom udruženju ili kriminalnoj organizaciji radi učestvovanja u izvršenju tog krivičnog djela,

kazniće se zatvorom od jedne do deset godina.

(2) Kaznom iz stava 1 ovoga člana kazniće se i ko u namjeri izvršenja krivičnog djela iz čl. 447, 447c ili 447d ovog zakonika, ili uz znanje da su pružene vještine namijenjene korišćenju u tu svrhu, daje uputstva o izradi i korišćenju eksplozivnih naprava, vatrenog ili drugog oružja ili štetnih ili opasnih materija ili obučava drugog za izvršenje ili učestvovanje u izvršenju tog krivičnog djela.

(3) Ko prima uputstva o izradi ili korišćenju eksploziva, vatrenog ili drugog oružja ili štetnih ili opasnih materija, ili o drugim posebnim metodama ili tehnikama, u namjeri izvršenja ili omogućavanja izvršenja djela iz čl. 447, 447c ili 447d ovog zakonika,

kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

Upotreba smrtonosne naprave

Član 447c

(1) Ko u namjeri da drugog liši života, nanese tešku tjelesnu povredu ili uništi ili znatno ošteti državni ili javni objekat, sistem javnog saobraćaja ili drugi objekat koji ima veći značaj za bezbjednost ili snabdijevanje građana ili za privredu ili za funkcionisanje javnih službi napravi, prenese, drži, da drugom, postavi ili aktivira smrtonosnu napravu (eksploziv, hemijska sredstva, biološka sredstva ili otrove ili radioaktivni materijal) na javnom mjestu ili u objektu ili pored tog objekta,

kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

(2) Ako je prilikom izvršenja djela iz stava 1 ovog člana učinilac sa umišljajem nanio nekom licu tešku tjelesnu povredu ili je uništio ili znatno oštetio neki objekat,

kazniće se zatvorom od pet do petnaest godina.

(3) Ako je prilikom izvršenja djela iz stava 1 ovog člana učinilac sa umišljajem lišio života jedno ili više lica,

kazniće se zatvorom najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

Uništenje i oštećenje nuklearnog objekta

Član 447d

(1) Ko u namjeri da drugog liši života, nanese tešku tjelesnu povredu, ugrozi životnu sredinu ili nanese znatnu imovinsku štetu, uništi ili ošteti nuklearni objekat na način na koji oslobađa ili postoji mogućnost da oslobodi radioaktivni materijal,

kazniće se zatvorom od dvije do deset godina.

(2) Ako je prilikom izvršenja djela iz stava 1 ovog člana učinilac sa umišljajem nanio nekom licu tešku tjelesnu povredu ili je uništio ili znatno oštetio nuklearni objekat,

kazniće se zatvorom od pet do petnaest godina.

(3) Ako je prilikom izvršenja djela iz stava 1 ovog člana učinilac sa umišljajem lišio života jedno ili više lica,

kazniće se zatvorom najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

Ugrožavanje lica pod međunarodnom zaštitom

Član 448

(1) Ko prema licu pod međunarodnopravnom zaštitom ili članu njegove porodice izvrši otmicu ili neko drugo nasilje,

kazniće se zatvorom od dvije do dvanaest godina.

(2) Ko napadne službene prostorije, privatan stan ili prevozno sredstvo lica pod međunarodnopravnom zaštitom, na

način koji može da ugrozi njegovu sigurnost i ličnu slobodu,

kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

(3) Ako je usljed djela iz st. 1 i 2 ovog člana nastupila smrt jednog ili više lica,

učinilac će se kazniti zatvorom od pet do petnaest godina.

(4) Ako je prilikom izvršenja djela iz st. 1 i 2 ovog člana učinilac neko lice sa umišljajem lišio života,

kazniće se zatvorom najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

(5) Ko ugrozi sigurnost lica iz stava 1 ovog člana ozbiljnom prijetnjom da će napasti na život ili tijelo tog lica ili člana njegove porodice, njegove službene prostorije, privatan stan ili prevozno sredstvo,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

Finansiranje terorizma

Član 449

(1) Ko na bilo koji način obezbjeđuje ili prikuplja sredstva s ciljem da se ona koriste ili sa znanjem da će se koristiti u cjelosti ili djelimično za finansiranje vršenja krivičnih djela iz čl. 164, 337, 340 do 343, 444, 447 do 448 i 449c ovog zakonika ili za finansiranje organizacija koje za cilj imaju vršenje tih djela ili pripadnika tih organizacija ili pojedinca koji za cilj ima vršenje tih djela,

kazniće se zatvorom od jedne do deset godina.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko finansira putovanja u svrhu pripreme, planiranja, učešća ili vršenja krivičnih djela iz čl. 164, 337, 340 do 343, 444, 447 do 448 i 449c ovog zakonika kao i pružanja ili pohađanja obuke s ciljem vršenja krivičnih djela iz čl. 164, 337, 340 do 343, 444, 447 do 448 i 449c ovog zakonika.

(3) Sredstvima iz stava 1 ovog člana smatraju se sva sredstva, materijalna ili nematerijalna, pokretna ili nepokretna, bez obzira na način sticanja i formu dokumenta ili isprave, uključujući elektronsku ili digitalnu, kojima se dokazuje svojina ili interes u odnosu na ta sredstva, uključujući bankarske kredite, putne čekove, novčane naloge, hartije od vrijednosti, akreditive i druga sredstva.

(4) Za postojanje krivičnog djela iz stava 1 ovog člana u odnosu na krivična djela iz čl. 447, 447c, 447d, 449a, 449b i 449c ovog zakonika nije potrebno da sredstva budu stvarno upotrijebljena, u cjelini ili djelimično, za izvršenje ili doprinos izvršenju tih djela, niti da je učinilac znao za koje konkretno krivično djelo će sredstva biti upotrijebljena.

(5) Sredstva iz stava 1 ovog člana oduzeće se.

Terorističko udruživanje

Član 449a

(1) Ako se dva ili više lica udruže na duže vrijeme radi vršenja krivičnih djela iz čl. 447 do 449 ovog zakonika, kazniće se kaznom propisanom za djelo za čije vršenje je udruženje organizovano.

(2) Ko organizuje ili upravlja udruženjem iz stava 1 ovog člana, kazniće se zatvorom od najmanje pet godina.

(3) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i ko učestvuje u aktivnostima udruženja iz stava 1 ovog člana, uključujući davanje informacija ili materijalnih sredstava ili finansiranje njegovih aktivnosti na bilo koji način, znajući da takvo učešće doprinosi kriminalnim aktivnostima udruženja.

(4) Učinilac djela iz st. 1 do 3 ovog člana koji otkrivanjem udruženja ili na drugi način spriječi izvršenje krivičnih djela iz stava 1 ovog člana, ili koji doprinese njegovom otkrivanju, kazniće se zatvorom do tri godine, a može se i osloboditi od kazne.

Učestvovanje u stranim oružanim formacijama

Član 449b

(1) Ko protivno zakonu, drugim propisima ili pravilima međunarodnog prava vrbuje, regrutuje, priprema, organizuje, rukovodi, prevozi ili organizuje prevoz ili obučava pojedinca ili grupu ljudi u namjeri njihovog pridruživanja ili učestvovanja u stranim oružanim formacijama koje djeluju izvan Crne Gore,

kazniće se zatvorom od dvije do deset godina.

(2) Ko protivno zakonu, drugim propisima ili pravilima međunarodnog prava otputuje radi pridruživanja ili učestvovanja, pridruži se ili učestvuje u stranoj oružanoj formaciji koja djeluje izvan Crne Gore, pojedinačno ili u organizovanim grupama,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(3) Ko neposredno ili preko trećeg lica nudi, daje, obezbjeđuje, traži, prikuplja ili prikriva finansijska sredstva, fondove, materijalna sredstva ili opremu koja je u cjelini ili djelimično namijenjena za izvršenje djela iz st. 1 i 2 ovog člana,

kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

(4) Ko javno poziva druge na izvršenje djela iz st. 1, 2 i 3 ovog člana,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(5) Lice iz st. 1 do 4 ovog člana, koje otkrivanjem pojedinca ili grupe spriječi izvršenje

krivičnog djela,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do tri godine, a može se i osloboditi od kazne.

(6) Stranom oružanom formacijom, u smislu ovog člana, smatra se teroristička

organizacija, strana vojska ili policija, strana paravojna formacija ili parapolicijska formacija osnovana protivno zakonu, dragim propisima ili pravilima međunarodnog prava.

Putovanje u svrhu terorizma

Član 449c

(1) Ko otputuje u državu koja nije Crna Gora ili uđe u Crnu Goru ili, nakon ulaska u Crnu Goru, priprema izvršenje ili učestvuje u izvršenju djela iz čl. 447, 447c ili 447d ovog zakonika, ili radi učestvovanja u udruženju iz člana 449a ovog zakonika, znajući da takvo učešće doprinosi kriminalnim aktivnostima tog udruženja, ili radi pružanja ili primanja obuke iz člana 447b ovog zakonika,

kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

(2) Ko organizuje ili na drugi način omogući, bilo kojom radnjom, putovanje iz stava 1 ovog člana, znajući da pružena pomoć služi toj svrsi,

kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

Druga krivična djela povezana sa terorizmom

Član 449d

(1) Ko izvrši krivično djelo iz čl. 412, 413 i 414 ovog zakonika u cilju izvršenja krivičnog djela iz čl. 447, 447c ili 447d ovog zakonika, učestvovanja u udruženju iz člana 449a ovog zakonika ili izvršenja krivičnog djela iz člana 449c ovog zakonika,

kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

(2) Ko izvrši krivično djelo iz čl. 239, 240 ili 250 ovog zakonika u cilju izvršenja krivičnog djela iz čl. 447, 447c ili 447d ovog zakonika,

kazniće se zatvorom od dvije do dvanaest godina.

Odnos prema krivičnim djelima terorizma

Član 449e

Za postojanje krivičnih djela iz čl. 447a, 447b, 449, 449a, 449b st. 3 i 4, 449c i 449d ovog zakonika nije potrebno da su ta krivična djela stvarno izvršena, niti je za krivična djela iz čl. 447, 447c ili 447d ovog zakonika potrebno utvrditi povezanost sa nekim drugim konkretnim krivičnim djelom.

GLAVA TRIDESET ŠESTA

KRIVIČNA DJELA PROTIV VOJSKE CRNE GORE

Izbjegavanje vojne obaveze

Član 450

(1) Ko se, bez opravdanog razloga, za vrijeme ratnog ili vanrednog stanja ne odazove pozivu za izvršenje vojne obaveze, obaveze služenja vojnog roka ili obaveze lica u rezervnom sastavu ili izbjegava prijem poziva za izvršenje te obaveze,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Ko se krije da bi izbjegao vojnu obavezu iz stava 1 ovog člana,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(3) Ko napusti zemlju ili ostane u inostranstvu da bi izbjegao izvršenje vojne obaveze iz stava 1 ovog člana,

kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

(4) Ko poziva ili podstiče više lica na izvršenje djela iz st. 1 do 3 ovog člana,

kazniće se za djelo iz stava 1 zatvorom do tri godine, a za djelo iz st. 2 i 3 zatvorom od dvije do dvanaest godina.

(5) Učinilac djela iz st. 1 do 3 ovog člana koji se dobrovoljno prijavi nadležnom državnom organu može se osloboditi od kazne.

Izbjegavanje popisa i pregleda

Član 451

(1) Ko se protivno zakonom utvrđenoj obavezi, bez opravdanog razloga, ne odazove pozivu nadležnog organa za popis ili pregled ili se protivi popisu ili pregledu ljudstva ili materijalnih sredstava potrebnih za odbranu zemlje ili ko pri ovakvom popisu ili pregledu da netačne podatke,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

Neizvršavanje radne obaveze

Član 452

Ko protivno zakonom utvrđenoj obavezi, bez opravdanog razloga, za vrijeme ratnog ili vanrednog stanja, ne izvrši radnu obavezu,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

Izbjegavanje vojne službe onesposobljenjem i obmanom

Član 453

- brisan -

Protivpravno oslobođenje od vojne službe

Član 454

- brisan -

Samovoljno odsustvovanje i bjekstvo iz Vojske Crne Gore

Član 455

(1) Vojno lice koje se krije da bi izbjeglo službu u Vojsci ili napusti zemlju ili ostane u inostranstvu da bi izbjeglo službu u Vojsci,

kazniće se novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(2) Vojno lice koje samovoljno napusti svoju jedinicu ili službu u Vojsci za vrijeme povećanog stepena borbene gotovosti jedinice,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(3) Učinilac djela iz st. 1 i 2 ovog člana koji se dobrovoljno javi nadležnom državnom organu radi vršenja službe u Vojsci može se blaže kazniti.

Neizvršenje i odbijanje izvršenja naređenja

Član 456

(1) Vojno lice koje ne izvrši ili odbije da izvrši naređenje pretpostavljenog u vezi sa službom, pa usljed toga nastupe teže štetne posljedice za službu ili je služba bila teže ugrožena,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(2) Ako su usljed djela iz stava 1 ovog člana nastupile teške posljedice za vojnu službu ili se naređenje odnosi na prijem ili upotrebu oružja,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(3) Ako je djelo iz st. 1 i 2 ovog člana učinjeno iz nehata,

učinilac će se kazniti za djelo iz stava 1 novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine, a za djelo iz stava 2 zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

Protivljenje pretpostavljenom

Član 457

(1) Vojno lice koje se zajedno sa drugim vojnim licima usprotivi naređenju pretpostavljenog u vezi sa službom u Vojsci i neće da ga izvrši ili odbije da vrši svoju dužnost,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana izvršeno organizovano,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do pet godina.

(3) Ako je djelo iz st. 1 i 2 ovog člana izvršeno upotrebom oružja,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(4) Vojno lice koje pri izvršenju djela iz st. 1 do 3 ovog člana liši života drugog iz nehata,

kazniće se zatvorom od dvije do deset godina.

(5) Organizator i kolovođa djela iz stava 2 ovog člana,

kazniće se zatvorom od dvije do deset godina.

(6) **- brisan -**

(7) Vojni starješina koji, u okviru svoje nadležnosti, u slučaju djela iz st. 1 do 4 ovog člana ne preduzme propisane, naređene ili očigledno potrebne mjere da se uspostavi red,

kazniće se zatvorom od jedne do pet godina.

Protivljenje vojnom licu koje vrši posebnu vojnu službu

Član 458

Ko se protivi vojnom licu koje vrši stražarsku, prijavnu, patrolnu, dežurnu, čuvarsku ili drugu sličnu službu ili ne posluša njegov poziv ili ne izvrši ili odbije da izvrši njegovo naređenje, pa usljed toga nastupe teže štetne posljedice za službu ili je služba bila teže ugrožena,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

Prinuda prema vojnom licu u vršenju službene dužnosti

Član 459

Ko silom ili prijetnjom da će neposredno upotrijebiti silu spriječi vojno lice u vršenju službene dužnosti ili ga na isti način prinudi da postupi protivno službenoj dužnosti, pa usljed toga nastupe teške posljedice za službu u Vojsci,

kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

Napad na vojno lice u vršenju službe u Vojsci

Član 460

(1) Ko napadne ili prijeti da će napasti vojno lice koje vrši službu u Vojsci,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(2) Ako je pri izvršenju djela iz stava 1 ovog člana učinilac nanio vojnom licu laku tjelesnu povredu ili prijeti upotrebom oružja,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

(3) Ako je pri izvršenju djela iz stava 1 ovog člana učinilac nanio vojnom licu tešku tjelesnu povredu ili je izazvao teške posljedice za službu iz nehata,

kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

(4) Ako je pri izvršenju djela iz stava 1 ovog člana učinilac lišio života vojno lice iz nehata,

kazniće se zatvorom od dvije do deset godina.

Oslobođenje od kazne za djela iz čl. 456 do 460

Član 461

Ako je učinilac djela iz čl. 456 i 457 stav 1, 458 i 459 st. 1 i 2 i 460 st. 1 i 2 ovog zakonika bio izazvan nezakonitim i grubim postupanjem vojnog lica može se osloboditi od kazne.

Zlostavljanje potčinjenog i nižeg

Član 462

(1) Vojni starješina koji u službi ili u vezi sa službom zlostavlja potčinjenog ili nižeg ili sa njima postupa na način kojim se vrijeđa ljudsko dostojanstvo,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana izvršeno prema više lica,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do pet godina.

Povreda posebne službe u Vojsci

Član 463

(1) Vojno lice koje postupi protivno propisima o stražarskoj, prijavnoj, patrolnoj, dežurnoj, čuvarskoj ili drugoj sličnoj službi i time prouzrokuje opasnost po život ljudi ili imovine koja prelazi iznos od četrdeset hiljada eura ili su nastupile druge teške posljedice,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(2) Ako je usljed djela iz stava 1 ovog člana nastupila teška tjelesna povreda ili imovinska šteta koja prelazi iznos od četrdeset hiljada eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina

(3) Ako je usljed djela iz stava 1 ovog člana nastupila smrt jednog ili više lica,

učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do dvanaest godina.

(4) Ako su djela iz st. 1 do 3 ovog člana učinjena iz nehata, učinilac će se kazniti za djelo iz stava 1 novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine, za djelo iz stava 2 zatvorom do tri godine, za djelo iz stava 3 zatvorom od jedne do osam godina.

Povreda obezbjeđenja državne granice

Član 464

(1) Službeno lice koje vršeći službu na granici postupi protivno propisima o čuvanju državne granice, pa usljed toga nastupe teže štetne posljedice ili je služba bila teže ugrožena,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana izvršeno za vrijeme ratnog ili vanrednog stanja ili dok postoje druge naročite okolnosti ili je usljed djela nastupila teška tjelesna povreda ili imovinska šteta preko četrdeset hiljada eura ili su nastupile druge teške posljedice,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(3) Ako je usljed djela iz stava 1 ovog člana nastupila smrt jednog ili više lica,

učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do dvanaest godina.

(4) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz nehata,

učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(5) Ako je usljed djela iz stava 4 ovog člana nastupila posljedica iz stava 2 ovog člana,

učinilac će se kazniti zatvorom od tri mjeseca do tri godine, a ako je nastupila posljedica iz stava 3 ovog člana,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

Neistinito službeno izvještavanje

Član 465

(1) Vojno lice koje pretpostavljenom starješini, usmeno ili pisano, u službenom izvještaju iznese neistinite podatke od značaja za službu ili prećuti neku važnu činjenicu ili proslijedi takav izvještaj iako zna da su podaci u njemu neistiniti, pa usljed toga nastupe teže štetne posljedice za službu ili je služba bila teže ugrožena,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana izvršeno podnošenjem izvještaja od naročite važnosti ili su nastupile teške posljedice,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(3) Ako je djelo iz st. 1 i 2 ovog člana učinjeno iz nehata,

učinilac će se kazniti za djelo iz stava 1 novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine, a za djelo iz stava 2 zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

Nepreduzimanje mjera za obezbjeđenje vojne jedinice

Član 466

(1) Vojni starješina koji u okviru svoje nadležnosti propusti da preduzme propisane, naređene ili druge očigledno potrebne mjere za obezbjeđenje jedinice, čuvanje života i zdravlja ljudi koji su mu povjereni, za osiguranje i održavanje u ispravnom stanju objekata, predmeta i sredstava koji službe borbenoj gotovosti i za uredno snabdijevanje hranom ili vojnom opremom ili da se na vrijeme i uredno izvrše osiguravajući radovi ili obezbjeđenje objekata koji su mu povjereni, pa time dovede u opasnost život ljudi ili teško ugrozi zdravlje ljudi ili imovinu koja prelazi iznos od četrdeset hiljada eura,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(2) Ako je usljed djela iz stava 1 ovog člana nastupila teška tjelesna povreda ili imovinska šteta velikih razmjera ili su nastupile druge teške posljedice,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(3) Ako je usljed djela iz stava 1 ovog člana nastupila smrt jednog ili više lica,

učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do dvanaest godina.

(4) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz nehata,

učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

(5) Ako je usljed djela iz stava 4 ovog člana nastupila posljedica iz stava 2 ovog člana,

učinilac će se kazniti zatvorom od tri mjeseca do tri godine, a ako je nastupila posljedica iz stava 3 ovog člana,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

Nesavjesna izrada i preuzimanje naoružanja i druge vojne opreme

Član 467

(1) Vojno ili drugo lice kojem je u privrednom društvu ili drugom pravnom licu koje radi za potrebe odbrane, povjereno rukovođenje proizvodnim ili drugim tehnološkim procesom ili nadzor nad njima, koje nesavjesno vrši službu ili obavezu koja mu je povjerena, pa usljed toga oružje, municija ili druga vojna oprema ne bude izrađena na vrijeme ili ne odgovaraju određenom kvalitetu,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i vojno ili drugo lice koje nesavjesno vršeći službu primi predmete naoružanja ili drugu vojnu opremu koji ne odgovaraju uslovima ili ugovoru.

(3) Ako su usljed djela iz st. 1 i 2 ovog člana nastupile teške posljedice,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(4) Ako su djela iz st. 1 i 2 ovog člana učinjena iz nehata,

učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do jedne godine.

(5) Ako je usljed djela iz stava 4 ovog člana nastupila posljedica iz stava 3 ovog člana,

učinilac će se kazniti zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

Nepropisno staranje o povjerenom oružju

Član 468

(1) Ko nepropisno drži, čuva ili rukuje povjerenim oružjem, municijom ili eksplozivom koji pripadaju vojnoj jedinici ili vojnoj ustanovi, pa time prouzrokuje njihovo oštećenje u većoj mjeri, uništenje ili nestanak,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do tri godine.

(2) Rukovalac skladišta oružja, municije, eksploziva i drugih borbenih sredstava koji ne preduzme mjere za njihovo obezbjeđenje ili održavanje, pa usljed toga nastupi oštećenje u većoj mjeri, uništenje ili nestanak tih borbenih sredstava,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(3) Ako je usljed djela iz stava 2 ovog člana nastupila imovinska šteta velikih razmjera,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(4) Ako je djelo iz st. 1 i 2 ovog člana učinjeno iz nehata,

učinilac će se kazniti novčanom kaznom ili zatvorom do dvije godine.

(5) Ako je usljed djela iz stava 4 ovog člana nastupila posljedica iz stava 3 ovog člana,

učinilac će se kazniti zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

Protivpravno raspolaganje povjerenim oružjem

Član 469

Ko prisvoji, otuđi, založi, preda drugom na korišćenje, ošteti ili uništi oružje, municiju ili eksploziv koji su mu dati na upotrebu i služe potrebama odbrane,

kazniće se zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

Krađa oružja i dijela borbenog sredstva

Član 470

(1) Ko ukrade oružje, municiju, eksploziv, borbeno sredstvo ili dio borbenog sredstva koji služe potrebama odbrane,

kazniće se zatvorom od šest mjeseci do pet godina.

(2) Ako vrijednost stvari iz stava 1 ovog člana prelazi iznos od tri hiljade eura ili ako je krađa učinjena obijanjem ili provaljivanjem zatvorenih zgrada, soba, kasa, ormana ili drugih zatvorenih prostorija ili od strane više lica koja su se udružila za vršenje krađe ili na naročito opasan ili drzak način ili od strane lica koje je pri sebi imalo kakvo oružje ili opasno oruđe radi napada ili odbrane ili za vrijeme požara, poplave, zemljotresa ili drugog udesa,

učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do deset godina.

(3) Ako vrijednost stvari iz stava 1 ovog člana prelazi iznos od trideset hiljada eura,

učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do dvanaest godina.

Odavanje vojne tajne

Član 471

- brisan -

Neovlašćen pristup vojnom objektu

Član 472

- brisan -

Kažnjavanje za krivična djela koja su izvršena za vrijeme ratnog stanja, oružanog sukoba i vanrednog stanja

Član 473

(1) Za krivično djelo iz čl. 450 stav 1, 455 st. 1 i 2, 456 st. 1 i 3, 457 st. 1 i 7, 458, 459, 460 st. 1 i 2, 462 stav 1, 463 st. 1 i 4, 465, 466 st. 1 i 4, 467 st. 1, 2 i 5, 468 st. 1, 2, 4 i 5, 469 i 470 stav 1 ovog zakonika, ako je izvršeno za vrijeme ratnog stanja, oružanog sukoba ili vanrednog stanja,

učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do deset godina.

(2) Za krivično djelo iz čl. 450 st. 2 do 4, 455 stav 2, 456 stav 2, 460 st. 3 i 4, 462 stav 2, 463 stav 2, 466 st. 2 i 5, 467 stav 3, 468 stav 3, 470 st. 2 i 3 ovog zakonika, ako je izvršeno za vrijeme ratnog stanja, oružanog sukoba ili vanrednog stanja,

učinilac će se kazniti zatvorom od tri do petnaest godina.

(3) Za krivično djelo iz čl. 463 stav 3 i 466 stav 3 ovog zakonika, ako je izvršeno za vrijeme ratnog stanja, oružanog sukoba ili vanrednog stanja,

učinilac će se kazniti zatvorom najmanje deset godina.

Neispunjavanje dužnosti pri sprovođenju mobilizacije Vojske

Član 474

(1) Vojno ili službeno lice koje pri sprovođenju mobilizacije Vojske za vrijeme ratnog stanja, oružanog sukoba ili vanrednog stanja, protivno svojoj dužnosti, ne obezbijedi prihvat, raspored i smještaj mobilisanog ljudstva, prevoznih i drugih sredstava ili ne obezbijedi snabdijevanje mobilisanih ljudi i stoke ili u vezi sa mobilizacijom ne izvrši kakvu drugu dužnost, usljed čega su nastupile ili su mogle da nastupe štetne posljedice,

kazniće se zatvorom od jedne do pet godina.

(2) Ako su usljed djela iz stava 1 ovog člana nastupile teške posljedice,

učinilac će se kazniti zatvorom najmanje deset godina.

(3) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana učinjeno iz nehata,

učinilac će se kazniti zatvorom do tri godine.

(4) Ako je usljed djela iz stava 3 ovog člana nastupila teška posljedica,

učinilac će se kazniti zatvorom od tri mjeseca do pet godina.

Podrivanje vojne i odbrambene moći

Član 475

(1) Ko uništi, učini neupotrebljivim ili omogući da pređu u ruke neprijatelja odbrambena postrojenja, odbrambeni objekti, položaj, naoružanje i druga vojna i odbrambena sredstva, brod ili vazduhoplov ili preda jedinicu neprijatelju bez borbe ili prije nego što su iscrpljena sva sredstva za odbranu ili na drugi način omete ili dovede u opasnost vojne ili odbrambene mjere,

kazniće se zatvorom od tri do petnaest godina.

(2) Ko učini djelo iz stava 1 ovog člana u namjeri da pomogne neprijatelju,

kazniće se zatvorom od pet do petnaest godina.

(3) Ko priprema izvršenje djela iz st. 1 i 2 ovog člana,

kazniće se zatvorom od jedne do šest godina.

(4) Ako su djela iz stava 1 ovog člana učinjena iz nehata,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

(5) Ako je djelo iz st. 1 i 2 ovog člana imalo za posljedicu smrt jednog ili više lica ili je izazvalo opasnost za život ljudi ili je praćeno teškim nasiljima ili velikim razaranjima ili je dovelo do ugrožavanja bezbjednosti, ekonomske ili vojne snage zemlje,

učinilac će se kazniti zatvorom najmanje deset godina.

Sprječavanje borbe protiv neprijatelja

Član 476

(1) Ko za vrijeme rata ili oružanog sukoba sprječava građane Crne Gore ili građane njenih saveznika da vode borbu protiv neprijatelja,

kazniće se zatvorom od pet do petnaest odina.

(2) Ko za vrijeme rata ili oružanog sukoba propagandom ili na drugi način odvraća građane Crne Gore ili građane njenih saveznika da vode borbu protiv neprijatelja,

kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

Prelazak i predaja neprijatelju

Član 477

(1) Vojno lice koje za vrijeme rata ili oružanog sukoba pređe u redove neprijateljske vojske,

kazniće se zatvorom najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.

(2) Vojno lice koje se za vrijeme rata ili oružanog sukoba preda neprijatelju prije nego što je isrpljelo sve mogućnosti odbrane,

kazniće se zatvorom od dvije do deset godina.

Služba u neprijateljskoj vojsci

Član 478

(1) Građanin Crne Gore koji za vrijeme rata ili oružanog sukoba služi neprijateljskoj vojsci ili drugim neprijateljskim oružanim formacijama ili učestvuje u ratu ili oružanom sukobu kao borac protiv Crne Gore i njenih saveznika,

kazniće se zatvorom od tri do petnaest godina.

(2) Ko vrbuje građane Crne Gore za službu u neprijateljskoj vojsci ili drugim neprijateljskim oružanim formacijama ili za učestvovanje u ratu ili oružanom sukobu protiv Crne Gore ili njenih saveznika,

kazniće se zatvorom od pet do petnaest godina.

Pomaganje neprijatelju

Član 479

(1) Građanin Crne Gore koji za vrijeme rata ili oružanog sukoba pomaže neprijatelju u sprovođenju rekvizicije, oduzimanju hrane ili drugih dobara ili u sprovođenju kakvih prinudnih mjera prema stanovništvu,

kazniće se zatvorom od dvije do deset godina.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i građanin Crne Gore koji za vrijeme rata politički ili privredno sarađuje sa neprijateljem.

(3) Ako je djelo iz st. 1 i 2 ovog člana imalo za posljedicu smrt jednog ili više lica ili je izazvalo opasnost za život ljudi ili je praćeno teškim nasiljima ili velikim razaranjima ili je dovelo do ugrožavanja bezbjednosti ekonomske ili vojne snage zemlje,

učinilac će se kazniti zatvorom najmanje deset godina.

Neispunjenje i napuštanje dužnosti za vrijeme borbe

Član 480

(1) Vojno lice koje za vrijeme borbe ili neposredno pred borbu ne izvrši svoju dužnost pa usljed toga nastupe štetne posljedice za vojnu jedinicu ili za borbenu situaciju,

kazniće se zatvorom od dvije do deset godina.

(2) Kaznom iz stava 1 ovog člana kazniće se i vojno lice koje za vrijeme borbe ili neposredno pred borbu samovoljno ili na prevaran način napusti svoju dužnost.

(3) Ako su usljed djela iz st. 1 i 2 ovog člana nastupile teške posljedice,

učinilac će se kazniti zatvorom najmanje deset godina.

Napuštanje položaja protivno naređenju

Član 481

(1) Vojni starješina koji protivno naređenju napusti položaj sa jedinicom koja mu je povjerena, prije nego što je iscrpio sve mogućnosti odbrane,

kazniće se zatvorom od dvije do dvanaest godina.

(2) Ako su usljed djela iz stava 1 ovog člana nastupile teške posljedice,

učinilac će se kazniti zatvorom najmanje deset godina.

Napuštanje oštećenog broda i vazduhoplova prije vremena

Član 482

(1) Komandant ratnog broda koji za vrijeme rata ili oružanog sukoba napusti oštećeni brod prija nego što je izvršio svoju dužnost po propisima o brodskoj službi,

kazniće se zatvorom od dvije do deset godina.

(2) Član posade ratnog broda koji za vrijeme rata ili oružanog sukoba napusti oštećeni brod prije nego što je komandant broda izdao naređenje za napuštanje ili član posade vojnog vazduhoplova koji za vrijeme rata ili oružanog sukoba napusti oštećeni vojni vazduhoplov prije nego što je izvršio svoju dužnost po propisima o letenju i korišćenju vazduhoplova,

kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

(3) Ako su usljed djela iz st. 1 i 2 ovog člana nastupile teške posljedice,

učinilac će se za djelo iz stava 1 ovog člana kazniti zatvorom najmanje deset godina, a za djelo iz stava 2 ovog člana zatvorom od dvije do deset godina.

Slabljenje borbenog morala

Član 483

(1) Ko neposredno pred borbu ili u toku borbe izazivanjem nezadovoljstva među vojnim licima, širenjem uznemiravajućih vijesti, bježanjem, bacanjem oružja ili municije, izazivanjem ili širenjem straha ili na drugi način slabi borbeni moral u jedinici ili nanosi štetu borbenoj situaciji,

kazniće se zatvorom od dvije do dvanaest godina.

(2) Vojni starješina koji ne preduzme potrebne mjere prema potčinjenom ili mlađem koji za vrijeme borbe ili neposredno pred borbu širi strah među vojnicima ili na drugi način slabi borbeni moral jedinice ili nanosi štetu borbenoj situaciji,

kazniće se zatvorom od jedne do osam godina.

(3) Ako su usljed djela iz st. 1 i 2 ovog člana nastupile teške posljedice,

učinilac će se kazniti zatvorom najmanje deset godina.

Neovlašćen pristup vojnom objektu

Član 483a

(1) Ko neovlašćeno uđe u vojni objekat ili pravi skice ili crteže vojnih objekata ili borbenih sredstava ili ih fotografiše ili na drugi način snima, ili objavi snimke iako zna da je to zabranjeno,

kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Ako je djelo iz stava 1 ovog člana izvršeno za vrijeme ratnog stanja, oružanog sukoba ili vanrednog stanja,

učinilac će se kazniti zatvorom od jedne do osam godina.

Neizvještavanje vojnih organa

Član 484

(1) Vojno lice koje za vrijeme ratnog stanja, oružanog sukoba ili vanrednog stanja ne izvijesti pretpostavljenog, višeg ili vojnu komandu o događaju koji očigledno zahtijeva neodložno preduzimanje vojnih mjera,

kazniće se zatvorom do tri godine.

(2) Ako su usljed djela iz stava 1 ovog člana nastupile teške posljedice,

učinilac će se kazniti zatvorom od dvije do deset godina.

Krivično djelo izvršeno po naređenju pretpostavljenog

Član 485

Neće se kazniti potčinjeni ako učini krivično djelo po naređenju pretpostavljenog koje se tiče službene dužnosti, osim ako se naređenje odnosilo na izvršenje krivičnog djela za koje se može izreći kazna preko pet godina zatvora, a potčinjeni je znao da izvršenje naređenja predstavlja krivično djelo.

GLAVA TRIDESET SEDMA

PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 486

Ako je, do dana stupanja na snagu ovog zakonika, prema maloljetniku izrečena vaspitna mjera pojačanog nadzora u

drugoj porodici, sud koji je u prvom stepenu sudio maloljetniku tu će mjeru zamijeniti drugom za koju postoje zakonski uslovi, ali koja ne smije, ni po vrsti ni po trajanju, biti teža od izrečene mjere.

Član 486a

Postupci koji su započeti do dana stupanja na snagu ovog zakona, okončaće se po propisima po kojima su započeti.

Član 487

Danom početka primjene ovog zakonika prestaju da važe sve krivičnopravne odredbe sadržane u drugim zakonima koje su u suprotnosti sa ovim zakonikom.
Ispravku - 13/2004-7.

Član 488

Ovaj zakonik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Republike Crne Gore", a primjenjivaće se nakon tri mjeseca od dana stupanja na snagu.